FAUSTO BRIZZI

O sută de zile de fericire

CE AI FACE DACĂ AI AFLA CĂ MAI AI DOAR 100 DE ZILE DE TRĂIT?

FICTION CONNECTION

TREI

Fausto Brizzi

O SUTĂ DE ZILE DE FERICIRE

Original: Cento giorni di felicità (2013)

Traducere de Oana Sălişteanu

2015 —

Claudiei, care este totul pentru mine

Dacă aş fi bogat, mi-aş petrece o bună parte
din zi tolănit într-un fotoliu moale, gândindu-mă
la moarte. Dar sunt sărac şi mă pot gândi la ea doar
pe fugă sau pe furiş.

CESARE ZAVATTINI

Cele mai importante zile ale vieţii mele au fost trei. Pentru a nu nedreptăţi pe niciuna dintre ele, am să vi le enumăr în strictă ordine cronologică.

Cea dintâi a fost vineri 13 octombrie 1972. Vineri 13.

În ziua aceea, pe când o aeronavă Fokker se prăbuşea prin Anzi cu cei patruzeci şi cinci de pasageri, care aveau, în cele din urmă, să se sfâşie şi să se mănânce între ei pentru a supravieţui, Antonio şi Carla, cu alte cuvinte tata şi mama, pe atunci de vreo optsprezece ani, m-au conceput într-un incomod automobil Dyane cafeniu-deschis. Tinerii parcaseră preţioasa maşină, vintage încă de pe atunci, într-o piaţetă de la periferie, prevăzută de planul urbanistic al Romei pentru a servi drept alcov perechilor de îndrăgostiţi. În jurul lor — hăul cosmic, câteva frigidere plictisite şi înfrigurate, un felinar ce suspină melancolic şi un dispozitiv de demontare a caroseriilor, în mijlocul unor mormane de maşini resemnate.

Scenografia perfectă pentru începutul unei poveşti de dragoste.

Antonio şi Carla se cunoscuseră în acea după-amiază la ziua lui Manrico, tocilarul obez si mereu năduşit din Frascati, care încă din gimnaziu o curta pe mama fără succes. Ea tocmai refuzase să danseze cu el un dans lent, pe notele lascive ale tânărului pe atunci Elton John; apoi îl zări pe tata care o ţintuia cu privirea de la depărtare şi aproape că se înecă în timp ce mânca un sandvici cu ton, maioneză şi roşii. Adevărul e că tata chiar era un tip care te putea face să te îneci cu sandviciuri cu ton, maioneză şi roşii.

Înalt, deşirat şi fără scrupule, cânta la chitară electrică şi compunea piese rock copiate obraznic după cântecele mai puţin cunoscute ale formaţiei Rolling Stones. Părea fratele mai reuşit al lui Sean Connery, dar cicatricea de pe obraz îl făcea mai tulburător şi mai misterios decât 007. Cât priveşte cauza cicatricei sale era în stare ca în faţa celor care-l ascultau să îndruge numai scorneli ore-n şir. În funcţie de publicul din jurul său, cu cicatricea aceea se alesese în urma unei încăierări sângeroase într-o piaţă din Ciudad de Mexico, sau de la lovitura de cuţit a unui rugbist încornorat şi gelos din Bergamo, sau de la sticla cu care aruncase în el Frank Sinatra, invidios pe talentul lui vocal.

Tata era un profesionist al balivernelor, dar într-atât de ieşit din comun, încât, dacă şi-ar fi dorit, ar fi devenit fără probleme prim-ministru. Adevărul îl ştiam însă numai eu, că mi-l şoptise la ureche tuşa Pina, spioana mea din Puglia: când avea trei ani, tata căzuse cu tricicleta, rostogolindu-se şi lovindu-se de trotuar. În orice caz, frumosul Antonio îşi aducea în fiecare seară o nouă pasageră în automobilul său Dyane. De data asta era rândul mamei, sedusă, dar nu abandonată, pentru că în momentul cel mai intens al plăcerii, un Fiat 500 roşu a izbit din spate maşina alor mei. La bord erau doi tineri de vreo douăzeci de ani, uşor chercheliţi, din Frosinone, care habar nu aveau că astfel au contribuit fundamental la ruperea unui prezervativ şi, în consecinţă, la apariţia mea pe

scena vieţii. Aşadar, băieţi, oriunde v-aţi afla acum, în Frosinone sau pe Marte, care în fond e cam acelaşi lucru, vă mulţumesc.

În acea zi de vineri 13, aterizasem pe planeta Pământ ca oaspete neinvitat, dar acest lucru nu i-a împiedicat pe Antonio şi pe Carla să ţină destul de mult la mine, cel puţin atâta timp cât au rămas împreună. Asta însă e o altă poveste, de o tristeţe fără de margini. Dacă am chef, v-o povestesc mai târziu.

Cea de-a doua zi importantă a vieţii mele a fost 11 septembrie 2001. În timp ce toţi se aflau în faţa televizoarelor ca să vadă şi să revadă imaginile cu cele două aeronave Boeing 767 izbindu-se de turnurile gemene din New York, oferindu-le astfel un nou mister lumii şi un nou duşman americanilor, eu mă găseam într-un restaurant la malul mării, cu toţi vechii mei prieteni şi cu Paola, femeia vieţii mele. Era o clasică cină de sfârşit de vară, stabilită cu multe săptămâni înainte, dar în realitate nu era numai un pretext pentru un peşte la grătar, întrucât mă pregăteam să o cer pe Paola în căsătorie, care nu bănuia nici pe departe acest lucru. Şi nici prietenii mei.

Mă înţelesesem cu un ospătar mai în vârstă să punem la cale o banală pantomimă romantică. Pentru douăzeci de euro bacşiş, acesta urma să stingă luminile, să pună melodia noastră (care, ca amănunt, era şi este Always On My Mind, în versiunea nemuritorului Elvis) şi să aducă triumfal un uriaş tort mimoză, având în centru inelul de logodnă aşezat pe o tabletă de ciocolată.

Totul pregătit cu dibăcie şi cu multă şansă: acea noapte atât de spuzită de stele, încât părea desprinsă din scena Naşterii lui Iisus, acea căldură sinceră a prietenilor mei, de parcă am fi jucat într-o reclamă pentru un amaro, acea briză atât de bine-venită de parcă ar fi fost ventilatorul lui Dumnezeu. Totul desăvârşit. Sau aproape.

Îl scăpasem din vedere pe Umberto.

Umberto este, din nefericire, cel mai bun prieten al meu, un medic veterinar despre care veţi auzi multe în paginile ce urmează.

La sosirea tortului, se ridică de la locul său, repezindu-se să fure şmechereşte tableta de ciocolată, ţipând: „Iar pe-asta, băieţi, am s-o ronţăi eu!”

Drept urmare, inelul de logodnă îi fărâmă pe loc molarul.

Aşadar, prim ajutor stomatologic şi adio moment romantic magic şi de neuitat.

În ciuda scenei demne de compasiune, Paola îmi spuse da.

Şi ne-am cununat la începutul anului următor, într-o bisericuţă gotică din apropiere de Milano. E unul dintre puţinele lucruri pe care nu le-am regretat niciodată.

Paola este protagonista vieţii mele. Şi din punctul meu de vedere, felul în care a interpretat rolul soţiei merită cel puţin un Oscar.

Dacă nu aveţi nimic împotrivă, mai încolo vă vorbesc puţin despre ea.

Cea de-a treia zi de neuitat a fost duminică 14 iulie 2013, la exact o săptămână după cea de-a patruzecea mea aniversare. Am înţeles imediat că era vorba de o zi specială, pentru că atunci nu au fost dezastre aeriene semnificative care să-mi umbrească momentul.

Era o duminică inutilă şi toridă, pe parcursul căreia nu s-a întâmplat nimic demn de luat în seamă. Dacă excludem faptul că pe la 13:27 am tras aer în piept şi am murit.

Ştiu, v-am povestit deja finalul şi acum nu mai aveţi chef să citiţi restul cărţii. Păi, atunci, dacă de lectură s-a ales praful, dar totuşi cartea aţi cumpărat-o şi parcă nu vă vine să vă opriţi la pagina 13, să vă spun şi numele asasinului. Ei bine da, chiar dacă acesta nu e un roman de Agatha Christie, există un asasin. Ba chiar un criminal în serie, întrucât nu m-a ucis doar pe mine, ci milioane de persoane, de i-ar fi făcut invidioşi şi pe Hitler sau Hannibal Lecter. În fiecare an, aproape o treime din toate formele de moarte ce afectează omenirea este opera sa. Statisticile arată că este cea dintâi cauză a decesului în lumea occidentală. Pe scurt, nu sunt deloc singurul.

Asasinul cu pricina nu are nume de familie, ci doar un nume scurt, cu rezonanţă zodiacală şi prea puţin amuzant: cancer. Unii îi spun „tumoare” (care în latină înseamnă „umflătură”, uite la ce e bună latina), medicii îi spun „neoplazie” (care în greacă înseamnă „formaţiune nouă”, uite la ce e bună greaca). Eu însă mereu l-am numit „amicul Fritz”[1], în italiană, pentru a-l simţi mai apropiat şi mai puţin agresiv.

Aceasta este o poveste despre cum mi-am trăit ultimele o sută de zile ale existenţei mele pe planeta Pământ în compania amicului Fritz.

Şi despre felul în care, contrar oricărui prognostic şi oricărei logici, acestea au fost zilele cele mai fericite ale vieţii mele.

---

[1] Expresia italiană l’amico Fritz se foloseşte pentru a indica aluziv o persoană al cărei nume se vrea trecut sub tăcere sau un lucru cu care s-a stabilit un raport despre care nu se doreşte a se vorbi deschis. Expresia derivă din omonima comedie lirică în trei acte a lui Pietro Mascagni, reprezentată pentru prima oară la Roma în 1891. (N.t.)

Rezumatul episoadelor anterioare

Ajunşi în acest punct e nevoie de un mic pas înapoi, altfel spus, de o scurtă recapitulare a existenţei mele de până acum câteva luni, altfel nu prea înţelegeţi despre ce e vorba, de parcă aţi urmări seria a şasea din serialul Lost: Naufragiaţii.

Mă străduiesc să nu fiu prea plictisitor, mai întâi vă povestesc evenimentele fundamentale ale vieţii mele, apoi vă prezint personajele, după care, dacă îmi permiteţi, îmi voi îngădui, printre altele, câteva comentarii şi consideraţii, pentru a ajunge în fine la încheiere, cu alte cuvinte, la ziua în care amicul Fritz a bătut cioc-cioc la poarta mea.

Numele meu adevărat e Lucio, care, într-o hit parade a numelor urâte, se plasează în mod indiscutabil pe locul şapte, după Pino, Rocco, Furio, Ruggero, Gino şi inegalabilul Gennaro. Mama mea era moartă după marele Lucio Battisti, care în anii aceia se auzea din orice juke-box cântând La canzone del sole. Şi uite aşa mi-a fost ales autograful pentru totdeauna: Lucio Battistini. V-aţi prins? Exact, aici e toată ironia, pentru că numele de familie al tatălui meu era Battistini! Acum înţelegeţi de ce viaţa mea a fost mereu plină de încercări? Imaginaţi-vă un puştan de prin anii '70, gras, plin de coşuri şi cu lentile groase, de semăna cu o cârtiţă, purtând un nume aproape omonim cu al celui mai mare cantautor italian şi, fiţi sinceri, până şi voi m-aţi fi luat în tărbacă.

Recunosc, eram complexat, nefericit, mă simţeam un ratat. Astăzi mi s-ar fi zis, într-un mod mai pragmatic şi aproape afectuos, un nerd[2]. Precum cei care erau acuzaţi că răspândesc ciuma în romanul lui Manzoni[3], aveam tot ce trebuia ca să izgonesc fetele din jurul meu: pasiunea pentru benzile desenate, pentru filmele horror şi pentru piesele cantautorilor sinucigaşi.

Aveam doar două soluţii viabile în viaţă: fie aş fi devenit un geniu al computerului şi aş fi proiectat un sistem operaţional într-un garaj, câştigând miliarde de dolari, fie aş fi intrat într-un supermarket cu o puşcă-mitralieră şi aş fi făcut măcel. La o asemenea ştire, toţi vecinii, rudele şi prietenii ar fi comentat fără să clipească: „Adevărul e că era cam ciudat!”

---

[2] Tocilar; persoană grea de cap. (N.red.)

[3] Referire la romanul Logodnicii de Alessandro Manzoni, unul dintre cei mai mari scriitori italieni ai secolului al XIX-lea. (N.red.)

Am descoperit în schimb o a treia cale şi, din răţoiul cel urât ce eram, m-am prefăcut în lebădă. Nu într-o superlebădă ca în poveşti, dar într-o lebădă destul de onorabilă, cu notă de trecere. La paisprezece ani am slăbit douăzeci de kilograme, datorită în primul rând unui aprig uragan hormonal, şi mi-am pus lentile de contact (realizate, asta nu ştie nimeni, de un oculist neamţ tare nesuferit, un anume Adolf Gaston Eugen Fick, un geniu absolut al secolului XX, dar inventate cu mai bine de 400 de ani mai înainte de Măria Sa Leonardo da Vinci). Trei ani mai târziu, pe când nici nu eram încă major, am devenit cel mai tânăr campion italian de polo din Liga A, ceea ce nu era puţin lucru. De fapt, eram doar cel de-al doilea portar şi aproape tot timpul stăteam în halat pe banca de rezerve, totuşi în acel an am jucat nişte frânturi de partidă, am apărat şi o lovitură de pedeapsă, deci pot spune că titlul se pune!

Înotul a fost întotdeauna pasiunea mea, iubeam în special stilul „fluture”, pe care toţi copiii îl numesc stilul „delfin”, dintr-un înnăscut simţ logic, întrucât fluturii nu înoată. Nu am devenit niciodată un supercampion din pricina conflictului de interese cu cealaltă mare iubire a mea pe deplin împărtăşită: pâinea, untul şi dulceaţa. 110 calorii din felia de pâine + 75 din unt + 80 din dulceaţă fac un total de 265 de calorii. O luptă nedreaptă.

Cu multă trudă mi-am păstrat abdomenul pătrăţos precum carapacea de ţestoasă timp de zece ani, apoi, spre vârsta de douăzeci şi şase de ani, m-am lăsat de competiţii din cauza unui accident de motocicletă, care mi-a afectat serios ligamentul genunchiului, iar talia a început să se tot îngroaşe. Conform cântarului meu atât de antipatic, am pus din nou pe mine cele douăzeci de kilograme pierdute în adolescenţă, ba poate şi câteva în plus. Un fel de Chewbecca din Războiul Stelelor de 1,90 m şi 110 kg. Vă rog totuşi să nu mă faceţi să-mi pierd calmul şi să continuaţi să citiţi.

Liceu umanist, polo, diploma de absolvent al Institutului Superior de Educaţie Fizică, zis şi ISEF. La 28 de ani obţin o slujbă stabilă la o sală de sport. Nu la o sală de sport strălucitoare şi fără cusur ca în filmele cu John Travolta, ci la una de cartier, aflată la subsolul unui jalnic complex de blocuri de prin anii ’50. Înăuntru e şi o mică piscină cu faianţă albastră decolorată, ce se visează renăscând şi tapetând o pool infinity din sejururile în Caraibe organizate de Valtur. Sunt – şi acum nişte muzică triumfală, vă rog – instructor de înot, de gimnastică aerobică, de gaf (adică „gambe, abdomen, fese”) şi mai ales de aquagym. Uneori sunt şi antrenor personal dacă mi se cere, de regulă de către femei casnice disperate, de dimensiuni considerabile, care nu vor să depună armele aşa uşor în faţa inevitabilei liposucţii. În fine, încerc să-mi câştig pâinea cu mâinile mele, care miros în permanenţă a clor. Apropo, ştiaţi că mirosul de clor, pe care îl cunoaştem cu toţii de când eram mici, este degajat în urma reacţiei clorului ca atare cu urina celor ce se scaldă în piscină? Cu cât se simte

mai puternic mirosul de clor, cu atât nu ar trebui să intraţi în piscină. Să nu ziceţi că nu v-am pus în gardă.

În concluzie, eu, care visam să devin căpitanul echipei naţionale de polo, cu medalia olimpică pe piept şi cu pielea de găină în timp ce se intonează tare imnul naţional, eram silit să mă resemnez şi să fac doar munca aceea pe care viaţa o alesese pentru mine. Şase ore pe zi petrecute într-un subsol transformat în sală de sport, în care mirosul efortului se îmbină în mod magic cu cel al restaurantului vietnamez de alături. În timpul liber, însă, am izbutit să-mi împlinesc un vis, acela de a antrena o mică echipă de polo. Puştani între 14 şi 15 ani, cea mai dificilă vârstă. I-am selecţionat de la liceul unde predă soţia mea şi antrenamentele se ţin la o piscină orăşenească de câteva ori pe săptămână, cu rezultate, e drept, destul de dezamăgitoare. Anul trecut, foarte mult ne-am străduit şi foarte multe goluri am încasat. Poziţia noastră în campionatul provincial, la categoria respectivă de vârstă, a fost un strălucit loc penultim; din fericire, nu se poate retrograda, întrucât mai jos de atât nu există nicio altă ligă. Anul acesta ne menţinem fără strălucire pe la mijlocul clasamentului. Dar nu mă plâng, deoarece a-i învăţa pe copii iubirea pentru sport este lucrul cel mai frumos din lume.

Aşa e viaţa mea din punct de vedere profesional, dar există şi latura cea mai importantă de care deja am pomenit: familia mea. Am cunoscut-o pe Paola când aveam douăzeci de ani, într-o berărie, era prietena unei prietene a colegei mele de la ISEF. De obicei, prietenele prietenelor colegelor mele de ISEF erau nişte ţări insipizi şi lipsiţi de graţie. Paola însă, de cum a intrat în local, parcă era colorată cu un marker galben fosforescent, ce o făcea să iasă în evidenţă faţă de toate celelalte femei de acolo. Un semn galben ce îi străbătea întreaga siluetă, punând-o în valoare ca pe ceva ce trebuie reţinut. Precum o frază ce trebuie învăţată pe dinafară. După zece minute, plin de dibăcie, o şi invitam să asiste la o partidă de polo (în care urma să-l implor pe antrenor să mă lase să joc şi eu măcar zece minute). Pe vremea aceea, eram încă un profesionist, iar ea lucra în micuţa cofetărie a părinţilor ei, ceea ce cu timpul a contribuit în mod substanţial la pierderea atât a greutăţii mele ideale de sportiv, cât şi a muşchilor mei abdominali. Specialitatea casei erau şi sunt gogoşile sub formă de ineluşe prăjite şi cu zahăr pe deasupra. Parfumate, pufoase, având savoarea copilăriei. E o tradiţie care se continuă de mai bine de treizeci de ani. Oscar, tatăl Paolei, deschide pe jumătate obloanele cofetăriei sale deja de pe la două noaptea, astfel încât vampirii şi cei ce freacă menta prin Trastevere se pot înfrupta primii din gogoşile aburinde şi unsuroase. Acum, că soţia lui nu mai e, cu cofetăria a rămas doar el şi un ucenic de-al lui originar din Sri Lanka, vesel tot timpul, în vreme ce Paola a terminat Litere şi Filosofie şi, după o serie de slujbe temporare, a obţinut o catedră la un liceu cu profil ştiinţific.

După câteva luni de la începutul poveştii noastre de dragoste (primele două luni sunt întotdeauna cele mai grozave, se ştie), aşa cum numai bărbaţii se pricep să facă, am procedat astfel încât Paola să mă părăsească: şi anume am flirtat cu una, Monica, o fătucă din regiunea Marche, studentă la Psihologie şi cu o mare aversiune faţă de epilatul axilelor.

Şi astfel am pierdut-o din raza mea timp de opt ani. Amorul e doar o chestiune de sincronizare, iar noi pe atunci nu ne sincronizam deloc, fiindcă ea îşi dorea deja o familie, în timp ce eu nu-mi doream decât să mă împerechez cu toate femeile de vârstă fertilă de pe planetă, fie ele epilate sau nu. Două cerinţe cam greu de conciliat.

Apoi, într-o bună zi, destinul a vrut să ne întâlnim din nou, într-un supermarket, la coadă. De fapt, din cauza schimbării de la „plete lungi blonde" la „păr tuns scurt şaten", la început nici nu o recunoscusem şi vreo zece minute i-am vorbit, convins fiind că e nepoata unei prietene de-ale bunicii mele. Dar nu i-am spus asta niciodată.

Am invitat-o imediat la cină. Şi am apelat la străvechea tehnică legată de ghicitul în cărţi. Să vă explic.

În Piazza Navona o vei găsi mereu pe tanti Lorenza, o bătrână care, de când lumea, ghiceşte în cărţi. Are un teanc de cărţi de tarot foarte uzate, părul alb prins într-o coadă împletită strâns la ceafă şi vorba dezinvoltă. Nu ştie o boabă despre viitor, dar reuşeşte să fraierească pe oricine, mai ales dacă joacă murdar. Eu mă foloseam de ea adesea, mai ales ca să impresionez fetele cu care eram. Tactica era următoarea (folosiţi-o nestânjeniţi, e fără drept de autor): plimbare romantică prin cea mai frumoasă piaţă a Romei, schimbăm câteva vorbe şi, pe când trecem prin faţa tarabei ghicitoarei, eu îi arunc pe furiş o hârtie mototolită. În acel bilet, complicea mea găseşte toate datele biografice ale fetei în cauză, precum şi referiri la gusturile sale şi la puţinele lucruri pe care le ştiu deja despre ea. La turul următor al pieţei, eu voi fi lansat deja subiectul „paranormalului", arătându-mă sceptic, în cazul în care ea crede în aceste lucruri, sau, dimpotrivă, convins, dacă ea e sceptică. Intră în acţiune faza a doua a planului: o invit să i se citească în cărţi, aşa, de amuzament. Nicio femeie din lume nu refuză. Şi astfel, tanti Lorenza face spectacol printr-o incredibilă reconstrucţie a vieţii prezente, trecute şi viitoare a naivei sale cliente. Trecutul şi prezentul ei i le sugerasem eu, viitorul nu e verificabil, una peste alta, efectul „misterului" e garantat, mai cu seamă când spune că „numele bărbatului vieţii ei începe cu L". L de la Lucio. Dacă fata folosită pe post de cobai deja credea într-o a cincea dimensiune, seara devine o experienţă fundamentală a vieţii sale spirituale, iar dacă era sceptică, acum fata e în stare de şoc. În ambele situaţii, eu profit de starea ei emoţională confuză, iar faptul de a fi asistat împreună la un eveniment paranormal nu poate decât să ne unească sufletele şi, de regulă, chiar şi trupurile. Nu ştiu dacă vreuna dintre ele s-o fi prins de micul meu truc, în orice caz, vă asigur că funcţionează.

Celui care îmi spune că paranormalul e o gogoriţă de zile mari, eu îi răspund că e adevărat, că nimeni nu poate prezice viitorul... în afară de mine, de câte ori duc câte o tipă în Piazza Navona. Pentru că în acel caz ştiu deja cum se vor petrece lucrurile. Nici Paola n-a făcut excepţie. Dar, vă jur, a fost ultima oară când am făcut uz de acest şiretlic. În seara aceea, mângâiaţi de boarea venită dinspre mare, ne-am unit printr-un al doilea prim sărut. Ne-am logodit în mod oficial şi, după mai puţin de trei luni, ne-am mutat împreună într-o garsonieră cu privelişte spre Insula Tiberina. O clasică reaprindere a flăcării. De data asta îndrăgostiţi şi, în sfârşit, sincronizaţi.

Cum v-am spus deja, ne-am cununat într-o bisericuţă din provincia Milano, numită San Rocco Biciuit şi Martir, obligându-i pe toţi invitaţii noştri din Roma la o deplasare destul de solicitantă. Dar mai era şi o raţiune romantică în spatele acestei alegeri: cu aproape cincizeci de ani în urmă, în aceeaşi bisericuţă se cununaseră şi bunicii mei din partea mamei, glorioşii Alfonsina şi Michele, care toată viaţa au fost portarii unui imobil. După dispariţia părinţilor mei (da, au dispărut, dar nu în sensul că au murit, ci pur şi simplu s-au pierdut fără urmă, dar nu-mi puneţi întrebări, v-am spus deja că poate o să vă povestesc mai târziu), bunicii au fost toată familia mea.

Eu cred că în ziua a şaptea, Dumnezeu nu a intrat în vacanţă, ci a născocit bunicii. Şi, dându-şi seama că era vorba despre cea mai genială dintre creaţiile sale, şi-a luat o zi liberă pentru a o petrece împreună cu aceştia.

Am trăit cu ei aproape cincisprezece ani, iar cinele noastre în trei, cu piure cu mozzarella topită pe deasupra şi curcan pane, rămân o amintire de neşters, de parcă şi azi, dacă închid ochii, simt mirosul de prăjeală venind dinspre bucătărie şi aud glasul îndepărtat al bunicii strigând: „La masă, că se răceşte!” Când trec prin faţa cămăruţei în care lucrau şi trăiau, mi se pare întotdeauna că-i zăresc încă acolo, pe bunicul cu ochelarii pe nas, sortând scrisorile, şi pe bunica udându-şi cu drag muşcatele.

Alfonsina şi Michele au fost naşii mei de cununie şi cred că aceea a fost cea mai frumoasă zi din viaţa lor. N-am mai văzut vreodată două persoane trecute de optzeci de ani care să plângă atâta de bucurie. La un moment dat, preotul, don Walter, un tip deşirat, cu un pronunţat accent calabrez, pur şi simplu a întrerupt ceremonia ca să le facă observaţie. Au râs cu toţii.

În urmă cu câţiva ani, bunicii mei s-au stins, la puţine săptămâni unul de celălalt. Au murit în somn, on/off, fără să deranjeze. Nu puteau sta departe unul de celălalt. Au apucat totuşi să-i cunoască pe cei doi copii ai mei, Lorenzo şi Eva.

Dar asta nu contează prea mult.

Bunicii sunt precum supereroii. N-ar trebui să moară niciodată.

Câteva luni mai târziu, am închis pentru totdeauna apartamentul lor de două camere, precum şi cămăruţa lor de portar şi într-un colţ, sub plafon, am găsit o

veche valiză de emigrant. Înăuntru erau fotografii, multe fotografii. Dar nu obişnuitele instantanee făcute ca amintire de vacanţă la mare sau la aniversările unor figuri necunoscute, ori în diverse momente ale vieţii. Nu. În ultimii şaizeci de ani, bunicul îi făcuse bunicii câte o fotografie pe zi. În fiecare zi. Fără să sară nici măcar una. Pe spatele fiecărei poze era scrisă o dată diferită, mai întâi, toate erau alb-negru, apoi treptat au început pozele color, Polaroid, până la ultimele, care erau printate după fotografii digitale. Poze făcute în locuri diferite, în cămăruţa portarului, pe stradă, la mare, la brutărie, la supermarket, în faţa teatrului Sistina, în Piazza del Popolo, în roata mare din parcul de distracţii LunEur, la San Pietro, peste tot unde i-a purtat destinul în lunga lor viaţă. Nu mă mai săturam privindu-le. La început, bunica tânără, apoi, treptat-treptat, primele riduri de expresie, apoi părul mai încărunţit, kilogramele în plus. Numai surâsul era neschimbat. Dar ceea ce mă frapa mai mult nu era procesul de îmbătrânire, ci ceea ce se vedea în fundal. În spatele bunicii era Italia în plină transformare. Era Istoria. Se puteau zări ca prin ceaţă simboluri şi personaje ale fiecărei epoci: maşinile Fiat 1100 şi Citroën, modelul bot de rechin; hipioţii, băieţii de cartier, punkiştii; afişele cu concertele lui Paul Anka, Charles Aznavour şi Robbie Williams; modelele de scutere Lambretta, Vespa şi motocicletele mai mari; figurinele Big Jim, bicicletele Graziella şi cuburile Rubik; cabinele telefonice, taxiurile galbene şi prăvăliile cu firme scrise de mână. O călătorie în timp plină de melancolie. Ce grozavă invenţie sunt fotografiile! Apropo, cel dintâi fotograf, mai nimeni nu ştie asta, e francez şi se numeşte Joseph Nicéphore Niépce, un geniu desăvârşit al veacului al XIX-lea. Dar şi în această privinţă, primele experimente i-au aparţinut preabunului Leonardo da Vinci, decatlonistul oricărei ars inventandi. Ba unii chiar susţin că până şi Sfântul Giulgiu ar fi experimentul unui rudimentar clişeu fotografic realizat de toscanul cel hiperactiv. Fascinantă ipoteză.

Iertare, am cam divagat. După moarte, ideile devin mai confuze, credeţi-mă pe cuvânt. Să punem ordine în idei.

Aşadar: personajele.

Familia mea

Cinci dintre protagoniştii vieţii mele au intrat deja timid în scenă; ei sunt soţia mea, Paola, socrul meu, Oscar, cei doi copii ai mei, Lorenzo şi Eva, şi prietenul meu, Umberto, veterinarul gurmand fără o măsea. Lor li se adaugă şi Corrado, celălalt prieten de suflet al meu, pilot pe Alitalia, divorţat de mai multe ori şi uşor previzibil (e tipul comandantului plin de şarm, care seduce toate stewardesele).

Dar mai înainte de orice, Paola. Paola. Paola.

Paola mea.

Paola e foarte frumoasă. Pentru mine e foarte frumoasă. Pentru ceilalţi e simpatică. Ea e genul fetei din banca a treia, cu ochi de culoarea alunei, codiţe şi şolduri rotunde, care te iubeşte, în timp ce tu tânjeşti ca un fraier după blonduţa fandosită din prima bancă. Fără să ai habar că – iar aceasta este chiar o regulă ştiinţifică – blonduţele fandosite din prima bancă se combină cu repetenţii din ultimul an. Deci oricum nu cu tine, nici măcar când ajungi şi tu în ultimul an şi rămâi în mod special repetent, ca să poţi câştiga la capitolul farmec şi şanse.

Paola este o Bridget Jones italiancă. Solară, autoironică, afectuoasă, cu sâni fermi, cupă D. O femeie rară precum zăpada în Maldive. E pasionată de cărţi, devorează romanele unul după altul, cu o nespusă curiozitate. În mod special este ataşată de Micul prinţ, cartea ei de suflet, pe care o colecţionează în orice ediţie, indiferent de format şi de limbă.

Aşa cum v-am zis deja, e profesoară la un liceu cu profil ştiinţific. O consider un fel de Maradona al profesoarelor. Predă italiană, latină, istorie şi geografie într-un mod cu totul genial, pe care de data asta nici măcar Leonardo da Vinci nu l-ar fi născocit.

Şi n-o spun pentru că e soţia mea. Este cu adevărat o profesoară nemaipomenită.

Să vă explic.

Cea mai importantă meserie din lume, cea de dascăl, este nu numai prost plătită, ci şi foarte monotonă. În fiecare an, profesorul de istorie povesteşte elevilor săi pentru a mia oară cine erau fenicienii şi de ce a izbucnit cel de-al Doilea Război Mondial, cel de matematică le explică integralele şi derivatele, cel de latină îi învaţă să decline şi să traducă poeziile lui Horaţiu, şi aşa se întâmplă cu toţi ceilalţi. Drept care, uneori, profesorii se plictisesc şi obosesc, ceea ce îi

face mai puţin eficienţi şi empatici. Pe scurt, mai puţin buni. Paola, conştientă de acest pericol, a inventat o metodă originală pentru a învinge plictiseala şi repetitivitatea: în fiecare an şcolar ea „interpretează” o profesoară diferită. Chiar la propriu. Pentru fiecare curs îşi alege anumite particularităţi ce ţin de modul în care se îmbracă şi vorbeşte şi nu iese din personaj până la sfârşitul ultimelor examene. Într-un an, a pus în scenă rolul de fată bătrână şi antipatică, într-altul, pe cel de profesoară sportivă şi cordială, altă dată, pe cel de persoană hiperactivă şi cu o dispoziţie schimbătoare, într-altul, pe cel de tipă frivolă şi capricioasă. Elevii ei o văd cum se tot transformă de la un an la altul şi se distrează ca nebunii. Profesoara „actriţă” este idolul lor absolut, chiar şi atunci când îi ascultă şi le trânteşte un demoralizant patru. Directorul însă o invidiază pentru popularitatea de care se bucură şi nu o vede cu ochi buni. Paola însă de cincisprezece ani îşi continuă neabătută show-ul său didactic atât de personal şi obţine întotdeauna rezultatul către care toţi actorii tind: atenţia şi consensul publicului (care în cazul ei se rezumă la câteva zeci de elevi). Eu râd când o văd întorcându-se acasă ba în versiunea ei de profă sexy, ca în filmele anilor ’70, ba în cea de domnişoara Rottenmaier[4]. V-am mai spus, e un geniu. Ar fi fost o actriţă fantastică dacă n-ar fi avut o pasiune aşa de mare pentru învăţământ. O pasiune care ne uneşte, chiar dacă eu, pe elevii mei, îi învăţ mai mult cum să arunce mingea cu boltă şi cum să contraatace.

E o femeie cu totul specială, dar lucrul acesta nu m-a împiedicat s-o înşel în urmă cu câteva luni. Ştiu, eraţi pe cale să vă ataşaţi întru câtva de mine, iar acum v-am dezamăgit. Ce-aş putea spune ca să mă disculp? Aş putea eventual să vă arăt o fotografie a exemplarului feminin care m-a făcut să cad în ispită. Nu, cred că aşa mi-aş îngreuna situaţia şi mai mult. Ce mai încoace şi încolo, oameni buni, după unsprezece ani de căsnicie, am căzut în banala cursă a trădării în dragoste. Îmi pare rău, dar vă rog să mă credeţi că am nişte circumstanţe atenuante. Să continuăm însă în ordine. Personajele.

Lorenzo şi Eva. Copiii mei.

Lorenzo cel ciufulit e în clasa a treia şi nu se împacă deloc cu şcoala. Învăţătoarea lui e disperată şi nu ratează vreodată să-mi repete cea mai banală dintre replicile clasice: „E inteligent, dar nu îşi dă silinţa”. Şi de-ar fi numai asta, dar e şi indisciplinat pe deasupra. Paola zice că e numai vina mea, pentru că nu sunt acasă aproape niciodată, ocupat ba cu sala de gimnastică, ba cu antrenamentul de polo, şi că-i fac mereu toate capriciile. Adevărul este însă că micului Lorenzo îi stă mintea la altceva. Nu-l interesează deloc să afle că vechii egipteni făceau ca deşertul să devină fertil cu ajutorul nămolului din Nil, şi nici

---

[4] Numele severei şi scorţoasei institutoare a Clarei, personaj din popularul serial de desene animate Heidi. (N.t.)

să descopere ce s-o fi ales de asirieni şi de babilonieni, ci îşi foloseşte timpul pentru a-şi cultiva hobby-urile. Două sunt hobby-urile lui principale: să cânte la pian şi să demonteze aparate electronice scumpe. Două activităţi destul de creative, aşadar. Şi uneori cam sâcâitoare.

Pianina e de la bunicii mei portari şi la noi în casă nimeni n-a ştiut să cânte la ea, nici măcar ei. Probabil rămăsese de la o moştenire precedentă. Într-o bună zi, am auzit nişte acorduri aproape armonice venind din capătul coridorului apartamentului de trei camere în care locuim. Era Lorenzo, care prindea tot mai multă forţă în primele lui încercări de concertist. Azi e în stare să cânte după ureche orice cântec pe care-l aude la radio. Nu intenţionez să spun că-l am pe Wolfgang Amadeus Mozart în sufragerie, dar micul muzician promite de pe acum.

Cel de-al doilea hobby al său e însă mai neliniştitor. Încă de când mânuţele lui au devenit capabile să apuce, Lorenzo demontează şi disecă totul cu precizia unui anatomopatolog. Numai că face autopsii pe cord deschis unor obiecte care ar mai fi fost încă utilizabile. De la televizor la maşina de spălat vase, de la motorul maşinii mele break la distribuitorul de snackuri din şcoală, de la mixer la semaforul de lângă casă. Este cu adevărat pasionat de mecanică şi de electronică. Până în acest punct, preocuparea lui ar fi chiar distractivă şi instructivă, problema e că niciodată nu remontează la loc şi, pe unde trece, lasă totul devastat precum hoardele lui Attila, transformând orice obiect într-o mobilă Ikea fără instrucţiuni de asamblare. Drept care, este evident că timpul pe care îl mai are la dispoziţie este cu adevărat foarte redus. Soţia mea, din poziţia ei de profesoară talentată şi întreprinzătoare, e foarte îngrijorată. Eu însă nu. În schimb, sunt îngrijorat (sau mai degrabă mâhnit) că Lorenzo nu a învăţat încă să înoate, ba chiar are frică de apă. Linia lui de plutire e fix la fel cu cea a Titanicului din zilele noastre. Cum intră în apă, fără pic de ajutor din partea vreunui aisberg, se duce bâldâbâc la fund. Păcat.

Pistruiata Eva, în schimb, e în clasa întâi şi toate învăţătoarele o adoră. Dă semne că va deveni o ecologistă militantă. Ne-a şantajat să creştem în casă nişte animăluţe şi acum convieţuim cu un câine-lup şchiop şi saşiu (căruia, ca să nu ne mai complicăm, i-am zis Lupo), un hamster alb neastâmpărat, care mai şi muşcă pe deasupra, şi nu mai puţin de trei pisoi leneşi, culeşi de pe stradă, cărora le-am dat nume din Pisicile aristocrate: Berlioz, Marie şi Toulouse.

Acasă Eva e un uragan de cuvinte. Vorbeşte, vorbeşte şi iar vorbeşte. Până să ajungă la esenţa problemei, încarcă discursul cu atâtea explicaţii şi detalii, cu atâtea descrieri şi întâmplări, că nici măcar Perry Mason[5], aflat în dificultate, n-

[5] Personaj de ficţiune al lui Erle Stanley Gardner, prezent în aproape 80 de romane şi nuvele şi devenit celebru prin serialul de televiziune cu acelaşi nume, difuzat într-o primă serie între

ar reuşi în pledoaria sa să-i învăluie pe toţi în atâta fum. Când va fi mare, sunt sigur că se va face prezentatoare TV sau politician, ceea ce, în fond, reprezintă cam aceeaşi meserie. Îşi pune în aplicare pasiunea ecologistă în legătură cu absolut tot, ne obligă la o sortare a resturilor menajere atât de diferenţiată, încât pare o colecţie de gunoi pe categorii de forme, materiale, mirosuri şi culori. E foarte drăguţă, dar nu urmăreşte vreun profit de pe urma acestui lucru. Face uz de zâmbetul său şi de ochii aceia mari, albaştri cum e cerul în mijloc de august, pentru a-şi convinge aproapele să-i calce pe urme în exageratul său simţ civic. Când salută spune „Miao" în loc de „Ciao", întrucât susţine că a fost pisică într-o viaţă anterioară.

Uneori, parcă şi-ar aminti că are doar şase ani şi jumătate şi vine să se ghemuiască lângă mine pe canapea ca să se uite la desenele animate de la televizor. Acelea sunt clipele în care pentru mine timpul încetineşte şi se opreşte în loc. Se spune că iubirea unui părinte pentru copiii săi este cea mai curată din lume, cea în numele căreia poţi trece munţii, poţi compune cântece. Profund adevărat. Când Eva aleargă în întâmpinarea mea, sau când, în nopţile cu tunete, vine să-şi caute culcuş în patul nostru, inima mea surâde, ridurile par să mi se şteargă, iar muşchii mei toţi devin ca la douăzeci de ani.

Cea mai bună doctorie.

Eva este şi preferata unui alt protagonist al acestei poveşti. Cel mai incomod. Socrul meu, Oscar.

Nu e greu să ni-l imaginăm pe Oscar: seamănă leit cu Aldo Fabrizi[6], are acelaşi fizic rotofei, acelaşi umblet şi acelaşi glas gâjâit şi bombănitor. Viaţa lui se împarte în „înainte de accident" şi „după accident". Cu vreo zece ani în urmă, soţia lui, Vittoria, femeia cea mai tăcută şi la locul ei din toate timpurile, a fost lovită şi omorâtă de un pirat al şoselelor pe când îşi scosese la plimbare labradorul, bulimicul Gianluca.

Oscar nu-şi iartă niciodată că n-a coborât el cu câinele în seara aceea, fiindcă n-avea chef să se întrerupă de la un meci al naţionalei, pe care de altfel Danemarca o şi bătuse cu 2 la 0, ţine mereu să precizeze.

De atunci, socrul meu s-a schimbat. După primele luni de şoc a devenit mai sociabil, ba chiar a început să citească romane şi s-a transformat dintr-un cofetar simpluţ în filosof, om politic şi predicator în dialect romanesc. În fiecare zi li se adresează vehement clienţilor săi, de parcă ar fi posibili electori: „Oameni buni,

---

1957 şi 1966, Perry Mason este un avocat ce reuşeşte să câştige prin arta sa retorică cele mai complicate cazuri penale. (N.t.)

[6] Aldo Fabrizi (Roma, 1905–1990), cunoscut actor de comedie şi regizor, autor de sonete scrise în dialectul vorbit la Roma, pe care le-a închinat reţetelor culinare, bunătăţilor gastronomice şi plăcerii de a mânca, e o prezenţă dolofană şi bonomă în peisajul cinematografiei italiene. (N.t.)

vă spun eu adevărata soluţie pentru a pune Italia pe picioare, alta decât pălăvrăgeala oamenilor politici. Daţi-mi mie puterea pe mână şi v-o arăt imediat. Aşadar, punctul unu: să punem ordine în conturile publice. Soluţia este cât se poate de simplă: invadăm San Marino şi Vaticanul şi le cucerim. Fără vărsare de sânge. Oricum, Vaticanul nu e păzit decât de o mână de gărzi elveţiene[7], iar ceilalţi se ocupă cu colecţia de timbre. Nu ne trebuie mai mult de două minute, urma scapă turma, şi înfigem drapelul italian pe cupola bazilicii San Pietro. Apoi îi dăm papei un rol de reprezentant, înfiinţăm anume pentru el un minister inutil, cum ar fi ministerul Religiei. Între timp, confiscăm toate minunăţiile pe care le posedă Vaticanul, din care o parte o donăm ca act de binefacere Lumii a Treia (e un gest care dă bine), iar cu restul punem pe picioare finanţele italiene. La fel şi cu San Marino, îl transformăm într-o minunată multiproprietate şi îl vindem japonezilor. Bazilica San Pietro o scoatem la licitaţie şi o dăm celui care oferă mai mult, dar să nu ne trezim că o transformă în cine ştie ce garaj enorm. Important e să nu ruinăm Italia din nou. De exemplu, e de ajuns să reintroducem pedeapsa cu stâlpul infamiei pentru cei ce practică evaziunea fiscală şi ne-am scos! Apoi ajungem şi la Roma, care e un oraş complicat. După mine, principala problemă este traficul. Soluţia este sub ochii tuturor: asfaltăm Tibrul! Ce mare lucru! O şosea de centură interioară, un sens giratoriu în jurul Insulei Tiberine şi am rezolvat treaba!”

Toţi cei din cofetărie se amuză. Şi pleacă, fără să observe că bunul Oscar, italianul mediu pursânge, a uitat să le bată bonul de casă.

Nu izbutesc să nu mă iau la harţă cu el, chiar dacă, atunci când începe să emită ipoteze despre sensul vieţii, mă distrează atât de mult, încât l-aş dori drept guru personal. Sunt sigur că într-o bună zi va ajunge să fie studiat în manualele de şcoală, iar elevii îl vor urî tot la fel ca pe colegii săi, Socrate şi Platon.

Subiectul său preferat este „viaţa de dincolo de viaţă”. Teoria lui este că realitatea pe care o cunoaştem nu e altceva decât un al doilea tur de carusel al fiecăruia dintre noi în lume, ceea ce în mod comun numim „infern şi paradis”. Cine a fost cuminte în viaţa precedentă, vine pe această lume într-o familie de industriaşi, sănătos, inteligent şi frumos. Cine a fost rău, se naşte urât, schilod, nărod şi sărac, sau moare tânăr, sau se îmbolnăveşte. E o teorie care, dacă îl asculţi, ar justifica toate nedreptăţile din lume; pe scurt, cine e norocos îşi merită norocul, iar cine e fără noroc, aşijderea. E o concepţie preluată, cred, de la Baba

---

[7] Corpul de gardă al suveranului pontif, numărând 110 soldaţi, constituie cea mai mică armată din lume. A fost înfiinţat în urmă cu cinci veacuri din mercenari elveţieni. Gărzile, înarmate şi în zilele noastre cu platoşă metalică şi halebardă, au menţinut peste secole tradiţia unei vestimentaţii desenate, după unii, de Michelangelo, după alţii, de Raffaello şi poartă şi acum costume renascentiste deosebit de colorate, cu mâneci şi pantaloni bufanţi în dungi galbene şi albastre, şi coifuri cu penaj roşu. (N.t.)

Befana: dacă ai fost cuminte, Befana[8] îţi aduce dulciuri, dacă nu, îţi aduce cărbuni. Eu mă amuz să alimentez mereu discuţia şi să-l stârnesc puţin:

— Păi, atunci, nu merită să nu faci nimic? E deja totul scris în stele?

Oscar dă din cap şi continuă să scoată din cuptor inelele din aluat. Nu cunoaşte răspunsul, face speculaţii, propune teme, dar nu dă niciodată soluţii. Ca toţi filosofii, de altfel.

— La urma urmei, dragă Lucio, sensul vieţii stă în a muşca dintr-o gogoaşă caldă.

Surâd şi îmi înfig dinţii în gogoaşa fierbinte. Ca întotdeauna, are dreptate.

---

[8] Befana, cuvânt popular derivat de la cuvântul grecesc epiphaneia, sărbătoarea legată de apariţia sau manifestarea divinităţii, este în calendarul catolic ziua de 6 ianuarie, în care se prăznuieşte închinarea regilor magi, cei ce aduc daruri Pruncului Iisus. În tradiţia populară italiană, în această zi, toţi copiii primesc, după merit, daruri de la Befana, o bătrânică urâtă, dar generoasă. (N.t.)

Ceva ce nu are legătură cu nimic

Aţi înţeles deja că am o idee fixă legată de inventatori şi de aceea nu putem continua cu descrierea personajelor dacă nu elucidăm unul dintre cele mai importante mistere ale umanităţii, şi anume: cine a inventat gogoşile cu gaură?

Un italian? Poate chiar omniprezentul Leonardo da Vinci? Nicidecum, doamnelor şi domnilor.

La drept vorbind, Leonardo a inventat un inel ca un colac, dar acela era pentru învăţatul înotului. Din păcate, nu a inventat şi plasticul, aşa că modelul de colac cu mânere a rămas doar în mintea lui.

Gogoşile prăjite cu gaură la mijloc au însă o geneză destul de controversată. Au poposit la New York (care pe atunci se numea New Amsterdam) din Olanda, sub denumirea de olykoek, adică „gogoşi în ulei". Un nume nu tocmai atrăgător. Erau dintr-un aluat făcut din făină, mere, prune şi stafide. Legenda spune că, într-o bună zi, o văcuţă s-ar fi împiedicat din greşeală de o oală cu ulei încălzit, care s-ar fi răsturnat peste aluatul pregătit pentru desertul olandez, născocind astfel această bombă dulce şi prăjită. O bovină creativă ce ar merita un monument. Bine, OK... dar gaura?

În 1847, o anume Elizabeth Gregory, mama lui Hanson Gregory, tânărul căpitan al unei nave din New England, a modificat reţeta gogoşilor în ulei, adăugând nucşoară, scorţişoară şi coajă de lămâie, înfigând chiar şi câteva nuci şi alune în miezul prăjiturii, cel care se coace cel mai greu. Prăjitura a devenit astfel nespus de apetisantă, iar când fiul a plecat într-o lungă călătorie, doamna a trebuit să pregătească mai multe pentru întregul echipaj, iar adăugarea nucilor a dus şi la o schimbare a denumirii acesteia. De atunci, prăjitura se numeşte „aluat cu nuci", în engleză doughnuts. Adică îndrăgitele noastre donuts.

Dar să ajungem la tema principală: gaura.

Invenţia găurii centrale şi deci a formei sub care este cunoscută se pare că îi revine chiar fiului lui Elizabeth. Se spune că acestuia nu-i plăceau nucile şi alunele pe care mama lui le înfigea în miezul gogoşii şi că prefera să le scoată înainte de a o mânca, lăsând astfel o gaură centrală în prăjitură. La ordinul căpitanului, bucătarul vasului a preparat toate prăjiturile ce au urmat în formă de gogoaşă, îndepărtându-le mijlocul cu o conservă rotundă în care ţinea piper.

O invenţie care nu a trecut neobservată. La Clam Cove, în Maine, există de altfel chiar şi o placă în onoarea căpitanului Hanson Gregory, „cel care a inventat gaura gogoşii”, iar în 1934, la Târgul Mondial de la Chicago, ineluşul de aluat a fost declarat „marea lovitură alimentară a secolului progresului”. Fapt este că, oricare ar fi adevărul, acea scobitură centrală a marcat începutul marelui succes internaţional al gogoşilor găurite.

Fireşte că noi, italienii, şi în mod special socrul meu Oscar, considerăm cu totul inacceptabilă această poveste sau legendă, ce-o fi ea. Cum adică, gogoşile cu gaură, zise şi graffe la Napoli, nu sunt invenţia noastră? Nu e cu putinţă.

Dragilor, îmi pare rău, dar şi în cazul acelor graffe se pare că genialul stimul creativ nu e de sorginte italiană, ci că meritul ar fi al unei rubiconde cofetărese şi brutărese austriece, o anume Veronica Krapf, de la numele căreia ar deriva denumirea lor mai răspândită de krapfen, în versiunea lor originală. Care apoi s-a îmbogăţit în multiple alte versiuni delicioase cu cremă, cu ciocolată, cu dulceaţă, dar, mai ales, cu gaură. Această variantă despre cum au luat naştere gogoşile-ineluş este evident diferită de cea a căpitanului american; cam cum s-a întâmplat şi cu bătălia dintre Meucci şi Bell pentru paternitatea invenţiei telefonului.

Oricare ar fi adevărul însă, ştiu că vi s-a făcut foame, aşadar, înainte de a lăsa lectura pentru a băga ceva în gură, să reluăm de unde ne întrerupseserăm. De la personaje.

Prietenii mei

Pasiunea mea pentru gogoşile cu gaură o împart cu cei mai buni prieteni ai mei: Umberto şi Corrado. Ne-am cunoscut în şcoala generală şi am rămas prieteni toată viaţa, chiar dacă Umberto a pierdut un an după o preasfântă repetenţie din anul întâi de liceu. Făceam totul împreună, şi vacanţele, şi taberele de cercetaşi. Cei trei muschetari din partea de nord a Romei. Eu eram sâcâitorul Porthos, Umberto – practicul Athos, iar Corrado – seducătorul Aramis. Unul pentru toţi şi toţi pentru unul. Despre ei cunosc într-adevăr toate amănuntele şi secretele. Ne-am încăierat, am râs împreună, ne-am bătut pe aceleaşi fete, ne-am împrumutat bani şi ne-am ţinut gura. Pe scurt, am făcut tot ceea ce fac marii prieteni. Şi douăzeci de ani mai târziu, exact precum cei trei legendari muschetari ai reginei, iată-ne încă aici.

Umberto, în afara momentelor când înghite inele de logodnă, aşa cum v-am povestit, e veterinar. E singur, niciuna dintre relaţiile pe care le-a avut nu a durat mai mult de un an. Ceea ce e chiar un mister, întrucât Umberto este prototipul soţului ideal. Nu e niciodată prost dispus, are autoironie, nu e un tip frumos, dar emană sănătate, e poate doar puţin cam prea natural în purtări şi cam impulsiv. Defectul său cel mai evident, în afara accentului tipic al romanilor, este punctualitatea. Un defect de neiertat în capitală. Aveţi în minte tipul acelor nebuni care, dacă le-ai stabilit o întâlnire la restaurant la ora treisprezece, ajung acolo la treisprezece fără cinci? Sau care te aşteaptă deja la cinema şi au şi cumpărat bilete pentru toţi? Sau care, dacă îi inviţi la cină, sosesc numai bine ca să te surprindă preumblându-te încă prin casă în halat şi papuci?

Uneori, Umberto e o prezenţă cam incomodă, ţinând cont de faptul că la Roma media populaţiei trăieşte cam cu o jumătate de ceas în urmă. Eu sunt un nepunctual cronic şi Umberto mi-a reproşat-o întotdeauna. Susţine că şi-a petrecut în total cam un an din viaţă aşteptându-mă. Existenţa lui e făcută din aşteptări continue, aşa încât a luat măsuri şi a început să se străduiască să umple aceste găuri negre. Opţiunea lui a fost un colac de salvare vechi, dar fără moarte: cititul. Are mereu cu el o revistă de buzunar cu benzi desenate, a cărei lectură, a calculat el, durează cam cât o întârziere medie de-a mea.

Umberto îşi petrece adesea serile la noi. Soţia şi fiica mea au un raport special cu el. Paola îl consideră un soi de frate de care ea n-a avut parte niciodată, îi face confidenţe şi îl răsfaţă cu tăvi de parmezan la cuptor şi tiramisu de-a dreptul

ucigaşe. Iar micuţa Eva îi spune „unchiule” şi stă la palavre cu el despre pasiunea lor comună legată de natură. Inutil să vă mai spun că e veterinarul de încredere al fermei noastre din apartament. Câteodată noi, în postura unor ucenici ai lui Cupidon, îi mai aranjăm nişte întâlniri, despre care să nu bănuiască nimic, cu colegele profesoare ale Paolei, dar fără rezultate spectaculoase. Femeia vieţii lui nu a apărut încă la orizont.

Corrado, cum am menţionat şi mai devreme, e pilot la Alitalia. Ba mai mult, e chiar pilotul prin excelenţă, e arhetipul perfect: înalt, frumos, bărbuţă bine îngrijită, gentilom, cu dinţi strălucitori şi aliniaţi, musculos, dar nu exagerat, pe scurt, visul tuturor stewardeselor. Are două divorţuri la activ, nu are moştenitori şi manifestă o marcată predispoziţie de a pune pe jar inimile tuturor femeilor care îi ies în cale, pentru a le lăsa apoi îndrăgostite şi deprimate. Urăşte în fond regnul feminin, după cum singur spune, din pricina celor două furtunoase divorţuri prin care a trecut, ale căror unice amintiri sunt cecurile cu suma lunară de întreţinere către fostele lui consoarte, pe care le numeşte „parazite”.

Hobby-ul său principal este acela de a se distra, de parcă ar fi unul dintre prietenii lui Germi şi Monicelli[9], puşi permanent pe farse în înfrigurata Florenţă a anilor ’70. Marea lui pasiune e statistica, încă de când eram amândoi în liceu. Colegi de bancă, eu cu o medie de şase cu doi de minus, el de opt spre nouă. O chestiune de statistică, zicea el. El nu învăţa niciodată, dar reuşea să prevadă, cu o precizie demnă de Nostradamus, data la care va fi ascultat, ba chiar şi probabilitatea de a i se pune sau nu o anumită întrebare. Ţinea minte tot, procesa tot şi trăgea concluziile; astfel, invariabil nimerea. Aplica această metodă pretutindeni, în mod special cu femeile care, aţi înţeles deja, au fost şi sunt slăbiciunea lui. Corrado a făcut la viaţa lui mai multe cuceriri decât Fonzie[10]. Tot graţie statisticii. Iată schema lui personală pentru agăţarea tipelor: cum ajungea la câte o petrecere, începea, în ordinea descrescătoare a frumuseţii, să pună ochii pe toate fetele prezente. Se ducea mai întâi la cea mai frumoasă dintre toate şi o întreba cu un tupeu fără egal: „Ai chef să faci dragoste cu mine în seara asta?”

Zero barat la capitolul vrăjeală, aşadar, căci el mergea mereu la esenţă.

Răspunsul era aproape fără excepţie: „Nu ţi-e bine?”

---

[9] Referire la filmul italian Amici miei („Prietenii mei”), 1975, în regia lui Mario Monicelli (1915–2010), după un scenariu de Pietro Germi (Genova, 1914 – Roma, 1974), pe care îi lega o strânsă prietenie, amândoi regizori, scenarişti şi actori foarte cunoscuţi, reprezentanţi de marcă ai genului cinematografic commedia all’italiana. (N.t.)

[10] Fonzie este prescurtatea afectuoasă de la Arthur Herbert Fonzarelli, personajul şarmant de tip latino lover interpretat de Henry Winkler în serialul de televiziune american Happy Days, produs între 1974 şi 1984. (N.t.)

Dar pe măsură ce cobora în clasament, când ajungea pe la a zecea sau a cincisprezecea din concursul ad-hoc „Cea mai frumoasă tipă de la chef”, reuşea să mai smulgă şi vreun: „De ce nu, în fond?”

Cei doi o tuleau pe dată spre primul alcov disponibil, sub privirile mele mâhnite. Era întru totul meritul statisticii. Calculase că dintr-o sută de tipe, cel puţin treizeci or să meargă cu el. Pentru a le face să iasă din bârlog, pornea în chip optimist de la cea mai arătoasă şi se mulţumea în cele din urmă cu cea care cădea în mreje, drăguţă şi ea, niciodată însă cea mai urâtă. Şi toate acestea în timp ce eu mă încăpăţânam să o tot curtez pe cea mai frumoasă de acolo, pentru ca, în cele din urmă, să iau o ţeapă cât mine de mare, după ore şi ore de trăncăneală inutilă, vrând eu să mă dau interesant şi sexy.

Una peste alta, Corrado este bărbatul cel mai irezistibil din lume pe care îl poţi avea drept amic. Dar le pun în gardă pe cititoarele mele: dacă îl întâlniţi, fugiţi de el ca dracul de tămâie. O să-l recunoaşteţi: seamănă cu Aramis.

Suntem aproape gata

Acum sunteţi în posesia tuturor ingredientelor pentru a începe să simţiţi gustul acestei poveşti fără final fericit şi să asistaţi la sosirea iminentă a amicului Fritz. Încă nişte informaţii necesare şi suntem gata.

Până acum câteva luni, toate zilele vieţii mele păreau trase la xerox, ca nişte fotocopii şterse. Ieşeam din apartamentul nostru din San Lorenzo întotdeauna în jur de ora opt fără un sfert, o duceam la şcoală cu maşina mai întâi pe Paola, apoi pe copii, după care parcam maşina undeva pe malul Tibrului, cam la zece minute de sala de sport, din cauza acelei oribile zone de trafic limitat. O mică plimbare care îmi pica de minune pentru o cafea suplimentară. Aproape în fiecare zi, traversând cartierul Trastevere, poposeam la cofetăria lui Oscar, ce se afla în drumul meu. O scurtă şuetă despre climă şi politică, după care socrul preferat mă îmbia cu o gogoaşă găurită, caldă şi înmiresmată, fără să i-o fi cerut măcar. Nici nu era nevoie.

Cu acea formă rotundă şi pudrată cu zahăr mă aşezam la masa de pe trotuar, în faţa intrării în magazin. Era o masă de lemn, vopsită cu stângăcie, ce părea uitată acolo de după război. Sunt cele mai bune cinci minute ale zilei. Zahărul împrăştiindu-se şi mânjindu-ţi buzele, aşteptând să fie lins, crusta aurie care rezistă doar o fracţiune de secundă înainte de a ceda şi a lăsa ca dinţii să se înfigă à la Dracula în miezul pufos, trecătorii grăbiţi şi anonimi pe care să-i priveşti ca pe nişte actori pe scenă. Nu sunt niciodată singur. După câteva clipe, apare mereu o vrăbiuţă lipsită de inhibiţii care zboară deasupra mesei mele şi ciuguleşte firimiturile. E mereu aceeaşi, deja o recunosc. Nu suntem chiar prieteni, dar pe aproape. Să zicem doar bune cunoştinţe. Eu îi rup nişte bucăţele din gogoaşă şi, de câteva ori, a venit neînfricată să mănânce chiar din mâna mea. Nu ciripeşte niciodată. Îmi respectă tăcerea concentrată asupra emoţiei gastronomice care are loc în cavitatea mea bucală. Poposeşte doar pentru acea rapidă ciuguleală, apoi se uită la mine, ca şi când mi-ar spune: „Îmi pare rău, amice, că nu zbori, da' eu mă duc să dau o tură" şi decolează cu două piruete elegante. Când pleacă, pentru mine e precum ceasul deşteptător care sună: începe ziua.

Acel „răgaz de gogoaşă" este un secret care rămâne între mine, socrul meu şi vrăbiuţă. Nu i-am spus niciodată nimic Paolei, care zilnic mă îndeamnă spre o dietă mai echilibrată şi mai sănătoasă. Şi nu mi-ar ierta-o.

Împreună cu Paola, de-a lungul acestor zece ani, am avut suişuri şi coborâşuri, iar cu puţine luni în urmă am atins o minimă istorică din cauza unui eveniment banal pe care l-am pomenit deja, ce poate fi concentrat în cuvinte cenuşii: am înşelat-o. Am avut, într-adevăr, o mică aventură cu o nouă clientă de la sala de fitness, doamna Moroni. O mică aventură. Foarte mică. Ne-am văzut de două–trei ori. Oricum, nu mai mult de cinci ori. Maximum de zece ori. OK, au fost cam douăsprezece. Dar era vorba despre sex, doar despre sex. Pentru noi, bărbaţii, aceasta este o diferenţă fundamentală. În plus, şi o circumstanţă atenuantă generică, sper.

Dacă cititoarele mele nu au închis şi nu au aruncat deja cartea în foc, mă străduiesc să explic mai bine situaţia.

Doamna Moroni.

Treizeci şi şase de ani, cu patru ani mai tânără decât mine. Măsuri ca de pin-up girl din anii ’50: 92–60–88 (le-am citit pe fişa clienţilor de la sală şi le-am ţinut minte imediat).

Un chip ca de Madonna pictată de Raffaello, cu buze mai conturate.

Carnaţie albă, pistrui.

Haioasă.

Şi ea căsătorită de ani de zile cu un tip care, prin natura meseriei, călătoreşte foarte mult.

Când m-a ales ca antrenor personal, un singur lucru mi-a venit în minte: „Aoleu!”

Femeile seducătoare şi măritate cu bărbaţi care, prin natura meseriei, călătoresc foarte mult nu ar trebui să colinde libere pe la săli de fitness, unde lucrează nişte sărmani instructori, ce fac dragoste cu iubita lor nevastă cu care sunt căsătoriţi de mai bine de zece ani nu mai des de două ori pe lună. Ar trebui să se interzică prin lege! Să-şi cumpere o bicicletă de antrenament şi să şi-o pună în sufragerie, please!

La început, am avut un raport foarte profesional cu doamna Moroni. Mă rog, destul de profesional. În primele lecţii m-am limitat la întâmplătoare, dar calde, atingeri ale coapselor sau uşoare palpări, pentru a simţi musculatura, de tipul „porc bătrân”, ştiu că la asta vă gândiţi. Apoi, într-o seară, am rămas singuri în sala de fitness peste program. I-am spus secretarei că o să închid eu, după ce termin nişte exerciţii cu doamna Moroni. Şi într-adevăr, conform dicţionarului italian, exerciţiul este „o încercare sau o serie de încercări cărora ne supunem pentru a ne menţine eficienţi din punct de vedere fizic şi mental sau pentru a deveni mai experimentaţi într-o anumită disciplină”.

Iată, şi în seara aceea am exersat mult în disciplina cea mai veche a lumii.

Şi am continuat să exersăm mai multe luni la rând. Mai multe luni la rând de minciuni, de stres, de frică să nu las urme care să mă trădeze. De regulă exersam la ea acasă, când soţul muzician era în turneu cu vreun cântăreţ consacrat. Iar de

câteva ori, am reluat cu avânt experienţa de la sală. Niciodată la mine acasă. N-aş fi putut. Dar acest lucru, ştiu prea bine, nu mă absolvă.

Lucrul grav e că Paola a descoperit totul. Ancheta ei a început într-o seară de februarie. Îmi las iPhone-ul pe masă în timpul cinei. Ştiu, e un comportament foarte ingenuu, de începător în arta înşelării. Dar pe de altă parte, chiar eram un începător. În timp ce ne desfătam cu un excelent pui cu orez şi curry, sună telefonul. Pe ecran apare vizibil DOCTOR MORONI. Începător, dar nu chiar prostuţ.

— Nu răspunzi? îmi zice Paola.

— Nu, e... e Moroni, medicul de la sală, inventez eu, încurcat. E un tip foarte plictisitor, sigur ar fi o pierdere de timp.

— Dacă vrei răspund eu şi îi spun că ai ieşit...

— N-are importanţă, mulţumesc, iubito. Îl sun eu mâine dimineaţă. E chiar bun curry-ul ăsta.

M-o fi crezut?

Oi fi fost destul de credibil?

Bănuia ceva?

Cine ştie?

După nu mai mult de 48 ore urma să descopăr că răspunsurile corecte erau: nu — nu — da. Şi că soţia mea se transformase în acel moment într-un locotenent Colombo care, de fiecare dată când ceva îi este cât de cât suspect, nu-i dă drumul prăzii până nu o scoate din vizuină şi nu o obligă să-şi asume responsabilitatea.

Seara însă continuă în linişte, ceea ce mă calmează. Mă uit cu copiii la televizor, la Frumoasa şi bestia, dar mai ales setez telefonul pe profilul în avion. Ca să nu mai primesc telefoane agasante. Dar în noaptea aceea n-am prea dormit, iar în baie am şters toate mesajele compromiţătoare ale fantomaticului „Doctor Moroni”.

A doua zi dimineaţă o sun pe doamna Moroni şi descopăr motivul telefonului inoportun: spera să pot ajunge la ea după cină, întrucât soţul ei plecase pentru o treabă neprevăzută. Îi spun încă o dată apăsat că am o căsnicie, probabil mai fericită decât a ei, şi că vreau să tai această legătură sinucigaşă. În seara aceea, cu puţin înainte de încheierea programului, frumoasa adulteră aterizează la sală într-un costum mult prea mulat şi sfârşim prin a o face din nou, şi încă repetat, în duşurile vestiarului instructorilor. Că sunt un om dintr-o bucată. Dar mai înainte de orice, cum aţi şi înţeles, sunt un cretin complet.

A doua zi, Moroni îmi scrie un curios sms, în care pare să nu-şi amintească nimic despre seara precedentă.

„Când ne vedem? Mi-e dor de tine. Nu pot să stau aşa mult fără tine.”

Îi răspund distrat, fără să cumpănesc bine anomalia, şi cad fără să ştiu într-o capcană uriaşă. Continuăm să ne scriem şi să flirtăm toată ziua. Sms-uri

provocatoare, amuzante, dar mai ales lipsite de orice ambiguitate. Când mă întorc seara acasă, o găsesc pe Paola aşteptându-mă în picioare în mijlocul sufrageriei, ca un cerber gata să sfâşie pe oricine ar vrea să intre. Cum o văd, înţeleg totul. Ca şi cum ar fi fost cu subtitrare dedesubt: EŞTI UN IMBECIL.

Recunosc, am subapreciat inteligenţa nevesti-mii. După suspectul telefon de seară al misteriosului Doctor Moroni, Paola a sunat la sală şi a descoperit, graţie zeloasei noastre secretare, că nu exista niciun doctor Moroni, ci doar o anume Isabella Moroni, al cărei instructor personal, n-o să credeţi, eram chiar eu. O rapidă cercetare pe Facebook şi reiese că numita Isabella mai e şi frumuşică rău, ca să nu zicem de-a dreptul senzuală. Ştiu, puteam să-i salvez numărul sub un alt nume, dar acum e prea târziu, că şi aşa credeam despre mine că sunt extrem de şmecher. Ce-a făcut atunci profesoara machiavellică pe care am luat-o de soţie? A înlocuit în agenda mea telefonică numărul doctorului Moroni cu al ei şi l-a şters pe cel adevărat al netrebnicei Isabella. Când primeam un sms de la nevastă-mea apărea scris DOCTOR MORONI şi îi răspundeam în consecinţă, afundându-mă tot mai mult în oceanul furtunos al minciunilor în care mă aruncasem. În timp ce ea îmi explică etapele anchetei — şi locotenentul Colombo face acest lucru, pentru a se amuza mai mult — eu îmi tot storc creierii cum să justific toate acele sms-uri pe care le trimisesem în acea zi. Improvizez, încercând să susţin următoarea teză defensivă:

— Moroni e o clientă de la sală care s-a îndrăgostit de mine, iar eu îi tot dau cu flit, încercând să nu o rănesc. Nu voiam să te alarmez pentru o nimica toată, iubita mea.

Discursul falimentar nu stă în picioare nici zece secunde şi atunci, într-un avânt de eroism obtuz, încolţit deja de prea multe indicii ale unei relaţii extraconjugale, hotărăsc să mărturisesc totul, punându-mi nădejdea în clemenţa curţii.

O greşeală monumentală.

Curtea este foc şi pară.

Ce mai încoace şi încolo, suntem în plină tragedie. Rude şi prieteni implicaţi în naufragiul nostru matrimonial, mai ales Umberto şi Corrado, bănuiţi că mi-au ţinut spatele tot timpul în aceste luni. Corrado era cu adevărat în perfectă cunoştinţă de cauză, ştia inclusiv nişte amănunte sexuale, în timp ce cu Umberto, dat fiind raportul lui mai strâns cu Paola, fusesem puţin mai reticent. Îi spusesem doar că a fost un sărut între mine şi o clientă de la sală, dar că am retezat din faşă ceea ce ar fi putut deveni o situaţie primejdioasă. Cel mai violent este socrul meu care, în prezenţa Paolei, îmi ţine o predică în tonuri ca de secolul al XIX-lea despre valorile violate ale familiei şi despre onoarea trădată a fiicei lui. Nu mă lasă nici măcar să deschid gura şi asistă, cu o atitudine de şef al clanului, când fiica lui mă pofteşte să plec din casă.

În noaptea aceea mă găzduieşte Corrado la el acasă, pe un fotoliu-pat. O experienţă pe care vreau s-o dau uitării. Haotica sa garsonieră este cotropită de obiecte, resturi de mâncare şi haine murdare. Parcă ar fi pajiştea de la Woodstock la sfârşitul concertului.

A doua zi dimineaţă trec prin faţa cofetăriei. Ezit, aş vrea să intru şi să am posibilitatea de a mă explica, dar n-am curaj şi fac cale-ntoarsă. Dar mă blochează glasul autoritar al lui Oscar.

Primele sale trei cuvinte sunt explicite:

— Eşti un bou!

Mă întorc. Se află în faţa mea cu tot aerul său greoi de roman get-beget.

— A fost o greşeală... ştiu că..., încerc eu să mă apăr, dar sunt imediat întrerupt.

— I-am spus eu fiică-mii că eşti un bou!

Noţiunea era de acum destul de clară.

— Da, de fapt...

— Pentru că doar un bou poate recunoaşte! precizează el, lăsându-mă cu gura căscată. Nu trebuie niciodată să recunoşti. Asta e regula numărul unu a unei casnicii, tot restul nu contează. Poţi avea trei amante, poţi uita când e ziua ei de naştere sau aniversarea căsătoriei, totul se poate recupera. Dar nu trebuie niciodată să mărturiseşti. Preotul ar trebui s-o spună răspicat în timpul ceremoniei şi să îi pună să semneze de faţă cu martorii: „Juraţi-vă în veci credinţă unul altuia şi în orice caz nu deşteptaţi bănuieli, iar la înghesuială, nu mărturisiţi niciodată!”

Mă aşteptam la a nu ştiu câta prelegere din partea lui şi, când colo, mă pomenesc în faţa unei neaşteptate demonstraţii de solidaritate masculină.

— Lucio dragă, adevărul e că toţi bărbaţii, mai devreme sau mai târziu, dorm pe un pat pliant la birou sau într-un subsol.

— Şi tu? îl întreb.

— Şi eu. Dar nu mă întreba amănunte. E un lucru al meu, intim.

Dar nu rezistă:

— Era o ucraineancă, ucenică într-ale patiseriei. Douăzeci şi patru de ani, eu patruzeci şi cinci. Nici nu ştia italiană, dar avea nişte balcoane, măiculiţă... Un zero absolut la capitolul creme sau aluaturi fragede, dar foarte bună la toate celelalte.

Zâmbesc, imaginându-mi-l pe Oscar făcând eforturi să o curteze pe o ucraineancă într-o engleză de baltă, între un profiterol şi o tavă de chou à la crème. Între timp, disertaţia lui despre cum e cu trădarea în amor continuă.

— Infidelitatea conjugală nu e un defect, e o imperfecţiune genetică, ce se găseşte în ADN-ul bărbaţilor încă din negura vremurilor. E ca şi faptul că avem două urechi şi un nas. N-ai ce-i face. Eşti un computer din carne, programat să înşeli. Diferenţa constă doar în faptul că unii masculi au mai puţine prilejuri, mai puţină charismă, mai puţin timp sau mai puţini bani. Şi astfel, acum, din cauza

ADN-ului tău, îţi vine şi ţie rândul să dormi într-un pat pliant! Poate chiar pentru tot restul vieţii.

Apreciez foarte mult destăinuirea lui camaraderească, dar îi precizez că Paola, cu tot haosul emoţional şi cu tot alungatul meu din casă, nu a vorbit niciodată de despărţire. Cel puţin până în acel moment. Dar îmi spune peste cam două ore, rugându-mă să-mi fac valiza şi să dispar din viaţa ei pentru totdeauna. O reacţie poate cam exagerată, dar de înţeles. Nu am arme să ripostez. Aşa e drept, mi-am căutat-o cu lumânarea.

— Şi copiii? întreb doar.

— Cu copiii vedem noi, deocamdată le spun că lucrezi până târziu şi că dormi la sală.

Mi se pare acceptabil. Convins că e vorba doar de un acces trecător de mânie şi pentru că nu înot în bani, mă gândesc să-mi găsesc un culcuş în garsoniera lui Umberto, cea a lui Corrado fiind de nelocuit. Descopăr însă că prietenul meu veterinar îşi ia de lucru acasă, în speţă cam zece bucăţi câini şi pisici, ce din când în când năpădesc cei patruzeci de metri pătraţi de care dispune. Nu îmi rămâne altceva de făcut decât să deschid computerul şi să-mi caut vreo mică pensiune cu o singură stea, prin jurul sălii de fitness.

Ajutorul îmi vine în mod neaşteptat de la o persoană care ar trebui să se găsească de cealaltă parte a baricadei: şi anume, de la socrul meu.

Oscar îmi propune să locuiesc în încăperea din spate a cofetăriei lui până când fiică-sa mă va ierta, ceea ce, dacă e de relatat mai pe larg, nu pare deloc să aibă intenţia de a face. Evident, mă găzduieşte fără ca Paola să ştie, care mă crede într-o fantomatică pensiune ieftină de prin cartierul Trastevere.

Şi iată-mă lângă geanta îngrămădită într-un colţ, încercând să aţipesc, în timp ce ajutorul de cofetar, originar din Ceylon, bagă la cuptor cornurile cu ciocolată, umple gogoşelele de chou à la crème şi ornează torturi. A doua zi mă trezesc şifonat tot şi îmbâcsit de grăsime. În fiecare zi îmi propun să-mi găsesc un alt loc, mai demn, în care să locuiesc, dar în cele din urmă, şi pentru că e aproape de locul de muncă de la sală, dar şi pentru căldura lui Oscar, ce mă tratează cu adevărat ca pe un fiu, rămân totuşi aici, printre tăvile cu foietaj şi sacii de făină de patiserie. Reuşesc să-i văd pe Lorenzo şi pe Eva doar în vreo două–trei seri pe săptămână şi sâmbăta după-amiază, dar sper ca situaţia să se normalizeze iute.

Era chiar momentul ideal pentru a descoperi că aveam un nou amic, pe nume Fritz.

Amicul Fritz

De fapt, primele manifestări avuseseră loc cu aproape un an înainte de povestea mea cu doamna Moroni, dar au fost mult prea trecute cu vederea. Îmi amintesc foarte bine primul clopoţel al amicului Fritz. În acea după-amiază, eram în piscină cu copiii, pentru a exersa schemele tactice. Poloul pe apă este o disciplină solicitantă şi masculină, iar sarcina mea de antrenor – şi e de ajuns să priviţi o poză cu plăpânda mea echipă – e ingrată. Plutim, cum vă spuneam, cam pe la jumătatea clasamentului, câştigăm la limită şi într-un mod de-a dreptul rocambolesc în faţa echipelor mai slabe şi încasăm nişte goluri memorabile de la cele de pe primele locuri în clasament. Portarul meu titular Alessio, poreclit Săpunel, nu reuşeşte niciodată să pareze vreo lovitură, nici măcar din greşeală, iar centralul Martino, atacantul nostru de bază, ştie bine să ţâşnească, dar are strabism. Antrenorul meu secund, Giacomo, un tip autist cam la treizeci de ani, care ştie pe de rost toate partidele din istoria poloului, nu e nici el de prea mare ajutor în a îmbunătăţi randamentul echipei noastre cam prăpădite. Dar reuşeşte să se facă îndrăgit de toţi, iar în această Armată Brancaleone[11] se potriveşte de minune. Nu e o metaforă, Armata Brancaleone este chiar numele echipei noastre. Un nume, o garanţie.

Când am simţit cea dintâi durere în stomac mă aflam în apă şi mă străduiam să-l învăţ cât de cât pe Săpunel semnificaţia poziţiilor în acţiunile de inferioritate numerică. Tocmai executasem o aruncare la poartă, când mă simt străpuns de o durere intensă preţ de câteva clipe. Consider că e o durere trecătoare, un cârcel sau o mică hernie, şi timp de câteva luni nu-i mai dau importanţă. Eu nu m-am îmbolnăvit niciodată cu adevărat şi ultimul lucru la care m-am gândit era că ar fi fost vorba de ceva grav.

De câte ori aţi auzit fraza asta în viaţa voastră?

Fapt e că încep să mă simt rău tot mai des, durerile sporadice se transformă într-o durere surdă aproape constantă, nu mai sunt în stare să înot bine, mă îndop cu analgezice şi antiinflamatoare, crezând că e vorba de o sâcâitoare întindere de muşchi abdominali (sau de ceea ce a mai rămas din ei). Îi spun şi Paolei care

[11] Locuţiunea italiană Armata Brancaleone se foloseşte pentru a defini o adunătură de oameni ca vai de lume, amărâţi, stângaci, neinstruiţi, fără armele necesare câştigării unei mari bătălii, ca în filmul omonim al lui Mario Monicelli din 1966. (N.t.)

insistă să mă programez pentru o ecografie abdominală, dar o conving că dureri aşa am mai avut, şi încă numeroase, în gloriosul meu trecut sportiv şi că, de regulă, ele trec de la sine cu timpul şi prin inactivitate. Ca să fiu sincer, relaţia mea cu doamna Moroni nu aş defini-o ca inactivitate, dar durerea e încă suportabilă în timpul raporturilor intime. Mă gândesc adesea la acea ecografie la stomac pe care n-am făcut-o ca la o scenă din filmul Sliding Doors[12].

Ce s-ar fi întâmplat dacă aş fi urmat sfatul Paolei?

Aş fi trăit încă zece, douzeci, treizeci de ani?

Sau poate aş fi fost izbit de o maşină la ieşirea din spital şi aş fi murit pe loc?

Uşa mea glisantă personală s-a închis în faţa mea în acea zi.

Numai că eu nu ştiam.

Mă autoconving, încetul cu încetul, că nu e vorba de o problemă musculară, ci de o minusculă şi insidioasă hernie. O foarte simplă operaţie ar aranja totul, dar decid să mai aştept puţin, sperând să mă trezesc ca prin minune sănătos tun. Între timp, simptomele se înmulţesc: încep să mă simt mai obosit decât de obicei, într-o după-amiază vomit, apoi trag după mine o stare subfebrilă de care nu scap vreo două săptămâni. Şi găsesc mereu o explicaţie logică: „E o perioadă de stres”, „Mi-a picat ceva rău din ce am mâncat aseară”, „Am răcit la piscină”, „În fond 37,2 nu e chiar o febră aşa de mare”. Încă nu asociez aceste manifestări cu un unic duşman ucigaş.

Lunile se duc iute una după alta şi între timp, cum ştiţi, viaţa mea de familie se prăbuşeşte şi ajung să dorm în cămăruţa din spatele cofetăriei. Într-o seară ploioasă de la începutul lui martie, încercând să mă fac util, îl ajut pe Oscar să bage la cuptor o tavă cu brioşe cu ciocolată, dar, pe neaşteptate, o durere mai puternică decât de obicei mă dărâmă din picioare. Îmi scapă din mână tava şi urlu. Oscar şi srilankezul îmi sar în ajutor uluiţi şi mă ajută să mă aşez. Le povestesc că sunt deja vreo opt luni de când durerile acestea se tot repetă şi că plin de bună-credinţă convieţuiesc cu nenorocita asta de hernie. Dar e cam prea mult.

— Du-te să te vadă un specialist, propune Oscar.

— Mulţumesc, Oscar, dar o să vezi că în câteva săptămâni o să mă simt mai bine.

— Nu era o invitaţie – precizează socru-meu – era un ordin: „Du-te să te vadă un specialist”. Poate fi şi un ulcer. Un client de-al meu a murit de ulcer, nu-i

[12] Dincolo de uşi (Sliding Doors în engleză) este o dramă romantică din 1998, care prezintă două universuri paralele, bazate pe cele două căi pe care le ia viaţa personajului principal, determinate de o mică întârziere la metrou. (N.red.)

chiar de glumă. Într-o zi era aici şi mânca o prăjitură cu stafide, comentând victoria la fotbal a Romei, iar a doua zi era la cimitir, sub un metru de pământ.

Lovit şi scufundat. Oscar a reuşit să fie limpede şi incisiv ca întotdeauna. Cuvintele a murit sunt ca un duş rece şi mă îmboldesc să consult un medic, fiind deja convins că e vorba de un ulcer. Mă duc, aşadar, la prietenul meu Umberto. Veterinar, dar tot medic.

Sala de aşteptare a cabinetului lui Umberto e plină.

În jurul meu aşteaptă pe scaune mai multă lume: o bătrânică iubitoare de mâţe, ţinând pe genunchi o cuşcă în care e o pisică persană; un băiat de treisprezece ani, însoţit de mama sa şi de un cameleon; un tip auster cam la cincizeci de ani, cu ochelari şi aer demodat, cu un collie antipatic care-i seamănă perfect; o frumoasă femeie tatuată, de vreo treizeci de ani, cu un misterios coş lângă ea.

Bătrânica iubitoare de mâţe mă fixează cu insistenţă, dar nu rezistă şi mă întreabă curioasă:

— Dumneavoastră cu ce animal aţi venit?

— Cu ploşniţe, îi răspund eu cu un zâmbet larg.

Ea nu înţelege dacă glumesc sau vorbesc serios. În orice caz, se mută cu un scaun mai încolo, bombănind către felina sa domestică ceva despre decadenţa societăţii noastre şi despre lipsa de educaţie.

Intru ultimul în camera de consultaţii. Îl întreb iute ce era în coşul tipei tatuate.

— Un piton, e foarte la modă, îmi răspunde cu naturaleţe. Apoi mă întreabă motivul vizitei mele surpriză. E pentru prima oară când trec pe la cabinetul lui din motive profesionale.

Îi vorbesc despre durerea abdominală pe care o simt de aproape opt luni. Eu de o viaţă nu mă duc la doctor şi am evitat-o pe doctoriţa de la circa sanitară locală, care e şi medicul Paolei, tocmai ca să nu o alarmez prea tare. Pentru că e şi prietena ei şi, în ciuda secretului profesional, precis i-ar fi spus. Sunt aproape sigur, îi zic eu lui Umberto, că e vorba de un ulcer.

Prietenul meu mă pune să mă întind cu faţa în sus şi îmi palpează stomacul cu pricepere. Simt o durere foarte neplăcută. Îl văd că e puţin îngrijorat.

— Te doare aici? mă întreabă.

Răspunsul se vede din strâmbătura mea. Da, mă doare foarte rău.

Mă îmbrac la loc, în timp ce el îmi spune că, după părerea lui, nu e vorba de o hernie, nici de o durere intercostală, şi cu atât mai puţin de un ulcer.

— E o mică umflătură, îmi explică el, între ficat şi stomac, e greu de identificat printr-o consultaţie atât de sumară. Poate este vorba de un lipom, cu alte cuvinte de o acumulare anormală de grăsime de natură benignă. Eu aş face imediat o radiografie abdominală. Aparatura din zilele noastre permite o investigaţie rapidă şi minuţioasă.

— Adevărul e că Paola mi-a dat acest sfat acum câteva luni.

— Şi avea dreptate.

Ca mai totdeauna, trebuie să spun.
E o scatoalcă din aceea pe care numai medicii şi profesoarele ştiu să o plaseze. Are dreptate, ar fi trebuit să ţin cont de ce zice nevastă-mea şi să împiedic ca acea uşă glisantă să se închidă.
— Aş adăuga şi o analiză a sângelui. O să vezi că nu e nimic, încheie Umberto. Nu bei aproape niciodată, nu fumezi, ba mai eşti şi un fost sportiv.
Înţeleg imediat că nu vrea să mă alarmeze.
Zâmbetul acela nu-mi place deloc.

Trecând peste părţile plictisitoare, iată sinteza scrisă a ecografiei abdominale pe care am făcut-o două zile mai târziu, într-un centru medical specializat. Citesc rezultatul în timp ce îl aştept pe medic să mi-l interpreteze şi consult imediat Wikipedia de pe telefonul mobil. Caut cele două cuvinte scrise îngroşat după „se constată la pacient existenţa unui”. Cuvintele sunt „carcinom hepatocelular”.
Wikipedia e eficientă ca de obicei.
Carcinomul este o tumoare malignă.
Tumoare. Malignă.
Două cuvinte antipatice şi când sunt luate separat.
Hepatocelular indică faptul că organul afectat e ficatul.
Ficatul.
Cât se poate de bine.
Și nou-născuţii ştiu că tumoarea la ficat este cea mai periculoasă.
Cu două rânduri mai jos este menţionată mărimea formaţiunii intruse.
6 centimetri lungime.
Găzduiam în burta mea cea primitoare un carcinom hepatic de 6 cm lungime, cu un diametru de 0,7 cm.
Aproximativ dimensiunile unui cartof prăjit.
Și nou-născuţii ştiu că nu fac bine cartofii prăjiţi.
Am o tumoare la ficat de 6 cm. Și analizele de sânge confirmă valoarea prea ridicată a markerilor tumorali, care semnalizează această prezenţă nedorită în organismul meu. Nu e niciun echivoc la mijloc.
Nici nu-l mai aştept pe doctorul care, cu o faţă tristă de actor experimentat, ar trebui să-mi comunice vestea. Ies pe stradă.
Am o tumoare la ficat de 6 cm.
Merg fără vreo ţintă.
Am o tumoare la ficat de 6 cm.
Repet cu voce tare propoziţia ca pe o mantră.
Am o tumoare la ficat de 6 cm.
Nu sunt în stare să încetez.
Am o tumoare la ficat de 6 cm... Am o tumoare la ficat de 6 cm... Am o tumoare la ficat de 6 cm... Am o tumoare la ficat de 6 cm... Am o tumoare la

ficat de 6 cm... Am o tumoare la ficat de 6 cm...

Mă întrerup o clipă să fac precum Jack Nicholson în Shining şi am, în sfârşit, o sclipire de inteligenţă. Mă întreb: înseamnă mult 6 cm pentru o tumoare la ficat?

Poate 6 cm reprezintă un stadiu iniţial şi nerelevant. Sigur, e vorba de o minusculă tumoare abia născută şi inofensivă. Dar iluzia asta durează 0,14 secunde, timpul unei căutări pe Google. Răspunsul este da, 6 cm înseamnă mult. Nu foarte mult, dar mult. Şi după spusele oncologului, care examinează cu severitate ecografia mea, e vorba cu adevărat de nişte dimensiuni frumuşele. O tumoare măricică şi viguroasă. Îmi prescrie, de fapt îmi impune, să fac degrabă o tomografie axială computerizată a toracelui.

Mă programez şi între timp îmi petrec noaptea navigând pe internet. Reîncep să fac ceva ce am urât întotdeauna: să studiez. Nu am chef de nimic altceva, nici să mănânc, nici să beau, nici să dorm, ci doar să caut fără încetare pe Google cuvinte ca „tumoare”, „ficat”, „vindecare” etc.

În răstimp de câteva ore, devin cel mai mare expert mondial în carcinoame. Descopăr până şi faptul că primele operaţii de rezecţie a formaţiunilor tumorale au fost executate de plurivalentul om de ştiinţă al Egiptului Antic Imhotep, un fel de Leonardo da Vinci al Nilului, capabil să proiecteze piramide nemuritoare şi să pună bazele ştiinţei medicale occidentale, devenind de-a dreptul venerat ca un „zeu al medicinei”. Pe vremea aceea, aproape toţi pacienţii lui, operaţi fără anestezie, îşi pierdeau viaţa în timpul intervenţiei sau imediat după aceea, din pricina hemoragiei. Sar peste cele patru mii de ani de istorie a medicinei şi mă concentrez pe cercetări mai recente legate de amicul Fritz.

Citesc pe o pagină de internet privitoare la acest subiect: „Carcinomul hepatocelular este tipul cel mai frecvent de tumoare primară a ficatului”.

Nici măcar nu sufăr de o boală remarcabil de originală.

„Se dezvoltă în celulele ficatului şi afectează celulele sănătoase.”

Bine.

„Creşterea neîntreruptă a celulelor tumorale poate evolua într-o formă malignă de tumoare.”

Foarte bine.

„La început, acest tip de tumoare nu produce tulburări speciale şi e greu de descoperit.”

Sunt un bou.

„Când tumoarea creşte, pot apărea unele simptome ca durerile abdominale, umflăturile, pierderea în greutate, starea de greaţă, voma, oboseala şi colorarea în galben a pielii şi a ochilor.”

Pe toate le am.

„Bărbaţii sunt mai expuşi să dezvolte tumoarea. În funcţie de tipul şi de stadiul tumorii, se pot utiliza diferite tratamente. Chirurgia şi transplantul de ficat sunt alternative operative, doar dacă tumoarea e mică şi cuprinsă în interiorul ficatului. Dacă însă ea s-a dezvoltat deja, chimioterapia şi radioterapia pot prelungi supravieţuirea, dar nu permit vindecarea acestei patologii.”

Nu permit vindecarea acestei patologii.

Fraza răsună ca un notă venită din pieptul lui Pavarotti în cămăruţa din spatele cofetăriei. Rămân în faţa laptopului meu, îngheţat ca într-o fotografie.

Nu permit vindecarea acestei patologii.

Nu ... permit ... vindecarea ... acestei ... patologii.

Rezultatul căutării mele e fără echivoc.

Nu s-a schimbat nimic de pe timpul lui Imhotep încoace.

O să mor.

Până aici e un verb la viitor pe care ar trebui să-l cunoaştem din copilărie. Cu toţii o să murim. Dar eu o să mor mai devreme decât prevăzusem.

Mai devreme decât aş fi vrut.

Mai devreme decât ar fi cazul.

O să mor mai devreme. Punct.

Încă nu i-am spus nimic Paolei. Şi dintr-o anumită jenă, şi pentru că nu îmi răspunde niciodată la telefon, dar, mai ales, pentru că nu cred cu adevărat. Nu vreau şi nu pot să cred.

La micul dejun, mă destăinui celorlalţi doi muschetari, Umberto şi Corrado. Îmi dau întâlnire cu ei într-un bar în care ne vedeam încă din timpul liceului şi unde mobilierul şi prăjiturelele au rămas neschimbate de atunci. În vitrina din spatele barului este expusă o brioşă râncedă care zace acolo plină de încredere din îndepărtatul 1979, o urmaşă a Luisonei, prăjitura despre care scrie Stefano Benni.

E o întrevedere tare complicată. Deosebit de complicată. Ar trebui să se publice de urgenţă un manual cu titlul următor: Cum să te comporţi la masă când un prieten foarte apropiat îţi spune că are cancer la ficat? Este conversaţia cea mai grea dintre miliardele de conversaţii posibile. Problema principală e să nimereşti tonul potrivit al dialogului.

DIALOG CU GAFĂ

— Prieteni, am cancer la ficat...

— Serios? Şi unchiul meu a avut anul trecut...

— Şi cum se simte?

— A murit!

DIALOG ABSURD

— Prieteni, am cancer la ficat...

— Ah, slavă Cerului, credeam că este mai rău!

— Mai rău? Cam ce ar fi mai rău?

— Păi, de pildă... stai să mă gândesc... uite, să devii paraplegic e mai rău, cred.

— Mulţumesc, acum mă simt mai bine.

DIALOG STÂNJENITOR

— Prieteni, am cancer la ficat...

— Doamne, Dumnezeule! Erai muschetarul meu preferat!

— De ce vorbeşti la trecut?

DIALOG ÎNCURAJATOR

— Prieteni, am cancer la ficat...

— Nu-ţi face griji, eşti puternic, o să rezişti!
— Şi dacă nu o să rezist?
— O asemenea ipoteză nici nu trebuie luată în considerare.

Iar la acest moment al dialogului încurajator, cineva nu-şi poate reţine o lacrimă, apoi cu toţii împreună plâng cu foc vreo jumătate de oră.

Decid să uşurez eu tensiunea şi să vorbesc cu ironie despre boală. E momentul în care m-am hotărât să-i dau un nume simpaticului cartofior prăjit pe care-l port în ficat. Îl botez „amicul Fritz”, aşa cum se spune despre prietenii destul de ascunşi cărora nu vrei să le zici deschis pe nume. Din acel moment, pentru mine cuvântul „cancer” nu mai există în vocabular.

Le povestesc lui Athos şi lui Aramis că în cursul după-amiezii mă voi duce să fac o tomografie axială computerizată şi că rezultatul îmi va fi interpretat pe loc. Există persoane cu aceeaşi boală care au mai trăit şi patru, şi cinci ani. Ştiu deja tot despre carcinomul hepatocelular. Sunt o autoritate în materie.

Cei doi sunt foarte afectaţi, nu reuşesc să rostească nişte fraze cu sens. Dar nici eu, printre ei. Până la urmă începem o partidă de fotbal cu manete, eu în echipă cu fiul barmanului, un puşti de vreo paisprezece ani cu faţa plină de coşuri, şi nu mai deschidem subiectul. Dar subiectul e acolo cu noi şi se uită cum ne jucăm şi nu-şi ia ochii de la mine. Câştigăm noi cu 6 la 4, băiatul e un fenomen în apărarea porţii.

În acea după-amiază mă duc să-mi fac nefericita tomografie axială computerizată. Trei cuvinte complicate pentru a spune că nişte raze îmi scanează bustul în straturi, ca feliile de brânză topită.

Rezultatul e cel mai oribil cuvânt de pe lume, după „război”.

E aproape sinonim cu „moarte”.

Metastază.

Am plămânii cuprinşi de metastază.

Citisem că primele metastaze ale unui cancer la ficat se dezvoltă de regulă în plămâni.

Sunt un caz tipic, de manual.

Cât?

Întrebarea principală e: cât?

Cât timp îmi mai rămâne?

Apoi vin şi celelalte întrebări.

Printre ele, cea care mă interesează mai mult e: cum?

Cum o să mor?

O să fiu lucid?

O să sufăr?

O să agonizez?

Înţeleg abia în acea clipă că termenul „agonie” e mai neplăcut decât cel de „moarte”, extrem de criticat.

În legătură cu motivul pentru care eu am parte de tot acest coşmar nu cred că voi găsi răspuns, aşadar, deocamdată, nici măcar nu-mi pun întrebarea.

Mai întâi trebuie să ştiu cât.

Mă programez din nou la oncolog, faţă de care încerc deja o ciudă copilărească, de parcă mi-ar fi găurit mingea cu care mă jucam pe plajă, şi între timp mă decid să-i vorbesc Paolei. Ne dăm întâlnire lângă şcoala copiilor. Dialogul are loc în faţa unui semafor stricat, lângă Renault-ul ei Twingo.

— Am cancer la ficat cu metastaze la plămâni.

Paola mă priveşte: ştiu că se gândeşte că glumesc. Dar nu am ochii unuia care glumeşte, iar pe teren propriu ea este actriţa bună.

— Când ai descoperit?

— Acum zece zile. Am făcut toate analizele posibile. Nu e nicio marjă de eroare, din păcate.

Războinica pe care am luat-o de soţie îngroapă securea războiului şi vrea să mă însoţească la oncolog. Nu mi se pare că ar fi iubirea regăsită, şi nici iertare, am mai degrabă impresia că e vorba de teamă amestecată cu milă. Dar poate că e doar o senzaţie. Îmi cere şi să mă întorc să dorm acasă. Ezit. Nu astfel voiam eu să fiu admis din nou în familie. Paola îmi intuieşte gândurile şi îmi spune răspicat că nu a uitat cele întâmplate. Îmi dă doar permisiunea de a mă întoarce acasă, întrucât sunt bolnav. Iertarea nu a venit încă. Acum e momentul de a acţiona şi, mai întâi de asta, de a şti.

Paola mă ţine de mână, în timp ce antipaticul oncolog nu prea dă motive de optimism. Priveşte atent tomografia şi analizele mele de sânge şi se pronunţă:

— Domnule Battistini, neoplazia de care suferiţi este una dintre cele mai agresive şi din nefericire a fost descoperită într-un stadiu deja avansat. Markerii tumorali din sânge sunt foarte ridicaţi. Iată-le valoarea aici, la gonadotropina cronică.

Acum simt privirea de „ţi-am spus eu” a Paolei străpungându-mă ca mii de pumnale.

— Tomografia dumneavoastră arată numeroase şi răspândite metastaze la plămâni.

Mă enervez:

— Da, asta ştiu. Ajungeţi la esenţă.

— În alte circumstanţe aş fi sugerat o încercare de îndepărtare pe cale chirurgicală a formaţiunii neoplazice primare la ficat, dar în condiţia în care vă aflaţi ar fi un paliativ cu adevărat primejdios. Ca şi transplantul, de altfel. Procentul de reuşită a transplantului este mic, lista de aşteptare este foarte lungă şi, în cazul dumneavoastră, metastazele au compromis deja situaţia. Iertaţi-mi francheţea, dar e mai bine să fim deschişi: nicio terapie nu vă poate ajuta cu adevărat.

Tăcere.

O privesc pe Paola, care nu are puterea de a ridica ochii.

Am întrebarea pe ţeavă de zece minute şi o lansez:

— Cât?

— Răspunsul e complicat, domnule Battistini...

Ezită, nenorocitul. Asumă-ţi responsabilitatea, boule! Mi-ai găurit mingea, acum trebuie să-mi spui peste câtă vreme or să mi se stingă luminile de pe teren.

— Cât?

— Trebuie să vedem cum...

— Cât????

— Patru sau cinci luni, precizează el. Depinde de rezistenţa organismului. Şi de tratamentul pe care îl veţi urma.

Tăcere.

— Antecedentele medicale sunt foarte ample, explică el, unii reuşesc să trăiască chiar şi încă cinci ani.

— Unii... câţi?

— Păi... foarte puţini.

Foarte puţini, un procent extrem de liniştitor.

Lansez a doua întrebare.

— Până când mă voi simţi bine?

— Ce înţelegeţi prin „bine”? Dumneavoastră sunteţi deja bolnav.

— Am înţeles asta. Până când voi putea duce o viaţă normală?

— Şi în cazul ăsta depinde de...

— Cu aproximaţie? îl înghesui eu cu agresivitate.

— Puţin peste trei luni. Apoi doza de analgezice ce va trebui să o luaţi o să vă buimăcească şi va începe faza finală.

Mai puţin de trei luni de viaţă. De viaţă adevărată, vreau să spun. Cam atât.

— O sută de zile, spun eu în şoaptă.

— Ce aţi spus? zice medicul.

— Îmi rămân o sută de zile.

— V-am spus că pot fi şi mai multe dacă...

Nu-l mai aud. O sută de zile. Acest număr îmi bubuie mereu în minte.

Intervine Paola.

— Există ceva ce am putea face pentru a prelungi durata? Orice.

— Chimioterapia, doamnă, poate fi un ajutor bun în blocarea proliferării celulelor patogene, explică el. Dar are nenumărate efecte secundare ce îngreunează viaţa de zi cu zi.

Am redevenit atent la consultaţia medicală în curs.

— Despre ce efecte secundare e vorba?

Ştiu foarte bine că în urma chimioterapiei îţi pierzi părul, ai stări de greaţă, de vomă, de oboseală. O ştim cu toţii, am văzut lucrurile astea în atâtea filme şi documentare. Şi aproape cu toţii am trăit-o în mod indirect, asistând la stingerea lentă a unui bunic sau a unui unchi. Dar adevărul este altul, mult mai agresiv.

— Chimioterapia, domnule Battistini, nu e inteligentă, ucide şi celulele sănătoase. Este, de fapt, o otravă pe care o introducem în corpul nostru pentru a încerca să ucidem duşmanul principal, dar care pe drum produce mari dezastre. Efectele secundare sunt mult mai multe decât cele pe care le ştiţi dumneavoastră. Sunt cazuri de anemie, de tulburări digestive, de pierdere a poftei de mâncare, de alterare a gustului, de febră, de tuse, de durere în gât, de migrene, de dureri musculare, de nervozitate, de pierdere a auzului, de interes scăzut pentru viaţa sexuală şi de probleme de fertilitate.

Asta-i tot?

Dacă nu fac nimic, mor în câteva luni, ajutat să nu sufăr în ultimele zile de nişte medicamente blânde. Dacă mă supun la cel mai cunoscut dintre tratamentele anticancerigene, tot mor, probabil că mai repede, dar între timp mă transform, nu mai sunt Lucio Battistini, ci doar o plăpândă arătare din persoana de o sută de kilograme care am fost, buimăcită, abandonată într-un fotoliu în faţa televizorului, prizonieră a unui zapping fără de sfârşit.

Oncologul mă întreabă dacă vreau să încep un prim ciclu de chimioterapie. Nu răspund. Pur şi simplu, nu ştiu.

La ieşire mă despart de Paola printr-o lungă îmbrăţişare şi mă îndrept spre cofetărie să-mi iau puţinele mele lucruri. Ne vom vedea în curând acasă, pentru a lua cina cu copiii.

Lorenzo şi Eva.

E de ajuns să le aud numele şi-mi şi vine să plâng.

Încerc să nu mă gândesc la asta. Nu acum.

Socrul meu ascultă în linişte rezumatul consultaţiei medicale. Închei cu sinteza cea mai dură. Am o sută de zile de viaţă. Cu o zi în plus, sau în minus. După care va începe ceea ce oncologul numeşte „faza finală”, pe care nu vreau nici măcar să mi-o închipui.

Întrebarea pe care mi-o adresează Oscar este apăsătoare, dar legitimă:

— Şi cum vrei să-ţi petreci aceste o sută de zile?

Nici la această întrebare nu am răspuns.

O sută de zile.

Sunt multe, dacă eşti în vacanţă.

Doar puţini privilegiaţi au făcut o vacanţă de o sută de zile.

Păcat că pentru mine nu e o vacanţă.

O sută de zile.

Nu m-am gândit.

Nimeni nu s-a gândit.

Voi ce aţi face dacă aţi mai avea o sută de zile până la moarte?

Pauză.

Repet întrebarea.

Voi ce aţi face dacă aţi mai avea o sută de zile până la moarte?

Iată nişte sugestii:

V-aţi duce la birou sau la şcoală mâine-dimineaţă?

Aţi face dragoste în fiecare oră cu persoana pe care o iubiţi?

Aţi vinde totul şi v-aţi muta la tropice?

V-aţi ruga la Dumnezeul în care credeţi?

V-aţi ruga la un Dumnezeu în care nu aţi crezut niciodată?

Aţi urla până când aţi rămâne fără răsuflare?

Aţi privi la nesfârşit în tavan, sperând să se prăbuşească peste voi şi să vă ucidă?

Vă las câteva pagini albe pentru a vă putea scrie propriile voastre însemnări, înainte de a-mi începe numărătoarea inversă. Să nu vă temeţi că stricaţi cartea dacă scrieţi pe ea. E doar un obiect. Puteţi să îl umpleţi de mâzgălituri, nu mă supăr.

— 100 —

Ceasornicul biologic mă trezeşte la 4 dimineaţa.

Paola doarme. M-a admis din nou în patul nostru, dar niciun contact fizic.

O sută de zile.

E primul meu gând.

O sută de zile.

Poate mai mult, poate mai puţin. O chestiune de statistică.

Nu sunt puţine. 2 400 de ore, dintre care circa 800 se vor pierde cu somnul.

8 640 000 de secunde. Opt milioane. Exprimat în secunde pare foarte mult.

O sută de zile însă e mai vesel. Are un aer jucăuş, ca de liceu.

„O sută de zile până la examenul de bacalaureat.”

Ce frumoase vremuri! Ieşeam pe străzi mascat ca de carnaval (inutil să vă spun că eram întotdeauna îmbrăcat în muschetar), cu o cutie de pantofi cu capacul găurit, cerşind nişte bănuţi. Apoi puteam să-i dăm drumul la tradiţionala pizza, la care ieşeam cu toată clasa, pe cheltuiala trecătorilor pe care îi înduioşasem, în amintirea vechilor timpuri când şi ei jucaseră rolul meu.

Pe atunci mai aveam o sută de zile până la viitor.

O sută de zile.

Mă duc la masa mea de scris, găsesc în fundul unui sertar un vechi caiet liniat. Pe copertă e Dino Zoff, care ridică spre cer cupa mondială. E un desen în culori prost făcut, nici măcar nu e o fotografie. L-am obţinut în 1982, în schimbul unui album aproape complet cu poze de fotbalişti. Am pierdut la acest troc, cred. Aveam nouă ani. N-am avut niciodată curajul să-l folosesc. Mi s-a părut întotdeauna a fi un caiet de colecţie, pe care trecerea anilor l-ar fi făcut rar şi preţios. Cred că m-am înşelat. Şi în orice caz, acum nu-mi mai pasă.

Îl deschid şi numerotez paginile de mână.

De la o sută la zero.

Nu mai scriu de mână din timpuri străvechi. Îmi dau seama că ştiu să-mi scriu doar numele, în iscălitură. Nici numerele nu le mai scrie nimeni de mână, ci pe ecranul telefonului mobil. Sunt un analfabet care se reîntoarce la şcoală. Fac nişte exerciţii de scriere, cu fraze alese la întâmplare dintr-un ziar ce era prin preajmă. Grafia mea este jenantă, aproape cuneiformă, precum cea a medicilor.

Poate încep un jurnal.

Poate nu.

La ce foloseşte să ţii un jurnal?

A citit cineva jurnalul unei alte persoane? În afara celui al Annei Frank şi al lui Bridget Jones, eu nu ştiu niciun jurnal memorabil. Cine ştie câte capodopere ale literaturii sunt pitite prin caietele şi agendele cu ilustraţii de Holly Hobbie, scrise în cerneală de adolescentele de cincisprezece ani, care din punct de vedere statistic formează categoria cea mai „jurnalofilă”. Femeile iubesc jurnalele mai mult decât bărbaţii. Cine ştie de ce.

Eu n-am ţinut niciodată un jurnal.

Pun pixul pe hârtie.

Mă gândesc.

Aşadar, lucrurile pe care aş vrea să le fac în astea o sută de zile ce mi-au mai rămas.

Mă blochez imediat.

Criza clasică a scriitorului, sindromul paginii albe.

Mă uit la pixul pe care îl am în mână. Un Bic albastru. Din acelea model nou, cu un design care-l face să poată fi ţinut bine.

Nu rezist.

Google.

„Cine a inventat pixul?”

Pixul, stiloul cu bilă, numit şi penna biro, îşi ia numele de la inventatorul ei, jurnalistul ungar László Bíró, care l-a creat în 1938. Legenda spune că ideea i-a venit privind la nişte copii cum jucau bile pe o stradă plină de băltoace. Prin alunecare, sferele lăsau o dâră udă pe pavajul uscat. O idee simplă, dar genială. În câţiva ani, dată fiind garanţia funcţionării, cheltuielile reduse de întreţinere şi costurile mici de producţie, pixul a înlocuit stilourile. Azi se poate spune cu certitudine că, după roată, e cea mai răspândită invenţie din toate timpurile. În orice casă din lume există cel puţin unul. Păcat că sărmanul Bíró, din pricina condiţiilor sale economice precare, a cedat brevetul societăţii americane Parker, care, cum se ştie, şi-a investit bine banii.

Dar cine a inventat cu adevărat stiloul cu bilă?

Cine a fost cel dintâi care l-a proiectat, cu aproape cinci sute de ani înainte de Bíró?

Răspuns evident. Banal. Scontat.

Leonardo.

Credeţi cumva că Arhimedele pitagoreic al Toscanei ar fi lăsat să-i scape una dintre cele mai mari invenţii a tuturor timpurilor? Să fim serioşi.

Chiar el, tocilarul din Vinci, a fost cel care a creat primele proiecte ale unui pix. Desenul, prezent în unul dintre manuscrisele sale, consta într-un simplu tub, care se subţia spre capăt, prevăzut cu nişte caneluri; acestea permiteau trecerea cernelii către mica sferă ce închidea tubul şi astfel era posibilă scrierea.

Îmi pare rău, dragă Bíró, ai ajuns pe locul doi.

Am înţeles primul lucru pe care vreau să-l fac în aceste o sută de zile.
Să-l ignor pe amicul Fritz.
Mă îmbrac şi merg la sală de parcă ar fi o zi oarecare. Nici măcar nu aştept ca Paola să se scoale. N-aş şti ce să-i spun, urăsc privirea ei dezorientată şi înspăimântată. Trec pe la cofetăria socrului meu. Am ajuns cu câteva ceasuri înainte de ora mea obişnuită. Gogoaşa mea de dimineaţă mai e caldă încă. Mă aşez la masă şi privesc cum se deschid prăvăliile. N-am ajuns niciodată la ora aceasta. Filmul de la şase dimineaţa e diferit de cel de la opt. Cu excepţia prietenei mele vrăbiuţa, care se aşază lângă farfuria mea. Se uită la mine. Dacă ar vorbi italiana, m-ar întreba: „Ce faci aici la ora asta? E totul în ordine?”
Iar eu i-aş răspunde, minţind: „Totul în ordine. Dar tu?”
„Am o problemă acasă, nevastă-mea şi-a pierdut locul de muncă şi mai avem şi patru copii de hrănit în cuib. Te superi dacă iau o fărâmă de gogoaşă?”
„Dar, te rog.”
Desprinde cu ciocul o bucăţică mai rumenă şi o înghite.
„Ce lucra soţia ta?” o întreb curios.
„Îi ţinea de urât unui dentist văduv şi pensionar din Prati. Se întâlneau pe malul Tibrului, pe unde bătrânul se plimba în fiecare dimineaţă. Îşi împărţeau micul dejun, aşa cum facem noi doi.”
„Şi ce s-a întâmplat?”
„Bătrânelul s-a logodit cu o ucraineancă de nouăsprezece ani şi acum îşi iau micul dejun acasă. Aşa că nevastă-mea s-a trezit peste noapte şomeră.”
„Îmi pare rău...”
„Aşa e viaţa. Mai pot lua o bucăţică? O duc micuţilor mei.”
„Te rog...”
Rupe o bucată mai mare decât de obicei, mă priveşte recunoscătoare şi-şi ia zborul, dispărând cu eleganţă după colţ.
Termin gogoaşa. Îmi ling zahărul de pe buze. Îi strig un salut ocupatului Oscar şi mă îndrept spre sala de fitness.
În buzunar am caietul cu Zoff.
Încă gol.

— 99 —

Am şi irosit o zi.

Nu ştiu de ce, dar faptul că am o numărătoare inversă precisă mă ajută să nu cad într-o totală apatie. În fond, este doar o condamnare la o cifră statistică şi azi nu pot să mă gândesc ce se va întâmpla cu exactitate după ziua zero. Nimeni nu-şi imaginează vreodată propria moarte. Ba mai mult, îi negăm existenţa. Cu toţii suntem siguri că, în ceea ce ne priveşte, se va face o excepţie.

Ies şi urc în maşina mea break. Nu-mi place maşina mea.

Automobilele îţi urmează perioadele vieţii într-un mod simbolic: mai întâi o foloseşti pe cea a tatălui tău, ca să înveţi să conduci (în cazul meu, un Renault 4 al bunicului, maşina cea mai frumoasă a tuturor timpurilor), apoi cumperi un model puţin mai vechi şi mai sport, eventual cu tracţiune pe patru roţi, apoi te logodeşti şi-ţi iei una mică şi comodă, cu un portbagaj mai mare pentru a petrece nişte weekenduri romantice, iar când vin pe lume copiii, te converteşti la modelul break, tristeţea absolută a automobilismului. Eu la faza aceasta am ajuns şi mi-e teamă că nu voi completa şirul cu ultimele două etape: când la cincizeci de ani îţi cumperi o Porsche second-hand, ca să te amăgeşti că ai fi un playboy de bani gata de vreo douăzeci de ani, şi când, spre şaptezeci de ani, te reîntorci la maşina cu care ai învăţat să conduci, de data asta vintage şi foarte scumpă, te urci în ea emoţionat şi descoperi că nu are schimbător de viteze automat, că accelerează ca o vacă aflată în concursul marelui premiu al munţilor, că nu are radio, nici GPS, nici aer condiţionat, nici ferestre cu activare electrică, dar în schimb consumă cât un TIR, lasă fum în urma sa ca un tren din Vestul îndepărtat, iar arcurile spătarelor parcă vor să-ţi frângă şira spinării la fiecare gaură în asfalt. Dai o tură cu ea, apoi o bagi în garaj pentru totdeauna. Din fericire, voi evita acest infern automobilistic. Îmi dau seama că nu sunt în stare să mă gândesc decât la trecut şi la viitor. E ca şi cum pentru mine prezentul şi-ar fi pierdut importanţa. Şi când colo, trecutul şi viitorul nu există, iar prezentul e cu adevărat singurul lucru care-mi mai rămâne. Dar e mai puternic decât mine, iar neuronii mei merg înainte şi înapoi în timp, între amintiri şi închipuiri, ca biluţele unui flipper care a luat-o razna. Eu îi las în pace, fără să mă forţez prea mult, dacă se defectează creierul sunt un om terminat. Îmi las gândurile să plutească în piscina vieţii mele, fără vreun control. Nu sunt lucid zilele acestea. Nu am cancer la creier, dar creierul meu se poticneşte ca un computer bătrân.

Dacă vă uitaţi bine, se vede şi vechiul simbol al bombei cum s-a aprins şi clipoceşte. System error.

În fiecare zi îmi fac iluzii că o să mă trezesc şi că toate acestea nu au fost decât un lung şi bine articulat coşmar, precum acela produs de ardei (cei mai periculoşi), dar nici azi nu s-a întâmplat acest lucru.

Parchez cu atenţie maşina mea break. Mi-au dat deja trei amenzi aici, în cartierul Trastevere, cred că agentul de circulaţie are ceva cu mine. Îmi fac obişnuita oprire pe la cofetărie, două vorbe cu socrul meu, fără să-l pomenesc vreodată pe amicul Fritz, îndrăgita mea gogoaşă găurită, prietena mea vrăbiuţa, azi deosebit de jovială, drumul pe jos, pe care-l ştiu pas cu pas, până la sală.

Cunosc fiecare gaură în trotuar şi fiecare rond de flori. Ştiu deja unde mă va lătra un câine şi din care vilişoară voi auzi urlete. Încerc să mă gândesc la lucrurile pe care vreau să le fac în aceste nouăzeci şi nouă de zile. Îmi vine în cap unul singur, dar foarte important: să mă împac cu Paola.

Mă opresc să-l notez în caietul cu Zoff.

Să mă împac cu Paola.

Apoi şterg şi scriu:

Să fiu iertat de Paola.

Aşa e mai corect.

Ajung la sală şi le găsesc pe cele din „clasa” mea de dimineaţă, şase femei de vreo patruzeci de ani, agresive. Nu e o eroare de scriere, sunt chiar agresive, cred că se înţelege ce vreau să spun. O jumătate de duzină de funcţionare cu forme abundente, îmbrăcate în roşu-ciclamen, care înainte de a merge la birou vin aici pentru renumitul meu curs concentrat pe picioare–abdominali–fese. S-au resemnat de multă vreme că nu au la dispoziţie un personal trainer asemenea celor de la televizor, ci doar un fost sportiv grăsun şi simpatic. Cred că mă consideră chiar şi sexy. Eu găsesc că sunt de admirat pentru voinţa cu care îşi duc propriul război cu timpul care trece. Transpiră şi nu se lasă. Rezultatele sunt cele care sunt, dar implicarea lor este de toată lauda. Câteva mi-au dat chiar de înţeles că dacă aş vrea... dar la sală am făcut deja destule pocinoage. Mă concentrez cu un devotament demn de Michelangelo asupra feselor lor ce trebuie resculptate. Îmi dau seama în dimineaţa asta, aproape brusc, de faptul că munca mea e poate chiar mai urâtă decât maşina mea break. Unica gratificare de care am parte ţine de cei 1 600 de euro pe lună pe care îi câştig; în rest, trag de spinări transpirate, încercând să înving articulaţiile ruginite şi forţa gravitaţiei, completez fişe cu exerciţii ce nu vor fi niciodată efectuate, sporovăiesc despre dietele fără carbohidraţi şi nu ratez bârfele din interiorul sălii de fitness. O clasică muncă, socialmente utilă.

Mă duc la directorul sălii, un oarecare Ernesto Berruti, un fost culturist, bronzat la solar şi umflat de anabolizante, care face umbră pământului de pomană, şi îi comunic că la sfârşitul lunii îmi voi întrerupe colaborarea cu glorioasa sală de

fitness Arcobaleno. Încearcă să mă convingă să mă răzgândesc, promiţându-mi o mărire de salariu de treizeci şi opt de euro net pe lună. Un fin psiholog. Mă uit cu atenţie la tatuajele lui pseudo-maure de pe bicepşi, la părul lui lung şi încărunţit (propun o lege care să interzică părul lung când ai trecut de 40 ani şi ai şi o chelie devastatoare), la maioul lui strâns pe corp cu Iron Maiden, care era deja demodat în urmă cu 20 ani. L-am detestat întotdeauna. Acum mi-e foarte limpede. Un cocalar de o sută de kilograme, modelul clasic. Se ocupă cu traficul de droguri uşoare prin cartier, e micul boss al unei zone care porneşte de la Porta Portese şi se întinde până la Tibru. Până azi m-am prefăcut că nu aud, că nu văd, că nu ştiu. Dar azi nu mai rezist.

— Dar ţie îţi place să lucrezi în subsolul ăsta?

Nu înţelege.

— Vreau să spun: când erai mic, scriai prin compuneri „când o să mă fac mare, vreau să devin tristul administrator al unei săli de fitness din Monteverde”?

Începe să se prindă că îl iau peste picior. Dar nu mă las.

— Nu îţi dai seama că nu eşti decât o mască din commedia dell’arte a Romei?

Aici chiar că nu mai pricepe nimic, cred că am exagerat cu aluziile culte. Cobor nivelul.

— Te îmbraci mereu cu aceleaşi maiouţe cu un număr mai mic, îţi faci codiţă, ceea ce e interzis de Uniunea Europeană drept ofensă adusă simţului estetic, vorbeşti o italiană cât se poate de inventivă cu greşeli gramaticale pe care nici nu poate omul să şi le imagineze, te burduşeşti cu medicamente ce în câţiva ani or să te facă impotent, iar când eşti întrebat ceva, răspunzi cu o întârziere care-l face pe interlocutor să repete întrebarea!

— Da’ cum mă faci, bă, tu pe mine impotent? izbucneşte patronul meu. Da’ cum îţi permiţi?

A înţeles doar cuvântul impotent. L-am supraevaluat, ofensându-l.

— Nu, îi răspund, voiam doar să-ţi spun că m-am răzgândit şi că nici nu duc luna asta până la sfârşit. Salută-i pe toţi, la revedere şi mersi.

Mă îndrept către vestiar cu aerul unuia care l-a făcut knockout pe adversar în ultima rundă, chiar pe când era să piardă la puncte.

El strigă în urma mea:

— Băi, ratatule! Strânge-ţi boarfele şi du-te-n moaş-ta pe gheaţă!

Un mod elegant şi rafinat de a-mi spune că m-a dat afară. Ţine de punctul de vedere: dar eu sunt acela care pleacă. Nu mai suport acest miros de năduşeală, de clor şi de substanţe dezinfectante.

Nu ştiu de ce am făcut-o. Ba da, ştiu. Pentru că voiam s-o fac de o veşnicie. Încă din ziua în care am acceptat acest post. Uneori, necazurile îţi dau o forţă pe care n-ai avut-o niciodată. Când ies pe uşă cu geanta, secretara mă priveşte pentru prima oară cu stimă. Azi sunt eroul ei. Căci eu plec, iar ea rămâne în acea temniţă. Sper ca şi ea, mai devreme sau mai târziu, să izbutească să evadeze.

Mă întorc la maşina mea. E surprinsă să mă vadă întorcându-mă aşa devreme. Îi zâmbesc şi o duc la spălătorie. Azi trebuie să aibă şi ea parte de o bucurie. În timp ce aştept ca periile rotative să-şi facă treaba, citesc din nou fraza de pe caiet.

Să fiu iertat de Paola.

Nu va fi uşor.

Nu cred în Dumnezeu.

În niciun Dumnezeu, din nicio religie.

Urăsc religiile. Sunt nu numai inutile, ci şi contraproductive.

O societate evoluată nu poate fi sclava unor vechi superstiţii.

Am fost botezat, am urmat ritualul primei comuniuni şi al confirmării, mai mult dintr-o convenţie, decât dintr-o convingere. Acum câţiva ani m-am şi informat în legătură cu anularea botezului. Am descoperit că nu e greu, e suficient să-ţi fie înregistrată hotărârea în registrul parohiei unde a fost oficiat cel dintâi sacrament. Dacă anulezi botezul, anulezi automat şi toate sacramentele succesive. Dar nu am făcut acest lucru, de lene.

Religia e poate subiectul despre care am avut cele mai multe rezerve. Nu suport riturile, credinţele, fanatismul. Dar, mai cu seamă, nu suport marketingul din jurul religiilor oficiale şi incoerenţa de care suferă. Bunicul meu Michele era un duşman neîndurător al credincioşilor, îi numea „cretini", şi bănuiesc că mi-a transmis şi mie acest sentiment ostil. Bunica Alfonsina, în schimb, credea în Dumnezeu şi era o fană dezlănţuită a Sfântului Pavel şi a lui Padre Pio. Era înzestrată cu un incredibil optimism religios. E vina sau meritul ei că mi-am continuat cariera strălucită de credincios până la confirmare. Soţii portari se certau de-a dreptul caraghios pe acest subiect şi-mi cereau să iau o poziţie în favoarea unuia sau altuia dintre ei. Eu zâmbeam şi schimbam subiectul.

Religia nu a avut nicio greutate în viaţa mea. Până astăzi. Astăzi o credinţă, orice credinţă, chiar şi aparţinând unei religii minore, periferice şi puţin ghinioniste, mi-ar prinde bine. Credinţa îţi ţine de urât. Mai mult decât un labrador. Dar destinul nu mi-a făcut acest dar. Eu nu cred. Nu sunt ateu, sunt însă agnostic, ceea ce, conform dicţionarului, înseamnă că nu-mi pun întrebări pentru că nu posed elemente suficiente pentru a da un răspuns logic. E ca şi cum aş încerca să rezolv o ecuaţie cu prea multe necunoscute. Şi prietenul meu Leonardo da Vinci era agnostic, dar la vremea aceea era numit necredincios sau eretic. Îşi ţinea convingerile puţin mai la adăpost, ca să nu aibă de-a face cu nişte neplăcute ruguri publice şi să nu piardă comenzile pentru lucrările cu teme sacre din care trăia. În toate scrierile sale se găsesc cuvinte usturătoare la adresa Bisericii catolice, a sacerdoţilor şi a religiilor în general. Am deci o companie ilustră.

Lorenzo şi Eva merg la şcoală cu regularitate, mai e o lună şi jumătate până la sfârşitul cursurilor. Şi Paola e foarte ocupată cu orele ei, ca întotdeauna la sfârşit de aprilie, când începe efortul final de care depind promovările sau corijenţele.

Încă nu i-am spus că mi-am dat demisia. Nu vorbim prea mult. E o perioadă dificilă, n-are sens să mă ascund după deget. Cu noi în pat doarme şi un amestec de regrete, ciudă, afecţiune, sâcâială şi stânjeneală. Nu suntem niciodată singuri. Nu ştiu cu adevărat ce să fac pentru a atinge acest prim, şi deocamdată unic, obiectiv al meu.

— 97 —

E un lucru banal să pierzi meciurile în faţa celor care se situează primii în clasament. Banal şi cât se poate de previzibil. Dar uneori poţi sărbători şi când pierzi. Armata mea Brancaleone astăzi a fost bătută cu 8 la 6 de primii clasaţi, temuţii Real Tufello, o echipă de asasini subacvatici. Cu două minute înainte de fluierul final era 6 la 6 şi jucam care pe care cu dominatorii indiscutabili ai campionatului. Cu şapte zile înainte de încheierea acestuia, sunt neînfrânţi şi se îndreaptă fără probleme către promovarea automată în divizia superioară. Noi, în schimb, ne luptăm să ajungem în play-off, miniturneul la care participă echipele clasate între locurile trei şi zece, pentru a avea şansa de a intra în rândul meciurilor cu eliminare directă. Noi suntem pe locul doisprezece, aşadar, mai există încă o oarecare speranţă. Trebuie să jucăm mereu cum am jucat azi şi să luptăm până în ultimul minut.

Să luptăm până în ultimul minut. Aşa spunea mereu cel dintâi antrenor al meu, un fost centru înaintaş, un fel de Bud Spencer fără barbă şi cu un caraghios accent meridional de Lucania.

„Băieţi, partida nu s-a terminat până nu s-a terminat.”

Simplu, dar adevărat. Oh, când te despart cinci goluri de adversari şi mai ai doar un minut de joc, doar un miracol mai poate răsturna situaţia. Dar miracolele în sport se întâmplă. În viaţă, niciodată. În ciuda eforturilor promoţionale ale Bisericii catolice şi în ciuda proliferării sfinţilor şi fericiţilor, nu există nici măcar un miracol recunoscut de ştiinţă. Eu voi fi excepţia care întăreşte regula. Şi vor trebui să mă amintească în manualele de medicină, de religie şi de magie: „Nu există miracole, cu excepţia cazului lui Lucio Battistini, care s-a vindecat de un carcinom hepatocelular cu metastaze la plămâni într-o fază foarte avansată”.

Pe caieţelul lui Zoff şterg propoziţia să fiu iertat de Paola. O să fiu. Dar asta după. Mai întâi, e ceva mai important.

Lucrul principal ce trebuie făcut în situaţia mea.

Scriu:

Să nu mă predau.

— 96 —

Unicul medic cu care reuşesc să vorbesc liber e Umberto. Locul e barul nostru de suflet. Starea de spirit e foarte proastă. Tema e chimioterapia. Am citit de toate despre acest subiect controversat şi nu reuşesc să-mi fac o opinie care să mă ajute să decid.

— Deja e o convingere generală, începe Umberto, că beneficiile chimioterapiei n-ar fi suficiente ca să balanseze contraindicaţiile acesteia. Slăbirea fizică şi imunitară la care supune organismul este, după părerea mea, devastatoare. E ca şi cum, pentru îndepărtarea unei bătături de la picior, ai recurge la o puşcă. E drept că ai scăpa şi de bătătură. Şi chiar şi de tot piciorul. Eu nu-i sfătuiesc niciodată pe pacienţii mei, vreau să zic pe stăpânii lor, să înceapă vreun ciclu de chimioterapie. Singura certitudine e că animalul pe care îl ştiu şi îl iubesc, câine, pisică, iepure, nu va mai fi niciodată la fel, va zăcea vlăguit pe vreun fotoliu, fără chef să mănânce sau să zburde. Viu, dar deja mort.

— Dar eu mă simt bine, pot rezista. Restul corpului meu e sănătos, ripostez cu o fermitate care nu mă caracterizează.

— Crezi că te simţi bine, prietene, adevărul e că toate analizele tale de sânge arată anomalii. Boala îşi urmează cursul ei.

— Pentru mâine după-masă m-am programat la o nouă tomografie.

— Dar ai făcut una acum două săptămâni!

— Poate era greşită.

— Nu poţi face tomografii încontinuu, sunt raze X. Şi bine nu îţi fac.

Nu aud niciun argument. Creierul meu obtuz şi plin de speranţă nădăjduieşte ca totul să se demonstreze a fi o greşeală, o gafă de proporţii.

„Domnule Battistini, vă rog să acceptaţi scuzele mele şi ale întregului laborator. De două luni greşim încontinuu analizele dumneavoastră. Vă simţiţi foarte bine. Iată aici o valijoară cu un milion de euro bani-gheaţă ca să ne iertaţi."

Umberto mă strânge cu uşa:

— Vrei să începi chimioterapia, să încerci alte tratamente, ce vrei să faci?

— Nu ştiu... răspund ca un boxer buimăcit de o directă de dreapta neaşteptată.

Primul efect secundar al cancerului cred că e o înceţoşare a funcţiilor cerebrale. Vreau să reacţionez, dar nu sunt în stare să elaborez o apărare raţională.

— Tu ce ai face? îl întreb încrezător pe Umberto.

— Eu sunt prietenul tău şi un medic n-ar trebui să fie prietenul pacientului.

— Am înţeles, aşa e, dar tu ce ai face? insist eu. Simt nevoia ca altcineva să decidă pentru mine.

— Aşteptăm rezultatele noii tomografii, apoi tragem concluziile cu un oncolog.

— Urăsc oncologii.

— Îmi închipui, dar eu pot doar să-ţi dau nişte sfaturi, nu pot fi punctul tău de referinţă. Nu uita că sunt un veterinar specializat în animale exotice. Iar tu nu eşti o iguană.

— Ce faci diseară? îl întreb, neascultându-i argumentaţia.
— Mă văd cu o dentistă din Prati. E a doua întâlnire a noastră.
— Ai făcut deja dragoste cu ea?
— Nu. Trăgeam nădejde că diseară.
— Anulează. Dentistele sunt plicticoase la pat. Să mergem la o pizza cu Corrado.
Când am astfel de ieşiri dictatoriale, Umberto se predă întotdeauna.
— N-aş vrea să te decepţionez, dar Corrado în seara asta e la Tokyo, se întoarce peste două zile. Dacă vrei, mergem noi doi.
M-am şi răzgândit. Noi, bolnavii terminali, suntem impredictibili.
— Bine, bine, nu-i nimic, distrează-te cu dentista, eu merg la cinema să văd noul film al lui Woody Allen.
— Nu a ieşit încă pe piaţă.
Nimic nu-mi iese.
— Atunci mă duc acasă...
— Apropo, cum merge cu Paola?
— Prost. Îmi vorbeşte monosilabic.
— Păi, cam meriţi.
— Nu, te rog, nu pune nuiaua pe mine în seara asta. Hai, mulţumesc de consultaţie. Cât vă datorez, domnule doctor?
— Pentru animalele de talie mare costă în general o sută de euro.
— Boule!
— Cam pe acolo ai fi.
Când ne ciondănim, ne întoarcem la clasele primare cât ai zice peşte.
Îmi iau rămas-bun cu o bătaie prietenească pe umăr şi mă îndrept spre ieşirea din bar. Mă opreşte să-mi pună o întrebare, ştiu că îi stă pe limbă de câteva minute:
— De ce ai zis că dentistele sunt plicticoase la pat? Ai fost cu vreo dentistă? Poate o fi fost plicticoasă doar aia.
— N-am fost niciodată cu vreo dentistă. E o expresie, nu? „Plicticoasă la pat ca o dentistă.” O spun toţi.
— Care toţi? Eu nu am auzit-o niciodată.
— Toţi cei care au fost vreodată cu vreo dentistă. Toţi!
Ies din bar, lăsându-l cu o îndoială şi cu o notă de plată. Era evident o glumă. Am fost, cum nu, cu o dentistă, una Carolina, o amazoană focoasă din Piemont, pe care o recomand tuturor ca amantă, dar nu ca stomatolog. Când mă gândesc la acea perioadă îndepărtată, mi se pare viaţa altcuiva, un trecut înmormântat sub un metru cub de nisip.
Mă întorc acasă şi mă joc două ore cu copiii, sub privirea atentă a lui Lupo. E singura terapie care îmi face cu adevărat bine.

— Am renunţat la serviciu.

Nu văd faţa Paolei, care tocmai face duş, dar mi-o pot imagina foarte bine.

Rămân pe pat în linişte trei minute. După care apare soţia mea în halat în pragul uşii de la baie. E contre-jour, nu-i pot vedea expresia feţii. Dar şi pe aceasta mi-o pot imagina foarte bine.

— Care serviciu?

— Unica remuneraţie, dacă ăsta e subtextul, răspund.

— Cu alte cuvinte, continui să antrenezi gratis şi ai renunţat la salariul de la sală?

— Exact.

— Şi pot să ştiu de ce, când vezi prea bine că abia ne descurcăm să ajungem la următorul 20 ale lunii?

Aş putea ţine o conferinţă despre „psihologia bolnavului”, dar m-aş plictisi singur.

— Am hotărât ca, în această perioadă, să fac numai ce am chef. Mi se pare singura alegere înţeleaptă.

— Înţeleaptă pentru tine.

— Vrei să ne certăm? Atenţie că sunt deja enervat, deci te-aş sfătui să nu mă provoci.

— Cine te provoacă? Mi-ai dat o veste. Punct.

— Nu a fost o decizie premeditată. Mi-a venit aşa.

— Bine, nu te supăra. Azi cum te simţi?

— Mulţumesc de întrebare. Cu excepţia faptului că am o durere constantă în stomac, că respir greu şi că sunt prost dispus, bine, aş zice.

— Vrei să mergem să vorbim cu un alt oncolog?

Ştiam că o să spună asta mai devreme sau mai târziu. Se cheamă „spirală medicală”: când începi să mergi pe la mai mulţi medici care îţi dau diagnostice şi tratamente absolut opuse. Nu mai ai ieşire, ca într-o scară dintr-un tablou de Escher.

Aproape toate familiile din lume au experimentat inutilitatea şi umilinţa unei spirale medicale. O horă întreagă de tratamente care îmbogăţesc clinicile şi duc frumuşel pacientul de mână în lumea de dincolo, dar numai după ce l-au adus în sapă de lemn. N-o să mă las dus de nas. Promit.

— În după-amiaza asta mai fac o tomografie. Apoi decidem, îi spun eu folosind pluralul, pentru a-i da de înţeles că valoarea cuplului nostru e încă fundamentală pentru mine. Paola nu reacţionează. Evident că am rănit-o dincolo de orice aşteptare.

Iau caietul lui Zoff şi scriu din nou cu roşu:

Să fiu iertat de Paola.

Două ar fi obiectivele mele principale. Dacă mă fac bine şi Paola nu mă iartă, sunt mort oricum.

— 94 —

Am primit rezultatele noii tomografii.

Nu am curajul să le deschid.

Ies în oraş.

Vreau să îl caut pe Roberto, un prieten de-al meu librar. Nu, poate că prieten e prea mult spus, o cunoştinţă. O cunoştinţă apropiată. De nişte luni bune n-am mai trecut pe la el, fiind prea prins în numeroasele mele încurcături, pe care le cunoaşteţi.

Roberto, de cincizeci şi cinci de ani pe care nu-i arată, are o prăvălioară de cărţi şi benzi desenate pe o străduţă din spatele Pieţei Campo de' Fiori. O hrubă, o vitrină prăfuită prin care se întrezăresc ultimele bestselleruri, de la cărţile lui Giorgio Faletti la cele ale lui Dan Brown, amestecate printre marii clasici în versiuni datate şi îngălbenite de vreme. De-a lungul anilor, mi-am completat, mulţumită lui, colecţia de Diabolik, benzile mele desenate preferate. El vinde tot la preţul de pe copertă. Chiar şi dacă volumele au fost tipărite cu cincizeci de ani în urmă şi preţul era de o sută cincizeci de lire, Roberto face conversia în euro şi îţi dă restul cu precizie, la centimă. Într-un colţ e o măsuţă cu nişte cărţi cu totul deosebite. E vorba de romanele pe care le-a scris Roberto în ultimii treizeci de ani, între un client şi altul. Zeci. Legate frumos cu spirală şi bătute la maşină. Fiecare dintre ele este exemplar unic. Douăzeci de euro preţ fix. Dacă vinde vreunul, conţinutul este pierdut pentru totdeauna. Prima oară când mi-a spus asta, eram convins că glumea.

— Tu cu adevărat ai scris nişte romane şi le dai care încotro, fără ca măcar să-ţi faci vreo fotocopie?

— Şi de ce ar trebui să le fotocopiez?

— Păi... nu ştiu, ca să nu se piardă, ca să câştigi mai mult...

— Ce importanţă are! Eu în timp ce le scriam eram fericit. Eram altundeva. Şi asta îmi ajunge. Cei douăzeci de euro reprezintă doar decontarea cheltuielilor, cerneala şi hârtia.

Mi s-a părut o nebunie de o incredibilă poezie. Scrisul pentru plăcerea scrisului, fără visuri de glorie, clasamente sau premii.

Azi am răsfoit una cu coperţi albastre, povestea unei călătorii aventuroase în stilul lui Jules Verne. Apoi alta, o peltea amoroasă pe fundalul Primului Război Mondial, gen Liala. De-a lungul carierei sale, Roberto s-a perfecţionat în mai toate genurile, în funcţie de chef şi de dispoziţia interioară. Cărţi pe care nimeni

nu le cunoaşte şi care nu vor deveni niciodată opere clasice. Şi care au fost savurate doar de un număr restrâns de aleşi, care au avut şansa de a le cumpăra. Eu de-a lungul anilor mi-am cumpărat vreo zece şi le-am devorat cu bucurie. Nu sunt mare lucru, să recunoaştem, dar ştiu să alunece de la o temă la alta cu uşurinţă. Iar apoi, magia de a citi (şi de a fi în posesia) unui roman scris într-un exemplar unic e nepreţuită.

Azi, Roberto era absorbit să scrie un nou roman, povestea unui naufragiu pe o insulă neindicată pe nicio hartă şi locuită de canibali. Unica diferenţă faţă de Robinson Crusoe constă în faptul că naufragiaţii sunt doi tineri în voiaj de nuntă, foarte certăreţi. Nu chiar maximum de originalitate, dar nu contează.

Am mai rămas câteva minute să ascult sunetul tastelor maşinii sale de scris Olivetti, vrăjit de parcă aş fi fost spectatorul unui concert live al lui Chopin. Apoi mi-am rezervat următorul său bestseller: întregul tiraj epuizat într-o clipită, un succes uriaş.

După plimbare m-am întors acasă şi am deschis în fine plicul cu analizele, fără să mă vadă Paola.

Urâte veşti.

Tare urâte.

Metastazele proliferează neîngrădite. Ca o amibă asasină care mă invadează şi mă roade încetul cu încetul. Mă uit la punctele negre dinăuntrul meu şi îmi scapă un zâmbet cam deplasat. Mi se pare că plămânii mei seamănă cu jocul „Uneşte punctele” din revista „Săptămâna enigmistică”. Poate că boala îmi atacă şi sensul umorului şi îl deteriorează.

— Tot mă gândesc dacă să nu fac totuşi chimioterapie. Un ciclu de probă. Ce zici? o întreb pe Paola pe neaşteptate, în timp ce scurge spaghetele.

— Ce te-a făcut să te răzgândeşti?

— Nu ştiu. Nu sunt în stare să fac nimic.

— Îţi aminteşti de tatăl lui Gigi?

Gigi, adică Gianluigi, e un bun prieten de-al Paolei, un faimos enolog, al cărui tată a murit de cancer la colon cu câţiva ani în urmă. Era un prezentator de televiziune foarte cunoscut, care în ultimii ani ai carierei sale a fost pus să se ocupe de teleshopping. Un bărbat energic, amuzant, un ciclon de entuziasm. L-am văzut stingându-se treptat, ca şi cum chimioterapia i-ar fi consumat bateriile. Când a murit, nu mai semăna deloc cu vedeta surâzătoare de care se îndrăgostiseră toate gospodinele italiene ale anilor ’70.

— Nu e bun exemplul, încep eu să mă apăr printr-o pledoarie hotărâtă, tatăl lui Gigi trecuse de şaptezeci de ani, obişnuia să bea şi să fumeze, iar fizicul lui fusese deja slăbit după mulţi ani de viaţă necumpătată. Eu sunt un sportiv. Mă rog, aproape. O fi totuşi altceva, ce dracu!

— Nu rosti cuvinte vulgare când sunt copiii acasă.

— Lasă, că ştiu ei mai multe decât mine, Lorenzo poate ţine un master de înjurături.

— Fireşte, că i le-ai predat tu, mă acuză ea.

— Iubito, le aude în jur, la televizor, a evita cuvintele vulgare e ca şi cum ai dribla picăturile de ploaie pe furtună. Hai gata, te rog!

— Ai mereu o scuză bună în orice situaţie.

Cum aţi avut deja ocazia să constataţi, certurile noastre încep mereu aşa. Din motive imaginare. Fără un obiectiv anume. Pe neaşteptate, centrul discuţiei se deplasează pe un detaliu marginal, iar vâlvătaia se întinde nestingherită.

Din fericire, Paola a inventat şi antidotul pentru a întrerupe şirul de replici în contradictoriu. Îşi sprijină deodată mâinile de cap de parcă ar fi nişte urechi şi zice: „Eu sunt o pisică, nu înţeleg limba ta”. Mie îmi vine mereu să râd. O metodă genială de a anula orice tensiune. Păcat că, după istoria cu doamna Moroni, nu o mai foloseşte. Micile frecuşuri dintre noi devin certuri în toată regula, garnisite cu urlete, ba chiar, de vreo două ori, şi cu banala spargere de farfurii. Un frumos exemplu pentru copiii noştri. Fiecare dintre noi doi, în perioada asta, are motivele lui să fie încordat, iar rezultatul este inevitabil.

De data asta, eu sunt cel care întrerupe discuţia. Ies pe uşă şi îi telefonez oncologului.

— M-am hotărât. Încep chimioterapia.

Eu îi sunt antipatic câinelui meu. Foarte antipatic.

Nu ştiu cum e posibil, dar Lupo nu m-a suportat niciodată. Când se întorc acasă Paola, Lorenzo şi Eva dă din coadă şi sare de bucurie, iar când vin eu, nu-şi ridică nici măcar capul de pe fotoliu. Şi totuşi, eu sunt cel care l-a salvat de la azilul de câini, tot eu sunt cel care îl scoate la plimbare la orele cele mai ingrate, cea de dimineaţă devreme şi cea de seară târziu. Chiar şi când îi umplu strachina cu mâncare (foarte aleasă, de altfel, pui crescut la sol cu zarzavat cumpărat de la ţărani), mă ignoră şi nu mă răsplăteşte niciodată prin vreun gest cu lăbuţa, prin vreun pupic sau vreun lătrat. Nimic. Pentru Lupo sunt un străin absolut care trăieşte în casă cu el şi îi face unele servicii. Un majordom, ba nu, un slujitor. Îmi închipui că mai crede şi că el e proprietarul legitim al imobilului la cadastru. Stăpânul casei, soţul oficial al Paolei şi tatăl biologic al copiilor. Eu sunt doar un biet sclav pe care-l tolerează, pentru că-i este util, dar nu fără o oarecare detaşare.

De când nu mă simt bine însă, Lupo şi-a schimbat atitudinea faţă de mine. Uneori vine să se ghemuiască lângă mine pe fotoliu, se freacă de mine ca o pisică, mă trezeşte lingându-mă pe faţă. E ca şi când un al şaselea simţ câinesc i-ar şopti că „sclavia” mea e pe terminate. Şi că doar acum şi-ar da seama cât de fundamental sunt eu pentru viaţa lui de zi cu zi. Azi şi-a ridicat ochii la mine, fără să-i plece. Mă fixa drept în pupile, de parcă ar fi vrut să comunice telepatic.

„Am înţeles că te pregăteşti să pleci şi, în fond, îmi pare rău de acest lucru. Nu eşti chiar servitorul cel mai grozav din lume, tragi puţin cam prea tare de lesă când vreau şi eu să seduc vreo căţeluşă prin parc, pui exagerat de mult ulei în orez, speli cam rar păturica mea şi nu-mi cumperi niciodată mingiuţele alea care-mi plac fiindcă mai şi sună, dar una peste alta, nu eşti de lepădat. Mă amuzi grozav, mai ales când te pretinzi masculul alfa al casei – ăla fiind de fapt eu – când te joci cu copiii mei sau când încerci o mai mare apropiere de Paola, femela mea. În aceşti cinci ani de viaţă împreună, m-am gândit adesea să te abandonez pe autostradă, apoi mi-am dat seama că Lorenzo şi Eva s-au ataşat de tine şi am renunţat. Acum eşti bolnav, te văd. Vrei să te laşi sacrificat, cum a procedat într-o zi un tip pe care-l cunoşteam cu calul său?”

Fraza telepatică mă izbeşte ca un pumn.

„Vrei să te laşi sacrificat?”

Caii foarte bolnavi şi sortiţi unei morţi sigure sunt sacrificaţi ca să nu mai sufere, ştim asta de când suntem mici. Oamenii nu. Sunt îngrijiţi cu fervoare, pentru a le ţine aprinsă flăcăruia vieţii şi pentru a-i face astfel să se chinuie până la capăt. Ca şi cum ar merita o pedeapsă. Această propoziţie va rămâne multe zile în capul meu.

„Vrei să te laşi sacrificat?”

A sacrifica e mai puţin dur ca verb. Ne sfiim să spunem: „Mario şi-a ucis calul bolnav”, e mult mai bine „a trebuit să-l sacrifice”.

Mă uit la Lupo, care nu-şi desprinde ochii de la mine, şi îi surâd. Apoi nu-mi mai dă atenţie şi pleacă, de parcă ar spune: „Vezi să nu exagerezi cu aceste confidenţe, slujitorule!”

Afecţiunea lui atât de sfioasă şi gândurile lui mi-au făcut bine.

Dacă aş fi cal, m-ar fi sacrificat deja.

Asta înseamnă să vezi jumătatea plină a paharului.

— 91 —

M-am dus să-l iau pe Corrado de la aeroport. A sosit îmbrăţişând o remarcabilă stewardesă, care trebuie să-i fi încălzit nopţile japoneze. Din fiecare călătorie se întoarce cu o nouă victimă. Dar nu e fericit. I-o citesc în ochi.

Ne oprim la Fiumicino să mâncăm peşte all'incannucciata. E o mică tradiţie a noastră, mâncăm acolo cel puţin o dată pe an. Numai noi doi, fără Umberto. Numai aşa putem să ne destăinuim cu adevărat, fără să ne temem de judecata morală şi moralizatoare a veterinarului nostru preferat. Eu îi povestesc despre începutul iminent al ciclului de chimioterapie, iar el despre seducătoarea stewardesă de mai sus, care i-a dezvăluit că e însărcinată.

— Însărcinată cu cine?

— Cum cu cine? Cu mine. Eram la cină la hotelul din Lost in Translation. Ţi-l aminteşti?

— Da, un film plicticos, dar cu un final genial. Spune mai departe.

— Cel mai bun sushi pe care l-am mâncat vreodată. Dar să fi văzut şi ce tempura, ţi se topea în gură.

— Gata cu descrierile inutile, mergi la esenţă.

— Aproape că terminaserăm să mâncăm, când, brusc, îmi zice, fără să dea vreo greutate frazei: „Sunt însărcinată”.

— Şi tu?

— Eu atunci mă înec cu tempura şi simt că pierd zece ani din viaţă. Apoi îi pun aceeaşi întrebare pe care mi-ai pus-o şi tu. „Cu cine?” Iar ea: „Cum cu cine? Cu tine”. Moment în care inima mea intră în fibrilaţie şi cer nota de plată, de altfel exorbitantă.

— Aşadar, te pregăteşti să devii tătic?

— Stai că n-am terminat. Timp de două ore vorbim despre unde se va naşte copilul, despre unde vom locui, despre faptul că va cere să lucreze în serviciile de la sol. Eu aproape nu mai scot niciun cuvânt, sunt total bulversat de aşa o veste.

— Dar îţi place sau nu stewardesa asta?

— Ai văzut-o. E Miss Mondo Alitalia, visul nostru, al tuturor piloţilor, şi mai e şi inteligentă. Numai că e complet sonată.

— Sunteţi două suflete gemene.

— Nu răspund la provocări. A doua zi dimineaţă, la micul dejun, îmi mărturiseşte că totul a fost doar o farsă şi că voia să vadă cum aş reacţiona eu la ideea de a deveni tătic.

— Are umor.

— Mă rog. Din fericire, nu am sunat-o pe mama să-i spun că va fi bunică, că dacă aveam să dezmint, s-ar fi aruncat de pe terasă.

Comandăm un mix de peşte fript, porţii duble. Azi nu avem limite.

— Şi ştii ce-i curios? continuă el. Că eram complet buimăcit de aşa o veste, dar nu-mi displăcea. Cu doar un an în urmă, aş fi fugit la aeroport şi aş fi luat prima cursă spre Australia.

— Asta mi se pare o veste nemaipomenită. Înseamnă că Aramis a crescut.

Surâde.

— Să nu baţi toba, îmi şopteşte, că-mi strici piaţa. Să-ţi spun ceva ce nu ţi-am spus niciodată. Eu nu te invidiez pentru nimic, în afară de Lorenzo şi Eva. Când te văd cu ei, mă gândesc că ai fost mai bun decât mine.

Şi eu îi surâd.

— Vei găsi şi tu o Paola cât de repede.

Una dintre dorinţele mele cele mai arzătoare este să-i văd pe prietenii mei aranjaţi. Ba nu, aranjaţi e un cuvânt de modă veche şi inexact, cuvântul potrivit e senini. Asta e, senini nu i-am văzut niciodată. Umberto e mereu victima caracterului său introvertit şi mult prea educat, iar Corrado e încontinuu în căutarea unei noi provocări amoroase. Atât de diferiţi şi atât de asemănători în neliniştea lor. Realizez în acest moment că prietenia noastră a făcut de-acum un upgrade. Nu mai suntem prieteni. Suntem fraţi.

— 90 —

Urăsc acele. Nu pe toate, nu am nimic împotriva celor de pin, de pildă, dar nu suport acele care sunt înfipte în mine. Înţepăturile, cum le spunea bunica. Am trecut întotdeauna cu greu peste analizele de sânge, peste vaccinuri şi chiar şi peste banalele injecţii intramusculare cu antibiotic.

Chimioterapia aleasă pentru mine de odiosul oncolog se administrează intravenos. Zece minute, nu mai mult, într-o cămăruţă, legat de un soi de perfuzie. Un cocktail de substanţe care dau buzna în venele mele şi încep să combată orice formă de viaţă, dorită sau nu. Îmi imaginez scena ca în acel vechi film al lui Joe Dante, Salt în întuneric, în care lui Martin Short i se injectează din greşeală o corăbioară în miniatură. Corăbioara care navighează prin venele mele nu face zgomot şi nu are vreo comunicare cu exteriorul. Îmi sprijin capul pe micul fotoliu din odaia în care mă aflu şi închid ochii. Ar putea în fond să pună acolo un televizor, nişte reviste de cabinet medical, sau mai bine de frizerie, nişte muzică pop în fundal. Încep să mă gândesc că, atunci când ai cancer, toţi te consideră un fel de campion la final de carieră, unul pe care îl baţi prieteneşte pe umăr şi-i aminteşti de vremurile bune, dar care nu mai are dreptul la niciun privilegiu sau la nicio intrare de vip.

Zece minute cu un ac în venă sunt nesfârşite. Gânduri care derapează. Mă deconectez de lume. Şi mă trezesc într-o lume pe care o cunosc bine.

— Cine a fost?

Glasul pătrunzător al păpuşarului Mănâncă-foc răsună în întreaga baracă pe roţi. O duzină de marionete agăţate una lângă alta, de o parte şi de cealaltă, încremeniră şi amuţiră.

Mănâncă-foc îşi croi drum printre ele, îmbrâncindu-le încolo şi încoace şi făcându-l pe Arlecchino să se izbească de perete. Namila de om se propti bine în mijlocul împărăţiei sale de marionete.

— Hai, spuneţi, cine a fost? zise el, rotindu-şi ochii aprinşi ca două bucăţi de jăratic.

Arlecchino încetă să se mai legene şi-şi ţinu respiraţia. Toate celelalte păpuşi se priveau întrebătoare una pe cealaltă, încercând să nu atragă prea mult atenţia asupra lor.

Mănâncă-foc dădea mânios din mâna în care ţinea strâns o uriaşă pulpă de berbec la proţap.

— Dacă vinovatul recunoaşte de bunăvoie... nu-i fac nimic...

„I-auzi! gândi Pulcinella, de parcă noi nu l-am cunoaşte...”
— Ce vrei să spui? întrebă Mănâncă-foc, întorcându-se brusc şi făcând astfel să se legene primejdios de tare întreaga căruţă.
„Dar ce face acuma, îmi citeşte şi gândurile?” Pulcinella tremura de groază până în măduva oaselor.
— Încă nu aţi priceput că gândurile voastre sunt gândurile mele, că eu v-am făcut... sunteţi doar nişte bucăţi de lemn îmbinate între ele... voi nu aveţi gânduri... m-ai înţeles bine, Pulcinella?
Bărbosul se apropie de marioneta îmbrăcată în alb, care continua să rămână nemişcată şi tăcută.
— Dar după cum pare, nu e chiar aşa cum cred eu... iar unul dintre voi ştie prea bine acest lucru.
Pulcinella tremura ca varga.
— Nu-ţi fie frică, păpuşico, nu cu tine am eu ce am...
Tăcere.
— Am spus-o şi o întăresc. Dacă vinovatul recunoaşte de bunăvoie... nu-i fac nimic...
Din precauţie, Pulcinella nu se mai gândi la nimic.
Mănâncă-foc începu să facă paşi îndărăt, prin puţinul spaţiu ce mai rămânea printre cufere, ţesături şi decoruri prăfuite. Le privea pe marionete drept în ochi, una câte una: Pulcinella, Brighella...
— Acum două minute m-am întors că fusesem să-mi fac nevoile...
... Pantalone ... Gianduia....
— ... şi m-am aşezat acolo, la masă, şi ştiţi voi ce am văzut eu pe ea?
... dottor Balanzone.... Colombina...
— ... nici nu vă trece prin cap... dar vă puteţi închipui... Era pulpa mea de berbec la proţap... cu o ditamai muşcătură în mijloc!
Şi spunând acestea, se apropie de faţa lui Arlecchino într-atât, încât aproape că-l atingea cu barba lui stufoasă, iar cu mâna stângă îi şterse o urmă de grăsime din colţul gurii desenate a acestuia.
— Eu nici nu mă atinsesem încă de pulpa aia de berbec, zise el, uitându-se drept în ochii desenaţi cu maroniu ai păpuşii.
— M-erea fome..., spuse păpuşa cea colorată, cu un firicel de glăscior şi un evident accent veneţian.
Celelalte marionete îl priviră înmărmuriţi: Arlecchino vorbea!
— Ştiam eu... zise Mănâncă-foc, desprinzând păpuşa-mască din cuiul din tavan de care era agăţată şi sprijinind-o pe un cufăr, ştiam că tu ai fost acela, sau credeai că nu mi-am dat seama că, de câte ori lipseam, tu îţi tot făceai de lucru pe afară?
Arlecchino rămase nemişcat, aplecat în faţă printre toate firele sale.

— Şi acum ce? Ai amuţit?... – şi se aşeză în faţa lui, ridicând un nor de praf – nu te teme, nu sunt deloc supărat... nu-i motiv să fim supăraţi... trebuia să-mi imaginez că aşa va fi... de când i-am dat drumul lui Pinocchio luna trecută, parcă nu mai sunteţi voi... Dragii mei... poate nu mai e vremea marionetelor, ba poate chiar... nu mai e nici vremea păpuşarilor. Tu, Arlecchino, eşti doar cel dintâi... am înţeles asta... că unul după altul mă veţi părăsi cu toţii... hapciu... fir-ar să fie de răceală... dar de când am început să strănut ca Pinocchio, nu am mai încetat... Oare e semn că îmbătrânesc? Tu ce zici, Arlecchino?

Arlecchino dădu din cap că nu.

— Când am văzut muşcătura aia din friptură, am înţeles deja că s-a sfârşit... poate din pricina Zânei Albastre de care mi-a vorbit Pinocchio... Fapt e că voi cu toţii sunteţi pe cale să deveniţi copii în carne şi oase... dragii mei, iubitele mele păpuşi. Parcă ar fi o molimă.

Pulcinellei i se păru că vede o lăcrimuţă în colţul ochilor lui Mănâncă-foc, dar cum încă nu putea avea încredere deplină în el, se gândi că poate se înşelase.

— Ai dreptate, Pulcinella... spuse în şoaptă uriaşul, ştergându-şi obrazul, nu credeaţi voi că şi eu pot plânge... dar eu n-o fac dinadins... îmi curg singure lacrimile astea... hapciu...

Arlecchino îi întinse o bucată de pânză colorată ca să se şteargă. Mănâncă-foc când o luă îi atinse uşor mâna: era caldă.

Îşi ridică privirea şi văzu în faţa lui, printre toate acele fire şi pânze, un copilaş zdravăn cu o expresie foarte ştrengărească.

— Nu mă îndoiam... spuse el ştergându-şi lacrimile, parcă ar fi epidemie de umanitate... în câteva zile Marele teatru de păpuşi nu va mai exista. Şi nici eu. Unde s-a mai văzut un păpuşar fără păpuşi? E ca o căruţă fără roate... nu merge.

Mănâncă-foc se ridică şi începu să strângă cu blândeţe marionetele.

— Lumea a plătit bilet şi pentru astă-seară şi nu putem s-o dezamăgim... atâta timp cât reuşim să ţinem spectacolul şi oamenii nu-şi dau seama...

Mănâncă-foc, ţinându-şi în braţe toate marionetele, se îndreptă către ieşire. Se pregătea să coboare treptele barăcii sale, când se întoarse spre Arlecchino care rămăsese aşezat pe un cufăr.

— Ţi-am lăsat nişte friptură de berbec acolo... ia-ţi cât vrei, că eu îmi frig alta... şi nu te îndepărta de baracă... mă întorc într-un ceas... dacă ţi se face somn, întinde-te acolo pe jos... dar nu uita să te acoperi cu ceva, că nu mai eşti de lemn şi eşti sensibil...

Zicând acestea, zdrahonul nu mai aşteptă răspuns şi coborî din căruţă, cu un scârţâit de trepte, pierzându-se în ceaţa care învăluia căsuţele din jur.

Arlecchino mai rămase aşezat acolo încă o vreme.

Nu ştia dacă să mănânce nişte berbec sau să se ducă să doarmă.

Nu era o decizie grea.

Dar el nu era obişnuit cu aşa ceva.

— Domnule Battistini?

O clipă m-am temut că era Mănâncă-foc.

— Domnule Battistini! Treziţi-vă!

Nu e Mănâncă-foc. Dar îi seamănă mult. E infirmiera vorbăreaţă care m-a primit la intrare. Mi-a şi scos acul din venă. Am visat. Un vis de copil.

De o viaţă nu mai aveam vise de copil.

— Mai rămâneţi aşezat câteva minute... îmi spune. E posibil să simţiţi că vi se învârte capul.

Aprob şi fac ce mi se spune.

Îmi continui fantezia cu ochii deschişi.

Pinocchio este povestea mea preferată. E poate prima carte pe care am citit-o, depăşită în sufletul meu doar de Comoara din insulă şi de piraţii ei. Cine ştie de ce mi-a revenit în minte tocmai acum. Şi cine ştie dacă autorul, Collodi, ar fi de acord cu reinterpretarea operei sale în acest vis al meu.

L-am iubit întotdeauna pe Collodi, regele monoscriitorilor, al autorilor celebri pentru o unică operă. Poate că au scris peste zece, dar una dintre ele este într-atât de deasupra celorlalte prin faimă şi realizare, încât aruncă în deşertăciune restul producţiei literare.

Dante? Divina comedie.

Swift? Călătoriile lui Gulliver.

Defoe? Robinson Crusoe.

Manzoni? Logodnicii.

Antoine de Saint-Exupéry? Micul prinţ.

Collodi? Evident, Pinocchio.

Acesta din urmă are cel mai memorabil început de carte din toate timpurile.

O capodoperă a sintezei, amuzamentului şi metaliteraturii.

A fost odată...

— Un împărat! vor spune imediat micuţii mei cititori.

Nu, copii, nu aţi ghicit. A fost odată o bucată de lemn.

„Spre-amiaza vieţii noastre muritoare / ajuns într-o pădure-ntunecată / mă rătăcii pierzând dreapta cărare...” sau „Acel braţ al lacului Como ce coteşte spre miazănoapte” sunt, în comparaţie cu acesta, fraze de început scrise parcă de amatori, de poeţi de duminică.

Collodi îi bate pe Dante şi pe Manzoni cu unu la zero. Repunerea condeiului de la centru.

O consecinţă neprevăzută a chimioterapiei: mintea îmi sare ca într-un zapping.

Mă gândesc la lucruri inutile, visez capitole apocrife din Pinocchio, compar nişte genii ale literaturii italiene, de parcă ar fi echipe ale unui fotbal fantezist. Ca început de tratament nu e rău.

Ies din clinică şi o iau pe jos. Nu mă simt nici mai bine, nici mai rău. Aş vrea să mă mai trezesc o dată şi să descopăr că şi acesta e doar un vis. Un vis foarte urât, de om mare.

— 89 —

Aştept efectele secundare ale chimioterapiei ca pe un oaspete întârziat. Un oaspete nu foarte agreabil. Masa e pusă, risotto-ul e deja pe foc, lumânările aprinse, dar invitatul pe care îl aştepţi nu soseşte, nu răspunde nici măcar la telefon. Începi să crezi că nu va veni niciodată. Şi când colo, când risotto-ul s-a lipit, lumânările au ars de tot, când te-ai pătat cu vin pe cămaşa albă şi când ai descoperit că laptele pe care l-ai folosit la gătit expirase de o săptămână, iată că soseşte clopoţelul asasin.

„Scuză-mă că am întârziat, prietene, sunt de neiertat, dar n-am găsit loc de parcare!”

Aveţi răbdare, divaghez mai mult decât de obicei, aşadar, vorbeam despre efecte secundare. Le cunosc pe dinafară, ca pe o poezie învăţată în clasele primare.

„Oboseală, tulburări digestive, vomă, pierderea poftei de mâncare, alterarea gustului, febră, tuse, durere în gât, migrene, dureri musculare, nervozitate, subţierea firelor de păr şi scăderea interesului pentru viaţa sexuală.”

Încetul cu încetul, mai cu ţârâita, sosesc toate.

Pierderea poftei de mâncare.

Abia acum realizez că de ieri de la prânz n-am mai pus nimic în gură. Şi eu n-am ratat vreo întâlnire cu mâncarea până acum.

Pe asta o am.

Alterarea gustului.

Mă chinui să mănânc un măr. Pare cam amar. Dar gura mea e cea care îl decodifică greşit.

Şi pe asta o am.

Tuse.

Asta nu se pune. O aveam dinainte. Oricum, şi pe asta o am.

Tulburări digestive.

Mărul deja îmi vine înapoi.

Şi pe astea le am.

Durere în gât.

Cunoaşteţi acea usturime care îţi semnalizează că mâine vei fi răgușit?

O am.

Migrene.

600 mg de ibuprofen le-au alungat. Dar vor reveni.

Şi pe astea le am.
Scăderea interesului pentru viaţa sexuală.
Adevărul e că nu mă mai gândesc la sex într-un mod obsesiv. Înainte mă gândeam de o mie de ori pe zi, ca toţi masculii.
Şi asta am.
Dureri musculare.
Abia acum, când fac inventarul, îmi dau seama că mi-a revenit sciatica. Sciatica e tare nesuferită, e ca o sonerie de interfon care face contact la ora trei noaptea.
Şi pe astea le am.
Nervozitate.
Sunt un vulcan în pragul erupţiei.
Şi asta am.
Greaţă.
Şi asta am.
Vomă. Vomit mărul.
Şi asta am.
Oboseală.
Nu mă simt aşa diferit faţă de ieri.
Aş zice că asta îmi lipseşte din listă.
Subţierea firelor de păr.
Am o chică puternică, fără un fir de păr alb.
Şi asta îmi lipseşte.
Colecţia de efecte secundare e încă incompletă. Îmi petrec ziua stând pe terasă. Nu reuşesc nici măcar să merg la antrenamentele echipei. Ba chiar îl mint pe Oscar.
— Cum merge, Lucione?
— Bine, până acum totul bine. Chimioterapia am înghiţit-o la micul dejun.
— Perfect. Hai că poţi.
„Hai că poţi." O propoziţie care de departe miroase a milă şi compasiune. Pare o încurajare, când de fapt e un epitaf. Mai e şi în rimă[13].
Sfârşim conversaţia la telefon vorbind de una şi de alta. Apoi încerc să fac puţină gimnastică. Sunt sigur: mâine mă voi simţi mai bine.

[13] Dài che la fai. (în italiană, în original) (N.red.)

— 88 —

Mâine e azi.

Inventar efecte secundare.

Nu reuşesc nici măcar să mă ridic din pat. Sunt un om terminat care se târăşte prin pat, fără a putea găsi coordonatele potrivite pentru a se ridica. Nu e greu, piciorul stâng pe podea, hopa sus cu trunchiul, piciorul drept pe podea, te propteşti în braţe şi te-ai ridicat. Semăn cu un robot ce are bateriile descărcate.

Oboseală.

Şi asta am.

Mă târăsc până la baie, mă spăl pe faţă.

Văd în chiuvetă nişte fire răzleţe de păr. Îmi trec mâna prin păr şi un smoc se desprinde ca prin farmec.

Subţierea firelor de păr.

Şi asta am.

Colecţia e completă.

De fapt, nu ştiu să vă spun câte dintre aceste simptome sunt reale şi câte sunt provocate de autosugestie. Zilele astea stau numai la computer să-mi studiez boala, în mod obsesiv, şi sunt sâcâitor, nu vorbesc de nimic altceva, ca mămicile de bebeluşi, care îşi chinuie prietenii cu cronicile detaliate ale păpicii şi ale schimbării pamperşilor.

Chestia este că nu mă simt bine.

Paola îşi dă seama şi, pentru prima oară de când am fost din nou admis în casă, are un gest afectuos faţă de mine. Mă ajută să mă instalez în fotoliu, ca să mă uit la reluarea unei legendare finale de la Wimbledon din 1980, pregăteşte un cuşcuş cu zarzavat şi mi-l serveşte pe o tavă. Apoi se aşază lângă mine, ca să vadă cel de-al cincilea set în care perseverentul Borg îl înfrânge pe genialul McEnroe. Tenisul o plictiseşte şi-mi dau seama că prezenţa ei reprezintă modul de a-mi spune că mă iubeşte. Exact când termin de mâncat, arbitrul exclamă: „Game, set and match Borg!" Constat că Paola a adormit lângă mine. Mă ridic şi merg să explorez ce se petrece în camera lui Lorenzo şi a Evei: este prea multă linişte pentru gustul meu.

Lorenzo a demontat un ventilator şi încearcă să-l facă la loc cu complicitatea surioarei mai mici. Stau aşa încât să nu mă vadă şi rămân să mă uit la ei. Mă emoţionez când Eva zice: „Iute, până nu se prinde tata!"

Cine ştie cum mă văd ei pe mine. Am crezut mereu, în echilibrul cuplului nostru, că eu sunt poliţistul cel bun, dar poate că nu e aşa şi în ochii lor. Fac puţin zgomot pentru a-mi anunţa prezenţa, iar cei doi conspiratori se întorc spre mine, surprinşi în flagrant. Prima frază a lui Lorenzo e genială:

— Tată, jur că îţi iau altul.

— Cu ce bani? îl întreb curios şi deja îmbunat.

— Din banii mei de buzunar! îmi răspunde serios.

— Cinci euro pe săptămână, ăsta o costa vreo cincizeci de euro, deci o să ai nevoie de cam toată vara.

— Îl ajut eu, intervine Eva.

Ador când se solidarizează. Lucrul cel mai emoţionant pentru un tată e să-şi vadă copiii făcând mereu echipă.

— Cu cei trei euro, într-adevăr, veţi ajunge la total mult mai iute.

S-au liniştit. Au înţeles că, de data asta, au driblat în mod strălucit pedeapsa.

Doar o clipă mai târziu descopăr că, în afară de ventilator, Lorenzo mai demontase şi platanul bătrânului meu pick-up. Număr până la trei, trag aer în piept şi mă întorc în salon. Nu vreau să rămână cu amintirea unui tată stăpân absolut care le sancţionează creativitatea. Dar eram tare legat de pick-upul acela. Era un cadou de la bunicul de când am împlinit şaptesprezece ani, era un miracol că încă mai funcţiona, chiar dacă sunetele discurilor de vinil erau deja mai miorlăite. Nu ştiu de ce îmi vine în minte o amintire de demult, o nuvelă de-a lui Giovanni Verga, pe care nimeni n-o mai citeşte dacă a trecut de treisprezece ani: Bunurile. Lăsaţi lectura acestei cărţi şi mergeţi să recitiţi acea nuvelă chiar acum, ca adulţi. O găsiţi pe internet cu uşurinţă. Scriitorul sicilian povesteşte istoria unui ţăran, pe nume Mazzarò, putred de bogat şi legat de bunurile lui într-atât, încât, ajuns în pragul morţii, suferă mai mult pentru că obiectele sale nu îl pot urma, decât pentru evenimentele dramatice care îl au pe el protagonist. O lecţie de viaţă simplă şi surprinzătoare, concentrată în puţine pagini care, numai ele, valorează cât tot romanul Familia Malavoglia.

Eu am fost Mazzarò atâţia ani ai vieţii mele, am cumpărat obiecte inutile de toate soiurile, am colecţionat benzi desenate şi discuri, tricouri şi costume de baie. Poate că încă mai sunt puţin Mazzarò, îmi pare rău să-mi părăsesc bunurile personale. Dar am presimţirea că are loc deja în mine o progresivă detaşare, o lentă rupere de obiecte. Îmi dau seama de asta ori de câte ori citesc o revistă de benzi desenate şi îi îndoi fără milă cotorul, nemaiavând nimic din sacrul respect pe care i-l purtam până nu cu multe luni în urmă. Realizez pe loc că oamenii nu se împart în buni şi răi, meridionali şi septentrionali, inteligenţi şi proşti, sau miile de alte distincţii pe care le inventăm pentru a ne mai anima existenţa. Ci ei se împart în „cei care îndoaie foile unei cărţi” şi în „cei care nu îndoaie foile unei cărţi”. Primii sunt fericiţi. Ceilalţi pot să devină.

— 87 —

Mi-am visat părinţii. De când iau doze industriale de ibuprofen ca să-mi mai calmeze durerile, dorm mai profund. Visez adesea şi, mai ales, îmi amintesc mereu ce s-a întâmplat în mintea mea în timp ce corpul meu este în standby. Toate sunt vise de copil.

De această dată, ne găseam la bordul unei bărci roşii cu vâsle, în larg faţă de ţărmul localităţii Ladispoli. Eu aveam doi ani, tata şaizeci, iar mama şaisprezece. Un adevărat haos cronologic şi oniric, căci nu i-am cunoscut niciodată la astfel de vârste.

La un moment dat ne atinge uşor un rechin alb uriaş, ce trece ca o barcă cu motor la vreo trei metri de noi, iar valurile pe care le produce aproape că ne răstoarnă în apă. Chiar dacă e doar un vis, un rechin alb monstruos la cincizeci de metri de ţărmul staţiunii Ladispoli e oricum prea puţin probabil. Dar nu e singur, e o haită întreagă. Sunt cam douăzeci care ne înconjoară, apoi ne atacă, vrând să ne mănânce. Ne arată nişte colţi ce par maşini de tocat carne şi o uriaşă gură ascuţită, pregătită să ne întâmpine, să ne mixeze, să ne digere. Tata se luptă eroic, lovindu-i cu vâsla, dar e primul înghiţit, cu vâslă cu tot. Mama mă lasă singur, fără să stea prea mult pe gânduri, se aruncă în apă şi încearcă să scape înotând. Un rechin o înghite ca pe o aspirină umană, după nici zece mişcări de braţe. Rămân singur, pare ar fi remake-ul italian al filmului Viaţa lui Pi, în care eu sunt Pi, iar în locul tigrului, ca să facem uz din plin de efecte speciale, sunt cam douăzeci de rechini albi, mari cât Godzilla. Urlu înspăimântat. Sunetul urletului meu se aude şuierător şi cristalin, apropiat ultrasunetelor, şi devine o armă letală. Văd cum dinţii rechinilor se sparg precum nişte cristale pe care preaputernicul Hulk le izbeşte cu o bâtă. O iau cu toţii la sănătoasa, puşi pe fugă de vocea mea bubuitoare precum tunurile unui galion al piraţilor. Am învins! Două clipe mai târziu, în timp ce mă bucur peste poate, mă dezechilibrez, cad în apă şi sunt devorat pe dată de peştii piranha care numai în visele mele se aventurează şi în apă sărată, în largul ţărmului de la Ladispoli. Mă trezesc când îmi mâncaseră deja toată pulpa piciorului drept.

Trecuseră nişte ani buni de când nu-mi mai visasem părinţii. Mi-e dor de ei. Şi îi urăsc profund. V-am anunţat că o să vă vorbesc despre ei doar când o să am chef. Azi am chef. Şi aşa o să-i urâţi şi voi.

După sarcina nedorită, mama şi tata au trăit câţiva ani în casa bunicilor mei pe care îi cunoaşteţi. Apoi, tata a găsit de lucru ca disc-jockey (chiar dacă pe atunci

nu se numea aşa) la un ring de dans din Ostia Lido şi a reuşit deci să capete o leafă suficient de mare ca să-şi permită să plătească o chirie şi să locuiască doar cu mama. Astfel s-a întâmplat că, la frageda vârstă de doi ani şi trei luni, am plecat să locuiesc cu cei doi tineri nefericiţi, de douăzeci de ani, într-o garsonieră din Ostia, ceea ce vara are o noimă, dar iarna n-are niciuna. Mama mai rotunjea venitul familiei făcând curat cu ora prin casele de pe litoral, în timpul sezonului estival. Seara era atât de obosită, că adormea aproape întotdeauna cu mine, chiar atunci când tata mergea la lucru la acel local.

Aveam cam trei anişori când am descoperit pe neaşteptate lucrul cel mai groaznic pe care un copil îl poate descoperi: că tata şi mama nu se iubeau. Stăteau împreună pentru că venisem eu pe lume, dar nu aveau nicio afinitate sau stimă reciprocă. Scânteia iubirii dintre ei nu se aprinsese niciodată. Legea avortului datează din 1978 şi deci nu avuseseră altceva de ales decât să-mi accepte prezenţa nedorită. Să înţelegi la trei ani că eşti „nedorit” nu e chiar frumos, credeţi-mă. Eu eram obiectul pe care se răfuiau la fiecare ceartă, eu eram ţapul ispăşitor al oricărei ciondăneli. Dacă aş fi avut cincisprezece ani, aş fi fugit de acasă, dar aveam cu doisprezece mai puţin şi, în plus, nici nu aveam o inimă de leu.

Într-o zi, tata ne-a înştiinţat că găsise de lucru pe o navă de croazieră. Angajat pe şase luni în Caraibe ca animator. Nici măcar nu l-am însoţit la aeroport. Salutul nostru grăbit de rămas-bun a avut loc în bucătărie. L-am văzut de la fereastră urcându-se în taxi. Nu s-a mai întors. Mama a plâns şase luni. Am revenit în casa părinţilor ei şi acest lucru mă făcea fericit. Bunicii erau singurul element stabil din viaţa mea. În vara următoare, mama, care între timp devenea tot mai extravagantă şi mai deprimată, a plecat cu o prietenă în India în căutarea propriei sale fiinţe. Nu ştiu dacă s-a găsit pe sine, dar ştiu cu siguranţă că nu am mai văzut-o de atunci. Iubirea pentru fiul său nu era cu siguranţă punctul ei forte. Din acea zi, sub toate aspectele, bunicii au însemnat familia pentru mine. Au însemnat totul pentru mine. Acum înţelegeţi de ce nu vorbesc cu plăcere despre iubitorii mei părinţi?

Cofetăria lui Oscar e închisă duminica, se deschide abia pe la două noaptea, pentru a pregăti bunătăţile pentru a doua zi dimineaţă. Socrul meu se plictiseşte duminica. De când e văduv, sau de când e din nou singur, cum spune el, acasă se duce doar ca să doarmă. Înainte, pe când trăia soţia lui, veneau adesea la noi la masă sau mergeam noi la ei. Acum se pripăşeşte şi el pe unde poate prin Trastevere, se aşază prin vreun bar ca să vadă meciul cu Roma, intră în vorbă cu oricine ar fi dispus să-l facă să petreacă senin un sfert de oră.

— Şi ştii ce am făcut duminica trecută? mă întreabă cu o neobişnuită siguranţă de sine.

— Nu, ce ai făcut? îi răspund eu, ca într-un scenariu radiofonic.

— În timp ce mă plimbam, am văzut valuri-valuri de turişti ieşind de la metrou, la staţia Ottaviano; câteva grupuri de elevi nordici veniţi cu şcoala, un pâlc de fotografi japonezi de toate vârstele şi un escadron de pensionari nemţi, în pantalonaşi scurţi. Şi ştii ce m-a dus mintea?

— Nu, ce te-a dus mintea?

Nu-l pot suferi când pune întrebări numai ca să obţină atenţia publicului, care în acest caz e format doar din mine.

— M-am alipit şi eu la grupul de nemţi. Vizita cuprindea Colosseumul, Cupola de la San Pietro şi Muzeele de la Vatican. Ghidul, una Martina, era italiancă, dar cu ei vorbea nemţeşte şi eu nu pricepeam o iotă. Şi atunci ce am născocit?

— Ce-ai născocit? întreb eu resemnat.

— Mă prefac că sunt mut. Şi aşa, devin chiar simpatic tuturor.

Surâd, imaginându-mi-l cum molfăie sandviciuri cu varză acră, pe care i le oferă nişte temerare octogenare din München, cum se hlizeşte la replici pe care nu le înţelege, cum se opinteşte să urce scările până în vârful Cupolei Vaticanului şi cum face poze cu toţi.

— Şi ghidul nu s-a prins?

— Deloc. Era o tipă interesantă. Am auzit-o vorbind la telefon în italiană, cu fiică-sa, cred. E văduvă şi e hobby-ul ei să lucreze ca ghid.

— Îţi place de ea?

— N-am vorbit cu ea, că eram un neamţ mut.

— Ah, da.

— Oricum, cred că da. Că altfel, nu rămâneam eu cu ei toată ziua.

— Ai rămas toată ziua?

— Ba am şi luat cina împreună cu ei într-un loc în spatele pieţei Campo de' Fiori. Apoi, când autocarul ne-a dus înapoi la hotel, m-am prefăcut că urc în cameră, după care am tăiat-o iute. Am urmărit-o pe doamna Martina până în parcare. Voiam să o abordez şi să mă demasc. Ba chiar să o invit să bem ceva.

— Dar?

— Da' cum de ştii că mai e şi un „dar"?

— E mereu câte un „dar". Spune mai departe.

— Dar a venit un tânăr să o ia. Vreun nepot, cred. A urcat cu el în maşină şi am pierdut-o în noapte.

— Şi vrei să dai din nou de ea?

— Am sunat la tour operatorul care organiza excursia, dar nu reieşea că ar exista vreo Martina. Şi oricum, au făcut un tărăboi întreg legat de confidenţialitatea datelor.

— Poate că Martina e un pseudonim.

— Ca să fie ghid turistic?

— Ce alte indicii mai ai?

— Ăsta.

Îmi arată o poză cu Colosseum-ul în care e el împreună cu o tipă vioaie de vreo şaptezeci de ani, care seamănă cu Miss Marple din Verdict: crimă.

— Ce zici, frumuşică, nu?

Dau din cap aprobator la această întrebare retorică. De când a murit nevastă-sa, nu l-am văzut niciodată atât de interesat de vreo femeie, cu excepţia acelei dăţi când în cofetăria lui a intrat Catherine Deneuve ca să ceară o informaţie. Acea zi se înscrie deja printre poveştile lui preferate care încep cu „eu şi Catherine". Aşadar, e important să dăm de urma acestei Martina sau cum s-o fi chemând.

Îl pun să-mi trimită pe mail o copie a pozei cu ea, mă întorc acasă, iau caietul cu Zoff şi adaug:

Să o găsesc pe Miss Marple.

— 85 —

Cum să dai de urma unei persoane pornind doar de la o fotografie?

Prima propunere vine de la Umberto.

— Postez pe Facebook, zicând că e bunica mea Martina şi că a dispărut. Cu câinii funcţionează întotdeauna.

Postăm poza pe profilul Facebook atât de aglomerat al prietenului meu şi după o oră primim deja zeci de semnalări. Unii au văzut-o în cartierul Gianicolo, alţii, în Piaţa Trilussa, alţii, într-un supermarket din Prati, alţii, în insulele Fiji, alţii într-un local de karaoke din Tokyo. Pentru a le verifica pe toate, am avea nevoie de o viaţă întreagă şi de Interpol ca suport logistic.

„Alo, Interpolul, bună ziua! Sun de la Roma. Întrucât socrul meu a rămas văduv şi mi-ar plăcea să-i găsesc o nouă prietenă, aţi putea să-mi daţi o mână de ajutor să o găsesc pe tipa asta, al cărei nume nu-l ştiu?"

Înfrângerea este evidentă. Singurul lucru ce ne-ar putea ajuta ar fi un noroc neaşteptat. Fac nişte copii ale pozei şi le agăţ prin barurile din zonă, printre care şi barul nostru de suflet. Dedesubt un mesaj vag: „Contactaţi-ne la acest număr pentru un mesaj urgent". Vom vedea.

Această investigaţie a obţinut între timp un prim rezultat: m-a distras de la problemele mele. Mâine după-masă voi avea a doua mea întâlnire cu chimioterapia. Efectele secundare s-au diminuat, dar, acum, că am devenit o autoritate în materie, ştiu că, de fiecare dată, se vor manifesta cu o mai mare agresivitate şi persistenţă. Mă decid să o întâmpin pe Paola la ieşirea de la ore, uitând că azi e ziua ei liberă. O aştept acolo ca un prost, până când iese din clădire şi ultima profesoară care mă recunoaşte.

— Domnule Battistini!

Nu-mi amintesc cum se numeşte, dar mă prefac că o ştiu foarte bine.

— Doamna profesoară!

— Azi e ziua liberă a soţiei dumneavoastră, ce faceţi prin părţile astea?

— Ce fac? Aici în spate e o cofetărie foarte bună, mă duceam să cumpăr nişte prăjituri.

— Dar socrul dumneavoastră nu e cofetar?

Urăsc profesoarele stăruitoare.

— Ba da, aşa-i, dar bunătăţile de rulouri siciliene nu le face, pentru că soţia i-a pus coarne cu un pescar din Caltanissetta şi fiindcă aveam chef de nişte rulouri, iata-mă aici!

— Cu un pescar din Caltanissetta? Dar la Caltanissetta nu e mare!

Simt că o strangulez cu mâinile goale în mijlocul străzii.

— Da, adevărul e că rămăsese şomer şi l-a lăsat imediat.

Nu pare prea convinsă. Încerc să ies din strânsoare, dar ea relansează conversaţia:

— Am aflat de boala dumneavoastră...

Urăsc profesoarele care au aflat de boala mea.

— Da, dar e ceva care a trecut deja, aproape că m-am vindecat... minimalizez eu lucrurile, cu o degajare care nu mă caracterizează.

— Ah, ce bine, pentru că fratele meu şi unchiul meu au murit de cancer, şi apoi şi un profesor de matematică de la noi din liceu.

Urăsc şi această conversaţie.

— Doamnă profesoară, aş sta să vorbesc cu dumneavoastră cu orele, dar mi-e teamă că nu mai găsesc rulouri, se vând ca pâinea caldă. Cu permisiunea dumneavoastră...

Închei aici şi-mi iau tălpăşiţa.

Am înţeles deja că tumoarea are ceva în comun cu funeraliile. Cu toţii vin să-şi prezinte condoleanţele. Numai că persoana în cauză, nefiind încă decedată, în loc să le prezinte văduvei sau rudelor, le prezintă direct viitorului drag răposat. Dacă mi se întâmplă să mai fac un cancer, jur că o să spun tuturor că am amigdalită.

Pe drum, la întoarcere, o sun pe Paola.

— Iubito, unde eşti?

— Sunt la coafor.

— Vrei să te trec să te iau?

— Am venit cu maşina.

— Ah, bine. Atunci trec eu să-i iau pe copii de la şcoală?

Sunt la semiinternat, o invenţie grozavă care salvează cuplurile.

— Bine, mulţumesc.

— Auzi... mâine merg să fac a doua şedinţă de chimioterapie.

— Merg cu tine. Ne auzim.

Sfârşitul conversaţiei. Spuneţi-mi vă rog că aţi depistat în acest arid schimb de replici un singur indiciu măcar al iubirii sale pierdute.

Eu, din păcate, nu.

— 84 —

A doua şedinţă de chimioterapie. În sala de aşteptare întâlnesc un bărbat de vârsta mea, vorbăreţ, care îmi povesteşte, cu o oarecare mândrie, că el se află deja la cel de-al treilea ciclu. După douăzeci de secunde îmi spune acelaşi lucru. Nu-i face bine tratamentul. Din camera interioară iese un alt pacient, sprijinit de cea care pare a fi nevastă-sa. Nu are nici cincizeci de ani, dar umblă cu greutate, e foarte slab şi privirea îi e stinsă.

E rândul meu. Apare în uşă ca să mă cheme înăuntru aceeaşi infirmieră, care seamănă cu Mănâncă-foc. Paola rămâne în sala de aşteptare, iar eu intru în cămăruţa pe care deja o cunosc bine. După două minute, iata-mă din nou cu un ac în venă şi cu mii de gânduri în cap.

Când eram mic, trei erau meseriile care mă fascinau.

Cea dintâi, aşa cum dovedeşte compunerea mea pe tema istorică „Ce vei face când vei fi mare”, pe care bunica o păstrase cu sfinţenie în primul sertar al scrinului, era aceea de tehnician la un parc de distracţii. Şmecher cum eram de mic, mă gândisem să unesc utilul cu plăcutul. Că în fond, o exista cineva pe lume care să spună: „Caruselul acesta funcţionează bine, e amuzant şi sigur, puteţi să-l deschideţi pentru public”. Mi-am imaginat întotdeauna că acea persoană ar avea şi o legitimaţie de intrare gratuită în parcul de distracţii ori de câte ori ar avea chef.

Cea de-a doua meserie, şi aici intrăm în zona penalului, era cea de bandit. Poate din pricina atracţiei pe care o simţeam pentru Diabolik, am cochetat adesea cu ideea de a intra noaptea într-un magazin de bijuterii şi de a fura tot. Nu am urmat însă această vocaţie, chiar dacă trebuie să recunosc că mi-am însuşit în mod fraudulos nişte halate de baie de pe la hoteluri.

Cea de-a treia meserie, şi aici am anticipat cumva o modă actuală, era cea de life coach, adică, după cum o numeam pe atunci, cu un cuvânt mai ingenuu şi mai precis, cea de sfătuitor. Îmi imaginam o persoană care, aşa cum procedau cardinalul Mazarin sau Richelieu cu regele Franţei, îşi sprijină mereu clientul în opţiunile cele mai complicate ale vieţii.

„E bună pentru mine fata asta căreia îi fac curte?” Ţac, vine sfătuitorul şi răspunde cu siguranţă de sine.

„Ce să fac, să accept locul ăsta de muncă?” Ţac, iată-l pe sfătuitor pregătit cu sugestia cea mai potrivită.

Până la urmă, nu am urmat niciuna dintre meseriile acestea, nu sunt tehnician la un parc de distracţii, nu fur şi nu ştiu să dau sfaturi nimănui, în primul rând mie însumi.

Pe neaşteptate mă simt un ratat.

Acul între timp şi-a încheiat treaba lui mârşavă şi mi-a injectat obişnuita doză de otravă. Nu mai sunt sigur că am ales cum trebuia.

— Cum vă simţiţi, domnule Battistini? mă întreabă infirmiera.

Deja dau mereu acelaşi răspuns.

— Rău, mulţumesc.

Ies din cămăruţa aceea care induce claustrofobie şi îl văd din nou în sala de aşteptare pe pacientul vorbăreţ care ţine să-mi sublinieze că se află la al treilea ciclu de chimioterapie. Eu, în locul lui, nu l-aş face şi pe al patrulea. Apuc braţul pe care Paola mi-l întinde şi ieşim la aer. Îmi vine să plâng.

Faptul că nu mai merg la lucru la sala de fitness îmi dă o senzaţie stranie. Mă plimb prin parcul de la Villa Borghese la o oră neobişnuită, la 11:30 dimineaţa. Mă simt aproape un privilegiat. Îmi vine în minte un cuvânt latinesc pe care cu toţii îl asociem cu Colosseum-ul şi cu sângeroasele sale jocuri felino-sportive: moriturus[14]. Nu e rău. E un cuvânt mai precis, mai evocativ şi are savoarea nostalgică a manualului de şcoală elementară. Moriturus. Sunt un moriturus. Îmi place. Aproape că mă simt un gladiator eroic gata de ultima bătălie în faţa publicului ce-l aclamă. Tigrul meu se numeşte Fritz. Şi un tigru cu aşa un nume nu poate fi periculos. E doar un pisoi mai mare, dar inofensiv.

Deja mă simt mai bine.

Moriturus.

Sunt un moriturus.

Pe cartea mea de vizită produce un efect aparte: Lucio Battistini, moriturus.

Cobor spre Piazzale Flaminio, traversez insula pietonală din Piazza del Popolo, unde poposesc turiştii în pantalonii lor scurţi. Mă opresc să mă uit la o tipă îmbrăcată ca Statuia Libertăţii, machiată cu alb şi purtând pe cap o pălărie cu raze. Stă neclintită în faţa obeliscului, cu fardul de pe obraji puţin şters. Mă aşez lângă ea, pe trepte. Tai frunză la câini în chip magistral.

Apoi mă îndrept spre Piazza Venezia, luând-o în zigzag printre străduţe. Observ o prăvălioară pe care n-o mai văzusem. Inscripţia e recentă. Intru, atras de nume: Taclale. Mă întâmpină Massimiliano, un fost poliţist ieşit la pensie. Înăuntrul prăvăliei, un şemineu stins, două canapele şi un fotoliu disparate în faţa unui televizor cu ecran lat, un frigider, un colţ de bucătărie unde se fierbe ceaiul şi o măsuţă. Pare sufrageria demodată a unei case, cu mobilă luată cum s-a nimerit de prin târgurile de vechituri. De fapt, chiar este o casă.

Massimiliano are şaptezeci de ani şi se ţine foarte bine, nu a fost niciodată căsătorit, nu are nicio rudă în viaţă. E cultivat şi inteligent. Îmi spune că, după ce a ieşit la pensie, a început să se plictisească; îşi petrecea zilele la parterul casei, ocupându-se cu filmele de epocă şi cu bucătăria, vechea lui pasiune. Dar nu era îndeajuns. Se simţea teribil de singur, iar pensioara lui nu-i permitea să pornească în călătorii prin lume. Aşa că a pictat firma cu TACLALE şi a pus-o

[14] Care va muri sau care este sortit să moară. (N.red.)

deasupra intrării din stradă în propria-i casă, înlocuind uşa normală cu una cu vitrină, ca a unui magazin. Apoi a aşteptat ca să intre cineva în acest joc.

— Ideea e simplă, îmi explică el. Primesc în casa mea oameni total necunoscuţi, le fac un ceai bun cu biscuiţi, stăm la taclale, ne uităm puţin împreună la televizor, cam asta. Pe scurt, ne ţinem de urât.

O prăvălie de taclale. Simplu, dar genial. Nici lui Leonardo da Vinci nu i-a trecut prin cap. O prăvălie de prietenie.

Adaugă şi că, la plecare, clienţii pot lăsa câţiva bănuţi, câţi vor, pentru cheltuielile gazdei (de obicei, cinci euro).

— Şi cum merg afacerile?

— Foarte bine. În ziua de azi, oamenii nu au nevoie de nimic în afară de cineva care să stea să îi asculte. Aproape că nu am nicio oră liberă.

— Şi ce fel de clientelă vine pe aici? îl întreb.

— Amestecată. Îndrăgostiţi refuzaţi în amor, pensionari ca şi mine, ba chiar şi câte un manager în pauza de prânz, în căutarea unei ore de relaxare cu un „ fals bunic”, surâde el.

Massimiliano îi întreţine pe toţi cu conversaţia lui veselă şi cu prăjiturelele lui, iar în cartier şi-a câştigat deja o numeroasă clientelă fidelă. E o activitate terapeutică să-ţi petreci două ore cu el, vi-l recomand tuturor, nici nu se compară cu masajele shiatsu sau cu pastilele antidepresive. Cred că, mai devreme sau mai târziu, vreo multinaţională îi va copia ideea şi va deschide un lanţ de fast friends cu sloganul „Cumpără şi tu un prieten!”

Rămân cu el câteva ore. Ne uităm chiar şi la un episod din Happy Days transmis prin satelit şi îi povestesc despre boala mea şi despre tratamentul pe care l-am început. Mă dumiresc abia acum că am luat în sinea mea hotărârea să nu mai merg să mi se bage un ac în venă care să mă năucească progresiv. La revedere, chimioterapie! Doar mă gândesc, şi simt că sunt mai bine.

Massimiliano îmi spune că el de ani de zile a devenit vegetarian şi că stilul lui alimentar ajută în lupta cu cancerul. Nu e un expert, dar îmi sugerează să caut o soluţie alternativă, evitând însă şarlatanii şi adresându-mă celor ce folosesc metode naturale.

— Eu te sfătuiesc să vorbeşti cu un naturopat.

— Cu ce se ocupă un naturopat?

— Îţi arată o cale către o viaţă mai sănătoasă. Este, să zicem, undeva între un nutriţionist şi un psiholog.

Sugestia mi se pare bună, apoi mai stăm la taifas încă vreo oră.

La plecare, îi las pe masă zece euro.

Mă simt mai bine. O să mai vin.

— Există două tipuri diverse de tratament împotriva tumorilor, domnule Battistini: tratamentul oncologic convenţional şi cel numit „alternativ”, cuvânt care nu-mi prea place... Alternativ la ce? Eu prefer să-i spun natural, pentru că urmează cursul naturii.

O ascult fără să o întrerup pe doctoriţa naturopată Zanella, o femeie cam de cincizeci de ani, care seamănă izbitor cu Madonna.

— Cel dintâi ţinteşte mai ales către boală, explică pop starul, cel de-al doilea demonstrează o viziune holistică, altfel spus, se adresează persoanei în întregul ei.

N-am priceput încă dacă mă aflu în faţa unei escroace, a Madonnei celei adevărate sau a unui guru iluminat prin cunoaştere.

— Abordarea convenţională, continuă ea, încearcă să restabilească sănătatea prin medicamente, pilule, droguri, chimioterapie sau radioterapie, dând prea puţină atenţie stilului de viaţă şi alimentaţiei pacientului. Îmbuibând cu produse farmaceutice corpul deja şubrezit al bolnavului, cum cred ei că l-ar putea salva? Continuând să-l otrăvească? În cuvântul produs farmaceutic nu întâmplător recunoaştem termenul grecesc pharmakon, care înseamnă tocmai „otravă”.

Dacă aş fi studiat cu mai mult sârg greaca la şcoală, n-aş mai fi pus niciodată piciorul în vreo farmacie.

— Tumoarea constă aproape întotdeauna într-o proliferare a celulelor cauzată de acumularea otrăvurilor înăuntrul nostru, provenind din aerul poluat, alcool, fumat, hrană contaminată, hrană cu pesticide, alimente dăunătoare fiinţei umane, precum produsele lactate procesate, carnea, zahărul alb etc.

— Iertaţi-mă, n-am înţeles... produsele lactate, carnea, zahărul... sunt dăunătoare?

— Foarte dăunătoare, dintr-o sumă de motive. Dumneavoastră ce mâncaţi în general?

— Mănânc lucruri normale. Dieta mediteraneeană... paste, roşii, carne la grătar, brânzeturi.

— Foarte rău. Și la micul dejun?

Ezit.

— La micul dejun, de regulă, mănânc... o gogoaşă.

— Prăjită?

— Da, prăjită, clasica gogoaşă găurită pudrată cu zahăr. Socrul meu e cofetar.

Cântăreaţa mă priveşte ca şi când aş fi declarat că mănânc un copil fript în fiecare dimineaţă.

— Iată cum stau lucrurile, domnule Battistini. Gogoaşa e făcută din: făină tip 00 care e deja lipsită de vitamine, întrucât a fost albită şi prelucrată industrial. Făina tip 00, ca toate produsele rafinate, provoacă o creştere a glicemiei şi, în consecinţă, şi o mărire a valorilor insulinei, deci o slăbire a organismului, care devine tot mai expus oricărui tip de boală, inclusiv tumorilor.

Nu înţeleg dacă glumeşte sau vorbeşte serios. Continuă să-mi doboare toate jaloanele alimentaţiei mele.

— Apoi e oul prăjit. Ouăle prăjite la temperaturi înalte, ca acelea din îndrăgita gogoaşă a dumneavoastră, pot deveni de-a dreptul toxice. Ca să nu punem la socoteală faptul că ouăle utilizate în cofetării sunt de la biete găini crescute în cuşti suprapuse, îndopate cu antibiotice şi alte medicamente.

Sunt deja dezgustat, dar cântăreaţa nu se lasă.

— Apoi laptele. Laptele de vacă, cel folosit de regulă, nu e potrivit pentru organismul omului, ci al viţelului. Are prea multă cazeină, o proteină inflamatoare; avem cu toţii o intoleranţă de bază la lactoză, pentru că, pe măsură ce creştem, suntem tot mai lipsiţi de enzima numită lactază, care ne ajută să-l digerăm.

— Dar laptele face bine la alte lucruri, obiectez, ca să bâigui şi eu ceva. De pildă, pentru aportul de calciu.

Mai bine nu deschideam gura. Madonna mă atacă de-a dreptul.

— Domnule Battistini, spre deosebire de ceea ce se crede în general, laptele e cel care micşorează cantitatea noastră de calciu, pentru că, fiind o proteină animală, produce în organism o aciditate crescută şi, pentru a compensa acest lucru, scoate mineralele din oase. Apoi, mai e şi bogat în grăsimi saturate, adică nocive, creşte colesterolul rău din sânge şi slăbeşte sistemul imunitar. E de ajuns?

Laptele e deci lovit şi prăbuşit.

— Mai e apoi zahărul alb, care e foarte toxic, pentru că e înălbit prin prelucrare chimică, apoi curăţat cu lapte de var, după care e tratat cu bioxid de carbon şi alţi compuşi chimici. Introdus în corp, distruge vitamina B. Pentru a agrava situaţia, gogoaşa e prăjită în ulei de seminţe. Toate uleiurile încălzite la temperaturi foarte înalte, pentru a fi folosite la prăjit, generează cantităţi mari de compuşi dehidrogenaţi toxici, care sunt substanţe chimice cancerigene. Can-ce-ri-ge-ne.

Repetă cuvântul cu o satisfacţie perversă.

— Gogoaşa aceea de dimineaţă este cel mai mare duşman al dumneavoastră!

Mă aflu în stare de şoc. Poate cel mai mare şoc al vieţii mele, după abandonarea de către părinţi şi după înfrângerea Italiei în finala Campionatului Mondial din ’94. Gogoaşa găurită face rău la sănătate. Cer voie să mă duc la

baie. De fapt, vreau pe furiş să fac o scurtă investigaţie prin internetul de pe telefon. Trebuie să ştiu. Am mare sete de cunoaştere.

Amicul meu Google mă ajută ca de obicei. Naturopata are dreptate. Tot ceea ce a afirmat are o solidă bază ştiinţifică. Dar aproape nimeni nu ştie aceste lucruri.

Mă întorc la doctoriţa Zanella şi îi cer să aprofundăm discuţia. Întrebarea principală e una singură, ca de obicei:

— Mai am vreme?

— Poate. Un corp se îmbolnăveşte pentru că a fost otrăvit de-a lungul timpului. Cu hrană toxică, medicamente, droguri, alcool şi emoţii reprimate.

— Eu nu beau, nu fumez şi nu mă droghez, poate un joint de două ori pe an.

— Da, dar mâncaţi gogoşi prăjite. Şi cine ştie ce alte scârboşenii.

Mă simt ca un şcolar scos la tablă.

— Ştiţi, tratarea cancerului cere o schimbare a stilului de viaţă şi alimentar, care să includă produse crude, sucuri de zarzavat, expunere la soare, respiraţie yoga şi abandonarea totală a alimentelor, medicamentelor şi produselor cancerigene. Dacă tumoarea e mică, e posibil să o limităm sau să o facem să regreseze.

— Ce pot face?

— Începem cu două zile de post negru. Cancerul e un parazit care trăieşte înăuntrul dumneavoastră. Dacă dumneavoastră nu vă hrăniţi, nu se hrăneşte nici el. Numai că dumneavoastră aveţi rezerve să supravieţuiţi mai mult timp.

Îmi vine în mod firesc să întreb ceva.

— De ce nu fac toţi acest lucru?

— Industria farmaceutică. Vă ajunge ca răspuns? Dacă ar fi de domeniu public informaţia că un decoct de urzică este cel mai detoxifiant lucru de pe pământ, ce ar mai vinde farmaciştii? Gândiţi-vă că au inventat până şi homeopatia ca să ne bage pe nas un foarte scump produs care nu are niciun efect terapeutic.

— Aşadar, două zile de dietă? spun eu înfricoşat.

— Nu de dietă, de nemâncare, de post negru. După aceste două zile de repaos digestiv, aş începe cura propriu-zisă. O alimentaţie ce încearcă să producă o regresie a tumorii nu e altceva decât un fel de dietă de înfometare pe bază de zarzavat bio, proaspăt şi crud.

Ea continuă să-mi facă o listă de lucruri pe care trebuie sau nu trebuie să le mănânc. În fond, e vorba despre o dietă vegană.

— Seara, înainte de culcare, e indicată o cataplasmă din frunze de varză sau din nămol termal, aplicată pe ficat sau pe torace, la nivelul plămânilor.

O întrerup. Cu toată această austeritate gastronomică pe care mi-o propune, nu mi-e limpede un lucru.

— Câte şanse am să mă fac bine?

— Vreau să fiu sinceră. Dacă aţi fi venit la mine în urmă cu un an, cu o tumoare în stadiu embrionar şi fără să fi făcut deloc chimioterapie, v-aş fi

răspuns nouăzeci şi nouă la sută. În stadiul de dezvoltare a bolii în cazul dumneavoastră, posibilităţile sunt scăzute, dar aveţi măcar prilejul de a îmbunătăţi calitatea timpului ce vă rămâne, de a avea mai multă energie... Şi apoi nu se ştie niciodată. Organismul nostru e o maşină imprevizibilă şi complicată, programată pentru a se vindeca. Ne poate surprinde întotdeauna.

Aceste ultime fraze par adăugate în mod intenţionat ca să nu mă deprim prea tare.

— Veţi încerca? mă întreabă sosia Madonnei, schiţând în fine un surâs.

— Am de ales? îi răspund eu.

Tăcerea ce urmează e un nu.

Prima zi de post negru.

La amiază, mi se învârte capul, iar stomacul îmi chiorăie. Din fericire, criza e trecătoare. Organismul meu, de îndată ce înţelege că hrana nu va veni, se linişteşte şi încetează să tot trimită semnale de alarmă.

Mă întorc la prăvălia de Taclale. Trebuie să-i povestesc lui Massimiliano că i-am urmat sfatul.

— Bine, mă bucur, îmi răspunde, în timp ce-mi face un ceai de plante.

— Chiar dacă e târziu, vreau să încerc până la capăt.

— Mi se pare cea mai bună alegere.

Mă uit cu o atenţie de om flămând la biscuiţii pe care data trecută îi înmuiam în ceai. Simt cum îmi creşte salivaţia ca Lupului cel rău când îi pândeşte pe Cei Trei Purceluşi. Îl rog să ascundă biscuiţeii în dulap. Ochii care nu văd... Mereu cea mai bună opţiune.

— Vei vedea, îmi spune Massimiliano în timp ce încarcerează preţioasele bunătăţi, că mâncatul mai puţin şi mai sănătos îţi va spori energia de la zi la zi.

— Sper şi eu, că mă scol dimineaţa gata obosit.

În acel moment, sună la uşă un nou client, un domn slab şi deşirat, cam la cincizeci de ani, cu un aer abătut. Uitasem că mă aflu într-un local public, şi nu în casa unui prieten.

— Poţi reveni peste vreo jumătate de oră? îl întreabă Massimiliano pe noul venit. Sau dacă ai chef, te uiţi puţin cu noi la televizor.

Deşiratul acceptă. Şi astfel ne trezim uitându-ne toţi trei la o reluare a serialului Happy Days. La memorabilul episod în care Fonzie, în urma unui pariu, sare cu schiurile pe apă peste un rechin alb.

— Toată povestea e aşa absurdă, explică Massimiliano, că în Statele Unite se zice jumping the shark ori de câte ori un serial îşi epuizează întreaga sevă creatoare.

— Mie îmi plăcea episodul ăsta, precizează deşiratul, pe care între timp am descoperit că-l cheamă Giannandrea.

Poate că e aşa mâhnit din cauza numelui său de botez.

— Şi mie îmi plăcea, confirm la rândul meu.

— Tuturor ne plăcea. De fapt, ochii noştri erau diferiţi atunci faţă de acum.

Când se termină episodul, trebuie să recunosc că expresia idiomatică americană e foarte nimerită: povestea toată, în ciuda imaginii mitice a lui Fonzie, care face

schi nautic în jachetă de piele, e cu adevărat urâtă şi prea puţin verosimilă. Dar a reuşit, timp de jumătate de oră, să mă facă să nu mă mai gândesc la foamea care mă chinuie. Îmi iau rămas-bun de la Massimiliano şi de la Giannandrea şi mă îndrept spre casă.

Telefonul lui Umberto mă ia prin surprindere.

— Mi-a scris pe Facebook!

— Cine?

— Cum cine? Martina, ghidul turistic. Miss Marple!

Alerg la el acasă. Abia aştept să-i comunic socrului meu vestea. Între timp, trebuie să răspundem însă ceva la mesajul nu tocmai cordial al doamnei.

„Bună ziua. Eu sunt doamna din fotografie. Dar nu sunt bunica lui şi nu ştiu ce joc stupid e ăsta. Dacă nu elimină imediat imaginea mea de pe profilul lui, anunţ carabinierii."

Este ceea ce se numeşte începutul în picaj al unei poveşti de dragoste.

Mă decid să-i povestesc adevărul. Îi scriu că socrul meu este neamţul cel mut şi rotofei din turul de oraş de acum două săptămâni şi că şi-ar dori să o revadă. Că am încercat să-i dăm de urmă prin organizatorii excursiei, dar nu reieşea că ar fi existat nicio Martina la ei. Doamna este online şi răspunde imediat.

„Nu apărea numele meu, pentru că uneori o înlocuiesc pe nepoată-mea. Iar tour operatorul nu ştie asta. Îi puteţi spune socrului dumneavoastră că înţelesesem foarte bine că nu e mut şi că voi fi fericită să accept invitaţia lui la cină. Îmi poate scrie la acest mail. Mulţumesc".

După două ore, întâlnirea e deja fixată pentru poimâine, într-un mic restaurant din Trastevere. Oscar nu mai încetează să-mi mulţumească şi să-mi ceară sugestii despre cum să se îmbrace.

Pe post de Cupidon chiar că sunt de zece cu felicitări.

— 80 —

Săpunel, portarul nostru în care nu-ţi poţi pune nicio bază, vine la mine în vestiarul de la piscină şi mă întreabă, pe nepusă masă:

— Cum vă simţiţi, Mister?

— În ce sens?

Nimeni din echipă nu m-a întrebat vreodată cum mă simt, de regulă, eu sunt cel care îi întreb asta după antrenamente sau înaintea unui meci.

— În sensul că... am văzut că tuşiţi.

Mă temeam că a descoperit ceva legat de boala mea. Echipa nu ştie nimic. I-am spus doar lui Giacomo, adjunctul meu, cerându-i însă discreţie maximă. Parţialul său autism contribuie la păstrarea unui secret.

— Bine, mulţumesc, puţină bronşită.

— V-o fi prins frigul. Indicaţii pentru meciul de azi?

— Una singură: apără toate mingile care vin spre tine. Simplu, nu?

Azi e confruntarea noastră cu echipa de pe ultimul loc în clasament, căreia noi îi spunem Atletico Pasădeloc, în loc de Atletico Casalpalocco, aşa cum e denumirea ei oficială. Sunt în medie, la fiecare meci, cam cu cincisprezece goluri în urma adversarului. Nu au reuşit vreodată nici măcar un scor egal.

Intrăm în apă relaxaţi, ştim că le suntem superiori. Şi iată că la sfârşitul reprizei a treia avem un gol mai puţin, 8 la 7 pentru Pasădeloc. Sunt furia personificată pe banca antrenorilor. Urlu şi-i îndemn pe băieţi să scoată mingea, să tragă. Dacă pierdem, ne luăm adio de la speranţa de a ne califica în play-off. Chiar şi Giacomo, de regulă ponderat ca un englez, se dezlănţuie cu o mânie neaşteptată, ba chiar trage şi câte o înjurătură.

Începem ultimul sfert de meci cu o brutalitate ce nu ne caracterizează. Îi batem la un gol diferenţă în ultima secundă, dar nimeni nu se mai bucură. Sunt ca scos din minţi. Ne-am subapreciat adversarii şi am riscat să compromitem întregul nostru sezon. La vestiar, le trag tuturor o săpuneală de zile mari. Apoi mi se întunecă vederea şi leşin.

Îmi revin în micul punct sanitar al piscinei. Sunt cu mine Giacomo şi o tânără antrenoare de înot.

— Stai liniştit, îmi zice ea. Am şi chemat ambulanţa. Ţi-ai pierdut cunoştinţa doar pentru câteva minute.

Nu vreau nicio ambulanţă.

— Mi-a scăzut tensiunea, spun ridicându-mă de pe pat. Dar, de fapt, mi-e teamă că e din cauza nemâncării sau a ultimei şedinţe de chimioterapie. Sau a amândurora.

Ies din punctul sanitar şi îi văd pe băieţii mei cum încă mai zăbovesc pe acolo. Mă privesc cu un aer straniu. Pentru un antrenor, ba mai mult, pentru un condotier, lucrul cel mai rău e să vădeşti slăbiciune în faţa propriilor soldaţi. Azi, cariera mea de antrenor neînfricat şi fără pată s-a încheiat. Sau poate că e doar un nou început.

— 79 —

În timp ce peste Roma se lasă umbrele serii, socrul meu Oscar se pregăteşte pentru întâlnirea lui galantă, iar eu mă îndrept, ca un condamnat la spânzurătoare, spre o şedinţă a locatarilor din bloc.

Întrebarea e: de ce un om care mai are şaptezeci şi nouă de zile de viaţă trebuie să-şi piardă timpul cu şedinţele de bloc?

De fapt, adevărata întrebare e alta: cine a inventat statul la bloc?

Pornind de la ideea că Leonardo da Vinci nu poate fi bănuit de data asta, eu aş pune să se elibereze un mandat internaţional de arestare pentru a-l identifica pe cel care se face responsabil de aceasta, apoi să fie închis şi, în cele din urmă, să fie trimis la ghilotină în piaţa centrală, în aplauzele bucuroase ale locatarilor de bloc. Îi salut pe vecinii mei şi desluşesc deja pe chipurile lor crâmpeie din încăierările ce se vor dezlănţui peste puţin. O clipă mai târziu, mă hotărăsc să-mi petrec seara cu totul altfel. Îi sun pe Umberto şi pe Corrado. Şi imediat după, ieşim la un restaurant. Acelaşi restaurant spre care, peste jumătate de oră, se vor îndrepta Oscar şi Miss Marple.

Când intră în salon şi, cu o galanterie ieşită din comun, deschide drumul Martinei celei trecute de prima tinereţe, dă cu ochii de noi aşezaţi la masa de alături. Ne priveşte cu ură.

„Voi ce faceţi aici, ticăloşilor?” pare a fi subtitrarea gândurilor lui.

Îi zâmbesc discret. N-aş fi vrut să pierd un asemenea spectacol.

Comand zarzavaturi, sub privirea dispreţuitoare a prietenilor mei care se lansează cu o poftă de lup într-un mix grill şi ne petrecem seara trăgând cu urechea la tâmpeniile pe care Oscar le inventează ca să o impresioneze pe doamna, care de altfel e simpatică. Nişte clipe de neuitat când se grozăveşte că ar fi făcut doi ani de voluntariat în Africa şi când afirmă că e gras doar ca o chestiune de imagine: „Un cofetar nu poate fi slab, ar crede clienţii că nu ştii să găteşti”.

Deja de pe la al doilea fel de mâncare sunt sigur că pensionara a intrat în joc şi că socrul meu şi-a găsit, într-un mod atât de rocambolesc, o nouă tovarăşă de viaţă. Când plăteşte nota şi se îndreaptă spre ieşire cu Martina, decidem să-i lăsăm în pace. Oscar îmi face cu ochiul înainte de a ieşi, iar eu rămân cu prietenii mei, ca să râdem şi să ne ţinem de glume.

Mă întorc acasă şi o trezesc cu un sărut pe Paola, care a adormit în faţa televizorului. Oscar mi-a cerut să nu-i vorbesc încă nimic despre toate aceste mişcări. Scot din sertar caietul şi tai cu o linie propoziţia „Să o găsesc pe Miss Marple”.

Fac un duş. Azi am mâncat doar zarzavat şi adevărul e că mă simt mult mai bine. Simt mai multă energie şi mai mult optimism. Dar mai ales, am chef să fac dragoste. Sunt mai mult de trei luni de când nu fac dragoste cu Paola. E un record. Nici măcar în timpul sarcinilor nu am fost din punct de vedere sexual atât de departe unul de celălalt. Soţia mea vine în pat la zece minute după mine, cu un ceai în mână. Mă fac că dorm deja. Apoi încerc să-i mângâi braţul. Mă evită.

— Lucio, per favore[15].

Lucio, per favore.

Analiza logică.

Lucio este apelativul. Faptul că nu mi s-a adresat cu iubitule indică distanţă şi răceală. Nu mi-a spus niciodată Lucio.

Per este o prepoziţie cu funcţii foarte amestecate. O folosim când vrem să indicăm o înmulţire (sette per otto – „şapte ori opt”), sau o mişcare printr-un loc (camminavo per Parigi – „mă plimbam prin Paris”) şi în mii de alte feluri. Legată de substantivul favore capătă un înţeles precis, ce indică intoleranţă şi sâcâială (smettila, per favore! – „termină, te rog!”), sau rugăminte (te lo chiedo per favore – „îţi cer asta, te rog”). Cazul meu se înscrie în prima categorie. Soţia mea e sâcâită de mine. Dacă n-ar fi fost amicul Fritz, mi-e teamă că, în zilele astea, în loc de spitale, am fi umblat pe la tribunale.

Mă întorc pe partea cealaltă şi visez la ziua în care vom face din nou dragoste.

Voi adăuga asta imediat la lista celor mai importante zile ale vieţii mele.

---

[15] Lucio, te rog. (În italiană, în orig.) (N.red.)

— Lucio, m-am îndrăgostit.

Cel ce spune asta e Oscar, fireşte. Ca public, în afară de mine, mai e şi srilankezul care trage cu urechea în timp ce pregăteşte cu dibăcie nişte minitiramisu.

— Asta da o veste bună!

— Da, dar mai e şi una rea.

— Cum adică?

— E logodită.

Cuvântul „logodită" aplicat la Martina / Miss Marple mă face să zâmbesc.

— Păi cum, logodită? Nu era văduvă?

— Şi văduvă, şi logodită. Cu un inginer ieşit la pensie din Milano. Se văd o dată pe lună.

— Şi atunci?

— Şi atunci ieri-seară ne-am pupat, după care a fugit. Azi-dimineaţă mi-a scris un mesaj. A zis că îi place mult de mine, dar nu ştie ce să facă.

Se complică toată tărăşenia. Pare un love story al unor puşti de cincisprezece ani.

— Situaţia clasică. Şi tu ce i-ai răspuns?

— Am fost cam direct. I-am scris: TE IUBESC. LASĂ-L BALTĂ PE MILANEZ.

— Bravo, aşa trebuie procedat, un mascul hotărât. Şi ea a răspuns?

— Nu, că nu mai avea credit pe cartelă, dar m-a sunat mai târziu de pe mobilul nepoatei.

Capacitatea lui Oscar de a crea suspans în povestire este bine cunoscută. Mă prind că vrea să cam întindă pelteaua.

— Oscar, treci la esenţă.

— Aşadar, acum sunt în perioada de probă. La balotaj cu inginerul.

— La balotaj?

— Da, zice că e nehotărâtă, că nu mă cunoaşte, că nu se simte în stare să părăsească un bărbat cu care e de doi ani pentru o relaţie ocazională. Şi că nu ştie nici măcar dacă între noi e o potrivire sexuală.

— Chiar aşa a spus doamna? întreabă srilankezul, interesat doar de elementele picante ale poveştii.

— Tu vezi-ţi de treaba ta şi lucrează, îl pune Oscar la punct. A spus că ar vrea foarte mult să facă dragoste cu mine, dar nu se simte în stare să-l înşele pe milanez.

— Tot aud scuza asta de la vârsta pubertăţii. După care, dacă le faci puţină curte, cad ca muştele.

— Păi şi eu nu ştiu asta? Sâmbătă seară mergem împreună la cinema. Şi vedem ce-o fi. Nu i-ai spus nimic Paolei, nu?

— Nimic.

— Să vedem cum merg lucrurile înainte de a o pune pe jăratic. Nu ştiu cum o să-i pice dacă încep să mă văd cu o altă femeie.

— După cum o cunosc, va fi foarte fericită pentru tine.

— Sper şi eu, Lucio dragă. Şi tu?

— Eu supravieţuiesc, îi răspund cu un surâs forţat.

— E ceva ce pot face pentru tine?

— Din păcate, nu.

Rămânem câteva clipe privindu-ne în ochi.

— Nu e drept, Lucio. Mie trebuia să mi se întâmple asta, am făcut ceea ce trebuia să fac, am şaptezeci de ani şi ceva, ar fi rândul meu. Îţi jur că, dacă aş putea, aş face schimb cu tine.

Simt că e adevărat. Şi ne îmbrăţişăm. Nu l-am îmbrăţişat niciodată pe socrul meu. Mă cufund în el. Şi mă simt acasă.

— 77 —

De curând, inima mea a împlinit un miliard şi jumătate de bătăi. E o sărbătoare importantă, dat fiind faptul că, după statistici, organul nostru principal atinge cam trei miliarde de bătăi cardiace înainte de a pierde ritmul şi de a se stinge. Are o durată precisă, ca bateriile alcaline; acesta e motivul pentru care sportivii trăiesc mai puţin: măresc numărul de bătăi pe minut, consumând astfel mai multă energie vitală. Inima mea a călătorit deja timp de aproape 40 de ani, adică 14 540 de zile (inclusiv anii bisecţi), un kilometraj frumuşel.

În aceşti ani, am dormit 116 320 de ore, m-am uitat la televizor timp de 31 410 ore, am mâncat 2 234 kg de pâine, 9 452 de banane şi, din nefericire, 11 234 de gogoşi prăjite.

Am avut 4 maşini, 6 biciclete şi 7 motociclete.

Am 342 de cărţi, o mie de benzi desenate, 56 de discuri de vinil şi 153 de CD-uri.

Am dat cam 25 000 de telefoane.

M-am tuns de 327 de ori (din care, o dată tuns zero).

Am văzut 2 316 filme şi 288 de spectacole de teatru.

M-am îmbătat de 4 ori (o dată la Paris).

Am râvnit după femeia altuia în fiecare zi a vieţii mele.

Am făcut dragoste cu 43 de femei diferite. Cu Paola de circa 600 ori, deţinătoarea recordului absolut şi de nedepăşit.

Am fost de faţă la 9 înmormântări ale unor rude apropiate şi prieteni şi la 31 de căsătorii.

Toate aceste calcule mi-au mâncat o după-amiază întreagă.

Cine m-o fi pus să le fac, nu ştiu. Pornisem de la gândul că „acum trag linia şi adun lucrurile vieţii mele”, apoi m-am lăsat antrenat de acest joc pueril. Şi am descoperit că viaţa mea, rezumată în nişte calcule reci, îmi imprimă o oarecare tristeţe.

Mai sunt 77 de zile până la final, iar azi n-am făcut decât să pierd timpul. În acest moment, 77 este singurul număr care contează. Dieta mă face să slăbesc văzând cu ochii şi simt că sunt un leu. Rănit, dar leu.

— Lucio! Am câştigat la balotaj! îmi urlă Oscar în telefon. Martina s-a hotărât să-l părăsească pe ăla din Milano şi să-mi accepte avansurile.

— Păi nu trebuia să verifice mai întâi dacă există potrivire sexuală între voi? îl întreb cu o înţepătoare curiozitate.

— Am verificat-o aseară. Există! răspunde socrul meu surescitat.

Surâd. Sunt fericit pentru el. Cu adevărat.

— Auzi, ce-ai zice ca diseară să vin la voi la cină cu Martina? La miezul nopţii ciocnim un pahar în cinstea Paolei că e ziua ei şi aşa o cunoaşteţi şi voi.

Mâine e ziua soţiei mele. Întotdeauna am organizat câte ceva. De data asta însă nu ştiu ce să fac.

— Cu mare plăcere. Ce să-i spun Paolei?

— Că vin cu o prietenă. Fii cât mai vag posibil.

— Are preferinţe alimentare de care ar trebui să ţin cont?

— E omnivoră, slavă Cerului!

— Perfect. Ne vedem la ora nouă.

Închid telefonul şi deschid subiectul cu Paola. Sunt cât mai vag posibil, dar ea înţelege imediat şi mă mitraliază cu întrebările.

— Şi cine e această Martina? Cu ce se ocupă? E simpatică? O cunoşti?

Pare o mamă care îşi face griji pentru fiul ei, şi nu pentru tatăl său, care are deja o vârstă. Partea pozitivă e că pare să fi primit bine vestea că Oscar se vede cu un personaj feminin. Nu era deloc un lucru previzibil, în ciuda celor zece ani ce au trecut de la moartea mamei sale.

La nouă seara, îi aşteptăm cu emoţie pe porumbei. Am pus masa cu tacâmurile pentru marile ocazii şi cu şervetele de pânză. Am gătit un pui cu curry demn de MasterChef şi o garnitură de zarzavaturi în tigaia wok. O cină uşoară, ca să nu mă îmbuib nici pe mine, nici pe socrul meu, care la desert e în stare să alunece într-o oarecare letargie. Copiii, care, din nefericire pentru ei, nu şi-au cunoscut adevărata bunică, sunt fremătători. Nou-venita doamnă le-a fost prezentată ca „logodnica bunicului” şi, fără să o fi văzut, deja au şi adoptat-o. Eva se informează dacă îi plac animăluţele, iar Lorenzo dacă o bunică achiziţionată face totuşi cadouri de Crăciun.

Când sună la uşă, parcă am fi o echipă însufleţită, gata să intrăm pe teren şi hotărâtă să facem o impresie cât mai bună. Trebuie să mă controlez să nu

pufnesc în râs când îi văd în prag pe Oscar îmbrăcat la cravată şi pe Martina foarte fardată şi cu o doză excesivă de parfum, care a invadat tot etajul.

Cina e veselă. Descoperim că Martina este o fostă profesoară de istoria artei şi că, aşa cum îmi spusese deja, din când în când o înlocuieşte pe nepoata ei, Claudia, care part-time e ghid turistic. Are doi fii şi patru nepoţi şi e văduva unui general de la Garda Financiară.

— Printre altele, am descoperit că bărbatul ei mi-a emis în ’91 o înştiinţare că nu scot bonuri de casă. În sensul că erau prea puţine. Am găsit procesul-verbal şi el e cel care îl iscălise.

O coincidenţă grozav de amuzantă pentru Oscar, dar uşor stânjenitoare pentru Martina, care suferă în mod evident când îşi aminteşte de soţul dispărut. Schimb subiectul şi seara continuă veselă. Lorenzo şi Eva îi arată doamnei camera lor, iar micuţa o năuceşte cu pălăvrăgeala, până când Paola merge să o salveze.

— Ce părere ai? îmi zice Oscar când rămânem singuri.

— Pare simpatică.

— Nu pare, e simpatică. Şi nu ştii cum e la pat. O panteră.

O văd pe Miss Marple în capătul culoarului şi nu prea mi-o pot închipui cu ciorapi plasă şi biciuşcă în mână.

— Mi-a şi spus, continuă el, că nu ne putem căsători, că pierde pensia de urmaş de la bărbatu-su. Mai bine aşa.

Ador cum amestecă el subiectele şi le sintetizează.

Seara continuă cu un joc de mimă pe echipe, conduse de cei doi copii, băieţii contra fetelor. Echipa mea pierde pentru că Lorenzo şi Oscar nu sunt în stare să ghicească Salvaţi soldatul Ryan, în ciuda strălucitei mele performanţe într-ale mimei.

La miezul nopţii, Paola suflă în lumânărelele de pe tortul cu fructe exotice adus de Oscar. Copiii aplaudă, eu filmez totul cu iPhone-ul. În puţine cuvinte, suntem fericiţi. Umbra întunecată ce pluteşte deasupra familiei noastre ne-a lăsat în pace în seara asta.

După plecarea celor doi porumbei tomnatici, în timp ce Paola are grijă ca năduşitele noastre odrasle să se bage în pat, eu fac ordine în bucătărie. Mai ciugulesc nişte resturi de tort, încălcând astfel regimul meu alimentar atât de strict. Apoi mă aşez puţin. Respir. Plămânii îmi iau foc. Nu-mi pot opri o lacrimă. A fost o seară frumoasă. Şi asta mă face să sufăr şi mai mult.

Puţin mai târziu, intru şi eu în pat lângă Paola. Mă bag sub pătură şi o adulmec. Sunt îndrăgostit de mirosul ei. Nu o ating. Ştiu că nu e încă momentul. Mâine va fi momentul. De ziua ei, am pus la cale o seară specială. Nu voi da greş.

Însă proiectele mele romantice naufragiază încă de la micul dejun, când Paola mă anunţă că a aranjat să iasă la un restaurant cu cele mai bune prietene ale ei. Cu ele îşi va sărbători ziua de naştere. Îmi pică prost şi caut o modalitate de a răsturna scorul acestei înfrângeri. Mi-a venit o idee, un cadou care o va lăsa cu gura căscată când se va întoarce la noapte.

Ies şi mă duc glonţ la librăria lui Roberto, scriitorul care scrie de plăcere.

— Ai vreun exemplar din Micul prinţ?

— Bineînţeles!

— Dar nu un exemplar normal, unul vechi, special. Vreau să spun de colecţie.

— Am chiar ceea ce îţi trebuie ţie.

Nici nu mă îndoiam. Se vâră într-o debara plină ochi de cărţi, de unde iese acel miros aparte de hârtie şi clei, ce-mi place la nebunie. Reapare după câteva minute, având în mână un exemplar îngălbenit şi puţin curbat de trecerea timpului.

— Este prima ediţie franceză din ’43. A apărut la câteva zile după traducerea englezească. Dar întrucât autorul este francez, după mine asta e versiunea originală. Ţi-o dăruiesc.

Insist să i-o plătesc, dar nici nu vrea să audă. A înţeles că e un moment special. Şi cu adevărat aşa şi e.

Accept cadoul, cu condiţia de a-l putea invita măcar la un mic dejun. Îi las cinci euro, pe lângă cei douăzeci pentru achiziţionarea noului roman pe care l-a terminat de curând. Se intitulează Dragoste dezlănţuită şi este despre trista poveste de amor dintre un sclav de culoare şi tânăra fiică a stăpânilor săi. Şi asta este o istorie cu un puternic iz de déjà-vu, dar merge şi aşa.

Aştept treaz întoarcerea Paolei. Am împachetat frumos cadoul cu fundiţă roşie şi l-am pus pe perna ei.

Când soseşte în cameră, e frântă de oboseală, timp de zece minute nici nu bagă de seamă cadoul. Îl observă doar când vrea să se bage în pat.

— Şi ăsta ce e?

— E pentru tine. La mulţi ani, iubita mea.

Nu reacţionează. Desface pachetul. Se uită cu atenţie.

Sunt sigur că inima ei se umple de emoţie.

Mă aştept să-mi zică: „Iubitule, ce dar minunat, unde l-ai găsit?”

Şi când colo zice: „O mai am. Exemplarul meu e mult mai bine păstrat. Du-l înapoi, mai ai bonul?”

Apoi se culcă, după un foarte scurt „noapte bună”.

E ceea ce s-ar numi o femeie de caracter.

În fond, am luat-o de soţie şi din acest motiv.

Nu izbutesc să fiu destul de trist. Mă forţez să fiu în mai mare măsură.

Sunt apatic, dar nu trist. Ca şi cum această urâtă poveste nu m-ar privi la persoana întâi.

Azi am urcat pe terasa blocului şi am instalat acolo un şezlong de plajă. Am închis telefonul mobil. M-am întins, având pe mine un şort şi un tricou. Cu ochii ficşi spre norii care se îmbrăţişează pe cer, desenează nişte pete albe precum cele ale lui Rorschach, care apoi se destramă.

Am rămas aşa vreo patru sau cinci ore.

Inert ca un naufragiat.

Aş fi rămas aşa pentru totdeauna.

Sunt în mod oficial o persoană deprimată.

— 73 —

În seara asta, Lorenzo şi Eva merg să mănânce la bunicul, unde şi dorm, Paola merge la cinema cu două vechi prietene, ca să vadă un film de autor, iar eu rămân singur acasă. Nu se întâmplă prea des.

Îi sun pe Umberto şi pe Corrado şi punem la cale o mega-seară de spaghete, ca în vremurile bune. Un kilogram de carbonara la trei oameni. Da, ştiu că astea conţin făină albă, ou fiert şi cine ştie câte alte otrăvuri. Dar nu suntem în stare să renunţăm la ele. Spaghetele carbonara sunt ca o veche amantă pe care îţi face plăcere s-o regăseşti din când în când. Îţi face plăcere înainte, în timpul şi după, întrucât digerarea complexă a acestui amestec de gusturi îţi întunecă mintea şi te căpiază precum marijuana. Stăm de poveşti lungiţi pe canapele, cum făceam şi la liceu; în fundal, nişte jazz şi accesele mele de tuse.

— De ce nu te lasă să foloseşti mobilul în timpul zborului? Interferează cu adevărat? îl întreabă Umberto pe pilotul nostru de referinţă.

— Dacă ar fi cu adevărat periculos, evident că nu am lăsa stingerea mobilelor pe seama bunului-simţ al pasagerilor, ci am sechestra aparatele la intrare, răspunde Corrado. Adevărul este că viteza avionului ar face ca telefoanele să treacă încontinuu de la o celulă la alta a reţelei telefonice, făcând ca reţeaua să cadă sistematic şi producând astfel o mare înghesuială pe linii. Poate în viitor, cine ştie. Există deja companii care oferă wi-fi la bord, aşadar, se poate folosi Skype pentru a vorbi cu cineva.

Eu nu intervin, nefiind absolut deloc interesat de viitorul telefoniei. Tuşesc încă.

— Cum e cu durerea? mă întreabă Umberto.

— E acolo. Am mai făcut nişte analize. Situaţia plămânilor mei se înrăutăţeşte în fiecare săptămână. Am luat hotărârea să întrerup regimul. Sau măcar să nu îl continui într-un stil atât de drastic.

— Bine faci, spune Corrado. Din ce am înţeles, era de-acum doar un paliativ.

Am făcut între noi pactul tacit de a vorbi în mod deschis şi fără metafore despre boala mea.

— Oricum sunt condamnat. E doar o chestiune de timp. De aceea, mai bine mănânc ceea ce doresc. Ah, mai e ceva ce nu ştiţi.

— Ce anume? mă întreabă veterinarul meu de încredere.

— Am depresie. Nu am fost niciodată deprimat, dar cred că recunosc simptomele.

— Când mama era în depresie, după moartea tatălui meu — povesteşte Corrado — încercam să-i umplu ziua cu lucruri de făcut. Este singurul tratament în aceste cazuri.

— Am lucruri de făcut până peste cap, numai că n-am chef să le fac.

— Pot să-ţi dau o sugestie? intervine Umberto.

— Evident.

— Du-te la psihologul meu. Doctorul Santoro, un geniu.

— Ca să ce? Să mă stoarcă de două sute de euro pe şedinţă?

— Lăsând la o parte că îţi ia doar o sută treizeci şi că îţi dă şi factură şi o poţi, deci, scădea de la cheltuieli, e o persoană care te ajută cu adevărat. Cu mine chiar funcţionează.

— Iartă-mă, dar de câţi ani mergi la el? îl întreb sceptic.

— De aproape zece, răspunde el mândru.

— Gândeşte-te cum ai fi fost dacă nu te-ai fi dus la el niciodată! zice ironic Corrado, luându-mi-o înainte cu o fracţiune de secundă.

Îi aduc aminte lui Umberto că eu i-am considerat întotdeauna pe psihologi nişte persoane lipsite de o meserie adevărată, precum politicienii.

— Fă cum consideri, răspunde el, eu cred că te-ar ajuta mult să stai de vorbă cu el.

În clipa aceea, se întoarce Paola de la seara petrecută cu prietenele. E foarte binedispusă.

— Să stai de vorbă cu cine?

— Umberto m-a sfătuit să merg la psihologul lui.

— Mi se pare o idee excelentă, îi surâde lui Umberto, şi eu zic la fel.

Povesteşte tuturor, ca şi când n-aş fi de faţă, cât sunt de apatic de când am aflat de boala mea şi de când am încetat să mai lucrez.

Eu rămân puţin îngândurat. Un psiholog. Mă rog...

Ştiaţi că în anii ’70 s-a făcut propunerea ca numele semnului zodiacal „cancer” să se schimbe, pentru a evita neplăcuta sa asociere cu boala omonimă? Numele alternativ propus a fost „fiii Lunii”.

Când îţi petreci timpul liber pe internet şi cauţi mereu aceleaşi cuvinte, ajungi să găseşti crâmpeie din „Săptămâna Enigmistică”.

Ştiaţi că există un studiu întreprins de câţiva cercetători din departamentul de Climatologie aplicată a Universităţii din Duisburg-Essen, conform căruia locurile cele mai cancerigene din lume sunt bisericile? Bisericile conţin o cantitate mare de microparticule poluante, generate de lumânări şi tămâie. Concentraţia acestor substanţe în biserică este de opt ori mai mare decât în exterior şi rămâne la valori înalte încă o zi de la sfârşitul slujbei.

Ştiaţi că există un sutien inteligent care poate diagnostica tumoarea? Breast Tissue Screening Bra atinge în testele clinice o acurateţe de nouăzeci şi doi la sută graţie monitorizării variaţiunilor de temperatură în diferite puncte ale sânului. Lucru ce permite o depistare a tumorilor cu şase ani mai devreme.

Ştiaţi că sexul oral poate produce cancer? E vorba de tumoarea orofaringiană, în creştere exponenţială în ultimii ani. Prezervativul diminuează, dar nu anulează pericolul contagiunii.

Ştiaţi că marijuana combate cancerul? În acest caz, avem de-a face cu un paradox: canabinolul conţinut în marijuana reduce durerea şi greaţa şi încetineşte creşterea celulelor tumorale, dar vaporii ce se produc prin fumat conţin oxid de azot, monoxid de carbon, cianuri şi nitrozamine, toate substanţe potenţial cancerigene. Eternul şarpe care îşi înghite coada.

Nu găsesc însă nicăieri ştirea pe care o caut deja de o lună: „În Japonia s-a descoperit tratamentul nou şi infailibil al cancerului.”

Dar nu mă las, o exista pe undeva un Leonardo da Vinci al vremurilor noastre, care într-o bună dimineaţă se trezeşte şi spune: „Oameni buni, am înţeles totul, ca să tratezi cancerul e de ajuns să iei, înainte de mesele principale, două pastile pe bază de ghimbir, cimbrişor şi usturoi!” Poate că tratamentul a existat

întotdeauna sub ochii noştri, dar nu îl vedem, întocmai ca în Scrisoarea furată a lui Edgar Allan Poe.

De când mă simt rău, dacă nu sunt la computer, am mereu chef să mă plimb pe jos. Cu cât se apropie vara, cu atât Roma redevine cea de odinioară. Cutreier vechiul ghetou, apoi cobor scările ce duc până la malurile terasate ale Tibrului. Mă aşez şi privesc acest fluviu-cloacă ce străbate oraşul sufletului meu.

Şi sunt fericit să-mi răsucesc un joint.

— 71 —

Întotdeauna i-am luat peste picior pe prietenii care se duc la psiholog. Şi iată-mă acum şi pe mine aici, pe un fotoliu în faţa doctorului Santoro, un omuleţ care seamănă cu un raton din desenele lui Disney. Se uită la mine fără să scoată un cuvânt şi-şi ia notiţe. Mă simt ca într-un episod pe care îl văzusem în serialul In Treatment. Şi cum terapia constă în faptul că eu vorbesc şi el ascultă, sunt constrâns să pălăvrăgesc, chiar dacă nu am niciun chef.

Nu ştiu de ce nu pomenesc imediat de cancerul meu.

Prima oară când mi-a fost frică de moarte era în 1993 şi aveam douăzeci de ani. În acea vreme, nu era obligatorie casca în timpul mersului cu motoreta, iar eu mă năpusteam pe străzile Romei, pe şaua bidiviului meu Ciao. Mă simţeam invincibil, până când un idiot a deschis uşa unei maşini parcate, izbindu-mă în plin. Motoreta a rămas înţepenită, iar eu am zburat prin aer. Salt grupat prin aer şi aterizare pe asfalt. Nu-mi amintesc impactul, pe care l-a reconstituit poliţia rutieră, ci ceea ce s-a întâmplat zece secunde mai târziu. Eram pe pământ, cu zece persoane deasupra mea care vorbeau ca prin ceaţă.

„A murit!”

„Nu, îşi mişcă ochii.”

„Chemaţi ambulanţa!”

„Degeaba, încă vreo două minute şi-şi dă duhul.”

De ce erau aşa de siguri în a pune diagnosticul? Nu simţeam dureri ieşite din comun. După care, plin de îndoieli, mi-am pipăit capul. Părul era năclăit de sânge. Craniul meu zăcea pe pământ într-o baltă plină cu globule roşii. Sunt pierdut, mi-am zis.

E o senzaţie pe care toţi ar trebui să o trăiască cel puţin o dată în viaţă: să crezi că totul s-a sfârşit.

Eu eram acolo, îmbibat în propriul meu sânge, şi mă simţeam mai uşor. Totul recăpătase propria greutate naturală. Nu-mi amintesc nici măcar unde mă îndreptam cu motoreta. Poate către antrenament, poate către o berărie, nu ştiu.

Peste zece minute, în ambulanţă, am descoperit că aveam o rană urâtă în ţeastă, în partea acoperită de păr, că îmi va rămâne o cicatrice frumuşică, dar că voi supravieţui bine mersi. Numeroasele terminaţii sangvine pe care le avem în cap creaseră iluzia unei vătămări mult mai grave decât cea reală. Doar zece zile bandajat şi am fost ca nou.

Doctorul Santoro a ascultat totul cu o atenţie aparentă, mâzgălind câte ceva pe carnet din când în când. Îmi dau seama că mai am douăzeci de minute bune din ora mea de consultaţie şi continui cu povestitul. De data asta însă totul e invenţie pură.

Prima oară când am ucis un om eram în clasa a opta...

Ratonul rămâne neclintit. Ori a adormit cu ochii deschişi, ori nu l-am uluit deloc. Continui.

Victima era omul de serviciu de la şcoală. Dar nu unul din ăia care sunt prieteni cu copiii, ci unul acru, înrăit, un ratat care ura tineretul şi manifestările lui...

Nu mă prind dacă psihologul are ochii desenaţi ca în desenele animate sau dacă mă fixează cu un dispreţ glacial. A încetat să ia notiţe. Pare o figură din ceară de la Madame Tussauds.

L-am aşteptat după sfârşitul orelor şi l-am lovit în cap cu un scaun. Nu a murit pe loc şi a trebuit să-l mai pălesc în timp ce urla. La zbieretele lui a apărut şi o femeie de serviciu mai în vârstă şi m-am văzut nevoit să o ucid şi pe ea...

Dă din pleoape. Trăieşte.

Atunci îmi urmez povestea, oricum mai am câteva minute.

A doua zi, şcoala a fost închisă din cauza cercetărilor legate de cele două omucideri. Am fi reluat orele după o săptămână, dar nimeni niciodată nu m-a bănuit pe mine. Cu excepţia unui coleg de şcoală, Umberto, veterinar, căruia îi mărturisisem intenţiile mele şi care mă mai şantajează şi astăzi, după atâţia ani...

Are o tresărire când aude numele pacientului său.

— Deci Umberto... ştia?

Îmi dau seama că rămăsese îngheţat de spaimă. A crezut tot ce i-am îndrugat şi, timp de cinci minute, m-a considerat un psihopat asasin. Un psiholog prea puţin psiholog. Şi foarte nărod.

— Aveţi ceva împotrivă să plec cu cinci minute mai devreme? îl întreb, punându-i pe birou cei o sută treizeci de euro.

— Nu, răspunde el năuc.

E în ghearele mele, nu mai înţelege pe cine are înaintea lui: unul care suferă de depresie sau un asasin feroce.

Ies pe stradă şi-mi cumpăr un cornet cu trei feluri de îngheţată.

Fistic, ciocolată crocantă şi frişcă făcută ca pe vremuri.

După părerea mea, mult mai utilă şi mai puţin costisitoare decât un psiholog.

Caietul lui Zoff e în sfârşit plin de notiţe, desene, comentarii şi proiecte. A devenit inseparabilul meu însoţitor în toată această încercare. Mă uit la zilele care se succed de-a-ndăratelea în dureroasa mea numărătoare inversă pusă pe hârtie. O numărătoare ce are doar un sens statistic. Până azi.

Cel dintâi care află e Massimiliano, noul meu prieten de la prăvălia de Taclale, devenit deja confidentul meu preferat. Ştie puţin sau aproape nimic despre mine şi deci, adesea, reuşeşte să-mi dea nişte sfaturi mai bune decât Umberto sau Corrado, care sunt prea implicaţi emoţional.

Prima frază pe care i-o zic este destul de explicită:

— M-am hotărât să-mi pun capăt zilelor.

— Ce tot spui?

— Linişteşte-te, nu mă arunc de la fereastră şi nu mă spânzur de tavanul prăvăliei tale. E vorba de o sinucidere asistată, în Elveţia. Am făcut deja toate cercetările preliminare. Clinica pe care am ales-o se află la Lugano.

— De ce? mă întreabă mâhnit.

— Din mii de raţiuni. Cele mai importante sunt legate de faptul că nu vreau să asist la degradarea mea fizică, dar mai ales nu vreau ca soţia şi copiii mei să asiste la aşa ceva. Doresc să mă ţină minte în mare formă sau aproape. Cred că e un drept al meu.

— Şi regimul?

— Funcţionează. Slăbesc şi asta îmi mai atenuează durerile. Dar, din păcate, markerii tumorali sunt tot mai ridicaţi. Am făcut noi analize alaltăieri. L-am descoperit prea târziu pe amicul Fritz.

— Amicul Fritz?

— Eu aşa îi spun cancerului. E mai simpatic, nu?

— Da, e. Dar vreau să ştii că sper să te răzgândeşti.

— Nu se va întâmpla. De o lună mă tot învârt în jurul acestei decizii. Singura posibilă. Nu vreau să putrezesc într-un pat.

— I-ai spus asta soţiei tale?

— Nu. Ştii, traversăm o perioadă urâtă.

Îmi toarnă nişte ceai rece de piersică. Făcut de el în casă. Piersici bio şi apă minerală. Şi Madonna ar aprecia aşa ceva.

Peste un minut, ni se alătură şi Giannandrea cel aflat în depresie, care deja a devenit un client obişnuit. Descopăr că e croitor şi că nevastă-sa l-a părăsit pentru un benzinar din Udine.

Începem un joc de cărţi, toci. Nu am mai jucat toci de nu mai ştiu când. Îmi amintesc regulile ca prin ceaţă. Mi se întâmplă cu insistenţă în noua şi scurta mea viaţă să fac lucruri pe care nu le-am mai făcut de ani şi ani, sau pe care nu le-am mai făcut deloc. Iată, în sfârşit, şi un aspect pozitiv.

Corrado şi cu mine mergem să-l luăm pe Umberto de la cabinet. Ca pe nişte pierde-vară autentici, ne aşteaptă o băutură aperitiv undeva în centru.

Încă nu le-am comunicat prietenilor hotărârea mea. O s-o fac după primul şpriţ.

— Peste şaizeci şi nouă de zile plec în Elveţia.

— Bravo, faci o călătorie? Corrado nu a înţeles nimic. Am fost prea ermetic.

— Mi-am făcut programare la o clinică pentru sinucidere asistată.

Cuvântul „sinucidere” face să se aştearnă o tăcere ireală. Timp de câteva minute, se aude doar un hit al celor de la Oasis în depărtare. Chiar şi tusea mea s-a retras parcă, timidă.

— De ce şaizeci şi nouă? întreabă Umberto numai ca să zică ceva.

— Sunt într-o numărătoare inversă. De la o sută la zero. Simbolică, dar cu o semnificaţie statistică. În zilele din jurul cifrei zero, situaţia mea va fi deja critică. Iar săptămânile de după ar fi tare umilitoare pentru mine. Deci ziua zero va fi ultima. Aşa m-am hotărât.

— Te predai?

Corrado nu se lasă convins.

— Nu. Pur şi simplu, nu vreau să asist la degradarea mea fizică. Şi nu vreau să rămân în amintirea copiilor mei ca un tată ofilit, prizonier al unui fotoliu rabatabil.

— Paola ştie? mă întreabă Umberto.

— Nu încă.

— Spune-mi că glumeşti! insistă Corrado, care nu se poate dumiri.

— Ce n-aş da! Gândiţi-vă cum ar fi: Prieteni, n-am cancer, totul a fost o farsă ca să mă mai alinte şi pe mine lumea. Dar, din păcate, e adevărat. Şi m-am gândit să trăiesc la maximum aceste două luni şi ceva ce-mi mai rămân.

— Ce ne mai rămân, precizează Corrado melancolic. Cei trei muschetari sunt trei.

— La drept vorbind, erau patru. Iar D’Artagnan era cel mai important, precizează Umberto.

Ne lansăm într-o aprinsă discuţie despre alegerea nepotrivită a titlului cărţii de către Dumas şi vorbim cu căldură despre Andrea, un vechi prieten din timpul liceului, stabilit în străinătate, care era D’Artagnan al nostru. Cu el formam un cvartet irezistibil. Apoi mai luăm un şpriţ şi începem să facem diverse consideraţii despre fundul unei tipe care se sprijină de bar, într-o poziţie din care

i se vede o prea subţire tanga. O conversaţie împărţită în două, ca şi cum, în mod deliberat, acum ne-am ţine departe de amicul Fritz. Care rimează cu şpriţ, dar e mult mai antipatic.

— Peste şaizeci şi opt de zile mă omor.
Paola rămâne paralizată.
— Ce-ai spus?
— Amicul Fritz aproape a învins. Cu fiecare zi, mă simt mai slab. După cum spune medicul, peste câteva luni va trebui să trăiesc la pat, îndopat cu analgezice, după care va urma faza finală. Nu ar fi un spectacol prea frumos. Voi dispărea mai înainte. Aşa fac elefanţii. Aşa voi face şi eu.
— Nu înţeleg...
E distrusă. N-am găsit un mod mai bun de a i-o spune.
— Am făcut o rezervare la o clinică din Lugano.
— Eutanasie?
— Suicid asistat, mai precis.
— Când te-ai decis?
— Acum o săptămână.
— De ce nu mi-ai zis nimic?
— Nu avem noi prea mult dialog în ultima vreme.
— Eşti nebun!
Rămânem în tăcere o bucată neverosimilă de timp. Apoi, Paola îşi ia poşeta şi iese din casă.
Iar eu rămân acolo.
Ca să regret complicitatea noastră pierdută.
Am pierdut atâtea persoane din cauza poveştii mele cu doamna Moroni şi pe toate acestea Paola le cuprinde în interiorul ei: soţia mea, cea mai bună prietenă a mea, amanta mea, complicea mea, admiratoarea mea, totul.
Tot ce este mai valoros pentru mine.
Paola este totul. Aceasta e definiţia corectă.
Dar ce sunt eu pentru ea astăzi?
O povară, un colocatar, tatăl copiilor ei, un trădător.
Ştiu că mă iubeşte încă, simt asta.
Este forţa principală care mă împinge să merg mai departe.
Fraza din caietul lui Zoff.
Să fiu iertat de Paola.

În timp ce mă îndrept către piscină, maşina mea scoate nişte sunete ca nişte bolboroseli. Se căzneşte din răsputeri să urce colina Gianicolo, asemenea unui ciclist rupt de oboseală pe Dolomiţi. Apoi scoate un fum negru şi se opreşte brusc, fără zgomot. Bine.

Trag pe dreapta în marşarier, profitând de pantă şi cobor pe jos treptele ce duc în cartierul Trastevere. Intru într-un service auto şi un mecanic apatic de vreo optsprezece ani îmi spune că „vor merge să recupereze maşina, da' când vine şefu'". Îi las încrezător cheile şi mă aşez la barul de alături. E un colţişor din Trastevere prin care n-am mai trecut. Barmanul, Nino, îmi e simpatic din capul locului. Lângă intrarea principală, un zid fără ferestre, ce se întinde de-a lungul trotuarului, găzduieşte nişte neobişnuite picturi murale născocite chiar de Nino. Peretele, lung de aproape zece metri, este împărţit în două: într-o parte a scris mare, cu vopsea roşie IUBESC, în cealaltă, cu vopsea albastru-închis, URĂSC. Intenţia lui era aceea de a iniţia un jurnal colectiv a ceea ce ne place şi nu ne place, deschis tuturor celor care ar vrea să scrie ceva. Alături, Nino a notat trei sau patru scurte reguli pentru scrierea pe perete. Nu pot fi scrise insulte sau jigniri, e interzis să se pomenească echipele de fotbal sau partidele politice, restul e voie orice. Comand un suc de ananas şi încep să citesc ce e scris pe zidul care e acoperit de fraze colorate, de toate dimensiunile, şi anonime, şi semnate.

Cele mai bune?

La secţiunea IUBESC, le-aş alege pe acestea:

„Mărul ras de la bunica mea, Renato"

„Când Fonzie trage un pumn în tonomat şi începe o melodie, Lorenzo"

„Ziua în care a murit soacră-mea, Daniela"

„Tunetele" (anonim)

„Ţâţele surâzătoare ale lui Mariasole, Guido"

„Soţia mea, Luisa, Antonello"

„Gaber şi Jannacci, Loris"

„Trosnetul focului, K"

„Marea iarna, Enrico"

La secţiunea URĂSC, sunt învingătoare următoarele:

„Umbertone, Mario"

„Pe cei care umblă prin Roma cu maşini de teren sau de curse, Martina"

„Pe toţi, Gianluigi"

„Pe tâmpiţii care merg la o emisiune ca Big Brother" (anonim)

„Şoldurile mele, Loredana”
„Notele, pe V B”
„Pe cel care mi-a şutit motoreta, Fabio”.
O întreagă paletă de opinii, de puncte de vedere asupra lumii, unele superficiale, altele lapidare, dar foarte profunde. Ar trebui fotografiate şi dăruite amintirilor viitoare. Peste o mie de ani, peretele lui Nino va vorbi urmaşilor despre Italia de azi mai bine decât toate cărţile de istorie.
Îmi beau sucul de ananas şi scriu şi eu ceva.
Iubesc: viaţa.
Urăsc: moartea.
Banal, dar adevărat.
Vă las două pagini-perete pentru secţiunile voastre personale de IUBESC şi URĂSC. Când veţi regăsi cartea asta în pod, peste douăzeci de ani, le veţi reciti cu un strop de melancolie, descoperind probabil că iubiţi şi urâţi tot aceleaşi lucruri.

IUBESC

URĂSC

Azi sunt optimist. Şi încerc să nu mă gândesc la final.

Evident, nu îmi iese.

Îmi mai rămân mai bine de două luni. Timp berechet. Ar fi putut fi mai rău. Gândiţi-vă că ar exista un serviciu fără plată din partea casei care te-ar anunţa doar cu zece minute înainte să mori. Printr-un comod sms care se şterge automat sau printr-un serviciu de curierat, cu motociclişti care merg din casă în casă şi anunţă.

— Bună ziua, trebuie să vă anunţ că dumneavoastră veţi muri peste zece minute!

— Ah, mulţumesc, fir-ar să fie, tocmai am pus pastele la fiert. Fierb în treisprezece minute.

— Mi-e teamă că nu reuşiţi să vă încadraţi. Sau, dacă vreţi, le mâncaţi mai al dente.

— Din păcate, mie-mi plac pastele foarte bine fierte. Credeţi că apuc să mă mai duc la baie?

— Nu ştiu... e ceva de durată?

— Mă rog, voiam să fac iute un duş, nu se ştie niciodată în lumea de dincolo ce ţi se poate întâmpla...

— Vedeţi dumneavoastră, mă iertaţi că vă confisc orice iluzie, nu există nicio lume de dincolo, e doar o invenţie a religiilor organizate. Mai bine bucuraţi-vă de aceste ultime nouă minute de fiebere a pastelor.

— Păi, cum adică? Nu am furat, n-am luat numele lui Dumnezeu în deşert, nu am râvnit la femeia altuia... şi acum? Nu e niciun premiu?

— Nu, îmi pare rău pentru dumneavoastră că nu v-aţi bucurat de viaţă!

— Cum adică, îmi pare rău? Îmi pare rău e cu totul insuficient! Eu doresc o despăgubire pentru daune! Ştiţi dumneavoastră câte femei ale altora puteam eu avea? Şi cât puteam să nu-i cinstesc pe tatăl şi pe mama mea? Există un birou special care se ocupă cu reclamaţiile?

— Da, trebuie să trimiteţi o recomandată cu confirmare de primire la Planeta Terra srl, dar vă pun în gardă că am rămas în urmă cu reclamaţiile de câteva secole, deci cererea dumneavoastră va fi luată în considerare cam prin 2200...

În timp ce dialogul continuă, aţipesc.

V-am spus, azi sunt optimist.

— 65 —

Caieţelul cu Zoff începe să fie foarte jerpelit. Pe pagina 65 e o pată de suc de roşii. Sau poate de gem de cireşe.

Şi astfel timpul se scurge. Nu reuşesc să înţeleg ce e potrivit să fac şi ce să nu fac. Continui să-mi duc viaţa târât de curent. Antrenez echipa care-şi continuă bătăliile de sfârşit de campionat, îi ajut pe Lorenzo şi pe Eva să-şi facă temele, mă joc cu Lupo, care deja m-a acceptat în nucleul familiei, pentru că mă consideră un rival inofensiv. Paola e mai liniştită zilele astea, foarte prinsă şi cu şcoala, şi cu datoriile ei de mamă.

Cu câteva zile în urmă, i-am comandat lui Roberto un roman cu piraţi, ca să fiu mai exact cu corsari. Nu ştiu de ce, dar îmi plac mai mult romanele în care acţiunea se desfăşoară printre galioane caraibiene, decât printre prahos malaysiene. Pe scurt, îl prefer pe Corsarul Negru lui Sandokan. Mă duc să-l ridic cu entuziasm. Mă simt Lorenzo Magnificul, un Mecena al artei, care finanţează operele nemuritoare ale artiştilor săi preferaţi. Cum bine ştiţi, Roberto nu e tocmai reîncarnarea lui Proust, dar mediocritatea lui e compensată de faptul că opera sa de artă nu poate fi reprodusă. Este singurul scriitor al tuturor timpurilor care poate fi comparat cu un pictor sau un sculptor, în calitatea lor de creatori de lucrări unice.

Plătesc cei douăzeci de euro, înşfac exemplarul nou-nouţ din Galionul viselor şi o iau la picior. Mă întind la soare pe o pajişte din Villa Borghese. Şi deschid la prima pagină.

„Galionul piraţilor brăzda talazurile, ajutat de un slab alizeu, care nu i-ar fi îngăduit să scape la nesfârşit de mai sprintenele corăbii spaniole. Un bubuit de tun izbucni în depărtare şi un şuierat se auzi pe punte.”

E ceea ce se cheamă a intra imediat în miezul acţiunii. Cele două ore care au urmat se petrec printre abordaje, căutări de comori, canibali, trădători, schimburi de focuri şi tot arsenalul tipic romanelor de aventuri. Măcar intriga nu e copiată de la Salgari. Protagonistul este un galion blestemat, care încătuşează în cală visele pasagerilor săi. Când coboară pe uscat, aceştia se trezesc lipsiţi de orice chef de a trăi. O variantă piratericească a cutiei Pandorei şi a multor altor mituri.

Când termin ultimul rând, îmi dau seama că, fără să intenţioneze acest lucru, Roberto a scris o minunată alegorie a condiţiei mele actuale. Boala-galion a încătuşat energia mea, a anihilat visurile mele, a încetinit ritmul meu vital. În loc să mă stimuleze, m-a făcut în mod hotărât mult mai leneş. Adevărul e că, în

ciuda bunelor mele intenţii, nu izbutesc să gust din plin timpul care-mi rămâne până la sfârşit.

De azi întorc foaia.

Scriu un sms extrem de scurt: „Golănie”. Şi îl trimit lui Corrado şi lui Umberto. Este codul nostru prin care ne chemăm la arme şi ieşim în oraş ca să punem la cale noi farse, precum contele Mascetti şi prietenii lui din filmul Amici miei. De multă vreme n-o mai făcusem.

Farsa preferată a lui Corrado, şeful nostru incontestabil într-ale flecărelii inventive, atunci când nu are complici, este următoarea: aterizează pe aeroportul Fiumicino, îşi dă jos costumul de comandant, şi, cu valiza în mână, se amestecă printre pasagerii de la „Zborurile internaţionale”; apoi se uită cu atenţie la anunţurile de pe foile şoferilor ce îşi aşteaptă clienţii: „Mr Kleber”, „Helvetia Hotel”, „James Helsener”, „Meeting Farles” etc. Îşi fixează un obiectiv, de pildă Mr Kleber, şi se prezintă înarmat cu tupeu, cu o italiană precară şi cu un marcat accent anglo-saxon. În nouă din zece cazuri îi merge; bietul şofer nu-l cunoaşte pe „Mr Kleber” şi îl pofteşte în maşină în mod ceremonios. Dar abia acum începe adevărata aventură pentru Corrado: oare unde ar trebui să ajungă misteriosul domn Kleber? Îl aşteaptă ca să vorbească la un congres? Sau o fi cazat într-un apartament fabulos, pentru ca mai apoi să meargă să vorbească la o premieră cinematografică? Sau o fi având o masă rezervată la un restaurant cu specific? Sau vreo invitaţie la un cocktail vip cu nobilimea din Roma? În general, înainte ca încurcătura să iasă la iveală (şi în acest caz Corrado este mereu pregătit să o tulească rapid), eroul nostru a şi mâncat, băut şi benchetuit în numele domnului Kleber. Evident, uneori păcăleala e descoperită încă din parcarea aeroportului, dar adesea funcţionează de minune. În câteva situaţii, prefăcându-se că şi-a rătăcit documentele, a reuşit chiar să petreacă o noapte la hotel în locul adevăratului oaspete, iar cu alt prilej a avut parte de-a dreptul de o partidă de sex preplătit, cu două doamne de companie gemene de origine bielorusă.

Umberto şi Corrado vin la întâlnire în barul nostru. Corrado tocmai a aterizat de la Londra, iar Umbero şi-a închis cabinetul, trimiţând-o acasă pe o veche clientă de-a sa mai în vârstă, care e convinsă că iepurele său pitic e cleptoman. Golănelile, ştie toată lumea, aşa ies, fără moşmoleală.

Cu trei sucuri de fructe proaspăt stoarse în faţă, decidem planul de bătaie. Umberto e întotdeauna cel mai precaut dintre noi atunci când propune o farsă, îşi

face mii de probleme de ordin juridic şi moral, dar în cele din urmă nu se trage înapoi.

Eu sunt cel ce propun festa de azi, aprobat prin majoritate absolută.

Spun un singur cuvânt.

— Vaticanul.

O oră mai târziu, descindem din Mercedesul lui Corrado în faimosul şi foarte scumpul restaurant aflat aproape de zidurile Cetăţii Vaticanului, Al Vicoletto. Ne primeşte patronul, emoţionat, cu un puternic accent ca din Ciociaria.

— Eminenţă, bun venit.

I se adresează lui Corrado, care e îmbrăcat în veşminte de cardinal, împrumutate de la un magazin de costume de scenă al unui prieten de-al său. Umberto şi cu mine interpretăm de minune rolul de şofer şi, respectiv, de asistent al său. Haina face pe om, în cazul ăsta pe cardinal, în ciuda vârstei tinere a înaltei feţe bisericeşti. Corrado, cu înfăţişarea sa de muschetar, are aerul unui Richelieu trufaş şi rece. Suntem primiţi în restaurant cu toate onorurile posibile. Cerem să gustăm din toate bunătăţile casei, ştiind noi că peştele crud reprezintă specialitatea lor numărul unu. Un antreu pe bază de stridii, de moluşte litofage, al căror pescuit e interzis, şi un adevărat triumf de scoici şi midii foarte mari. Corrado comandă şi vinul cel mai scump de pe listă şi îl respinge de două ori, spunând că are gust de dop. Nimeni nu îndrăzneşte să o contrazică pe Eminenţa Sa. Nu ne refuzăm nimic la felul unu şi doi, făcând parcă în ciudă oricărui regim alimentar. Încheiem cu celebrul sorbet rece din fructe de cactus, specialitatea casei. O bunătate. Când proprietarul localului ne aduce nota de plată de şase sute douăzeci de euro rămânem impasibili. Iau o bucată de hârtie şi scriu numărul de telefon de la cofetăria socrului meu. Apoi i-o întind patronului cu un zâmbet abia mijit.

— Este numărul direct al Administraţiei Sfântului Scaun. Trebuie doar să comunicaţi codul Iban şi suma totală, îmi vor cere doar o confirmare telefonică înainte de a opera viramentul, de regulă sunt foarte expeditivi.

Corrado adaugă în mod inteligent un bacşiş de cincizeci de euro, bani lichizi.

— Pentru băieţi.

— Vă mulţumim, Eminenţă, sunteţi foarte amabil.

— Biroul se redeschide peste o oră, puteţi suna şi astăzi, adaug eu ca să accentuez credibilitatea situaţiei, oricum nepusă sub semnul întrebării.

— La revedere, zice Corrado întinzând mâna pe care purta un ditamai ghiulul de prost gust, cine ştie de pe unde îl pescuise, aşteptând să-i fie sărutat de toţi cei de faţă.

Peste două minute suntem deja în maşină şi râdem ţinându-ne de burtă.

— Şaptesprezece euro de căciulă, băieţi. Ca la pizzerie.

Corrado a fost demenţial în rolul lui, un gigant al scenei. Suntem cu toţii ca electrizaţi. Mai ales eu, care timp de două ore am evadat din realitatea mea

bolnavă. Alergăm să asistăm la a doua parte a păcălelii, adică momentul în care neavenitul proprietar de local va suna la socrul meu, crezând că e administraţia Vaticanului. De-a lungul anilor, am dat tuturor telefonul lui, iar el e deja convins că numărul lui face contact undeva din pricina unei defecţiuni. Suntem cu toţii în cofetărie, când iată şi mult aşteptatul telefon. Oscar încearcă să-i explice că a greşit numărul şi de la celălalt capăt al firului auzim urletele în dialect ciociaresc al proprietarului restaurantului. În care, fireşte, nu vom mai pune piciorul. E ca ieşit din minţi şi îl înjură pe Oscar, până îl face pe acesta să închidă, uluit.

— Roma colcăie de nebuni.

Din fericire, nu observă coincidenţa că, ori de câte ori suntem toţi trei campaţi în cofetărie, primeşte un telefon de la un psihopat care-i cere bani.

Golănie încheiată. Nesatisfăcuţi de masa pantagruelică şi foarte calorică, mai ciugulim şi nişte prăjiturele proaspete. Suntem respingători, ştiu. Iar eu metabolizez totul şi acumulez grăsime, în timp ce prietenii mei reuşesc să devoreze calorii după calorii, fără ca oglinda să le-o amintească în fiecare zi. Dacă m-ar vedea nutriţionista... dar nu mă vede, oricum peste două luni mor, şi deci se mai poate încă o prăjiturică.

Mă întunec o clipă, când văd atârnată de perete o fotografie a lui Oscar cu Paola. Până acum câţiva ani, ne însoţea şi ea în golăniile noastre, fiind evident cea mai bună dintre toţi în a spune gogoşi şi a se preface. Apoi s-a lăsat de astea, şi pentru că era mult prea prinsă cu copiii, şi pentru că a mai crescut şi ea. Realizez abia acum că noi, muschetarii, ne-am propus să încetinim timpul nostru şi să rămânem nişte copilandri.

Copilandri. N-am mai rostit cuvântul ăsta de o viaţă. „Copilandri” e duios şi mai eficace decât „copii”, sau oribilul „puştani”. S-ar putea găsi cineva care să ne critice că suntem trei persoane infantile deficiente de patruzeci de ani. Eu i-aş replica, spunându-i că noi suntem cei care am învins, şi ei, cei care au pierdut. A rămâne copilandru e singura bătălie pe care merită să o duci de-a lungul vieţii. Asta spunea şi Giovanni Pascoli. Hopa! Îmi dau seama că încep să privesc cu alţi ochi toţi scriitorii şi poeţii pe care i-am urât, pe care i-am dispreţuit, în demoralizanta mea carieră şcolară.

Ce-o însemna asta?

Clasez procesul ca pe un teribil efect secundar al bolii mele şi mi-l scot din cap.

— 63 —

Mai sunt trei meciuri până la sfârşitul campionatului. Avem nevoie de toate punctele disponibile şi trebuie să marcăm multe goluri pentru a spera în calificarea în play-off.

În vestiare mă uit drept în ochii fiecăruia, unul după altul, ca să-i motivez. Printre ultimii, sunt portarul nostru Săpunel şi Martino, unicul atacant decent, mai mult pentru curajul său decât pentru capacitatea sa de a ţinti corect. Putem să reuşim. Asta nu e Olimpiada, dar trebuie să punem suflet. Astăzi are loc confruntarea directă cu o echipă care are acelaşi număr de puncte ca şi noi. În tur, la ei acasă, am pierdut. E o înfrângere care cere răzbunare. Lorenzo şi Eva sunt în tribune cu Umberto. Îi văd de departe jucându-se cu ceva ce nu înţeleg. Prietenul meu se pricepe de minune la copii, ca şi la animale.

Partida merge ca unsă de data asta. Luăm repede conducerea cu două goluri şi reuşim să menţinem această diferenţă până la fluierul final. O prestaţie solidă, fără cusur. Dacă am fi jucat mereu aşa, am fi câştigat campionatul. Îi felicit pe băieţi la vestiare şi îi găsesc în parcare pe Umberto şi pe copii.

— Bravo, tata! îmi aleargă Eva în întâmpinare

— Aţi fost foarte mişto. Părea un adevărat maestru chiar şi bulangiul ăla de Martino, precizează Lorenzo.

Nu îl dojenesc pentru vorbele-i nu foarte alese şi îi urc pe toţi în maşină.

Nu vreau să vă plictisesc, dar viaţa mea de zi cu zi deja mă apasă mai mult. Tumoarea principală apasă tot mai mult asupra celorlalte organe, mă simt ca un atlet în timpul unei curse îndelungate, când durerea de splină şi apoi de ficat semnalează epuizarea energiei. Respir cu tot mai mare greutate, dar tusea s-a rărit, înlocuită însă de un fel de astm care îmi irită plămânii, deveniţi ca nişte bureţi de mare uscaţi la soare.

Mergem cu toţii să luăm câte un cremolato, un sorbet rece la cupă. Există un Café du parc, în apropierea unicei piramide din Roma, unde se găsesc sorbeturi foarte bune. Odată l-am întâlnit acolo şi pe regizorul Nanni Moretti, răcorindu-se cu un cremolato. O fi vreo pasiune comună a poloiştilor.

Copiii sunt entuziasmaţi mai ales de sorbetul cu gust de smochină, care e mai rar. Ei nu ştiu nimic despre boala mea. Nu le voi spune nimic. Nu m-am decis încă ce voi face când se apropie ziua zero. Dar ştiu că vreau să petrec cât mai mult timp posibil cu Lorenzo şi Eva, cu prietenii mei şi, fireşte, cu soţia mea. Mi se pare singurul lucru important.

Când ajung acasă, scriu în caieţelul lui Zoff un singur cuvânt: cremolato. Îmi propun să o duc acolo şi pe Paola.

— 62 —

O privesc pe soţia mea pe terasă. Îşi udă florile. Am văzut-o făcând acest lucru de mii de ori, dar nu reuşesc să-mi iau ochii de la ea. E îmbrăcată cu pantalonii unui trening gri care mi-a aparţinut şi cu un tricou spălăcit. Are părul prins şi poartă mănuşi de grădinărit. Din când în când, lasă jos stropitoarea şi rupe câte o frunză uscată, leagă de balustradă câte o rămurică de bouganvillea, înlătură frunzele ce se tot strâng în ghivece, împiedicând pământul să respire. Gesturi înţelepte, aproape zen. A avea grijă de terasă pentru Paola e cât o oră de yoga.

Iau caieţelul lui Zoff, care a ajuns deja cam mototolit. Mă aşez într-un fotoliu de unde, prin perdeaua ferestrei, o întrezăresc pe soţia mea care face treburi pe terasă.

Intitulez pagina de azi: Lucrurile de care îmi va fi dor, legate de Paola.

Duminica dimineaţă, tortul ei de pere cu stafide şi scorţişoară.

Când mănâncă cireşe şi apoi bate din sâmburi ca din castanietele unor pitici.

Să o urmăresc pe ascuns, în timp ce îşi schimbă hainele înainte de a pleca, pentru că nu este niciodată mulţumită.

Să-i văd ochii obosiţi cum se închid pe jumătate, în timp ce citeşte o carte sprijinită de o pernă.

Când vara îşi strânge părul şi îşi face codiţe ca o fetiţă.

Glasul ei liniştit cu care, în camera de alături, citeşte copiilor povestea de noapte bună, izbutind uneori să se adoarmă şi pe ea însăşi.

Ciorovăiala de la supermarket despre ce trebuie să cumpărăm. Eu mereu umplu căruciorul cu toate tâmpeniile, iar ea îl goleşte.

Împodobirea bradului de Crăciun. Ea se ocupă de globuri, copiii, de ghirlandele colorate, iar eu sunt responsabil cu sistemul de iluminat.

Păturile de lână de pe pat, care iarna nu-i sunt niciodată suficiente.

Să o văd alergând pe plajă cu costumul ei din mătase, dintr-o bucată, fără bretele, care îi lasă umerii descoperiţi.

Când seara, pe canapea, în faţa televizorului, îşi pune picioarele mereu îngheţate între palmele mele, ca să i le încălzesc.

Parfumul pielii sale încălzite şi pistruiate după o zi de stat la soare. Miroase a ceva foarte bun, greu de pus în cuvinte, cam ca un biscuit cu ciocolată abia scos din cuptor.

Când, în timpul unei discuţii aprinse – asta o ştiţi deja – opreşte totul, spunând că e o pisică şi ca atare nu pricepe nimic din limba în care îi vorbesc; astfel, altercaţia se termină brusc în hohote de râs.
Fundul ei foarte italian.
Cum strâmbă din nas atunci când trebuie să ia o decizie.
Când găsesc masa din bucătărie plină de extemporalele elevilor ei, pe care le citeşte şi le corectează cu o atenţie aproape sacră.
Lacrimile sale autentice când la telejurnal sunt anunţate abuzuri, nedreptăţi, violenţe, pensii cumplit de mici şi profesori netitulari disperaţi.
Pasiunea adolescentină pentru cântecele lui Renato Zero.
Râsul ei ca un clopoţel de argint, care îi pune în evidenţă gropiţele din obraji.
Când, după ce am stins lumina, puţin înainte de a adormi, se agaţă ca un koala de braţul meu drept.
Picioarele ei subţiri şi musculoase, pe care prea adesea le acoperă cu fuste prea lungi.
Când dimineaţa, înainte de a pleca la şcoală, îşi lua la revedere printr-un „Ciao, iubitule”, amintindu-mi că „iubitul” eram încă eu, eu şi nimeni altcineva. E ceva timp de când nu mai face asta. Iar vina e numai a mea. Cine ştie dacă o va mai face vreodată.

Aş putea să continui la nesfârşit. Nu credeam că-mi plac atât de multe lucruri la Paola. O cunosc pe de rost deja, dar asta nu mă face să o iubesc mai puţin. Precum admiratorii lui Dante care învaţă pe de rost toată Divina comedie şi apoi îi apreciază poezia într-un chip şi mai profund.
Paola este Divina comedie a mea.
Şi trag nădejde ca, mai devreme sau mai târziu, să-mi îngăduie să ies din Purgatoriul meu personal.

— 61 —

Deja dorm doar patru sau cinci ore pe noapte.

Anxietate sau insomnie, ce-o fi, e un avantaj pentru mine, având în vedere numărătoarea inversă aflată în desfăşurare. Trei ore în plus pe zi înseamnă mult timp câştigat. Fireşte, întrucât, în general, aceste ore sunt de la patru la şapte dimineaţa, le petrec în singurătate.

Cărţi. Mi-am făcut o listă de romane pe care le-am cumpărat şi nu le-am citit. Ajung însă mereu să le abandonez după primele zece rânduri. O apatie literară deja cronică şi definitivă. Atenţia mea durează cel mult cât parcurg benzile desenate din Diabolik.

Film. Revăd toată filmografia lui Hitchcock, Kubrik şi Spielberg. Restul e cinema inutil, făcut doar ca hobby sau din datorie. Ieri i-a venit rândul filmului Duel. Am intrat imediat în pielea personajului. Eu eram cel ce fugea, iar amicul Fritz mă urmărea la volanul unui Tir ucigaş.

Când se crapă de ziuă, mă trezesc că iar încep să scotocesc pe internet.

Şi caut pe Google mereu aceleaşi cuvinte aducătoare de moarte.

Azi-dimineţă am descoperit că zilnic în lume se nasc circa 365 000 de copii şi mor circa 155 000 de persoane de toate vârstele. Cu alte cuvinte, în fiecare zi numărul nostru creşte cu 210 000 de indivizi, aproape dublul populaţiei din provincia Latina. Suntem ca într-o eternă staţie de metrou, unii urcă, alţii coboară. Un metrou care se aglomerează tot mai mult, până când, într-o zi, inevitabil, va exploda. Metaforă banală, dar eficace.

Am găsit şi un site fantastic, care zice că poate calcula, cu o precizie infailibilă, ziua exactă a morţii tale, în baza unor statistici încrucişate. Trebuie doar să completezi un chestionar cu data naşterii, oraşul în care trăieşti, munca pe care o faci, ce operaţii ai suferit, ce boli şi chiar ce alergii ai. Apoi trebuie să adaugi datele de naştere şi de deces pe care le cunoşti ale tuturor rudelor apropiate şi respectivele cauze ale morţii.

Introduc toate datele şi apăs pe TRIMITE.

Aştept.

Iese o dată prevăzută a morţii.

2 iulie 2038.

Site-ul nu funcţionează.

Rămân nemişcat şi mă holbez la ecranul computerului.

Google.

2 iulie 2038.

Vor fi în plină desfăşurare mondialele de fotbal. Se vor fi terminat de curând sferturile de finală. Aş pierde semifinalele şi finala. Nu e bine.

Bine că mor mai devreme.

— 60 —

Corrado vrea să mă convingă pe mine şi pe Umberto să sărim împreună cu el cu paraşuta. A executat deja mai mult de o sută de sărituri, are brevet de instructor, chiar dacă nu practică. Mă las convins. Umberto nu. Ne va aştepta la sol şi va filma aterizarea noastră. Corrado îmi spune că în timpul coborârii voi sta agăţat de el. Înţeleg că mă tratează ca pe un copil bolnav. Nu-mi place. I-o zic şi se simte puţin ofensat.

— Voiam doar să te fac să petreci o zi cu totul altfel!

Schimb subiectul şi îi repet intenţia mea de a mă arunca în gol. O întreb pe Paola dacă vrea să vină cu noi, dar are de corectat extemporalele. Nu ar fi venit oricum. De când s-a întâmplat tărăşenia cu doamna Moroni, Corrado o cam calcă pe nervi.

Înainte de a merge la zona de lansare, mă roade o întrebare: cine a inventat paraşuta?

Trebuia să-mi închipui: Leonardo.

În Codice Atlantico, inventatorul meu preferat a notat că, ajutat de un cort din pânză de in, în formă de piramidă, cu baza ţinută deschisă în mod rigid şi care are douăsprezece braţe (aproximativ şapte metri) în lărgime şi tot atâta în adâncime, „oricine se va putea arunca de la orice înălţime, fără niciun risc”.

Săritura pe care Corrado a programat-o pentru un începător ca mine se numeşte „tandem”, pentru că, aşa cum mi-a şi explicat deja, voi sări în gol legat de el. Vom zbura până la 4 200 m la bordul unui Turbo Finist, apoi ne vom arunca în jos. Un minut de cădere liberă, până când Corrado deschide paraşuta, cam la 1 500 m de sol.

Mi-e frică. Numai descrierea mă umple de groază.

Corrado mă linişteşte în timp ce ne urcăm în micul aparat de zbor.

— A te arunca cu paraşuta e ca a face dragoste cu lumea întreagă.

— Mulţumesc, prietene, apreciez nespus efortul metaforic, dar mie tot mi-e frică.

— Termină, am şi ajuns.

Micului aeroplan îi trebuie doar un sfert de oră ca să atingă cota prevăzută. În timp ce ne fixăm corzile, cineva deschide larg poarta de acces. Fără niciun preaviz, Corrado mă împinge în gol. Jur că, dacă supravieţuiesc, îl ucid cu mâinile goale.

Dar după doar o clipă, descopăr ceva ce nu se poate exprima în cuvinte. „A te prăbuşi în gol” nu seamănă cu „a cădea”, aşa cum se crede. Seamănă mult mai mult cu „a înota”. Reuşesc să mă mişc în aer şi să mă rotesc exact ca sub apă. Înot la patru mii de metri altitudine şi sunt beat de atâtea senzaţii. Corrado îmi urlă ceva, dar nu aud nimic. Timp de şaizeci de secunde sunt în transă, sunt un înotător în aer, mă amuz să fac salturi grupate, obligându-l şi pe instructorul meu siamez să mă urmeze în mişcări. Apoi Corrado deschide paraşuta, se sfârşeşte o magie, dar începe alta. Privite de sus, pământul şi peisajul cu care suntem obişnuiţi din avion sunt privelişti mai emoţionante fără filtrul hubloului. Alunecăm în jos încet-încet şi coborâm, ghidaţi de prietenul meu cel expert, chiar lângă aeroportul de pe care am plecat.

— Ei? îmi zice. Ţi-a plăcut?

— De ce nu m-ai dus aici şi până acum? îl întreb exaltat.

— Pentru că eşti un fricos şi jumătate.

Are dreptate. Îmi dau seama brusc că toată viaţa am fost un fricos. Îmi arată înregistrarea video făcută cu aparatura pe care o aveam asupra mea, cu faţa mea în prim-plan. Este cel mai frumos filmuleţ în care eu sunt protagonist, după cel de la nunta mea. În filmuleţ, râd un minut încontinuu. Nu-mi dădusem seama de asta. Înot în aer şi râd ca un nou-născut pe care îl gâdili.

— 59 —

Ştiţi acele zile inutile de mai, cu cerul pregătit să deşerte asupra lumii cascade de lacrimi tropicale? Azi, adică.

Nu mişc un deget şi rămân aşezat în fotoliu, gândindu-mă la moarte.

— 58 —

Giuseppe Garibaldi are timbrul lui comemorativ personal. Până aici n-am ce critica. Mai au unul asemănător şi Sfânta Caterina din Siena, Carlo Goldoni, Pietro Mennea, Federico Fellini, Emilio Salgari, Primo Levi, Ennio Flaiano, Alessandro Manzoni, Michelangelo, Massimo Troisi, Ştrumfii, Enrico Caruso, Alberto Sordi şi, fireşte, Leonardo da Vinci. Alături de ei o întreagă pleiadă de sfinţi, poeţi şi navigatori cu totul remarcabili.

Eu nu voi avea parte de aşa ceva. Filatelia mă va ignora total după moarte. Asta e. De mic, colecţionam timbre folosite, dezlipindu-le cu ajutorul aburilor de pe scrisorile pe care puneam eu mâna în cămăruţa de portar a bunicului. Sperând să dau lovitura, găsind o piesă rară de inestimabilă valoare. Dar Bolaffi, societatea filatelică, mă dezamăgea de fiecare dată: niciun timbru din colecţia mea nu valora mai mult de o sută de lire. Mă consolam visând că într-o bună zi îmi voi vedea chipul imortalizat printre marginile cu zimţişori sub care să scrie „Lire 60". Asta e, n-am reuşit. Şi nu voi avea măcar parte de satisfacţia de a deţine o stradă, fie ea şi periferică, închinată memoriei mele. Să fie sculptat în lespedea de marmură: „Lucio Battistini – 1973–2013 – Jucător de polo". Nu sună rău. Măcar rondul unui sens giratoriu ar putea să mi-l închine, vreo piaţetă periferică din spatele vreunui bloc, măcar una din acelea neasfaltate, unde-ţi provoci prietenii la întreceri cu maşina.

Dar nimic din toate astea.

N-am scris niciun cântec faimos, ştiu.

N-am descoperit niciun vaccin.

Nu am făcut niciun miracol.

Nu am câştigat Olimpiada.

Nu am filmat nicio capodoperă a artei cinematografice.

Nu am proiectat nicio cupolă a vreunei bazilici.

Nu am scris Logodnicii.

Nu am niciun duşman pe care să-l cheme Gargamel, ca pe vrăjitorul cel rău din Ştrumfii.

Nu am niciun merit pentru a fi pomenit oficial. Pentru a se justifica placa de marmură de pe vreo clădire. O placă prin faţa căreia să treacă cineva şi să zică: „Ia să văd eu pe Wikipedia cine o fi Battistini ăsta!"

Şi totuşi am o soţie şi doi copii pe care îi iubesc, nişte prieteni minunaţi, o echipă de juniori care şi-ar da şi viaţa pentru mine. Am făcut nişte greşeli, şi voi

mai face, dar am participat şi eu la sărbătoare. Eram şi eu acolo. Poate că într-un colţ, nu eu eram cel sărbătorit, dar eram acolo. Singurul regret e că a trebuit să descopăr că voi muri, pentru a începe să trăiesc.

Era o veche melodie a lui Petrolini pe care o ştiam în irezistibila versiune a lui Gigi Proietti, al cărei refren era aşa: „Sunt bucuros că mor, dar îmi pare rău. Îmi pare rău că mor, dar sunt bucuros”. Amuzant şi adevărat.

Sunt bucuros că mor, dar îmi pare rău.

Îmi pare rău că mor, dar sunt bucuros.

De mâine acesta va fi mottoul meu.

— 57 —

Emoţia cea mai mare a vieţii mele am simţit-o când l-am luat în braţe pe Lorenzo pentru prima oară. Avea cinci minute, doar cât i s-a tăiat cordonul ombilical, cât a fost spălat şi cât a fost îmbrăţişat de Paola. Apoi, soţia mea mi l-a dat mie în braţe şi adrenalina a inundat întregul meu sistem limfatic.

Paola şi cu mine l-am învăţat să citească, graţie lui Mickey Mouse, când avea trei ani şi jumătate, să scrie la patru ani, să proiecteze case din Lego la patru ani şi jumătate, să meargă cu bicicleta fără roţi ajutătoare la cinci ani, să gătească paste cu roşii şi busuioc la opt ani. Singurul meu regret, cum ştiţi, e că nu am reuşit să-l învăţ să înoate, şi cu atât mai puţin să-l fac să-i placă poloul. Încerc faţă de el un sentiment amestecat de gingăşie, invidie şi totală ocrotire.

Azi-dimineaţă îl urmăream cum încerca să repare maşina de spălat vase din care curgea apa. O consultă cu atenţie cam cinci minute, apoi se întoarce către mine:

— Tată, e doar o problemă de garnitură. Modelul B60, ar trebui s-o găseşti şi la magazinul de metalocasnice de aici din spate, că au toate piesele de schimb. Dacă o cumperi acum, ţi-o repar în zece minute.

Execut ordinul fără să crâcnesc şi plec să fac rost de inelul de cauciuc atât de fundamental. Pe drum, mi se îngrămădesc în minte toate lucrurile de care îmi va fi dor legate de inventatorul meu preferat.

Când zice „nu eu am fost”, dar are o mustaţă de ciocolată pe obraz.

Felul său de a te privi cu şiretenie, cu aerul unuia care ştie mult mai multe decât tine.

Somnul lui profund din care, ca să-l scoli, trebuie să-l scuturi de-a binelea.

Cărţile de proză pe care le subliniază în roşu şi albastru, ca şi cum ar fi nişte texte universitare.

Pasiunea lui fără limite pentru fistic.

Colecţia lui de poze cu persoane urâte, pe care le face pe şest la şcoală sau pe stradă.

Când încearcă să aprindă şemineul cu o revistă din colecţia mea cu Diabolik.

Scrisorelele către Moş Crăciun, întotdeauna foarte detaliate.

Bucuria lui când mergem noi doi singuri la cinema să vedem filme cu supereroi.

Ura sa declarată faţă de şcoală.

Când încearcă să-l dreseze pe hamsterul nostru.

Pijamaua lui de Spiderman, cu două numere mai mică.
Engleza lui mai bună decât a mea.
Când mă obligă să revăd Harry Potter a suta oară.
Dezordinea creativă din camera lui.
Când se bagă în dulap şi citeşte la lanternă, pentru a nu fi deranjat.
Când inundă toată casa făcând experimente hidraulice prea puţin identificabile.
Când o mângâia pe sora lui în leagăn.
Compunerile lui în care scrie că „tata e un sportiv ratat” sau că vrea „să inventeze o maşină care face temele automat”.
Când încearcă pe furiş hainele mele.
Modul lui pisălog de a se văita când nu obţine ceea ce vrea.
Când tace timp de trei zile la rând, ca să ne arate că este îmbufnat după ce l-am pedepsit.
Când joc tenis cu Umberto şi el e băiatul de mingi.

Îţi poate lipsi ceva ce încă există? Sunt cotropit de un sentiment ilogic de gol preventiv. Mă întorc acasă cu garnitura de cauciuc şi mă uit cum micul instalator pe care l-am adus pe lume repară maşina de spălat vase. Nu mai vreau să pierd nici măcar o secundă din viaţa lui. Am pierdut deja destule.

— 56 —

Azi am făcut egal. Acum nu mai e de jucat decât ultima partidă din campionatul ordinar. Este încă deschisă posibilitatea de a disputa meciurile de baraj pentru promovare. Ca antrenor, nu sunt rău deloc. Ca bolnav însă, sunt cu adevărat îngrozitor. Chiar nu-mi iese deloc rolul ăsta de bolnav. Paola îmi face reproşuri, iar eu mă las muştruluit. E un semnal al atenţiei ei. Nu uit niciun minut că obiectivul meu principal e să fiu iertat de ea. Dar nu vreau ca asta să se întâmple din pricina bolii mele.

Realizez acum că e ca şi când ne-am fi întors înapoi în timp cu zece ani. Trebuie din nou s-o cuceresc. E un angajament.

— 55 —

Prăvălia de Taclale a devenit refugiul meu, precum căsuţa din copac a nepoţeilor lui Donald Răţoiul. Trec pe acolo ori de câte ori pot. Azi i-am dus cu mine şi pe Corrado şi Umberto. Astfel, l-au cunoscut pe Massimiliano şi pe Giannandrea, cel cu depresia. Prietenul meu pilot are foarte mult timp liber când nu e în cursă, dar veterinarul ştiu că se rupe mai des de la cabinet, special pentru a sta cu mine. Apreciez teribil acest lucru.

După-amiaza ia o turnură neaşteptată când Massimiliano scoate dintr-o debara un Subbuteo, un joc de fotbal de masă cu pioni. Simpla sa denumire sunt sigur că provoacă în cititorii de sex masculin trecuţi de patruzeci de ani un freamăt de încântare. Iar în femeile de orice vârstă, o atitudine compătimitoare faţă de vădita inferioritate a ceea ce ar trebui să însemne sexul puternic.

Niciun bărbat italian obişnuit, în jur de patruzeci de ani, nu poate rezista jocului de fotbal cu pioni ce trebuie deplasaţi prin bobârnace.

Întindem pe jos pâsla cea verde, facem lista meciurilor, că fiind în cinci nu e aşa simplu, trebuie să parcurgem un adevărat tur în stil italian cu multe clasamente şi golaveraje. Trei ore de neuitat, încununate de o victorie a mea prin penalty în partida decisivă împotriva lui Giannandrea, care s-a arătat a fi un magician al careului cu pioni.

Cu cât trece timpul, cu atât realizez că puţinii bani pe care îi am puşi deoparte nu-mi mai folosesc la nimic, vor fi utili doar ca să le asigure un viitor mai fără griji Paolei şi copiilor. Eu oricum sunt fericit când mă joc. Şi jocul, din fericire, e gratis.

— 54 —

Eva.

Toţi prietenii mei consideră că i-am dat acest nume celui de-al doilea copil al meu pentru a omagia prima figură feminină a tuturor timpurilor, femeia lui Adam şi, printre altele, şi mama afectuoşilor frăţiori Cain şi Abel.

Fals.

I-am zis Eva de la Eva Kant, frumoasa femeie a lui Diabolik.

Sunt îndrăgostit de ea de când mă ştiu. Cred că am trăit primele pulsiuni adolescentine pentru ea, seducătoarea hoaţă blondă din Clerville.

O privesc pe micuţa mea Eva cum se joacă în sufragerie. Construieşte un apartament cu piesele de Lego ale lui Lorenzo, cu multe detalii de arhitectură internă, ca o adevărată profesionistă. După care pictează cu ojă nişte tăblii argintii de pe acoperiş.

— Sunt panouri solare, îmi spune ea, e o casă ecologică.

Zâmbesc.

Rămân să o privesc, în timp ce-şi termină căsuţa din piese îmbinate.

Sunt foarte multe lucrurile legate de ea de care îmi va fi dor.

Întrebările ei, mereu precise şi foarte grele.

Când mă salută, aşa cum ştiţi deja, cu „Miao” în loc de „Ciao”.

Mirosul ei care seamănă nemaipomenit de mult cu cel al mamei sale.

Năsucul ei în vânt, care nu seamănă, din fericire, cu al meu.

Sporovăiala ei de neoprit, ca de comentator radiofonic.

Salata biologică specială, pe care o cultivă pe terasă şi pe care ne pune din când în când să o mâncăm.

Când îşi ceartă frăţiorul că nu e atent la sortarea gunoiului menajer.

Când mă obligă să cumpăr nişte pături, pentru a le dona unui azil de câini.

Simţul său înnăscut al dreptăţii.

Agenda de la banca mea pe care îşi notează ce are ea de făcut zilnic.

Modul ei ciudat de a roti spaghetele pe furculiţă în sens invers acelor de ceasornic.

Când mă strigă „tată” cu vocea ei puţin nazală.

Vocabularul ei ales.

Păpuşa ei preferată, una Milla, de-acum cam deprimată şi melancolică.

Interesul ei neobişnuit pentru telejurnal.

Când se joacă pe jos cu pisicile noastre aristocrate.

Pasiunea ei pentru ceară, pe care constatăm că o topeşte prin locurile cele mai neaşteptate.

Zâmbetul ei şi gropiţele din obraji, cu care mă primeşte de câte ori mă vede.

Eva.

Micuţa mea femeie.

Într-o zi, mi-a pus această întrebare care m-a lăsat paf: „Tată, dar de ce nu se fac conserve pentru pisici cu gust de şoricel?”

Chiar aşa, de ce nu se fac? Adevărul e că e de neînţeles.

N-am ştiut să dau un răspuns logic.

Eva.

Aş vrea să-i răspund altor mii de întrebări de-ale ei, impertinente sau ciudate. Şi o voi face. Atâta vreme cât voi fi conectat.

— 53 —

Vara lui 1978. Cine ştie din ce motiv, astăzi, neuronii mei s-au întors în timp către un iulie îndepărtat, pe când bunicii mei deveniseră deja părinţii mei, eu eram un copil obez şi fericit, John Lennon trăia, iar stratul de ozon nu era încă găurit.

Petreceam vacanţele la Ladispoli. Pentru cine nu ştie, Ladispoli nu e tocmai Saint-Tropez. Localitatea e renumită pentru Sărbătoarea anghinarei de Roma şi e înfrăţită cu oraşul spaniol Benicarló datorită pasiunii comune pentru cultivarea acestei simpatice plante (am numi-o afinitate electivă gastronomică). Tipic pentru plaja acestei localităţi e nisipul de un nefiresc negru ca smoala, din cauza unei mari concentraţii de fier.

Una dintre primele amintiri erotice pe care le am este Stella.

Cinci ani, ca şi mine.

Pistrui.

Păr roşcat.

Un zâmbet ce te farmecă, fără un dinţişor.

O zeiţă.

Prima mea dragoste.

Poate o mai iubesc şi azi.

Îmi amintesc ca ieri acea dimineaţă tragică.

Stella se juca pe ţărm cu alţi câţiva copii, printre care şi subsemnatul. Castelul de nisip se clădea puţin cam strâmb, dar trebuia să reziste doar încă vreo câteva ore, până la flux. Mama Franca şi tata Ugo, părinţii Stellei, amândoi funcţionari în minister, erau sub umbrela de soare la câţiva paşi. El citea „La Gazzetta dello Sport”, ea, un roman de Ellery Queen. Sub umbrela de alături se instalează bunicii mei. Bunicul moţăia în şezlong, bunica făcea cuvinte încrucişate.

Era aproape ora 11 când s-a dat drumul la momentul băii, căci doamna Franca ţinea morţiş la cele trei ore canonice de digestie de după masa de dimineaţă, până la aruncatul în apă. Luă covrigul pregătit pentru Stella şi se întoarse către fiica ei.

„Stella!”

Dar nu o văzu. O căută din priviri. Nimic. Îl chemă pe soţul ei şi cei doi o căutară prin jur îngrijoraţi, strigând-o tare. Eu şi prietenii ei am văzut-o ridicându-se de lângă castel, dar altceva nu mai ştiam. Nimeni nu o mai văzuse de câteva minute.

Panica puse stăpânire pe cei doi părinţi.

O căutarăm pe toată plaja. Am chemat-o şi prin megafonul clădirii de pe plajă.

„Fetiţa Stella Martani e aşteptată de părinţi la barul de pe plajă!”

Nimic.

Stella dispăruse.

Cineva a zis că o văzuse intrând în apă.

Alţii o văzuseră ieşind din clădire.

Alţii vorbeau de un străin misterios care intrase în vorbă cu ea.

Mitomani, victime ale unei insolaţii.

Singurul lucru adevărat era că unica, marea dragoste a vieţii mele se evaporase în neant.

După o oră, părinţii ei se duseră să reclame dispariţia la poliţie. Dar toate căutările au fost zadarnice. Stella dispăruse de pe plajă între 10:58 şi 11:00. Un caz demn de Dosarele X.

Astăzi Stella ar avea patruzeci de ani. Ca şi mine. De fapt, nu „ar avea”, poate că „are”. Ugo şi Franca, acum nişte modeşti pensionari, nu au mai aflat nimic de ea de atunci. Îmi povesteşte acelaşi bătrân salvamar de odinioară din Ladispoli că aceştia doi, în mod disperat, obsesiv (el adaugă şi „prostesc”, pentru că e un insensibil), se întorc în fiecare zi pe acea plajă, astăzi aproape în întregime erodată de înaintarea de neoprit a mării. Se aşază acolo pe două şezlonguri aduse de acasă. Privesc marea şi aşteaptă. De câte ori îşi întorc privirea către ţărm visează să-şi vadă fetiţa mergând pe malul apei, alergând spre ei şi zâmbindu-le cu guriţa ei ştirbă după care se topeau.

„Mami, tati, m-am întors! Facem o băiţă? Au trecut trei ore?”

Visează să se arunce în mare cu toţii împreună. Ar da orice ca Dumnezeu să întoarcă timpul înapoi la acea vară a anului ’78. Dar Dumnezeu, ştie toată lumea, nu-şi distrage atenţia niciodată.

Când apune soarele, Ugo şi Franca pliază şezlongurile şi se întorc acasă, ţinându-se de mână.

Azi m-am dus pe plajă şi m-am uitat la ei, pe furiş. Au trecut pe lângă mine, îndepărtându-se. Nu au cum să-şi aducă aminte de mine. Aveam cinci ani. Ugo m-a privit ca şi când aş fi fost străveziu. Franca însă s-a oprit o clipă mai mult, când ne-am încrucişat privirile. M-a recunoscut, ştiu asta. Femeile au un al şaselea simţ. Sau sunt doar mai inteligente. Dar n-am avut curajul să-i opresc. În fond, n-aş fi ştiut ce să le spun.

Mi-am suflecat pantalonii şi am mers pe malul udat de valuri. Soarele coborâse deja dincolo de orizont. Aveam la dispoziţie doar un sfert de oră să fac acest castel de nisip, pe care nu reuşisem să-l termin cu mult timp în urmă. Îndemânarea mea de arhitect şi de constructor de castele din nisip nu mă părăsise. Aproape că terminasem, când un val nefiresc mi-l mătură şi mi-l turteşte cu o răutate nepăsătoare.

E soarta mea să las lucrurile la jumătate. Şi castelele.

— 52 —

Seară cu Umberto şi Corrado în cartierul San Lorenzo. În ultimul moment ni s-a alăturat şi Oscar. De când e logodit, pare unul de-al nostru, chiar dacă are treizeci de ani şi treizeci de kile în plus. În seara asta a profitat de permisie, pentru că Martina o înlocuieşte pe nepoata ei într-o vizită nocturnă prin Roma.

Am rezervat o masă într-un restaurant unde cică se mănâncă bio. Seara caldă ne permite să stăm afară, înconjuraţi de studenţi. Printre zarzavaturi crude şi lasagne verzi, Oscar ne-a expus ultima lui idee cu privire la îmbunătăţirea calităţii vieţii în Italia. Teoria lui pleacă de la criteriul aplicat în legătură cu carnetele de conducere, adică sistemul de reînnoire o dată la zece ani. Cofetarul cel ager propune o reînnoire pentru absolut orice, ca o garanţie de calitate ce poate fi dată clientului sau consumatorului. Exemplele pe care le oferă sunt foarte logice.

— Voi v-aţi da pe mâna unui medic care a terminat facultatea în 1962? Sau v-aţi da maşina la reparat pe mâna unui mecanic care a învăţat meserie pe Fiaturile 1100? Sau v-aţi lăsa apăraţi în instanţă de un avocat care şi-a dat examenele la jumătatea secolului trecut?

Răspunsul, fireşte, este nu, şi totuşi toţi trei trebuie să admitem că facem acest lucru încontinuu.

Oscar măreşte miza:

— Experienţa, băieţi, nu e de ajuns. Medicina, ştiinţa, arta şi societatea însăşi au înaintat foarte mult. Aşadar, reînnoire şi cursuri de perfecţionare obligatorii pentru toţi, la fiecare zece ani, altfel să se pedepsească prin închiderea activităţii.

— Adevărul e că noi facem acest lucru, precizează Corrado.

— Şi aş vrea să văd şi eu! sare Oscar, apoi se adresează lui Umberto:

— Şi voi, veterinarii?

— Noi... avem, de fapt, un curs de perfecţionare, dar un examen adevărat nu avem.

— Vezi? Eu aş aplica regula asta tuturor, inclusiv la examenul de bacalaureat, zis şi „de maturitate”. O dată la zece ani să se dea din nou examenul, ca să vedem dacă am uitat totul sau dacă încă suntem „maturi”.

Să mă gândesc. Adevărul e că, de câte ori văd probele de bacalaureat care urmează să se desfăşoare în următoarele săptămâni, îmi dau seama că nu aş fi niciodată în stare să iau din nou examenul şi să fac faţă unei traduceri din latină sau unei probleme de matematică. Astăzi, pentru mine, un algoritm nu e altceva

decât un cuvânt evocativ caraghios, iar tabelul lui Mendeleev este amintirea foarte îndepărtată a unui uriaş panou cam ca acela de la tombole.

Oscar se lansează într-o probă empirică a teoriei sale. Se ridică în picioare şi se adresează cu voce tare tuturor clienţilor din restaurant.

— Să ridice mâna cine îşi aminteşte de ce a izbucnit al Doilea Război Mondial?

Ridică mâna doar un puştan de vreo 13 ani care a studiat lucrurile astea de curând.

— Din cauza asasinării arhiducelui Franz Ferdinand şi a soţiei sale, Sofia. Sau cel puţin acesta e pretextul oficial.

— Şi ce e o derivată? Dar viitorul anterior?

Seara devine un fel de Vrei să fii milionar? colectiv, fiind cu toţii animaţi de o sănătoasă întrecere în a defini noţiunile. Devenim atracţia întregului local.

Ne întoarcem acasă pe la două noaptea, ca nişte adolescenţi pierde-vară, continuând să ne întrebăm cine or fi fost băieţii din Strada Panisperna[16] şi cum s-o chema capitala Uzbekistanului.

---

[16] Referire la I ragazzi di Via Panisperna, filmul lui Gianni Amelio din 1989, în care se vorbeşte despre grupul omonim de tineri fizicieni italieni ai anilor ’30 reuniţi în jurul lui Enrico Fermi, cunoscut specialist în fizică nucleară. Printre ei, ca viitori oameni de ştiinţă şi personaje ale filmului, Emilio Segrè, Bruno Pontecorvo, Edoardo Amaldi şi Ettore Majorana. (N.t.)

— 51 —

Madonna, nutriţionista mea naturopată, mă fixează cu o privire scormonitoare. Parcă aş fi la confesional.

— A trecut ceva vreme de când nu ne-am văzut...

— Aşa e, răspund eu deja cu coada între picioare.

— Cum merge cu regimul?

— Mă rog... l-am cam încălcat, dar am pierdut deja cinci kilograme.

— Încălcările acestea ne ajută să nu cedăm. Eu îi sfătuiesc mereu pe pacienţii mei să facă şi excepţii, o zi pe lună.

Îi mărturisesc că în cazul meu a fost vorba de mai multe zile, de mult mai multe zile, şi că de câteva ori am revenit chiar la gogoşile prăjite cu gaură ale socrului meu.

Doctoriţa Zanella mă întreabă de ce am venit eu la ea. Încerc să-i explic că mersul galopant al bolii nu m-a ajutat din punct de vedere psihologic să mă ţin tare, dar că sfaturile ei despre alimentaţie mi-au făcut bine, că mă simt mai tonic şi că dorm puţin mai mult. Chiar dacă markerii, din nefericire, continuă să crească.

— Nu e simplu să devii vegan la patruzeci de ani, conchid eu.

— Asta aşa e, admite şi ea.

Apoi mă invită să fac efortul de a urma un regim bazat mai ales pe fructe.

— Fructarienii sunt foarte longevivi. Şi nu e vorba de o coincidenţă.

Cuvântul fructarieni mă face să surâd.

Îi spun că, în fond, am venit pentru un alt motiv, care nu mă priveşte în mod direct.

— Am doi copii, de şase şi de nouă ani. Aş vrea să-mi indicaţi dieta cea mai potrivită pentru ca ei să crească sănătos. Un regim alimentar care să-i ajute să nu comită greşelile mele şi mai ales să trăiască mai mult decât mine. Poartă din păcate şi ADN-ul meu deficitar.

Doctoriţa îmi surâde. Sub scorţoşenia aceea de gheaţă demnă de Domnişoara Rottenmaier bate totuşi o inimă.

Petrecem următoarele două ore vorbind despre regimuri. Eu îmi iau notiţe. Lorenzo şi Eva sunt viaţa mea. Vreau ca niciodată să nu li se întâmple ceea ce mi se întâmplă mie. Niciodată.

— 50 —

Mă aflu la jumătatea drumului.

E cazul să sărbătoresc.

După cină, o conving pe Paola şi pe copii să ieşim în oraş. Îi invit şi pe Oscar şi Martina, care deja formează un minunat cuplu stabil. Trebuie să o fac şi pe soţia mea să cunoască una dintre plăcerile vieţii.

Un cuvânt simplu, de vară şi bun la gust.

Cremolato.

— 49 —

Duminică dimineaţa.

Stau pe burtă cu toată faţa ascunsă în pernă.

Sunet de clopot.

Biserica San Lorenzo, de dincolo de ziduri, care se găseşte la 100 m de casa mea îşi cheamă credincioşii. De zece ani nu merg la slujbă. Din ziua cununiei mele. M-am cununat în biserică de dragul Paolei. După confirmare, n-am mai pus piciorul în parohia mea şi nici nu m-am mai rugat. Sunt un agnostic. Aşa cum am spus. Şi somnoros, pe deasupra.

Deschid un ochi, fără să mă mişc. Paola, lângă mine, aude zgomotul pleoapei mele.

— Ai tuşit toată noaptea, îmi dezvăluie ea, fără să se întoarcă spre mine.

— Iartă-mă, dacă vrei, diseară îmi fac culcuş pe canapea.

— Nu, dar te rog pune în aplicare ceea ce ţi-au spus medicii, reîncepe să faci puţin sport... oxigenează-ţi plămânii, obligă-i să respire.

— Nu mai pot înota bine, ştii asta. Dacă îmi mişc braţele mă doare.

— Nu există doar înotul pe lume. Ia-ţi bicicleta din garaj şi dă o tură.

Dacă este ceva ce urăsc pe lume, acel lucru se numeşte a merge cu bicicleta.

Bicicleta la Roma, care e toată numai urcuşuri şi coborâşuri, e un mijloc de transport inutil. Şi foarte periculos. Iar ca sport, chiar că nu are nicio logică: nu sunt goluri sau coşuri de marcat, ce plictiseală! Gândiţi-vă la cursele de bicicletă,

de vreo patru sau cinci ore, când toţi pălăvrăvesc în grup, ca iubitorii de cicloturism.

„Cum se simte soţia ta?”

„A născut sora ta?”

„Ai reparat stricăciunea din baie?”

„Până la urmă, îţi vinzi maşina de teren?”

După care, la câţiva kilometri de sosire, îl trezesc pe sprinterul echipei, care a aţipit în mijlocul plutonului, şi-i spun că acum e momentul lui. Dacă etapa e în urcuş, îl trezesc pe căţărător – care e versiunea montană a sprinterului, de regulă pirpiriu, antipatic şi încăpăţânat – şi îl lansează în atac. Ceilalţi între timp continuă să flecărească sau să facă integrame.

Ce sport e ăsta?

Pentru mine, sportul nu e sport dacă nu presupune şi o minge de orice dimensiune. Acestea fiind zise, deschid uşa garajului. Înăuntru se găseşte bătrâna mea bicicletă Bianchi. Să tot aibă douăzeci de ani. E sprijinită de zidul din fund, sunt cam patru–cinci ani de când n-am mai folosit-o.

O întrebare fundamentală îmi vine spontan în cap: cine a inventat bicicleta?

Are o origine controversată, multe prototipuri de vehicule pe două roţi au fost realizate în Europa între sfârşitul secolului al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea. Cea dintâi bicicletă, conform cercetărilor mai serioase, trebuie atribuită baronului Karl von Drais, un funcţionar al statului în Marele Ducat al Baden-ului, care în 1817 a inventat o Laufmaschine („o maşină de curse”), care sub toate aspectele era un velociped. Cea mai importantă îmbunătăţire a acestui proiect faţă de modelele precedente era adăugirea ghidonului. Se zice că interesul baronului de a găsi o alternativă la folosirea cailor s-ar fi datorat morţii frecvente a cabalinelor pricinuite de recoltele foarte slabe din 1816 (numit şi „anul fără vară”, în urma erupţiei vulcanului Tambora din insula Sumbawa din actuala Indonezie, petrecută între 5 şi 15 aprilie 1815, când cerul lumii întregi a fost acoperit de o ceaţă neagră). Totul este foarte fascinant. Dar cine a inventat cu adevărat bicicleta?

Simplu.

Dar de astă dată vreau să fiu cât se poate de exact.

La pagina 133 din Codex Atlanticus al lui Leonardo da Vinci, se poate vedea desenul unui vehicul cu două roţi, în care e greu să nu recunoşti bicicleta timpurilor noastre.

Tot el? Ei bine da, toscanul multitasking prin excelenţă a inventat şi Graziella, bicicleta noastră.

Mă întorc la sarcina ingrată de a-mi recupera propriul velociped, de care mă despart ani şi ani de catrafuse depozitate unele peste altele. Văd două cufere pline cu hainele bunicilor mei, colecţia mucegăită a revistei „Quattroruote”, câteva cutii cu manualele mele de şcoală, abandonate şi uitate, o roată

dezumflată (poate a vechiului meu Fiat 500), un fotoliu năpădit de acarieni, o cutie plină de telecomenzi de pe la cine ştie ce aparate, vechile platane pentru discurile de 33 de rotaţii, pe care le foloseam când voiam să fiu disc-jockey, un cuier urât (nu există un adjectiv mai bun), două lampadare prăfuite cu ciucuri de cristal. Bicicleta e blocată de toate resturile vieţii mele, un fel de cimitir numit garaj al tuturor obiectelor inutile, pe care n-am avut niciodată curajul să le arunc. Iau o decizie neaşteptată. Le dau la o parte ca să ajung mai simplu la bicicletă. Le pun pe fiecare în pubela corespunzătoare: revistele „Quattroruote" şi cărţile în cea pentru hârtie, lampadarele la sticlă, telecomenzile şi roata la gunoiul mixt. Pentru restul, chem serviciul ad hoc de salubritate. Voi da afară tot. Vreau să golesc garajul. Garajele ticsite sunt inutile. Ca şi ciclismul.

Ajung în fine la bicicleta mea model Bianchi. E încă într-o stare foarte bună. Mai trebuie doar să-i ung puţin lanţul şi să-i umflu roţile şi e gata să mă plimbe prin jur. Aleg un traseu plan, fără piatră cubică. Cartierul Eur e perfect. Voi merge spre mare, pe drumul ce-i poartă numele lui Cristofor Columb. Îmi pun în urechi căştile iPod-ului. Selectez cu atenţie piesele. Dance, anii '70. Trec peste notele nostalgice ale Donnei Summer.

Mă las în voia ritmului cu care pedalez, monoton ca şi gândurile mele. Trec prin faţa unei bisericuţe, unde patru tineri ciocli tocmai vâră într-un Mercedes un sicriu de mahon. În jurul lui, vreo douăzeci de persoane în vârstă şi ici-colo câteva lacrimi. Nu există ceva mai trist pe lume decât o înmormântare cu puţini participanţi. Seamănă cu un concert al unui fost mare star al muzicii, la care se duc doar fanii cei nostalgici. Pentru a evita această melancolică eventualitate, nu există decât o soluţie: funeraliile premature. Mai sunt doar locuri în picioare pentru funeraliile anticipate. E cam slabă consolarea...

Nu m-am gândit niciodată la propria mea înmormântare. Nimeni nu se gândeşte la propria-i înmormântare. Şi totuşi, este rolul final şi nerepetabil al fiecăruia dintre noi, pe care îl interpretăm în mod magistral din poziţia de protagonişti. Deci merită să-i dedicăm cinci minute, măcar ca să nu ne facem de râs.

Mai întâi, trebuie ales tipul de ceremonie.

Varianta I în stil italian: funeralii clasice în biserică, preot plictisit, lacrimi şi cuvinte emoţionante ale prietenilor celor mai apropiaţi, apoi cu toţii în cimitir pentru înhumare (dacă în cimitirul dorit locul nu este rezervat) şi apoi cu toţii acasă la rudele cele mai apropiate ale răposatului, plângând până noaptea târziu şi mâncând feluri reci de la rotiserie.

Varianta II în stil american: înhumare laică într-un frumos cimitir cu pajişte ca de teren de golf, cu muzică şi poezie, apoi cu toţii la funeral party în casa celui dispărut, cu un bufet bogat şi o trupă care interpretează cântecele lui preferate. De obicei, văduva se dezlănţuie într-un rock'n'roll acrobatic cu un unchi iubitor de dans.

O să vi se pară o blasfemie, dar eu prefer de departe varianta II.

Înmormântarea mea va fi o mare sărbătoare. Păcat că eu voi participa din poziţia culcat.

— 48 —

Ziua lui Lorenzo. Sunt chemaţi toţi prietenii lui, într-un spaţiu de joacă pentru copii aflat nu departe de casă, amenajat astfel ca să înveselească sărbătorirea copiilor sub zece ani. Singurii adulţi admişi suntem eu şi Paola, în compania unei alte mame mult prea grijulie. E un infern de urlete şi strigăte, cu greu ţinut în frâu de administratorii localului îmbrăcaţi în clovni, deveniţi ţinta glumelor de tot felul. Cei doi băieţi se străduiesc din răsputeri să câştige încrederea şi simpatia copiilor, dar fără niciun rezultat.

Eu stau oarecum într-un colţ, ciugulind popcorn şi sărăţele. Am propus nişte jocuri, dar mi-au fost refuzate cu dispreţ. Îmi dau seama că pentru nişte puşti de nouă ani nu pot fi decât un biet bătrânel patetic.

Mă uit la zvăpăiatul de Lorenzo cum zburdă prin sala de joacă în fruntea grupului de prieteni. I-am făcut cadou o trusă uriaşă de culori pentru a picta cu degetele, iar zâmbetul pe care mi l-a oferit în schimb m-a făcut să mă simt vindecat, pentru o clipă. Realizez abia acum că există ceva important pe care nu-l voi putea face în viitor, dar pe care trebuie neapărat să îl gestionez cumva.

— Ce? mă întreabă Umberto.

— Cadourile. Trebuie să cumpăr cadourile pentru Lorenzo şi Eva pentru anii viitori. Nu-i pot lăsa fără daruri de ziua lor din partea tăticului lor.

— Dar cum...?

Nu-i dau timp suficient să reacţioneze.

— Simplu. Eu le aleg, tu le cumperi şi le dai copiilor.

— Ah!

— Să nu-mi spui nu.

— Am spus „Ah!”

— Îţi fac o listă precisă, pentru fiecare an. Şi dacă vezi că nu merge ceva sau s-a demodat între timp, poţi şi să schimbi. Să ajungem măcar până la optsprezece ani.

— Pot să spun ce cred?

Dau din cap că da şi aştept părerea prietenului meu. În jurul nostru, rumoarea din bar pare să se fi atenuat, ca şi cum toţi ar fi în aşteptarea răspunsului.

— Mi se pare o idee minunată, zice Umberto.

Îi surâd, destinzându-mă. Îmi dau seama că am fost cam invaziv, dar nu mai am prea mult timp şi din când în când o anumită încordare mă cotropeşte.

— Mulţumesc, îi răspund, punându-i o mână pe umăr. Azi stomacul mă doare mai mult ca de obicei. M-am dus din nou la oncolog şi am comentat împreună ultimele analize. Markerii au continuat să crească. Organismul meu, cu toate că am îmbunătăţit regimul alimentar şi stilul de viaţă, nu mai face faţă, ca un motor prea turat în ultimii ani. De azi, durerile vor fi o prezenţă constantă în viaţa mea şi va trebui să le combat prin analgezice şi mult curaj. Sunt pregătit.

— 47 —

Am încheiat lista cadourilor pentru viitoarele zile de naştere ale celor doi puiuţi ai mei. Mi-a trebuit o noapte întreagă să o scriu. La micul dejun, în barul nostru, verific ca Umberto să înţeleagă totul. Am scris-o de mână şi scrisul meu e încărcat de emoţie.

— Am împărţit cadourile pe ani, îi explic eu.

El ia foaia şi citeşte cu voce tare:

LORENZO

10. O trusă completă de scule profesionale.

11. Chitara mea acustică. Pune-i corzi noi.

12. De montat un banc de lucru în garaj.

13. O bicicletă Mountain Bike.

14. Trei jolly joker cu NICIUN REPROŞ pentru o notă proastă. De utilizat până la sfârşitul anului şcolar.

15. Trei jolly joker cu ABSENŢĂ MOTIVATĂ pentru zilele în care nu vrea să meargă la şcoală. Ca să nu trebuiască să se prefacă răcit, cu febră, aşa cum făceam eu. Valabili până la sfârşitul liceului.

16. Un weekend acasă, fără Paola şi Eva, cu permisiunea de a-şi invita prietenii. Va aprecia. Dă-i şi un pachet de prezervative.

17. Colecţia mea de benzi desenate cu Diabolik. Dă-i permisiunea să o vândă prin eBay. Dar mai întâi, pune-l să citească măcar un număr. Poate or să-i placă.

18. O maşină mai mică, second-hand, dar sigură. Eventual cu caroseria deja puţin şifonată. Aşa nu va suferi cum am suferit eu când am turtit maşina bunicului de gardul garajului.

Notă: n-o lăsa pe Paola să-i cumpere motoretă la paisprezece ani. Şi convinge-o să accepte cadourile „neconvenţionale”.

Umberto e uluit.

— Mi-aş fi dorit şi eu astfel de cadouri de la tatăl meu, îmi mărturiseşte el.

— Dar de regulă ce îţi făcea cadou?

— 50 000 de lire.

Tatăl lui, care a murit acum câţiva ani, după o boală îndelungată, era un om lipsit de afectivitate, cam ca Adolf Hitler. De zece ani, mergeam la ei în casă şi încă nu ştia cum mă cheamă. Pentru el eram „ăla, fiul portarului”.

Prietenul meu alungă amintirea dureroasă a tatălui şi citeşte cea de a doua listă a cadourilor:

EVA

7. Un ghiveci mare cu o plantă care nu-şi pierde frunzele, de semănat şi de îngrijit în mica grădină a bunicului.

8. Un întreg magazin de îngheţată. Şi toate fructele biologice pe care şi le doreşte.

9. Un weekend la Zoomarine, ca să înoate cu delfinii.

10. O mică grădină pe verticală de aranjat pe balcon.

11. Un câine, la alegere, adoptat dintr-un azil de câini. Dacă Lupo a murit deja, du-te şi ia-l imediat după ce s-a prăpădit. Şi aici inventează altceva.

12. Nişte articole de îmbrăcăminte de damă. Fă-o să renunţe treptat la salopetele de muncitoare.

13. Du-o la Prăvălia de Taclale dacă o mai exista. Zece taclale preplătite cu Massimiliano. Va avea nevoie. Treisprezece e o cifră complicată. Să-i explici Paolei.

14. Un roman comandat lui Roberto, în care protagonista se numeşte Eva şi e o ecologistă militantă din Greenpeace. Nimeni nu are o carte scrisă personal pentru el sau ea.

15. Trei jolly joker cu ABSENŢĂ MOTIVATĂ pentru zilele în care va organiza manifestaţii politice. Ştiu că va face asta. Valabili până la sfârşitul liceului.

16. Şi pentru ea un weekend acasă cu prietenele, fără mama şi fratele care s-o încurce. Să nu uiţi de prezervative pentru toate.

17. Un jolly joker pentru un weekend all inclusive în camping cu logodnicul ei de la acea dată.

18. O maşină Smart second-hand. Femeile, care sunt mai isteţe în toate cele, în chip misterios nu ştiu să parcheze.

Termină de citit şi ridică ochii spre mine.

— N-am mai văzut niciodată o listă de cadouri aşa... aşa bizară.

Nu-i las timp să reacţioneze.

— Şi încă ceva... – adaug eu – când vor avea treisprezece, paisprezece ani... vorbeşte-le tu amândurora despre sex, chestiile alea.

— Eu?

— Păi mai bine tu decât Corrado, nu?

— Asta-i sigur. Dar nu ştiu dacă...

— După care, convinge-o pe Paola să îi trimită în Statele Unite pentru o vacanţă de studiu, ca să-şi perfecţioneze engleza.

— Bine. Încerc. Dar ştii că ea nu prea se lasă condusă de alţii.

— Pe tine te ascultă. Îţi voi vărsa o sumă în cont pentru cheltuielile pe care va trebui să le faci. Câteva cadouri le-am şi cumpărat, pentru că sunt eterne, de pildă trusa de scule, am însemnat cu un asterisc pe listă. Pe celelalte trebuie să le alegi tu când le vine vremea, cum ar fi planta sau bicicleta. Dacă vei cheltui însă mai mult...

— Dacă voi cheltui însă mai mult nu-ţi face griji... – mă întrerupe.

Nu mai am cuvinte în vocabular ca să-i mulţumesc. Dau să-l îmbrăţişez, când, amuzat, mai are de adăugat ceva:

— Şi pentru Crăciun nu le pregăteşti nimic?

Îmi smulge un surâs.

— Pentru Crăciun se ocupă Moş Crăciun, nu? Ce, chiar totul să fac eu?

Acum pot să-l îmbrăţişez.

— 46 —

Astăzi, Armata Brancaleone îşi joacă şansa de a intra în play-off. Dacă reuşim să câştigăm cu cel puţin cinci goluri diferenţă în faţa celor de la Flaminia's Warriors, care sunt relaxaţi şi admişi în faza finală, ne calificăm de pe locul zece. Adică pe ultimul loc ce ne-ar aduce un avantaj.

Cum v-am spus deja, doar Giacomo, tăcutul meu antrenor secund, cunoaşte situaţia sănătăţii mele. Când i-am comunicat acest lucru, acum aproape două luni, nu a scos un cuvânt. S-a aruncat însă într-o îmbrăţişare de cinci minute, încărcată de afecţiune. Am apreciat mult acel gest.

Am hotărât însă ca echipei să nu-i spun nimic. Nu vreau să-şi piardă concentrarea. E pentru prima oară în scurta noastră istorie când avem posibilitatea să ne jucăm accesul într-o ligă superioară.

Echipa se află în deplasare, într-o piscină absolut mizerabilă din Via Flaminia, cu pereţii scorojiţi prin vestiare şi faianţa neîngrijită de un sfert de secol. În tribune, circa cincizeci de părinţi ameninţători ai adversarilor. Galeria noastră e formată din şase persoane, dintre care una e Corrado, căruia nu-i place poloul şi care a venit pentru că după aceea mergem la o bere împreună. E şi tatăl lui Săpunel, portarul nostru de neîncredere, care nu vine niciodată, pentru că s-a despărţit de soţie şi locuieşte pe malul lacului Como. Sper ca fiul să-l cruţe de data asta de obişnuitul şi penibilul spectacol al erorilor grosolane pe linia porţii.

În vestiar încerc să-mi îmbărbătez echipa cum se cuvine. Mă dedic mai ales recuperării psihologice a lui Martino, atacantul nostru cel saşiu, vinovat de a fi ratat două penaltiuri în ultimul nostru meci. Penaltiurile la polo sunt greu de ratat, e nevoie de mult efort şi puţină neşansă să reuşeşti totuşi. Trebuie doar să striveşti violent mingea la suprafaţa apei şi golul e ca şi asigurat. Portarul nu are timpul de reacţie suficient pentru a se opune unui tir de la cinci metri. Şi totuşi, marţea trecută, Martino a expediat mingea o dată în bară şi o dată de-a dreptul în tribună. Am reuşit un egal 8 la 8, că, dacă am fi câştigat, astăzi nu am fi fost obligaţi să marcăm atâtea goluri absolut necesare şi prea puţin probabile.

Fluierul de început.

Părinţii adversarilor sunt asurzitori, urlă şi suflă din fluiere şi trompete. Parcă ar fi finala mondialelor pe stadionul Maracana.

Ajungem iute la trei goluri mai puţin în prima repriză. Opt minute în care nu izbutim nici măcar un tras pe poartă demn de luat în seamă. Nu o să reuşim niciodată.

În a doua repriză, câştigăm cu 2 la 1 printr-o bună mobilizare. Suntem la 4 la 2 pentru ei în calculul total.

Îmi încurajez echipa recurgând la înjurături. Un vechi truc ce funcţionează aproape întotdeauna.

În a treia repriză, cei de la Warriors sunt puţin obosiţi şi s-au culcat pe-o ureche. Noi profităm. Martino bagă trei goluri la rând, iar eu citesc fericirea în ochii strabici ai atacantului meu preferat. Marcăm patru goluri şi încasăm unul. Suntem la 6–5 pentru noi. Nu e de ajuns. Trebuie să băgăm alte patru goluri şi să nu primin niciunul. Foarte greu, pentru că Săpunel, care pare mai degrabă portar la hotel, întâmpină cu un „bun venit” fiecare balon ce se apropie de poartă şi îl lasă să treacă.

Le cer băieţilor să facă un ultim efort. În aceste opt minute stă toată munca noastră din acest sezon. Avem nevoie să marcăm un gol la fiecare două minute. În polo acest lucru e cu putinţă.

Eu, cum bine ştiţi, nu cred în Dumnezeu, nu cred în miracole şi nu cred în izbânda noastră.

Dar sunt contrazis de fapte. După şapte minute e 4 la 0 pentru noi. În total 10 la 5. Rezultat perfect pentru a ne califica. Dar la treizeci de secunde de final apare situaţia dramatică. Un atacant al celor de la Warriors porneşte în contraatac. Unul dintre băieţii mei, nu mai spun nume, ca să nu-l culpabilizez prea mult, îl agaţă pe la spate pentru a-l bloca atunci când se află la câteva pase de poartă. Fault grav. Jucătorul nostru eliminat şi penalty clar.

Pe locul cercului de unde se trage la poartă, care în apă nu există, dar e ca şi cum ar exista, se instalează unul, Ivan Gualazzi, un trăgător de elită care marchează din orice poziţie. În campionat, este cel de-al treilea marcator. O adevărată furie acvatică.

În faţa lui, ochii rătăciţi ai lui Săpunel. Partida şi calificarea stau în mâinile lui alunecoase.

Tatăl său din tribună îl îmbărbătează, strigându-l pe adevăratul său nume:

— Hai, Alessio!!!

Săpunel se aşază pe linia porţii şi aşteaptă tirul necruţător.

Eu mă întorc cu spatele. Nu vreau să mă uit. Secundul meu filmează tot, ca de obicei. Înregistrările lui video ne folosesc pentru a ne analiza greşelile şi a ne pregăti meciurile viitoare. Dar dacă Săpunel nu parează, nu va mai fi niciun meci viitor. În fond, şi abia acum realizez, acesta ar putea fi sfârşitul nestrălucitei mele cariere de antrenor.

Mă întorc din nou cu faţa. Vreau să sfidez destinul şi să privesc penalty-ul cel mai important al vieţii mele. Am fost portar şi ştiu ce simţi când mingea intră în poartă. Un sentiment nesfârşit de umilinţă.

Gualazzi are mingea în mână. Este stângaci şi înverşunat.

Săpunel bate apa, încercând să se menţină la suprafaţă în faţa porţii sale.

Tatăl lui Săpunel e în picioare, tăcut.
Fiul său îi aruncă o privire.
Suporterii adversarilor noştri au amuţit, ca şi cum această lovitură de pedeapsă ar răsturna rezultatul, care oricum e în favoarea noastră. Ştiu că pentru noi a încasa acest gol echivalează cu înfrângerea.
Arbitrul e pe punctul de a fluiera.
V-am spus: în polo este aproape imposibil să ratezi un penalty.
Gualazzi trage ca la carte: minge teşită cu putere în apă, lovitură încrucişată şi ţintită cu o precizie demnă de Wilhelm Tell nimerind fix la îmbinarea a doi pari încrucişaţi. Ireproşabil, un penalty executat fără cusur.
Dar infailibilul atacant nu ştie că viteazul Alessio, poreclit Săpunel, a ales tocmai acest penalty pentru a executa cea mai frumoasă apărare din cariera sa. Precum un şoim de pradă zboară spre stânga sa şi interceptează balonul ce se pregăteşte să intre în poartă. O săritură în afara apei aproape supraomenească, ca şi când un arc misterios l-ar fi făcut să ţâşnească afară exact când trebuia. Mingea este deviată înspre afară şi arbitrul fluieră sfârşitul ostilităţilor. Am câştigat cu 10 la 5. Săpunel are o criză isterică de bucurie, la fel ca Marco Tardelli în timpul finalei cu Spania din ’82. Înoată în sus şi-n jos prin piscină, urlând fraze de neînţeles. Toţi îl îmbrăţişează şi îl aclamă. Taică-su în tribună face gesturi obscene către suporterii adversarilor, riscând linşajul. Până şi Corrado, care nu cunoaşte nici măcar regulile acestui sport, urlă scandând: Să-pu-nel! Să-pu-nel!
Suntem calificaţi.
Mie încă nu-mi vine să cred.
Îmi pierd capul şi mă arunc în piscină îmbrăcat. Deci îmi înec telefonul mobil şi portofelul. Dar ce mai contează!
Suntem calificaţi.
Adjunctul meu filmează cu videocamera lui de pe marginea piscinei tot acest spectacol scandalos. Sărbătorim cu toţii în apă, până când un îngrijitor al piscinei ne anunţă că peste cinci minute încep cursurile de înot şi mai au şi de demontat porţile.
Corurile noastre indecente continuă şi în vestiare.
Sunt fericit.
Fericit ca atunci când am descoperit că nu am rămas repetent în anul doi de liceu. Exact aceea e senzaţia. Mi-o amintesc foarte bine. O fericire pură, aproape solidă, necontaminată de niciun gând.
Fericire extravirgină.

Mă întorc acasă şi le comunic vestea Paolei şi copiilor, care nu au venit pentru că au fost ocupaţi în aceste ultime săptămâni obositoare de şcoală cu multe note de pus şi, în cazul lui Lorenzo, cu repetiţiile pentru serbarea de sfârşit de an. Nu

realizează importanţa istorică a calificării noastre. Soţia mea se uită la mine ca şi cum aş fi un cretin care se bucură pentru un gol marcat în curtea casei. Murmură totuşi un sleit „bravo!”.

Adrenalina mă ţine treaz până la două noaptea.

Mai am patruzeci şi şase de zile până la moarte, dar astăzi fericirea mea este de necuprins.

— 45 —

Am mers cu toată echipa la un restaurant specializat în mâncăruri din peşte, din Fregene, lângă Roma, pentru a sărbători calificarea noastră. Nu eu am ales locul, ci tatăl lui Martino, golgheterul nostru, care este proprietarul localului şi care de luni de zile insista să ne invite pe toţi. Iubesc peştele, crud sau gătit, naturopata mea pop star mă va urî pentru asta, dar cu adevărat nu suport obiceiul barbar care există în unele restaurante de a-ţi alege personal langusta pe care, vie, să o dai să ţi-o fiarbă. Refuz, aşadar, să particip la răpunerea acestor fiinţe şi comand nişte spaghete cu roşii şi busuioc. Jucătorii mei însă se înghesuie în jurul bazinului cel mare al crustaceelor, condamnându-le la moarte, unul după altul, uitând de pasiunea comună cu acestea pentru apă.

Când nu mai rămân decât două languste şi Săpunel mai trebuie încă să aleagă, îmi imaginez gândurile langustei din stânga, cea mai micuţă, pe care până acum nimeni nu şi-a dorit-o în farfurie.

„Am rămas noi două. Mors tua vita mea. Un tânăr exemplar al regnului uman se uită la noi şi încă n-a ales. Când te naşti langustă, ştii deja că viaţa ta va fi dificilă. Că nu vei avea niciodată o mansardă, un telefon mobil, un iPad, un decodor, o maşină de lux şi toate celelalte obiecte despre care se spune că aduc fericirea. Când te naşti cu o carapace lipită de corp, nu poţi face altceva decât să rămâi pe fundul mării, mergând înainte şi înapoi şi fiind cu luare-aminte să nu calci peste vreo solă ascunsă în nisip. Aşa treceau zilele mele, salutam bancurile de vesele sardele ce treceau prin faţa mea, stăteam la taclale cu câte o caracatiţă simpatică sau rămâneam să ascult glumele haioase ale peştilor-clovn. O viaţă normală, puţin monotonă, dar petrecută în marea cea largă. Nu puteam, fireşte, să mă plâng. Dar a venit umbra ameninţătoare a unui vas de pescuit. Am fost trasă în sus într-o plasă mare, alături de zeci de prieteni şi cunoscuţi. Şi în câteva ore m-am trezit în bazinul acestui restaurant mediocru din Fregene, care nici măcar nu e menţionat în ghidurile gastronomice. Ştiam deja că voi avea parte de un sfârşit clocotitor. Mama îmi spusese nişte poveşti despre obiceiurile asasine ale rasei umane. Dar credeam că sunt doar legende. Şi uite că am rămas noi două. Am încă şanse multe să izbutesc. Inutil însă. Băieţelul ridică braţul şi mă indică pe mine. Îmi iau rămas-bun de la cea care m-a însoţit prin atâtea aventuri, care îmi va supravieţui (dar mi-e teamă că nu pentru mult) şi rostesc blesteme la adresa ucigaşului meu, care râde ca un nătâng cu colegii lui, în timp ce mâna

înmănuşată a proprietarului mă scoate din apă. Mă îndrept cu demnitate spre ultima mea călătorie. Din bazin până în bucătărie, vreo cincisprezece paşi. Îmi amintesc toate chipurile, toate glasurile din restaurant. Pe cei doi japonezi care sunt convinşi că se află pe Coasta de Azur, pe cei patru francezi care caută un camping, pe cei doi nemţi mai în vârstă, soţ şi soţie, pe echipa de băieţandri gălăgioşi, însoţită de un antrenor obez.

Apoi plonjeul. N-am fost niciodată prea talentată la asta. Apa e caldă. Foarte caldă. Mult prea caldă. Un scurtcircuit şi lumina se stinge pentru totdeauna."

În perioada asta mă simt destul de langustă. Având însă mult mai puţină demnitate. Pentru câteva minute, mă îndepărtez de masă şi de corurile localului şi ies pe plajă. E întuneric. Nu e nimeni. Pot plânge în pace.

— 44 —

Lucrul cel mai important pe care chiar nu ar trebui să-l facă un moriturus este acela de a ieşi în oraş cu un suferind de depresie cronică. Şi totuşi, iată-mă aici, într-o mizeră pizzerie cu Giannandrea. De-acum, îmi devenise simpatic şi n-am putut refuza invitaţia lui la cină. Are chef să-mi povestească detaliile nefericitei lui poveşti de dragoste. V-am spus în treacăt că nevastă-sa a fugit cu un benzinar din Udine, dar descopăr că aceasta e doar versiunea oficială. Cea adevărată ar fi aruncat în depresie pe oricine.

— Marta şi cu mine lucram împreună la croitorie, în atelierul de reparaţii moştenit de la tatăl meu. Doi copii sub optsprezece ani, programe fixe, o viaţă normală, ca să nu zic tristă. Aveam patru angajaţi, nu eram fireşte prea bogaţi, dar nu o duceam rău. Într-o zi, citesc întâmplător câteva mailuri ale Martei şi descopăr o veche conversaţie pe chat cu verişoara, în care comenta faptul că amândoi fiii noştri nu sunt copiii mei, ci ai altor doi bărbaţi diferiţi.

Nu ştiu ce să spun. Nu îl întrerup.

— Atunci îi cer o explicaţie şi ea mărturiseşte aproape imediat, ca într-o eliberare. Tatăl fetei mele mai mari este acel Iuda de frate-miu, pe scurt am crescut-o pe nepoată-mea, cel de-al doilea copil, în schimb, este al unui lucrător austriac, ce a fost la noi pentru un stagiu.

— Ai făcut testul ADN?

— Sigur, pe loc. Nu sunt copiii mei.

— Şi ce ai făcut?

— Am încercat s-o ucid, răspunde el cu o linişte serafică.

— Dar sper că nu ai bătut-o?

— Ah, nu, dar o lovitură de cuţit tot a încasat. O biată zgârietură pe burtă însă, am ratat-o, ce mai. Nu mi-a făcut plângere.

Urmează o linişte stingheritoare.

— A trecut multă vreme. Am închis croitoria şi acum trei luni am obţinut divorţul.

— Şi ţi-e mai bine?

— Nu.

— De fapt, aşa mi se pare şi mie.

— În fiecare noapte visez că îmi ucid fratele şi că declar război Austriei.

— Încearcă să nu te mai gândeşti.

Îmi ascult cuvintele de o răsunătoare banalitate. Aş vrea să vă văd pe voi încercând să nu vă pufnească râsul când cineva îţi povesteşte că a descoperit că nu e tatăl copiilor săi şi că unul dintre ei e de fapt al fratelui său! Chiar şi cea mai oribilă telenovelă ar fi respins un scenariu de un asemenea comic involuntar.

Giannandrea nu răspunde. S-a stins cu totul. Se uită fix în tavan. Pentru prima oară îi simt profunda tristeţe, dar şi periculozitatea.

Cina noastră se încheie cu comentarii pe marginea proastei calităţi a pizzei margherita pe care o mâncăm şi a inutilităţii ţânţarilor în ecosistem.

Mă ofer să-l însoţesc pe Giannandrea acasă.

— Unde locuieşti?

— Într-o pensiune, aici, în spate.

Ceea ce el numeşte în mod eufemistic o pensiune este o magherniţă în spatele gării, cu baia pe coridor. Îmi dau seama că locuieşte acolo nu din pricina lipsei de bani, fiindcă aici la Roma a găsit imediat de lucru ca şi croitor la o casă de modă, ci pentru că îi place să fiarbă încet în propria-i depresie, ba chiar să o şi alimenteze. E un mecanism psihologic pervers pe care îl cunosc foarte bine. Îmi propun să-l caut mai des. Poate sună absurd, dar e mult mai deprimat decât mine.

— 43 —

Ori de câte ori Oscar ne invită la cină e o adevărată sărbătoare pentru noi patru. Felurile lui întâi sunt o bucurie pentru cerul gurii, preparatele lui din peşte sunt demne de competiţii gastronomice, iar dulciurile lui, evident, sunt ale unui adevărat profesionist. De când e văduv, din păcate, nu se întâmplă prea des, iar aceasta este prima oară când ne invită din postura de „logodit”. Ne deschide uşa Miss Marple, care se îmbracă mereu în nişte rochii cu flori mari, ce nu ar merge nici ca feţe de masă, vara.

— Oscar e la bucătărie. Tocmai pune la cuptor lavracul cu sare.

Ne pofteşte în sufragerie şi ne aşezăm deja în jurul mesei. Când socrul meu este în procesul creaţiei, nu vrea să fie deranjat, e ca un actor în cabina sa care vrea să-şi facă apariţia doar la ridicarea cortinei. Auzim doar glasul lui puternic din bucătărie:

— Doriţi cu toţii puţin ardei iute peste paste?

Se dezlănţuie un cor al aprobării generale. Şi copiii au fost obişnuiţi de bunicul cu gusturile puternice.

— Mâncaţi între timp antreurile!

Ne aruncăm, înfometaţi, într-o bunătate de mozzarelle garnisite cu o specialitate de zacuscă de vinete, a cărei reţetă secretă o deţine doar Oscar. În timp ce Paola stă de vorbă cu Martina despre cât de mult s-a degradat în ultimii ani şcoala în Italia, eu privesc în jur. Sufrageria e schimbată. Mobila a fost mutată din loc într-un chip mai raţional. E şi mai multă ordine. Ba chiar şi două ghivece de flori şi-au găsit locul pe pervaz. Nu e nevoie de adevărata Miss Marple ca să se ajungă la deducţia că Martina locuieşte aici. Dar investigaţiile mele sunt întrerupte de sosirea felului întâi de mâncare: paste la cuptor în stil pugliez, cu sos de carne şi şuncă. Aţi intuit deja că am abandonat definitiv orice dietă sănătoasă; mi-a rămas puţină vreme şi am chef să mă ghiftuiesc.

— Doamnelor şi domnilor, iată specialitatea casei!

Oscar este îmbrăcat cu un şorţ de bucătar, care îi pune în evidenţă rotunjimile. De când s-a logodit, e mult mai educat şi mai atent cum vorbeşte. Ceea ce mă distrează la nebunie pe mine, care îi cunosc romanitatea-i grosieră, bine camuflată. În timp ce serveşte pastele face un anunţ care confirmă ceea ce deja bănuiam.

— Dragă familie, voiam să vă anunţ că de câteva zile Martina s-a mutat aici la mine şi a renunţat la casa ei cu chirie din Prati.

Urlete de bucurie, în parte pentru pastele la cuptor, în parte pentru această veste. Martina e emoţionată de această învestitură oficială, dar reuşeşte să glumească pe seama ei.

— I-am spus că e în probe. Pe bărbaţi trebuie să-i ţii mereu cu atenţia încordată, ca pe funie.

— Bine faci, bunico, zice Eva.

Spontaneitatea cu care a folosit termenul „bunico” e stânjenitoare pentru toţi, dar doar pentru o clipă. Miss Marple găseşte însă o soluţie strălucită.

— Aş prefera să-mi spui Martina. Ca între prietene.

Evei i se pare o propunere acceptabilă.

— Cum vrei tu, Martina. Tu ştii să găteşti?

— Da, dar Oscar e mai bun decât mine.

— Pot să confirm, fără falsă modestie, declară Oscar. Dar are atâtea alte talente.

— Gen?

O astfel de curiozitate indiscretă îi aparţine lui Lorenzo.

Eu trag nădejde că Oscar lasă deoparte prestaţiile sexuale ale energicei băbuţe şi că povesteşte despre alte înzestrări ale proaspetei sale prietene.

— De exemplu, este cea mai bună jucătoare de de-a v-aţi ascunselea din lume.

— Adevărat?

Eva e deja entuziastă.

— Am câştigat jocurile olimpice la de-a v-aţi ascunselea, precizează Martina.

— Nu există jocuri olimpice la de-a v-aţi ascunselea, replică Lorenzo.

— Cum să nu existe, îl contrazice Oscar. Au fost introduse pentru prima oară în 1904, iar cel dintâi câştigător a fost un englez, pe nume James Ascott.

Îl ascult fără să-l întrerup cum inventează baliverne numai ca să-mi distreze copiii, ajutat de Miss Marple, care se arată a fi o demnă complice. Îl iubesc pe socrul meu. Sunt aşa multe lucrurile legate de el care îmi vor lipsi.

Aerul de fanfaron roman care ştie el mai bine decât toţi.

Umbra sa uriaşă de pe peretele cofetăriei.

Ori de câte ori îmi trage câte o scatoalcă prietenoasă peste umăr, făcându-mă să-mi pierd puţin echilibrul.

Vocea lui puternică.

Când se lansează în a filosofa cu clienţii.

Pasiunea lui secretă pentru Britney Spears.

Când mângâie fiecare câine de pe stradă.

Pantofii lui numărul 46.

Când se uită la mine în tăcere şi a şi înţeles tot.

Ori de câte ori mă foloseşte pe post de cobai pentru câte o nouă prăjitură de-a lui.

Când reciclează câte un cadou de Crăciun, neamintindu-şi că de la tine l-a primit cu câţiva ani în urmă.

Capacitatea lui de a adormi oriunde.

Şi, fireşte, gogoşile lui prăjite şi cu gaură.

O să-mi lipsească Oscar cu adevărat.

Acum îmi dau seama că tot folosesc în mod impropriu expresia „o să-mi lipsească”. Eu sunt cel care mă duc, eu sunt cel care „o să le lipsesc” celorlalţi, eventual. Retrimit înapoi expeditorului o lacrimă. Nu în seara asta. Printre efectele secundare ale acestei mari nefericiri, cel mai caraghios este acela că dau apă la şoareci foarte uşor.

— 42 —

Corrado are simpaticul obicei, pe care până astăzi l-am considerat foarte amuzant, de a face cadou prietenilor, de ziua lor, o frumoasă ramă cu un text care imită paginarea din ziarul „Messaggero”, ce conţine necrologul sărbătoritului şi un articol menit să-l comemoreze. Evident că în grupul lui de prieteni nu există niciun vip care să aibă cu adevărat dreptul la un articol funebru. Necrologurile lui afectoase şi haioase sunt dedicate unor funcţionari, poştaşi, vânzători de ziare sau de pizza, farmaciste, femei de serviciu şi vatmani. Pe scurt, întregul lui grup istoric de prieteni şi cunoscuţi a fost omagiat, de regulă de mai multe ori, printr-o astfel de idee. Şi eu.

Regăsesc vechiul meu necrolog într-un sertar şi îl recitesc.

Acum câţiva ani, când mi l-a făcut cadou de ziua mea, am râs toată seara. Azi, aşa cum e evident, nu mă mai amuză deloc. Dar nu mă pot abţine şi citesc falsul meu ferpar, al cărui titlu era Lucio Battistini, o viaţă în slujba sportului.

(De la trimisul nostru Corrado Di Pasquale)

De puţine ore, echipa de polo a Raiului are un nou antrenor: Lucio Battistini. După demiterea lui Iisus în a doua jumătate de sezon sportiv, acuzat că a trişat, întrucât îşi învăţase echipa să meargă pe apă, noul mister Battistini va reuşi poate să pună pe roate echipa cam prăpădită a Paradisului. Din luminoasa lui carieră de jucător, ne amintim cu toţii cele nouăzeci şi opt de zile consecutive petrecute pe banca de rezervă (record naţional), precum şi cele patru goluri încasate în decurs de trei minute în ultima sa apariţie în liga cea mai bună. În anii ce au urmat, Battistini a abandonat competiţiile profesioniste şi a dus mai departe cu succes activitatea de personal trainer, reuşind să-i facă să piardă nu mai puţin de şapte kilograme pe doamna Dora Loriani şi patru kilograme şi jumătate pe cetăţeanul cu merite deosebite Casalotti, amândoi clienţi ai sălii de fitness unde lucra part-time. Rezultate uluitoare care l-au purtat pe bună dreptate la conducerea nou-născutei echipe de polo a Liceului Machiavelli. În primul sezon, rezultatele i-au fost favorabile, iar în ultima zi, echipa a putut sărbători penultimul loc în clasament printr-o minunată serată muzicală la Circo Massimo.

Ne vor lipsi veselia lui, friptura sa în permanenţă arsă, neînfricata sa incapacitate de a conduce o motocicletă, punctul său de vedere expansiv, simţul umorului atât de ermetic. În dimineaţa aceasta, la înmormântarea sa nu mai puţin

de douăzeci şi trei de persoane s-au unit în jurul celor doi copii şi al frumoasei sale soţii Paola, care deja e foarte curtată. Preotul, în timpul funeraliilor, i-a greşit numele de trei ori, numindu-l o dată Luca, a doua oară Luciano şi reuşind, în fine, şi un surprinzător Ferdinando. După slujba de înmormântare au urmat aplauzele spontane ale echipei de polo, bucuroasă că va putea în fine să intre pe mâna unui antrenor adevărat. Din acest motiv şi din o mie de alte raţiuni, astăzi, pe lume, suntem cu toţii mai uşuraţi. Adio, Ferdinando. Pardon, Lucio.

În ciuda demenţei care răzbate din acest fictiv articol (bazat, din păcate, pe date obiective), trebuie să recunosc că citirea propriei vieţi rezumate şi comentate post-mortem într-un cotidian este un eveniment cu efect terapeutic. Te obligă să-ţi reglezi conturile cu tine însuţi şi să tragi concluziile legate de succesele publice şi private sau de multele înfrângeri.

Corrado e de neînduplecat, ştie să comprime viaţa celorlalţi într-un mod atât de lucid şi de cinic, încât să o facă irezistibil comică pentru cititori, dar dramatică pentru cel în cauză. Am citit şi recitit acest fictiv ferpar. Din păcate, prietenul meu a nimerit la ţanc, bate câmpii, dar nu minte.

Poate trebuie să fac ceva ca să-mi îmbunătăţesc necrologul, acela iminent şi mult mai real. Ba ar trebui chiar să scoatem acel „poate”.

— 41 —

Elevul a fost surprins pe când scotocea în laboratorul de chimie, de unde şi-a însuşit un litru de glicerină, un flacon de acid azotic concentrat şi două de acid sulfuric, care erau ţinute într-un dulăpior special închis cu cheia, ce a fost forţat de respectivul elev.

Dedesubt şi sentinţa indiscutabilă: două zile de suspendare disciplinară de la ore.

Citesc aceste rânduri în catalogul clasei şi nu mă minunez. Mai devreme sau mai târziu trebuia să se întâmple ca Lorenzo să fie suspendat. În clasele primare e un lucru rar, dar ştiam că el e totuşi în stare. Doamna învăţătoare m-a sunat de îndată la telefon, iar eu am fugit imediat la şcoală. Iată avantajul de a fi un moriturus pierde-vară. Întrevederea cu ea are loc în clasă, în timp ce vinovatul ne aşteaptă pe hol.

— Fiul dumneavoastră a făcut un lucru foarte grav, domnule Battistini. A furat nişte obiecte ce aparţin şcolii.

— „Foarte grav” mi se pare exagerat. Dumneavoastră nu aţi furat niciodată vreo carte de la bibliotecă sau îmbrăcăminte de pe la tarabe?

— Nu, mi-o întoarce ea, cu severitate.

— Din lista de obiecte ce lipsesc, mi se pare că ar fi avut intenţia să facă un experiment.

— Exact de experimentele lui mi-e foarte teamă. Anul trecut a invadat sălile de clasă cu insecte.

— Făcea experimentul cu reproducerea în mediu umed, în speţă în bazinul cu apă din grădina şcolii.

— Şi vi se pare normal? De data asta ce voia să facă? Să dea foc la şcoală?

— Iertaţi-mă un moment. Trebuie să răspund unui mesaj, e de la serviciu.

Scot iPhone-ul. Am minţit. Google: glicerina, acid azotic şi acid sulfuric. Rezultatul: nitroglicerină. Sunt componentele periculosului compus chimic. Micul chimist pe care l-am adus pe lume încerca să obţină nitroglicerină şi nu mă îndoiesc că ar fi reuşit. Iar şcoala nu ar fi fost incendiată, ci ar fi explodat.

Încerc să minimalizez lucrurile faţă de învăţătoarea care, evident, nu a făcut vreo cercetare specială în acest sens şi îi promit că îl voi pedepsi pe micul meu moştenitor cu multă asprime.

Când ies pe coridor, îl văd cum stă pe o bancă cu ochii şi urechile plecate, ca unul care a cam făcut-o lată. Mă urmează în tăcere la maşină. Pe drum atac problema.

— Ce anume voiai să faci să explodeze?

E stupefiat că i-am adulmecat intenţiile. E clar că mă subapreciază.

— Nu voiam să distrug nimic, voiam doar să creez nişte focuri de artificii pentru serbarea de sfârşit de an.

— Şi nu ţi se pare că ar fi fost cam... cum să zic... exagerate?

— N-aş fi pus prea multă nitroglicerină.

Îl pun să-mi promită că în viaţa lui nu va mai încerca experimente cu substanţe explozibile, incendiare sau periculoase de vreun fel.

— Dedică-te unor invenţii mai inofensive, te rog. Aşa cum făcea Leonardo da Vinci.

— Nu e adevărat. Şi Leonardo inventa lucruri periculoase.

Are dreptate. Speram că nu ştie. De data asta eu sunt cel care l-a subapreciat.

— A inventat tancul! exclamă el cu aerul unuia care te-a pus la zid. Ce poate fi mai periculos?

Are dreptate, nu m-am orientat către un exemplu bun. Oricum îl poftesc să nu mai încerce aşa ceva vreodată. Apoi atac subiectul celor două zile de suspendare. Unicul lucru ce îl înspăimântă e reacţia mamei. Şi are de ce. Îmi trece rapid prin minte să nu-i zic nimic despre asta şi să-mi trimit ştrengarul ce se ţine doar de năzbâtii la Oscar şi Martina pentru două zile, dar minciuna ar fi fost dată în vileag la următoarea şedinţă cu părinţii. Aşa că iau hotărârea să abordez chestiunea frontal.

— O să-i spun eu, mă angajez eu cu aerul unui avocat al apărării.

Urletele Paolei s-au auzit până la intrarea pe autostradă.

— Nitroglicerină? Fiul tău tocmai fabrica nişte nitroglicerină ca să se destindă puţin?

Când zice „fiul tău” înseamnă că e supărată rău de tot.

Îi explic faptul că acest compus este greu de obţinut fără o aparatură anume, minimalizez totul, prezentând-o ca pe o poznă copilărească, ce din fericire nu a avut consecinţe. Rezultatul? Cel care încasează mustrarea sunt eu. Sunt făcut, în ordine: un exemplu prost, un tată iresponsabil, un destabilizator educaţional şi un instigator al copiilor împotriva ei. Când ne enervăm spunem şi lucruri pe care nu le gândim. Sper. De data asta fac eu pe pisica şi obţin rezultatul sperat: Paola îşi mai stinge din ardoare. După două minute clasăm ca într-un dosar toată acea zi cu un surâs. Titlul ei este: ziua în care fiul nostru a încercat să fabrice nitroglicerină.

— 40 —

Un lucru pe care nu-l ştiţi. De obicei nu prea vorbesc despre asta. Fiul meu Lorenzo şi cu mine suntem la fel. Şi eu am fost un băiat tare zvăpăiat. Încă din clasele primare, învăţătoarea mea (una Miranda De Pascalis, o ameţită şi jumătate, în stare să-ţi predea tabla înmulţirii şi împărţirii trei zile la rând, neamintindu-şi că a făcut-o deja) îi chema la şcoală pe bunicii mei ca să se plângă de purtarea mea. Dar nu era numai vina mea. Eram într-o proastă tovărăşie, ca o torţă care îmi lumina un drum greşit. Se numea Attilio Brancato, pentru toţi era Branca, nu a fost niciodată în clasă cu mine, ci în clasa paralelă, de la clasele primare, până la liceu. O adevărată pacoste. Ajusese de poveste prin toate şcolile Romei, un huligan cum puţini se văd, capabil să forţeze distribuitoarele automate de gustări, să falsifice cataloagele şi să saboteze maşinile profesorilor.

S-a spart un geam cu o minge?

Brancato a fost.

Au încuiat-o în wc pe profesoara de matematică?

Brancato a fost.

S-a furat o bicicletă din curte?

Brancato a fost.

Brancato, tot mereu era vina lui Brancato.

De fiecare dată când se constata o ispravă, era mereu implicat Brancato. Iar eu, care îi eram prin preajmă pentru că îl admiram, sfârşeam prin a fi şi eu amestecat.

Am fost adesea acuzat de complicitate în toate relele pe care le punea la cale, dar de fiecare dată îi explicam bunicului că Brancato era cel care mă luase în vizor, încercând să arunce vina pe mine.

Bunicul nu-l putea suferi. O dată a vrut chiar să mă mute de la acea şcoală, ca să mă despartă de el.

Din fericire, Brancato, după terminarea liceului, a dispărut. Nimeni nu a mai auzit nimic de el. Eram liber.

Mulţi ani mai târziu, în ziua în care bunicul s-a stins, n-am mai fost în stare să păstrez în mine secretul cel mai ascuns.

Bunicul era întins pe pat, în pijama, părea absent, dar ştiam că mă aude. Mă apropii de pat şi îi şoptesc, deodată, fără nicio altă introducere: „Bunicule, Brancato n-a existat niciodată”.

Tăcere.

„Eu l-am inventat. Era ţapul meu ispăşitor. Un alibi perfect pentru toate împrejurările. Un personaj al fanteziei mele.”

Tăcere.

„Iartă-mă că nu ţi-am spus asta niciodată. Eu eram Brancato.”

Şi mă gândesc din nou câte pedepse şi poate câte scatoalce am reuşit eu să driblez datorită lui Brancato. Apoi mă uit la bunicul care are ochii deschişi şi se uită fix în tavan.

Şi surâde brusc. Ba chiar râde. Îl pufneşte râsul. Ceea ce e un lucru destul de insolit pentru un muribund.

Se întoarce spre mine cu lacrimi în ochi şi îmi dezvăluie: „Lucio, dragule, am ştiut asta mereu”.

Zâmbesc şi eu.

„Copiii, mai spune el, şi tu pentru mine eşti copilul meu, e mai bine uneori să te subaprecieze. Că trăiesc mai fericiţi.”

Îmi strânge mâna cu putere. Apoi simt cum energia lui se scurge, ca un furtun de grădină care se goleşte.

Au fost ultimele cuvinte pe care mi le-a spus.

Îmi propusesem să nu mă mai gândesc la moarte.

Nu sunt în stare.

— 39 —

Cel mai rău lucru ce ţi se poate întâmpla în viaţă e să leşini pe stradă când ieşi doar să cumperi ziarul, cu zece euro în buzunar şi niciun document la tine. Trecuseră nişte luni de când nu mai suferisem nicio pierdere a cunoştinţei, de la acea după-amiază în piscină. Ceea ce s-a întâmplat mi-au povestit-o alţii după aceea. Un trecător m-a văzut căzând ca un sac gol pe trotuar. M-am lovit la cap şi la un braţ, alegându-mă cu o rană deasupra sprâncenei şi cu o julitură zdravănă la cot. M-au dus cu ambulanţa la policlinică, unde m-am trezit abia după nişte ore bune, când deja familia era alarmată. Paola, după nişte ore de absenţă, sunase la toate spitalele şi dăduse de mine acolo. Medicul îi spune soţiei mele – mi-a povestit ea când au lăsat-o să intre – că mi-au făcut o tomografie computerizată şi că lovitura la cap nu provocase nicio traumă cerebrală. Apoi, doctorul, vorbind în şoaptă, i-a zis că are să-i dea o veste proastă. Asistentul, conştiincios, făcuse tomografia până la torace.

— Bănuiesc că soţul dumneavoastră are o tumoare extinsă la plămâni. Repet, bănuiesc, nu sunt oncolog. Mi s-a părut firesc să vă anunţ.

Reacţia nepăsătoare a Paolei îl uimeşte pe doctor.

— Mulţumesc, aţi procedat bine. Cotul este fracturat?

— Nu.

Când Paola joacă acest dialog, imitând şi vocea ascuţită a medicului, mă tăvălesc de râs şi imediat simt o puternică durere în zona ficatului. Parcursul meu clinic începe să fie greu. Nu mai pot râde.

Nicolas de Chamfort, un scriitor francez, spunea că „ziua cea mai pierdută este cea în care nu ai râs”.

E dramatic de adevărat.

Medicii mă opresc la spital o noapte ca să rămân sub observaţie. Este prima oară când dorm la spital. Paola rămâne cu mine, până când o dă afară, destul de brutal, o infirmieră mustăcioasă. Rămân în salon cu un bătrân care are un picior în tracţiune şi se tânguie de durere la fiecare zece secunde, un copil care s-a lovit la cap vrând să sară un zid şi cu un tânăr de vreo douăzeci de ani, care s-a ales cu fracturi multiple în urma unui accident rutier. Sunt într-o companie minunată. Şi mă simt aproape sănătos în comparaţie cu ei. Mâine voi ieşi de aici pe propriile mele picioare şi voi merge să fac jogging. Adorm foarte târziu, legănat de văicărelile bătrânelului. Şi visez că mă întorc înapoi în timp, în clipa în care am sărutat-o pe doamna Moroni. Astăzi sunt sigur că aş fi în stare să-i rezist.

— 38 —

Câte sunt zilele pe care vi le amintiţi bine din toată viaţa voastră? Acelea deosebite, pe care le-aţi putea povesti şi la distanţă de mulţi ani. Şi câte sunt în schimb cele normale în care nu se întâmplă nimic demn de a fi luat în seamă şi care se scurg anonime?

Clipele însă sunt mult mai multe. Realizez că-mi amintesc doar vreo sută de zile memorabile, faţă de cele peste 14 000 de zile invizibile. Mă externez cu o idee fixă. Vreau ca azi să fie o zi ce merită pusă în rând cu cele trei despre care v-am povestit la începutul acestei poveşti. Dacă ieri aş fi murit, spărgându-mi capul de trotuar, cu patruzeci de zile mai repede, nu mi-aş fi iertat-o niciodată. A fost un clopoţel de alarmă supranatural: „Ei, Lucio, tu crezi că eşti stăpânul destinului tău şi că mai ai patruzeci de zile de trăit, dar nu se ştie dacă aşa va fi”.

Întrebarea e: ce anume face o zi să fie deosebită? Este oare posibil să organizezi în mod teoretic douăzeci şi patru de ore atât de originale, încât să-şi revendice pe bună dreptate un loc în acel clasament al momentelor magice ale vieţii tale?

Răspunsul este nu.

Analizându-mi zilele ieşite din comun ale vieţii mele, îmi dau seama că au fost deosebite, aproape întotdeauna, datorită unui eveniment neaşteptat sau, în orice caz, neprogramabil: căderea dinţişorului lui Lorenzo, primul sărut cu Paola, îmbrăţişarea bunicii când am plecat în prima mea tabără cu cercetaşii, ziua în care am luat o notă bună, fiindcă am copiat la un extemporal la matematică, noaptea în care am dormit în maşină, la Florenţa, cu Corrado şi Umberto, iar a doua zi de dimineaţă ne-am trezit în mijlocul unui târg, petrecerea surpriză pe care mi-a pregătit-o Paola la împlinirea a treizeci şi cinci de ani. Mici lucruri care sunt însă sucul concentrat al vieţii mele. Aşa că vreau să nu organizez nimic special pentru astăzi şi să mă las surprins. Îl sun pe Massimiliano şi îi vorbesc despre seara petrecută cu Giannandrea. Îmi spune că ştia deja totul. Şi el crede că suferindul nostru de depresie are nevoie de ajutor. În legătură cu aceasta, a avut o idee: vrea să-i propună să îl ajute la prăvălie, în timpul liber al muncii lui de croitor.

— Dacă găseşti doi amici cu care să stai de vorbă e mai bine, nu?

Mi se pare o idee foarte bună pentru a-i oferi mai multă posibilitate de socializare lui Giannandrea.

Închid telefonul şi ziua continuă anonimă până la ora şapte seara. Apoi mă întorc acasă de la piscină, deschid uşa şi o văd pe Eva făcându-şi lecţiile la masa din sufragerie, cu picioruşele care nu-i ating podeaua. Se întoarce şi deschide larg spre mine, cu încetinitorul, ochii ei albaştri. Îmi surâde.

— Miao, tati!

O bucurie instantanee îmi alungă toate neajunsurile.

Astăzi e o zi deosebită.

— 37 —

Când uşa de sticlă a Prăvăliei de Taclale se deschide larg şi mă întâmpină Giannandrea, nu-mi pot reţine un surâs.

— Massimiliano se întoarce imediat, îmi zice, fă-te comod.

Îmi povesteşte că lucrează acolo din dimineaţa aceea. Massimiliano i-a oferit jumătate din încasări, în afara sumelor pe care le scoate din buzunar pentru servicii. O ofertă foarte generoasă pe care foarte înşelatul croitor nu a putut s-o refuze. În fond, el deja venea la prăvălie în fiecare zi, iar Massimiliano, dat fiind succesul activităţii sale, avea şi el nevoie de un ajutor ca să-şi poată permite un minut liber din când în când.

— Sunt bucuros că lucrezi aici, îi spun.

— Nu e tocmai o muncă, îi dau o mână de ajutor unui prieten când am timp. Cred că am înclinaţia de a da sfaturi bune oamenilor.

Nu obiectez.

— Bem un ceai? propun eu.

După zece minute, iată-ne în fotoliu, ca două doamne în vârstă, dar vioaie din New England, sorbind un ceai Pu’er cu un vag iz de pământ umed. De data asta, e rândul meu să-mi deschid sufletul. Îi spun că mă aflu deja la două treimi din călătoria mea finală şi că sunt destul de satisfăcut de cum merg lucrurile. Am avut momente de fericire de nezdruncinat, alternate cu altele de profundă melancolie. Un fel de montagne russe de sentimente.

— Nu mai este nicio speranţă?

— Nu, din păcate, îi răspund cu seninătate, toate analizele indică în aceeaşi măsură că degradarea mea este într-o coborâre vertiginoasă.

Mă uluieşte că pot vorbi cu detaşare despre boala mea. Cu două luni înainte nu aş fi fost în stare, fără să mă cuprindă emoţia, dar acum a devenit aproape o rutină. Nu m-am resemnat, dar m-am obişnuit. E o caracteristică a bărbaţilor: ne obişnuim cu totul.

— Jucăm un fotbal cu pioni? propun eu. Îţi datorez şansa revanşei.

Acceptă cu bucurie provocarea. Eu aleg Italia, iar el aşază pe pâsla verde pionii verzi-aurii ai Braziliei. Un duel clasic al fotbalului modern.

După doar câteva bobârnace de atac, sunt deja în avantaj cu 2 la 0. Şi de data asta Giannandrea se dovedeşte a fi un jucător atent şi foarte tehnic, dar eu, iertaţi-mi trufia, sunt un supercampion de nivel mondial. În cariera mea de „bobârnăcist” am pierdut doar două partide. Una împotriva lui Ernesto Morelli,

un derbedeu ce era într-a cincea la o clasă paralelă cu a mea la liceu şi cealaltă împotriva lui Corrado, dar a fost o partidă nefirească, având prea multe momente de noroc chior pentru prietenul meu, ducând în fond la invalidarea rezultatului. Azi înving fără să-mi umilesc adversarul, doar cu 5 la 2. În clipa în care ne strângem mâna la final se întoarce Massimiliano.

— Doar n-oi vrea să-mi furi munca? îi zice cu un surâs lui Giannandrea, apoi adaugă: Cine a câştigat?

— El, răspunde deprimatul. Nu înţeleg de ce nu a făcut din acest lucru profesia lui.

Nu terminăm bine să comentăm partida, că iată apare o nouă clientă, o frumoasă manager, cam de patruzeci de ani, pe a cărei frunte scrie mare „stres”. Vede trei bărbaţi în jurul unui joc de Subbuteo şi se sperie.

— Iertaţi-mă, am intrat pentru că numele prăvăliei m-a făcut curioasă. Ce vindeţi?

— Taclale, doamnă. Aşa cum e scris afară. Vreţi un ceai negru? Un ceai de plante?

E perplexă, dar nu are forţa să plece.

— Da, mulţumesc.

Ne punem pe treabă. Eu clătesc ceştile, Giannandrea mai umple o dată cana–fierbător, iar Massimiliano o pofteşte pe doamnă să ia loc şi o întreţine cu o conversaţie amabilă, cum numai el e în stare să o facă.

Am spus şi o repet. Dacă aş avea o speranţă de viaţă mai lungă, aş încerca să deschid un lanţ de Prăvălii de Taclale. Şi poate aş salva lumea.

În timp ce nou-venita îi dezvăluie lui Massimiliano că tocmai a pierdut o antrepriză importantă, îi surâd şi o întreb cu aerul unui majordom englez fără cusur:

— Lapte sau lămâie, doamnă?

— Lapte, îmi răspunde deja mai uşurată. Şi fără zahăr, mulţumesc.

Le arunc o privire lui Massimiliano şi lui Giannandrea: formăm o echipă de recuperare foarte eficientă.

— 36 —

Pe telefonul mobil, am ales un sunet de apel diferit asociat fiecăruia, ca să-mi dau seama după melodie cu cine urmează să vorbesc. Umberto, de pildă, mă caută cu sunetul ascuţit al trompetelor din Indiana Jones, filmul lui preferat.

— Vii la Fregene în seara asta? Mergem toţi.

— Cine toţi?

— Cei trei muschetari.

Deja mă gândesc cu groază la o posibilă capcană: discotecă pe plaja plină de ţânţari, consumaţie obligatorie, ba mai rău, spectacol al vreunui comic roman pe bază de colaj de vechi poante reciclate.

— Unde mergem? Dar vreau toate detaliile, să nu uiţi niciunul. Nu prea am încredere.

— La Fregene, ţi-am zis.

— Da, dar ca să facem ce?

— Mergem să vedem apusul soarelui în mare.

Îmi spune că e o modă nouă, de gen new age: salutul către soare. Sâmbăta trecută l-a introdus în această modă o vânzătoare de ziare vegană la prima şi ultima lor întâlnire. Îmi povesteşte că erau pe plajă mai mult de o mie de persoane, pentru a trimite un salut astrului zilei. Nebunie curată.

Mă las convins şi la ora opt parchez aproape de faleză şi mă văd cu Corrado şi Umberto în zona împrejmuită a plajei libere. Suntem într-adevăr mai mult de o mie pe plajă, dar în loc de o briză uşoară, bate un crivăţ neaşteptat pentru acest sezon care ne degeră oasele.

— La ce oră începe?

Deja publicul îşi cam pierde răbdarea. Se declanşează nişte aplauze extravagante. Unii se instalează pe jos cu pături. Alţii au măsuţe de picnic, corturi şi chitare. Un mic Woodstock pe litoralul roman. În aer răsună cântecele nemuritoare ale lui Bob Dylan ca în taberele de cercetaşi. Un temerar se hazardează să cânte şi ceva din Joan Baez din aceeaşi epocă.

Noi, muschetarii, ne-am aşezat puţin lateral, stând toţi trei pe un prosop. Ne-am scos pantofii, iar Umberto poartă şi o bandană pe frunte; iar eu nu ştiu încă dacă trebuie să mă înduioşez, sau să mă simt un nărod între nărozi.

La un moment dat se aşterne o tăcere aproape mistică.

Protagonistul îşi începe show-ul.

Unii se sărută cu pasiune, alţii mănâncă sandviciuri cu omletă, alţii îşi jură dragoste eternă, alţii privesc tâmpi orizontul incendiat, alţii intră în apă îmbrăcaţi şi ţipă, alţii sunt în chat pe Skype cu logodnica de departe, alţii profită de faptul că lumea nu e atentă ca să fure o geantă, alţii fac poze ca să le rămână în amintire acea clipă irepetabilă. Ştiu, or să apară colecţionarii de amurguri: pe ăla de la Santa Marinella de pe 20 august îl ai? Nu, îmi lipseşte! Dar îl am pe cel din Maldive de Anul Nou, care face cât trei. Ca în jocul cu figuri la schimb.

Dacă moda asta prinde, nu va mai fi nevoie de Tour Eiffel, de Colosseum sau de Piramide pentru a atrage turiştii. Va fi suficient cel mai mare eveniment natural al fiecărei zile. În fond, dacă un film oarecare face şapte euro sau mai mult, cam cât face un apus de soare, unicat, care nu poate fi reprodus sau descărcat de pe internet? De altfel, e un eveniment costisitor, cu marea, cu plaja, cu soarele şi toate celelalte, ce efecte speciale s-ar putea crea? Hollywoodul e mic copil.

La sfârşitul spectacolului, când soarele iese din scenă (un final scontat, dar eficient), plâng. Până şi Corrado se înduioşează de-a dreptul, după care, profitând de întuneric, se piteşte pe undeva cu o ajutoare de coafeză din Maccarese, suferindă de depresie.

În timp ce toţi se împrăştie, ca la cinema în timp ce se proiectează inutilul generic de final, Umbero şi cu mine rămânem să privim marea. Noi doi ne simţim bine şi în tăcere. În unele seri mă duc să-l iau, mergem la cinema sau la teatru şi ne întoarcem acasă, fără să scoatem aproape niciun cuvânt. Numai marii prieteni şi marile amoruri suportă bine tăcerea.

Cel care o rupe, totuşi, e Umberto.

— Plecăm.

— N-am înţeles.

— Plecăm.

— Cine?

— Eu, tu şi Corrado. Închid cabinetul o săptămână, Corrado scapă de o tură. Şi plecăm. Ca pe vremuri.

— Dar nu pot...

— De ce? Copiii au încă zece zile de şcoală, Paola la fel. Tu ce treabă ai aici, să mergi teleleu singur prin Roma în fiecare dimineaţă? Aşa vrei tu să-ţi petreci ultimele zile?

Întrebarea e directă, iar răspunsul este evident: nu.

— O săptămână numai noi trei, în plimbare prin Europa, continuă el. Ne distrăm şi-ţi ajută moralul.

— Şi unde mergem?

Siguranţa lui mă uluieşte:

— Refacem traseele feroviare interrail pentru tineri. Versiunea redusă.

Continui să-l privesc fix, ca un tont.

Interrail.

Un cuvânt compus care-mi evocă pe dată mirosul pătrunzător de şine de tren încinse la soare, aventurile de o noapte cu fetele scandinave pline de pistrui şi sunatul acasă de la telefoanele publice. E aproape sinonim cu optsprezece ani.

— La patruzeci de ani ne apucăm să refacem o călătorie interrail?

— Spune-mi un motiv pentru care n-ar trebui s-o facem.

— Am cancer.

— Acesta e un motiv ca s-o facem. Spune-mi altul.

— Trebuie să antrenez echipa pentru play-off.

— Lipseşti doar un meci.

— Nu mai am rucsac, îmi epuizez eu argumentele ce aveau o oarecare noimă.

— Îţi cumperi altul. Plecăm duminică seară?

— De ce seara?

— Costă mai puţin să călătoreşti noaptea, dormi în tren şi economiseşti noaptea la hotel.

— Prietene, am nişte bani puşi de-o parte, nu foarte mulţi, dar am.

— Interrail se face fără bani.

Încep să mă tem că există cu adevărat o capcană în această seară. Corrado se întoarce din tufişul lui ce i-a servit drept cuibuşor de nebunii. A lichidat-o deja pe ajutoarea de coafeză.

— Bun, deci pornim? întreabă el cu aerul unuia care ştie multe.

Chestia cu călătoria nu era o idee improvizată, ci un plan organizat de ăştia doi nătărăi cu care continui să mă văd.

— A spus că da, răspunde Umberto.

— N-am spus că da. Tocmai puneam în balanţă argumentele pro şi contra.

— Argumentele pro sunt multe, cele contra nu există. Deci duminică plecăm, conchide Corrado.

— Nu, băieţi, eu nu vin.

Încearcă încă să mă convingă alte zece minute. Dar nu reuşesc. Ideea unei călătorii pe de o parte mă atrage, pe de altă parte mă înspăimântă. Nu mă simt bine, din când în când durerile se fac tot mai intense. Nu cred că odiosul meu oncolog ar fi prea încântat. Şi nici soţia mea.

Mă întorc acasă singur.

Nouăzeci la oră.

Farurile de fază mare.

Radioul din maşină.

Tom Waits.

Gânduri împrăştiate.

O sută douăzeci la oră.

Linia albă întreruptă pe asfalt.

Pleoapele care se cam închid.
Şi mai mult.
O uşoară ieşire de pe carosabil.
Pleoapele se redeschid brusc.

Îl sun pe Massimiliano pentru a sta puţin la taclale şi ca să evit să mă izbesc de parapet din pricina somnului, fiindcă toţi ar interpreta-o ca pe o sinucidere din disperare.

Îmi răspunde imediat, vesel ca de obicei.

— Bună, Lucio, cum eşti?

— Ai vreun client?

— Nu.

— În jumătate de oră sunt la tine.

Nu obiectează.

Ajung la Prăvălia de Taclale aproape de miezul nopţii. Roma începe să se golească. În ciuda crizei, italianul mediu nu renunţă să evadeze din asfaltul topit al oraşelor, chiar şi numai pentru a merge la casa de la ţară a socrilor.

Îi povestesc lui Massimiliano propunerea cu călătoria.

— Nu mi se pare o idee rea, e comentariul lui.

— Mi-au propus asta din milă.

— Nu cred. Ţi-au propus asta pentru că au chef să facă acest lucru. Şi le va face bine şi lor. Sunt prietenii tăi şi, chiar dacă nu-ţi dau de înţeles, boala ta îi face şi pe ei să nu se simtă bine.

Nu m-am gândit zilele astea la efectele patologiei mele asupra persoanelor pe care le iubesc. Poate că o mare doză a proastei dispoziţii a Paolei este legată şi de efortul de a metaboliza iminenta sa condiţie de văduvă.

Paola va fi văduvă. Ce urâtă propoziţie!

Dar e una şi mai urâtă.

Lorenzo şi Eva vor fi orfani.

În literatură, cuvântul „orfan” se asociază cu o imediată tristeţe. A deveni orfan este coşmarul cel mai groaznic al oricărui cititor copil, urmat de cel de a fi lăsat la un internat.

În toate aceste luni, am văzut tot mereu doar o faţă a acestei triste medalii, cea pe care se găseşte efigia lipsită de glorie a morţii mele, şi nu şi cealaltă, cea pe care sunt reprezentate lacrimile celor ce rămân.

Şi printre cei care vor plânge mai mult se numără, fireşte, amicii mei dintotdeauna, Athos şi Aramis. „Cei doi muschetari” sună cu adevărat foarte prost.

— Şi oricum, reia vorba Massimiliano, nu ţi-am spus-o niciodată, dar toată chestiunea asta a numărătoarei inverse, care poate părea o tâmpenie chiar şi pentru cei care nu ţi-o spun, mie mi se pare că e lucrul cel mai interesant pe care

l-ai făcut în viaţă. Spunea Marcello Marchesi: „Important e ca moartea să ne găsească vii”.

Nu-mi mai aminteam această frază. Dar e foarte frumoasă. Poate cel mai frumos aforism din toate timpurile, pe care şi Oscar Wilde l-ar invidia.

„Important e ca moartea să ne găsească vii.”

E întocmai filosofia pe care o urmez în aceste zile. Poate ar trebui să fie filosofia care să îndrume orice acţiune a noastră, la orice vârstă.

Mă uit la Massimiliano, care pregăteşte un ceai de roiniţă. Prezenţa lui are o putere vindecătoare asupra mea, e ca o încrucişare magică dintre un şaman indian şi un bătrân înţelept. Îmi pare rău că nu l-am întâlnit mai devreme, cine ştie câte greşeli ar fi reuşit să mă împiedice să fac.

Căscatul lui Massimiliano îmi indică faptul că e cazul să ridic ancora şi să-l las să se odihnească. De data asta îi las treizeci de euro. Îi merită.

M-am hotărât.

Duminică pornim.

Trebuie doar să-i explic asta Paolei.

Nu va fi uşor.

— 35 —

Când nu ştiu cum să-i spun ceva Paolei, consultantul meu firesc este cel care a procreat-o şi care îi cunoaşte pe dinafară tot complicatul său manual cu instrucţiuni de folosire. Oscar adică.

— N-am înţeles ce trebuie să faceţi în această excursie.

— Păi, nimic, nu te gândi că ar fi vorba de turul localurilor erotice şi ale drogurilor uşoare.

— Păcat, că aşa aş fi venit şi eu, îmi face cu ochiul, în timp ce bagă la cuptor o tavă cu fursecuri langues de chat.

Afară, în stradă, tăcerea nopţii.

— E o excursie cu prietenii, ca să ne amintim vremurile bune. O săptămână de vacanţă. Ultima.

— Nu văd nimic rău în asta. Apropo, unde te afli cu numărătoarea ta inversă?

— Treizeci şi cinci. Ador naturaleţea cu care ştie să trateze temele complicate.

— Ah, treizeci şi cinci. Perfect. E prevăzut şi în codul civil: „Cel ce are treizeci şi cinci de zile de trăit poate face ce-i place”.

Înţelegeţi de ce Paola este o superfemeie? Pentru că a avut un supertătic.

Shrilankezul îl cheamă înapoi pe Oscar la lucru. Trebuie să termine de pregătit prăjiturile pentru luni dimineaţă când deschid din nou. Mai rămân trei minute, timpul necesar pentru a mânca o gogoaşă găurită, care a rămas de la micul dejun de ieri. Tot nu ar mai fi cumpărat-o nimeni şi s-ar fi sfrijit mâhnită pe o tavă. Am dat astfel un sens existenţei sale.

O anunţ pe Paola şi trec eu să-i iau pe copii de la şcoală. Nu ştiu încă dacă au perceput distonanţa unilaterală ce există între părinţii lor sau dacă şi-au dat seama că sunt bolnav. Am încercat în orice caz să fim veseli şi surâzători când suntem cu ei, dar copiii au un al şaselea simţ, ca animăluţele. Cine ştie la ce vârstă se pierde această facultate extrasenzorială. Fapt e că, în mod conştient sau nu, se prefac că nimic nu s-a întâmplat, îmi povestesc cum a fost ziua la şcoală şi se reped ca uliii asupra prăjiturelelor „made in bunicu’” pe care le-am adus pentru ei. După două zile, în sufragerie, abordez spinoasa chestiune cu Paola. Când pronunţ cuvântul „interrail” se uită la mine de parcă aş fi un dement.

— Vreţi cu adevărat să refaceţi traseul de interrail?

— Da. Dar versiunea redusă. Un interrail mai mic.

— E lucrul cel mai absurd pe care l-am auzit vreodată.

Începe bine.

— Însă mi se pare genial, îmi zâmbeşte ea, amuzată. Câteva zile cu prietenii tăi nu-ţi pot face decât bine.

Sunt consternat. Paola m-a uluit încă o dată. Credeam că urmează să ne certăm şi, când colo, am binecuvântarea ei.

— A cui a fost ideea?

— A lui Umberto.

Dă din cap aprobator, ca şi cum ar zice „evident”.

— Ai grijă însă să nu oboseşti peste măsură, te rog. Şi întoarce-te la timp pentru ultima zi de şcoală a copiilor. Trebuie să fim la serbarea de dinainte de vacanţă. Toţi părinţii participă. Iar Lorenzo e şi protagonistul spectacolului.

— Nu voi rata momentul.

O privesc în ochi şi nu-mi pot stăpâni un:

— Te iubesc.

— Ştiu, îmi răspunde.

Şi pleacă.

Mă arunc comod pe canapea.

Deci pornim. De ani de zile, Corrado, Umberto şi cu mine vrem să facem din nou o călătorie împreună.

Acum ori niciodată.

— 34 —

Mai păstrez încă vechea listă pe care o foloseam pe când eram cercetaş pentru a-mi pune în rucsac tot ce-mi trebuie şi pentru a nu uita nimic.

Înzestrarea indispensabilă pentru o vacanţă.

2 tricouri

1 pereche de pantaloni de schimb

impermeabilul k-way

lentile de contact

2 chiloţi

2 şosete

bascheţi

sandale

spray Autan

1 caiet + 1 pix

arzător camping

1 rezervă butelie gaz

1 oală spaghete

1 pachet de biscuiţi

2 farfurii + o cană

1 lingură + 1 furculiţă + 1 cuţit

1 pastă de dinţi + 1 periuţă

1 Polaroid + rolă de film

1 pachet de prezervative

Surâd când constat nişte absenţe remarcabile printre cele înşiruite, cum ar fi deodorantul sau cămăşile. Adaug câte ceva pe listă şi-mi petrec două ore minunate selectând ce trebuie să iau, printre care şi bătrânul, dar încă funcţionalul meu Polaroid. Printre primele zece lucruri frumoase de realizat în viaţă se numără şi făcutul valizei. Te simţi antrenorul naţionalei tricourilor care trebuie să decidă componenţa lotului: tu da, tu nu, tu da, tu nu. Îţi dai seama brusc câtă stofă inutilă îţi ticseşte dulapurile şi descoperi nişte tricouri istorice la fundul teancului, pe care nu le-ai îmbrăcat de zece ani. Poate că făcutul bagajului e mai pasionant decât călătoria în sine.

Simt o prezenţă în spatele meu.

E Paola care se uită cum aleg şosetele.

— La ce oră pleci mâine? mă întreabă.

— Trece Corrado să mă ia cam pe la ora şase seara.
— Bine. Sper că o să vă distraţi.
Nu pricep dacă e un strop de aciditate în cuvintele astea, sau dacă binecuvântarea pe care mi-a dat-o e reală.
— Sper şi eu, iubito.
Nu-mi răspunde. Schiţează un surâs şi dispare în bucătărie. De luni întregi nu-mi mai spune „iubitule”. Ştiu, merit asta, ştiu că desfrânarea este un megapăcat de căpătâi, care încalcă atât porunca a şasea, ce spune „să nu preacurveşti”, cât şi pe a noua ce spune „să nu pofteşti nevasta aproapelui tău”.
Nu ştiu dacă voi fi în stare să mă distrez în călătoria asta. Dar trebuie să încerc. Că mă transform treptat într-unul din acei bătrânei care vorbesc numai despre beteşugurile lor, într-o persoană antipatică şi plicticoasă.

— 33 —

Interrail nu e numele unei călătorii a tinerilor golănaşi, aşa cum cred toţi cei care nu au pus-o în practică. Este numele unui tip de bilet. E un abonament nelimitat la trenurile europene care astăzi se numeşte Global Pass. Dacă ai mai puţin de douăzeci şi şase de ani, biletul este automat de clasa a doua, dacă ai mai mult, poţi avea acces şi la clasa întâi.

Umberto poartă tot rucsacul de atunci, model militar, cam uzat şi nu prea ergonomic, cu două bretele care îi rup spinarea. Corrado şi cu mine însă am cumpărat două rucsacuri de munte ultramoderne. Am decis să nu ne pese chiar atât de fidelitatea absolută a acestei replici târzii a excursiei noastre din tinereţe.

Şi acum douăzeci de ani am plecat tot din Termini, glorioasa gară a Romei. Umberto, ca un cercetaş adevărat, a ajuns mai devreme şi a adus şi săculeţul cu provizii pentru prima porţiune a traseului. Corrado, care urăşte trenurile, a încercat până în ultimul moment să ne convingă să străbatem o bucată cu un zbor gratuit al companiei sale, dar „Tren era, tren o să fie!” i-a tăiat-o scurt Umberto, mai hotărât ca niciodată. Prima etapă, cam la aceeaşi oră ca atunci, München, ţinta nelipsită din orice interrail demn de acest nume. Cuşete de clasa a doua, ca să ne simţim tineri şi globe-trotteri. Avem un compartiment de patru numit, cred că ironic, „C4 comfort”. Confortul constă într-un pahar cu apă sigilat, un şerveţel umed, un colac de wc şi, să vezi şi să nu crezi, o pereche de papuci. Înainte ca trenul să se pună în mişcare, ne rugăm să nu sosească şi un al patrulea călător. Şi când colo, iată-l. Cel mai îngrozitor exemplar al unui tovarăş de drum din lume: tipul logoreic. Un navetist care lucrează în Germania şi se întoarce în Italia la nevastă-sa la sfârşit de săptămână. Credeam în naivitatea mea că nu mai există navetişti. Pentru a ne proteja de fluviul de cuvinte care ne-ar putea îneca, folosim, fără a recurge la semne convenţionale, vechea şi verificata noastră tactică: ne prefacem că suntem trei turişti din Liechtenstein. Aproape nimeni nu ştie cum se vorbeşte în Liechtenstein, şi astfel orice tentativă de conversaţie e omorâtă în faşă. Dar din nefericire pentru noi, în fascinantul principat se vorbeşte germana. Tovarăşul nostru de drum ştie limba şi vrea să profite de prezenţa noastră ca să şi-o perfecţioneze. Suntem nevoiţi să dăm pe faţă adevărul şi să încasăm o oră de banalităţi, până când deschidem contraofensiva şi îl îngropăm în cuvinte şi amintiri. Obiectivul principal al primului şi, credeam noi, unicului nostru interrail fusese acela de a vizita câteva state mai mici ale Europei, cele

despre care cunoşteam foarte puţine alte lucruri în afară de nume: Luxemburg, Andorra şi, cum ziceam, Liechtenstein. Pe atunci aşa ceva ne distra grozav.

Trebuie să vă mărturisesc că un moriturus de cancer nu ar trebui să călătorească la cuşetă. Mi s-a spus că am tuşit toată noaptea şi cred că prietenii mei s-au gândit de mai multe ori să mă stranguleze în somn. Lucrul absurd este că de-acum, când tuşesc, nici nu mă mai trezesc. Şi nici în acea noapte nu am făcut excepţie. Trenul de noapte pentru mine e ca un leagăn vrăjit. Sunetul ritmic şi hurducăielile la dreapta şi la stânga seamănă cu adevărat cu legănatul unei doici iubitoare. Am dormit şi m-am trezit exact când trenul frâna ca să intre în gara de la München. Abia de aici călătoria noastră începe cu adevărat.

— 32 —

Primul impact cu Germania este mereu anevoios. Germana e o limbă atât de diferită de a noastră, încât, în anunţurile din gară, nu-mi pot da seama nici măcar care sunt reclame şi care sunt comunicări de serviciu.

Surpriza mă aştepta la capătul liniei 4.

Un bărbat ne întâmpină şi ne surâde. Are nişte kilograme în plus, nişte păr în minus, dar îl recunosc imediat. Este cadetul din Gasconia, cel de-al patrulea muschetar, cel mai tânăr şi mai destoinic cu spada.

D'Artagnan.

D'Artagnan-ul nostru, după numele lui din buletin Andrea Fantastichini, cel din ultima bancă, în stânga. Nu-mi cred ochilor şi aproape că-mi vine să plâng. Nu l-am mai văzut de douăzeci de ani. După douăzeci de ani, aşa cum a prezis genialul Dumas, cei trei muschetari redevin patru. Ne îmbrăţişăm pe peron, mai întâi pe rând, apoi toţi patru în acelaşi timp. Cuprinşi de o incontrolabilă euforie, urlăm şi „Unul pentru toţi, toţi pentru unul!" Patru italieni nerozi care dau o reprezentaţie în mijlocul gării din München.

După câteva minute, descopăr că acela care l-a convins pe Andrea să ni se alăture în această călătorie a fost Corrado. Vechiul nostru prieten a plecat din Danemarca, unde trăieşte de mulţi ani, ca să ne întâlnească. Va face tot periplul interrail cu noi.

D'Artagnan, v-am mai spus, era cel mai bun dintre noi. Câţiva ani după examenul de bacalaureat a plecat cu chitara lui spre Londra, în căutarea norocului. Azi pot spune cu certitudine că n-a dat de el. Cântecele lui senine ne înveseleau mereu nopţile de vară. Sub multe aspecte îmi amintea de tatăl meu, sau cel puţin de ceea ce bunicul îmi povestea despre el. Un fanfaron gata mereu să intre într-un bucluc pentru o femeie sau pentru nişte hohote de râs. După câţiva ani de petreceri prin Londra s-a îndrăgostit de Birgitte, o daneză top-model care părea ieşită din pagina centrală din „Playboy" şi a urmat-o la Copenhaga. Despre el n-am mai ştiut apoi nimic, doar Corrado a menţinut contacte sporadice, mai întâi prin poştă, apoi pe Facebook. Acum dă lecţii private de chitară şi solfegiu în capitala daneză, iar soţia lui, Birgitte, cu care are doi copii, şi care acum arată ca Trudy, complicea lui Peg Leg Pete din desenele Disney, l-a părăsit de câţiva ani. Trăieşte într-o căsuţă la malul mării care, din fotografii, seamănă cu cocioaba vrăjitoarei din poveştile lui Andersen. Îmi povesteşte că, punând cap la cap cheltuielile curente şi pensia alimentară către

fosta soţie, se descurcă cu greu până la sfârşitul lunii. În anii de liceu, aş fi pariat pe orice că Andrea, de fapt Andy cum i se spunea, va deveni un star rock. Ca şi cu atâtea alte prilejuri, şi de data asta m-am înşelat.

Recunosc: sunt fericit că-l văd şi că a acceptat propunerea acestei călătorii împreună. Dar durează doar o clipă imperceptibilă; apoi mă uit la prietenii mei care merg înaintea mea cu câţiva paşi şi mi se par trei bătrânei. Trei bătrâni muschetari gârboviţi de povara rucsacurilor şi a vârstei. La patruzeci de ani şi ceva, un bărbat în zilele noastre nu e bătrân. Dar dacă el crede că are optsprezece şi se îmbracă de parcă atâţia ani ar avea cu adevărat, chiar este.

Nu am telefonat încă acasă. Sun acum, în timp ce ne îndreptăm către pensiunea rezervată de Umberto. Îmi răspunde Eva:

— Casa Battistini!

M-a amuzat întotdeauna atitudinea ei foarte formală la telefon.

— Sunt tata. Ce faci? Cum a fost la şcoală?

— Am luat zece la lucrare.

— Bravo!

Eu n-am luat niciodată zece la vreo materie, în afară de educaţie fizică. Am crezut întotdeauna că aceia care iau zece la şcoală sunt nişte ghinionişti sortiţi eşecului în viaţă. Dar fiica mea va fi o excepţie.

— Dă-mi-o pe mama.

— A plecat la cumpărături. Să ţi-o dau pe doamna Giovanna?

Doamna Giovanna este vecina noastră, mare producătoare de gemuri şi de copii. Este pasionată de OZN-uri, vede mistere peste tot şi e convinsă că în casa noastră trăieşte fantoma unui vechi locatar asasinat cu brutalitate. În ciuda acestor pasiuni ale sale, din când în când, ne lăsăm copiii în grija ei. Ca babysitter, dată fiind lunga ei experienţă de mamă, e mai bună decât Mary Poppins.

— Nu, mulţumesc. Spune-i mamei că am ajuns la München şi că o iubesc.

— Îi voi raporta. Miao, tati!

„Îi voi raporta.” Modul ei formal de a mi se adresa nu mă mai distrează. Trebuie să fac ceva pentru fiica mea. La şase ani şi jumătate „îi voi raporta”, chiar dacă e urmat de un „miao” care îl mai atenuează, ar trebui interzis.

Mai e un lucru ce ar trebui interzis şi pe care l-aş adăuga pe zidul din Trastevere la secţiunea URĂSC, şi anume bărbaţii care plâng. Nu am plâns aproape niciodată în public, am o sfială înnăscută care îmi împiedică lacrimile să se manifeste în toată splendoarea lor.

Nu-l văzusem niciodată nici pe Andrea plângând; el era condotierul nostru, jalonul meu, mitul meu absolut. Bărbatul care nu cunoaşte frica, nu are rivali şi, mai ales, nu plânge.

Când i-am văzut prima lacrimă pe obraz, pentru mine a fost ca şi cum aş fi asistat la un eveniment supranatural şi absurd, totodată, cum ar fi apariţia Arhanghelului Gavril în timpul finalei mondialelor de fotbal.

Am rămas singuri o jumătate de oră în holul mititel al acelei pensiuni, în timp ce îi aşteptam pe Corrado şi Umberto, care ieşiseră să cumpere nişte suveniruri.

— Nu sunt fericit, prietene, a fost fraza lui de atac.

Când cineva îţi zice că nu e fericit, răspunsul nu e uşor pentru nimeni, cu excepţia unui bolnav în fază terminală.

— Mie-mi spui!

Durerea se suportă mai uşor când e împărtăşită.

— Ce nu merge? îl întreb eu cu blândeţe.

— Nu merge că nu mi-am împlinit niciunul dintre visurile mele de copil. Iar viaţa nu are sens dacă nu îţi împlineşti visurile de copil.

Andy a avut întotdeauna darul de a fi pragmatic.

Visurile de copil. Singurul lucru care contează cu adevărat în viaţă.

E ceea ce aşterni pe hârtie în clasa a doua primară la compunerea „Ce voi face când voi fi mare”. Ştiu, am ştiut mereu şi, de altfel, v-am şi povestit, dar numai acum adevărul acestui concept îmi explodează în faţă ca o petardă de Anul Nou. Dacă nu îţi pui în practică visurile de copil eşti un falit. Visul meu, aşa cum ştiţi, era să fiu tehnician la un parc de distracţii. Deci sunt un ratat.

Visul lui Andy însă era o compunere mult mai originală. Din cuvintele lui bolborosite printre lacrimi, mi-o imaginez cam aşa.

„În 2000 o să am douăşapte de ani. La douăşapte de ani eşti un moş care trebuie să muncească ca să câştige bani pentru copii lui. Ieu o să câştig mult şi o să fiu extrem de foarte bogat. o să fiu şi foarte frumos şi înalt şi inteligent şi interesant. Cu un an în urmă mam căsătorit cu o fată frumoasă gen actriţă şi locuiesc la mare, dar chiar pe malul mări lângă barul unde se vinde îngheţată cu biscuiţi. Meseria mea e să fiu cântăreţ foarte renumit. O să cânt la Festivalul de la San Remo şi o să câştig de patru, ba nu, de cinci ori, dar odată în duiet. Cântecul meu cel mai faimos se chiamă Tu care nu te mai iubesc şi o să fie primul în clasament timp de un an. Sunt şi foarte vesel că toată italia mă iubeşte şi î-mi zâmbeşte pe stradă. Dacă ţi se zâmbeşte pe stradă eşti fericit. Dacă nu ţi se zâmbeşte eşti trist şi te arunci dela fereastră. Da ieu la treizeşişapte de ani o să fiu fericit. Şi pentru siguranţă locuiesc la parter.”

Îmi închipui şi nota: cinci cu doi de minus, pentru conţinutul repetitiv şi pentru greşelile de ortografie.

— Nu mi-a ieşit nimic bun în viaţă, continuă Andy, suflându-şi nasul. Nu am bani pentru copiii mei, pe care nu-i văd aproape deloc, pentru că ticăloasa nu mă

suportă. Cântecele mele nu au fost niciodată în clasamente. Şi pe stradă nu îmi zâmbeşte nimeni, continuă el cu o privre ironică pe care o ştiu aşa de bine.

— Cântecele tale sunt foarte frumoase, încerc eu să-l încurajez.

— Dar nici nu le cunoşti...

— Ba îmi amintesc câteva... Cum era ăla cu cel care aştepta în gară un tren care nu mai venea?

— Gara vieţii, era o lălăială de jale. Probabil cea mai proastă melodie pe care am compus-o.

— Dar mie îmi plăcea. Andy, ai patruzeci de ani. Ia-o de la capăt. Sunt atâţia artişti care nu în tinereţe au cunoscut succesul.

— Ca de pildă?

— Ca de pildă... nu ştiu... Van Gogh!

— Dar murise deja!

— Bine, era doar un exemplu... de ce nu te întorci în Italia? Te-ai gândit la asta?

— Pentru că n-aş putea sta departe de copiii mei. Dacă au nevoie de mine, eu trebuie să fiu acolo.

Rămân tăcut.

Andy a renunţat pentru tot de dragul copiilor lui. L-am subapreciat, l-am judecat. Rămâne eroul meu.

Ne strângem într-o îmbrăţişare puternică. Nu cred ca Andy şi cu mine să ne fi îmbrăţişat vreodată. Poate la sfârşitul vreunei partide de fotbal, cu îmbrăţişarea bărbătească şi grăbită a războinicilor. Însă această îmbrăţişare este altfel. Îmi dau seama că legătura noastră nu s-a frânt în aceşti douăzeci de ani. Şi că, dimpotrivă, depărtarea a făcut-o şi mai viguroasă. Andy este încă mitul meu absolut. Chiar dacă îmi plânge pe umăr. Poate chiar pentru acest lucru.

Porthos şi D'Artagnan rămân îmbrăţişaţi câteva minute, apoi se întorc prietenii noştri şi reîncepe distracţia. Dar cuvintele lui Andy rămân adânc în mine.

„N-aş putea sta departe de copiii mei."

Noţiunea cea mai simplă de pe lume.

Încerc să-mi închipui ce or face acum Lorenzo şi Eva. Poate construiesc un Tour Eiffel din Lego, poate se iau la întrecere în sistemul Wii cu acel joc al dansului care e foarte amuzant, poate nu ştiu. Realizez că, răpit total de boala mea, am pierdut puţin contactul cu ei.

Din ultima parte a primei noastre seri la München vă pot povesti doar o imagine, singura pe care mi-o amintesc: noi patru intrând într-o berărie, cântând cântece italieneşti cu rime cam spurcate. Alcoolul a şters tot restul. Ultima oară când m-am îmbătat aveam nouăsprezece ani, eram cu echipa şi câştigasem campionatul din Liga Întâi. Nu-mi amintesc când, cum şi în ce condiţii ne-am întors la pensiune.

— 31 —

Mă doare abdomenul, respir cu greu şi în capul meu e un concert rock. Parcă ar fi Ringo Starr care bate cu beţele în cutia mea craniană în stilul lui inconfundabil. Toc-To-Toc. Toc-To-Toc. Iar ritmul este antrenant ca acela din Ticket to Ride.

M-am trezit înaintea tuturor. În patul geamăn de lângă mine, Umberto sforăie ca un facocer cu ganglionii inflamaţi.

În săliţa pentru micul dejun mă întâmpină o tavă cu o piramidă de krapfen şi gogoşi găurite. Gust puţin dintr-una, nu poate intra nici pe departe în concurenţă cu cele ale lui Oscar. O abandonez pe farfurie după prima muşcătură. Acum pricep că micul meu obicei de dimineaţă este unul dintre momentele memorabile ale vieţii mele.

Hiperactivul Andrea a depistat manejul din afara oraşului unde ne-am dus în prima noastră călătorie. O senzaţie de déjà-vu mă însoţeşte toată dimineaţa. Şi un cuvânt îmi bubuie în cap, dându-l afară pe Ringo Starr.

Remake.

Remake-urile nu au sens.

De altfel, nici nu se pot face pornind de la orice.

Cărţile, de exemplu, nu trăiesc niciodată ruşinea unei rescrieri. Cel mult o traducere diferită, dar versiunea originală, frumoasă sau urâtă cum o fi, rămâne mereu teafără şi întreagă.

Filmele însă pot fi făcute şi răsfăcute chiar şi la distanţe mici de timp.

Dar şi amorurile pot beneficia de fascinaţia unui remake. Există cupluri care fac din despărţirile şi împăcările lor succesive un adevărat stil de viaţă. Şi de fiecare dată trebuie să se confrunte, în mod fatal, cu aceleaşi probleme.

Nimeni însă nu face vreodată remake-ul unei călătorii. Poţi eventual să te întorci în acelaşi oraş, dar să faci din nou aceleaşi lucruri e un eveniment rar şi curios. Poate chiar nebunesc.

Versiunea originală a călătoriei.

Dintre noi, muschetarii, numai Andrea ştia să călărească. Tatăl lui se ocupa în mod abuziv de pariuri la hipodromul de la Capannelle, şi astfel micul Andy îşi petrecea după-amiezi întregi de unul singur printre amatori înrăiţi de pariuri, jochei agresivi şi cai condamnaţi la închisoare hipică pe viaţă. Exista un singur

lucru pe care copilul îl putea face ca să-şi omoare timpul: să înveţe să călărească. Noi, ceilalţi trei, însă, mai merseserăm la trap doar cândva, prin câte o vacanţă, dar asta era cam tot. Era ca şi când Rangerul Tex Willer din benzile desenate i-ar fi luat cu el să călărească prin preerie pe Donald, Goofy şi Pluto.

Excursia începe la trap. În faţa noastră ghidul, un neamţ pe nume Thomas, un neanderthalian foarte simpatic. Traversăm râul prin vad, mergem cinci minute în galop — care, dacă nu sucombi cu totul, e mai simplu decât trapul — pe un drum cu pământ bătătorit ce traversează o pădure ca de plumb. Trecem de mai multe ori pe lângă pericolul de a sfârşi într-un centru de traumatologie şi în cele din urmă ne tragem sufletul într-un luminiş, la umbra unui stejar care a văzut multe la viaţa lui. Aprindem şi un foc de tabără, iar bunul Thomas ne face o surpriză şi scoate nişte cârnaţi bavarezi ce par a fi din Jurasic, pe care îi frige cu îndemânare. Ne simţim ca în Arizona. Lipseşte doar atacul indienilor, urmat de sosirea cavaleriei.

În seara aceea, cu adrenalina care ţâşneşte prin venele noastre, alegem şi un salon care să fie teatrul faptelor noastre eroice de latin lovers începători. Numele localului e un fel de platformă-program: Bier und Liebe, „bere şi dragoste". Punem ochii pe patru studente durdulii cam de douăzeci de ani, ne dăm drept băieţi de bani gata aflaţi în vacanţă şi facem paradă de engleza noastră foarte creativă, învăţată din cântecele formaţiei Queen. Rezultatul? Italia bate Germania cu 3 la 1, ca în Campionatul Mondial din '82. Marchează Corrado, Andrea şi, cu toată modestia, subsemnatul, în timp ce blonduţa cu pistrui pe care miza Umberto îşi arată mai degrabă interesul pentru barmaniţa tatuată şi cu nişte balcoane impresionante, decât pentru prietenul meu. Toată noaptea îmi dau silinţa să apăr culorile italiene şi în numele lui.

Remake-ul.

Manejul este aşa cum mi-l aminteam. Lemn, metal şi acel miros specific pe care vi-l puteţi imagina. Port-drapelul nostru este fiul lui Thomas, Thomas Jr., un neanderthalian ca şi tată-său, dar mult mai antipatic. Ne dă mii de sfaturi despre ce să facem şi ce să nu facem când vom fi călare, pentru a nu ne pune în pericol siguranţa. Mai înainte de orice, obligaţia de a merge în şir indian şi de a începe cu un trap mărunt. Inutil să vă spun că nu avem nicio intenţie să ascultăm de el, şi cum vedem o cărare dreaptă ne lansăm în galop, spre fericirea coloanei mele deja chinuită de poziţia în şa. Cad spectaculos după nici treizeci de metri. Calul meu, neîmblânzitul Attila (nume neliniştitor pe care îl descopăr abia după incident), decide să mă trântească din şa cu o frână neaşteptată, demnă de un sistem ABS. Mă rostogolesc şi zbor cât colo. Zborul meu durează mai mult de două secunde, suficiente însă să realizez ce moarte idioată sunt pe punctul de a avea parte. La primire, pe pământ, nu se află un colţ de stâncă ucigaş şi nici un

gard din stâlpi ascuţiţi, în care să mă prăbuşesc ca tras în ţeapă, ci un tufiş de urzici. Care îmi salvează viaţa şi îmi compromite după-amiaza.

Rezultatul plimbării noastre cu calul: erupţii cutanate ici şi colo pentru mine, insolaţie pentru Andrea, dureri de şale pentru Umberto şi o gleznă scrântită pentru Corrado, căruia i-a rămas piciorul prins în scăriţă în momentul descălecării. Suntem patru muschetari puţin cam ruginiţi. Dar ne punem speranţele în revanşa serii: răgetul nocturn al bătrânilor lei.

Toţi masculii au o caracteristică în comun: când au douăzeci de ani, le admiră şi le fac curte fetelor de douăzeci de ani, iar când au patruzeci, tot la fel. E o lege ştiinţifică. Eu cred însă că există un factor nostalgic care explică o atare preferinţă. Continuăm să iubim aceleaşi filme, aceleaşi cărţi şi aceleaşi locuri pe care le iubeam când eram copii. Tot aşa se întâmplă şi cu fetele de douăzeci de ani. Am fost convingător?

Descoperim de îndată că neuitatul Bier und Liebe a fost înlocuit de un local agresiv numit Tot oder lebendig, adică „viu sau mort”. Înăuntru sunt sute de flăcăi nemţi între optsprezece şi douăzeci şi cinci de ani ce se întrec care mai de care în beri, nădușeli şi pastile de tot felul nu foarte bine identificate. Jur că nu m-am simţit în viaţa mea aşa de străin de un loc. Muzica e mult prea tare, împiedicând orice comunicare socială, lumina e mult prea slabă, împiedicându-i pe cei miopi să citească meniul, aerul e lipsit de oxigen, împiedicând mintea să-şi păstreze o luciditate satisfăcătoare. În ciuda acestor lucruri, încercăm să ne distrăm. Eu sunt numit pe dată „mingea la picior”, întrucât nu am nicio intenţie să mă cherchelesc sau să încerc să agăţ vreo tânără teutonă căreia i-aş putea fi tată. Vreau să beau doar nişte cocktailuri cu fructe şi să mă las hipnotizat de clipurile muzicale ce se succed pe un perete transparent.

Are grijă însă Corrado să mai agite seara, luându-se la harţă cu prietenul fetei ales de el ca obiect al dorinţei. Băiatul în chestiune e un pirpiriu fără muşchi, dar care e înconjurat de mulţi amici destul de chercheliţi. E musai să ne luăm tălpăşiţa din acel local înainte să înceapă o păruială generală. Aşa că iată-ne hălăduind prin München ca nişte pierde-vară. Stăm la palavre până la patru dimineaţa.

Am uitat să sun acasă. Mi-e dor de mor de Paola şi de copii.

E o noapte fără somn. O noapte fără vise.

— 30 —

La micul dejun, Umberto ne vorbeşte de următoarea etapă: Vaduz, capitala statului Liechtenstein. În urmă cu douăzeci de ani, am câştigat cam o sută de dolari la cazinoul din pitorescul orăşel şi ne-am simţit ca nişte magicieni ai ruletei. Îl întrerup însă imediat cu o întrebare ce mi-a ţinut de urât toată noaptea:

— Ce caut eu aici?

Cele patru cuvinte şi semnul întrebării îi lovesc pe prietenii mei ca o rafală de mitralieră.

— În ce sens? întreabă Corrado.

Nu ştiu cu ce cuvinte să mă adresez micului meu public fără să-l ofensez.

— În sensul că vreau să mă întorc acasă. Iertaţi-mă, dar nu asta e călătoria pe care vreau s-o fac. Sau, mai bine spus, pe care trebuie s-o fac.

D'Artagnan îmi surâde: e unicul care a înţeles deja.

— Soţia ta nu va accepta niciodată, după toate câte ai făcut, spune el.

— O să încerc.

— Nu am înţeles despre ce vorbiţi, întreabă Umberto.

— Vreau să fac o călătorie cu copiii mei. Şi cu Paola. Vreau să-mi petrec toate zilele ce-mi rămân cu ei. Şi nu cu voi.

Poate am fost prea direct şi încerc să mai netezesc din colţuri.

— Să nu mă înţelegeţi greşit, voi sunteţi prietenii mei de suflet, noi suntem cei patru muschetari ai reginei, dar eu cunosc totul despre voi, calităţi şi defecte, şi voi despre mine, de asemenea. Despre copiii mei însă nu ştiu aproape nimic, iar ei nu ştiu nimic despre mine. În acest moment am nevoie de ei. Iar ei nu ştiu, dar au nevoie de mine.

Tăcere.

— Nu pot pierde nici măcar un minut.

Mă uit în ochii lor, pe rând.

— Iertaţi-mă. Dacă vreţi, puteţi continua excursia.

Corrado ia primul cuvântul. El a fost întotdeauna cel mai rapid în luarea deciziilor.

— E un zbor spre Roma la 10:30. Pilotul e un prieten de-al meu, ne lasă să ne îmbarcăm toţi trei.

Umberto se uită la ceas:

— Avem zece minute să ne facem bagajul, băieţi. Hai să ne mişcăm.

Cel mai dezamăgit e Andy, care nu are deloc chef să se întoarcă în Danemarca la viaţa lui cea ratată.

— Dar ne vom revedea? mă întreabă.

— Sigur că ne vom revedea, îi răspund, ştiind bine că e o minciună.

Apoi îl îmbrăţişez strâns, pentru ultima oară.

— 29 —

Cel mai frumos lucru dintr-o călătorie e întoarcerea acasă. Deschizi uşa şi simţi acel miros amestecat de mobilă, cărţi şi persoane pe care le iubeşti, e o mireasmă unică. Parfumul casei tale. Uite, mi-a venit în minte un alt autor al unei singure cărţi: Patrick Süskind, autorul unuia dintre cele mai frumoase romane din toate timpurile, Parfumul. Mi-ar plăcea ca azi să fie el cel care să-mi şoptească cele mai potrivite cuvinte când voi aborda cu Paola ideea unei călătorii cu întreaga familie.

— Aţi făcut cel mai scurt interrail din istoria umanităţii, e fraza cu care mă întâmpină când mă găseşte acasă la întoarcerea de la şcoală.

— Eu sunt de vină. Nu-mi mai pica bine.

— Eu ţi-am spus că în starea ta plecarea era un lucru fără cap.

— Nu, nu, dimpotrivă, din acest punct de vedere mi-a făcut bine, timp de câteva zile m-am gândit la altceva.

— Şi atunci?

— Şi atunci vreau să fac o călătorie.

— Alta? Eşti sigur că eşti bine?

— O călătorie pentru noi patru. Eu, tu, Lorenzo şi Eva. Plecăm cum se termină şcoala. O vacanţă, ba nu, o aventură.

— Nu am chef de o vacanţă. Şi cu atât mai mult de o aventură, mi-o retează scurt Paola.

— Nu e o vacanţă oarecare.

— Am înţeles ce vrei să spui, dar n-am chef. Pleacă tu cu copiii dacă îţi pică bine. Mergeţi o săptămână la mare sau unde vreţi.

— Mă gândeam la o călătorie on the road.

— E într-adevăr aproape un lucru clasic ca un bolnav de cancer să facă o călătorie un on the road. Ascultă, tratează-te şi încetează să faci lucruri inutile şi dăunătoare.

— Nu e inutil. Vreau să-mi petrec ultimele zile cu copiii. Şi cu tine.

— Asta şi faci.

— Dar aici nu vă văd niciodată, ştii bine asta. Am nevoie să stau cu ei.

— Îţi repet, nu am nimic împotrivă dacă plecaţi o săptămână. Sau chiar două. Eu aici mă simt bine. Nu am starea de spirit necesară, v-aş strica toată excursia.

Paola, Paola, Paola. De ce eşti atât de greu de înduplecat? Are dreptate Massimiliano, boala mea te-a traumatizat mai mult pe tine decât pe mine.

Aştept ca Süskind să-mi sugereze telepatic nişte argumente suplimentare inteligente, dar poate că scriitorul german e în vacanţă şi se bucură de parfumatele drepturi de autor legate de romanul său. Renunţ. Scot afară din garaj bicicleta şi pornesc să dau o tură. În iPod, de data asta doar cântece melanconice. Cine ştie de ce ascultăm mereu melodii ce reverberează trăirile noastre. În mod cert nu e o idee prea grozavă să asculţi James Blunt când eşti pe punctul de a muri.

Fac un traseu mai lung decât cel obişnuit, mă îndrept spre litoral şi străbat Via Aurelia. Pedalez, pedalez, pedalez. Cu un ritm de cicloturist. Mă încântă panorama. Respir mirosul pinilor, aerul sărat şi gazele de eşapament ale maşinilor care mă depăşesc cu viteza unor rachete. Mă bucur de apusul de soare de pe un promontoriu, de unde zăresc nişte surferi încăpăţânaţi care nu se lasă şi încalecă valuri prea leneşe ca să-i ţină la suprafaţă. Un surfer care se naşte la Roma e ca un maestru al pizzei care se naşte în Bora Bora. Un neadaptat.

La kilometrul 58 îmi epuizez energia şi mă opresc la un mic restaurant deasupra mării. O casă construită chiar pe plajă, care poate găzdui cel mult treizeci de clienţi. La bucătărie sunt câteva doamne mai în vârstă, mătuşa şi bunica tânărului ospătar. Vederea este de o frumuseţe ce-ţi taie respiraţia. Luna străluceşte trufaşă pe suprafaţa mării. Mă aşez la o masă în colţ şi comand un mix grill şi scrumbii prăjite. Sper să nu o întâlnesc pe severa doctoriţă Zanella. Mă uit împrejur, ca şi cum m-aş teme că sunt urmărit. La celelalte mese, perechi de îndrăgostiţi şi o familie romană, deosebit de numeroasă. Mă simt foarte singur. Acum, dacă mă gândesc, e prima oară în viaţa mea când merg neînsoţit la un restaurant. Am considerat întotdeauna că mersul la restaurant de unul singur este lucrul cel mai trist din lume. Confirm.

— 28 —

— Până la urmă, pleci sau nu pleci? mă întreabă Giannandrea, preferatul meu într-ale stărilor depresive. E ca şi povestea cu melodiile, cu cât suferi mai mult de depresie, cu atât cauţi compania tot a unor suferinzi de depresie.

Ne aflăm în Prăvălia de Taclale şi Massimiliano ne pregăteşte prânzul, un cuşcuş cu legume pe care l-am gustat deja şi e demn de a fi menţionat în ghidul Michelin.

— Nu vreau să plec fără Paola.

— O să vezi că se răzgândeşte, spune Massimiliano tăind mărunt dovleceii.

— Nu cred, din păcate.

— Şi unde ai vrea să mergi? mă întreabă Giannandrea.

Bună întrebare.

— Unicul lucru sigur e că vreau să fac un fel de tur al Italiei.

— Cu bicicleta? e curios Massimiliano.

— Ieri am făcut cam o sută de kilometri cu bicicleta şi sunt aproape mort. Şi mergeam cu 25–30 km la oră, ca un melc pe două roţi. Mă gândeam să pornim cu maşina, sunt atâtea locuri pe care le cunosc şi vreau să le viziteze şi Lorenzo şi Eva. Pe altele nu le-am văzut niciodată şi vreau să ajung acolo prima oară cu ei. Altele sunt importante pentru povestea mea şi a Paolei. Altele ni le va sugera destinul pe drum.

— Cred că e un program frumos, comentează bucătarul nostru, punând legumele pe foc să se călească. Peste zece minute e gata şi cuşcuşul. Rezistaţi sau vreţi o bruschetta?

Întrebare retorică. Bruschetta.

— Dar mai presus de toate, continui eu, sunt atâtea lucruri despre care vreau să le vorbesc copiilor mei şi soţiei mele. Dorinţa mea cea mai mare este ca ei să-şi amintească de un tată imprevizibil, amuzant, plin de viaţă şi de idei.

— Cum de ai atâta chef de viaţă? mă întreabă Giannandrea cu admiraţie.

— Când vei fi în pragul morţii, îţi va veni şi ţie.

— Eu am încercat să mă sinucid de trei ori.

Ştiam, îmi vorbise despre asta Massimiliano. Vreau să ascult însă cuvintele celui în cauză.

— Dar mi se pare că într-un mod nu tocmai eficient, spun eu cu ironie.

— Prima dată a fost ghinion curat. Am legat un furtun de ţeava de eşapament a maşinii mele, l-am băgat pe fereastră şi m-am închis înăuntru. Am adormit

aproape imediat, dar după un minut s-a terminat benzina. Indicatorul era stricat şi eu nu ştiam.

— A doua oară?

— A doua oară am ajuns la spital pentru că înghiţisem o cutie de somnifere.

— Spălătură gastrică?

— Nici măcar. Erau foarte slabe. Am dormit două zile şi, când m-am trezit, mă simţeam mai bine decât înainte.

— A treia oară?

— A treia oară nu vi-o mai povestesc pentru că mă simt prea idiot.

Zâmbesc.

— Hai, deja m-ai făcut curios.

— Hai, fie. Am împins maşina în râpă, de pe stânci. Dar parapetul a rezistat, s-a deschis airbagul şi am rămas acolo ca un nătâng în maşină. În schimb, mi-am rupt o mână. Asta a fost acum trei luni.

— Va exista o a patra tentativă?

— Nu cred.

— Nu cred nu înseamnă nu.

— Nu, nu va exista. Şi e şi meritul lui Massimiliano.

Proprietarul prăvăliei noastre preferate surâde.

— E mai ales meritul cuşcuşului meu. Încă cinci minute, băieţi.

Massimiliano se aşază în faţa mea.

— Pot să-ţi sugerez o tactică?

— Pentru ce anume?

— Pentru proiectul călătoriei tale.

— Spune.

— Tu pregăteşte-te oricum de plecare cu copiii. Mai mult chiar, povesteşte-le deja despre călătorie. Şi o să vezi că Paola se va răzgândi. N-o să vă lase să plecaţi singuri.

— Nu o cunoşti.

— Dar e ca şi când aş cunoaşte-o deja. Punem pariu că vine şi ea?

— Pe o cină la restaurant?

— S-a făcut!

Batem palma, iar Giannandrea taie şi consfinţeşte pariul nostru.

Atunci când, după ce i-am venit de hac spectaculosului cuşcuş, dau să plătesc pentru orele petrecute în prăvălie, Massimiliano refuză să primească banii de la mine şi zâmbeşte.

— Nu mai eşti un client. Eşti un prieten.

Intervine şi Giannandrea:

— E valabil şi pentru mine.

Am doi noi prieteni care s-au urcat in extremis în autocarul vieţii mele. Pun la loc banii în portofel şi surâd.

— 27 —

Lorenzo şi Eva se uită la mine cu ochii ieşiţi din orbite.

— O aventură? începe primul meu copil.

— Exact. Trei săptămâni hai-hui prin Italia, în descoperirea unor locuri misterioase şi necunoscute. Vă place ideea?

Răspunsul este un „da” entuziast al lui Lorenzo. Nici nu mă îndoiam.

Eva, în schimb, are nişte lucruri de cerut.

— Pot să-l iau şi pe Lupo?

— Nu, pe Lupo îl lăsăm în grija doamnei Giovanna, care tot trebuie să vină aici să ude florile şi să le dea de mâncare şi pisicilor şi hamsterului.

— Nu pot să o iau nici pe Alice?

— Ar suferi în maşină. Hamsterilor nu le place să călătorească.

— Of! Atunci măcar să facem o zi „aici eu comand”.

Ziua „aici eu comand” e o invenţie de-a Paolei de acum câţiva ani, când erau mici. Este premiul pentru ceva important, o notă mare la şcoală sau o perioadă de bună purtare acasă. Este vorba, aşa cum aţi intuit deja, despre o zi de dominaţie absolută asupra părinţilor, în care mica regină sau micul rege poate decide programul şi ce se mănâncă şi pot cere, între nişte limite rezonabile din punct de vedere economic, orice lucru.

— Bine, ne-am înţeles, răspund eu micii mele şantajiste. Pornim sâmbătă seară, cum terminaţi şcoala.

— Sâmbătă e spectacolul şi sărbătorirea încheierii anului, îmi aminteşte Lorenzo.

— Ah, da, atunci plecăm duminică.

O oră mai târziu, se întoarce Paola, care nu ştie încă nimic, după ce şi-a petrecut după-amiaza pregătind tezele finale cu ceilalţi profesori.

Copiii o întâmpină veseli şi ea se prinde imediat că e într-o cursă. Prezenţa ei este de la sine înţeleasă. Mă ia de-o parte în bucătărie.

— Ce e povestea asta?

— Ai spus că pot pleca cu copiii, nu? Asta şi fac. Pornim duminică. Trei săptămâni.

— Trei săptămâni? Ai înnebunit?

— Nu eşti obligată să vii.

— Păi, nici nu vin.

— Păcat, pentru că mă gândeam să-mi închei călătoria în Elveţia. Nu mai trec pe acasă. Mi se pare alegerea cea mai firească. Ultima călătorie. Cu cei pe care îi iubesc.

Fraza e mult prea violentă ca să nu producă daune. Paola urlă în şoaptă ca să nu o audă copiii. Printre cuvintele pe care le foloseşte mai des se numără „iresponsabil", „nebun" şi „capcană".

Are dreptate, poate am fost iresponsabil, dar vreau să dreg tot ce pot, probabil sunt nebun, dar ăsta nu e un defect, iar această călătorie este cu siguranţă o capcană. O capcană a dragostei, în care sper să cadă Paoletta mea. În caietul lui Zoff, e încă scris mare obiectivul meu principal al acestor o sută de zile:

Să fiu iertat de Paola.

— Nu mă mai întorc acasă, insist eu. Nu mă lăsa singur în această călătorie. Suntem o familie.

— Eram o familie. După care, tu ai distrus-o.

— Cu toţii comitem erori.

— Ştiu. De pildă, să te căsătoreşti.

Nu daţi importanţă, sunt lucruri ce se spun la ceartă, ştiu că nu gândeşte cu adevărat acest lucru.

Paola se mai zbate alte zece minute ca un ton prins în cârlig, după care se dă bătută.

— Ce trebuie să pun în bagaj, pentru mare sau pentru munte?

— Pentru tot, iubita mea. Pentru tot.

Am ratat cina. Dar sunt fericit.

Deschid computerul şi încep să fac nişte căutări pentru rezervări. Faptul că nu mai caut pe Google, ca un maniac, cuvinte ca „tumoare", „moarte" sau „tratarea cancerului" simt că mă uşurează sufleteşte. Când, în schimb, cauţi cuvântul „hotel" sau „restaurant deasupra mării" simţi o nemăsurată bucurie. Un fel de versiune modernă a stării din Sâmbăta în sat[17]. Ah, am ştiut eu, iar am căzut în plasă, văd că îl reevaluez acum şi pe Leopardi. Nu, pe Leopardi nu, asta nu se poate. Ştergeţi aceste ultime rânduri cu un marker negru, mulţumesc.

---

[17] „Sâmbăta în sat" (Sabato del villaggio) este o faimoasă poezie scrisă în 1929, lectură obligatorie la şcoală, în care marele romantic italian Giacomo Leopardi vorbeşte despre iluzia bucuriei. Aşa precum, în viaţa unui sat, momentul de adevărată bucurie şi speranţă nu este duminica, ziua de sărbătoare, ci sâmbăta, ziua fără griji ce o precede, tot astfel, spune poetul, nu tinereţea, ci vârsta neprihănită a copilăriei este cea mai fericită.

— 26 —

Lucrul cel mai distractiv când pleci într-o vacanţă, v-am mai spus, este făcutul bagajelor. Dar când călătoria este şi ultima, făcutul valizei devine un lucru sfâşietor. Un tricou lăsat acasă nu va mai avea niciodată posibilitatea de a-şi găsi locul de onoare într-o valiză. Este eliminat din joc pentru totdeauna. Tot aşa şi cu încălţămintea mea, cupele mele sportive sau costumele mele de baie, de care sunt ticsite dulapurile şi scrinurile. Ultima mea valiză mă obligă să mă confrunt cu inutilitatea majorităţii obiectelor care mi-au năpădit casa, stratificate de-a lungul anilor, ca erele geologice. Un arheolog ar depista cu uşurinţă în casa mea perioada sandalelor, faza sportivă, pasiunea tranzitorie pentru thrillerele ezoterice, anul în care am făcut scufundări. Maldăre de haine prăfuite, ce ar trebui să zacă într-un pod şi care sunt rezumatul vizual al întregii mele vieţi. Şi pe care acum sunt nevoit să le triez. Cea mai mare parte a lucrurilor mele nu merg cu mine.

Mă învârt prin casă şi mă uit mai ales la biblioteci. Sunt pline de cărţi pe care nu le-am citit şi de filme pe care nu le-am văzut. Îmi vine să cer iertare tuturor, scriitori şi regizori, care au muncit ca să-mi dăruiască nişte ore de destindere, iar eu, după ce i-am amăgit cumpărând roadele muncii lor, le-am lăsat să se prăfuiască pe o etajeră. Poate acolo ar fi rămas pentru totdeauna. Sau s-ar fi bucurat de un sfert de oră de atenţie în timpul unei vacanţe. Voi duce doar un roman cu mine, l-am pus deja în valiză, după atâtea răzgândiri. Marea finală s-a dat între Pinocchio şi Comoara din insulă şi a câştigat aceasta din urmă. Într-o zi vă voi explica de ce. Continui să privesc atent etajerele şi mângâi uşor colecţia mea de Diabolik. Mi-au trebuit mulţi ani s-o fac completă, câştigând licitaţii costisitoare pe eBay şi cotrobăind prin toate tejghelele cu cărţi. Iar acum volumaşele cu cotor colorat se uită trist la mine de pe rafturi, ca şi cum mi-ar spune: „Nu ne părăsi”. Cunosc pe dinafară fiecare poveste, fiecare urmărire periculoasă a protagonistului în costum colant şi pot să spun, fără ezitări, unde am citit fiecare număr al colecţiei. Poate Paola are dreptate. Sunt nebun. Un nebun entuziast într-un mod atât de bizar să pornească în ultima lui călătorie. Abia acum îmi vine în minte că lucrul cel mai complicat nu va fi să-mi iau adio de la colecţia mea de Diabolik, ci de la toţi protagoniştii vieţii mele.

Nu ştiu dacă voi avea forţa suficientă.

— 25 —

Mă aflu în faţa Armatei Brancaleone. Este momentul de adio. I-am convocat pe toţi la bordul piscinei, cu un ceas mai devreme de ora noastră obişnuită de antrenament. Lângă mine se află fidelul meu adjunct. Am încercat să pun pe hârtie două rânduri din ultimul discurs pe care o să-l ţin în faţa lor, dar după un minut încep să improvizez. Ştiu că sunt o figură importantă pentru ei, poate chiar mai importantă decât părinţii lor, şi vreau să le las câteva mesaje fundamentale. Încep fără ocolişuri.

— Băieţi, am o tumoare la ficat. Foarte gravă, cu metastaze la plămâni. Îmi rămâne puţin de trăit. Şi aceasta, din păcate, e ultima oară când ne vedem.

Nu se aşteptau. Se privesc unii pe alţii ca să înţeleagă dacă nu e o glumă. Dar tonul meu îi face să priceapă că nu e câtuşi de puţin.

— Acum câteva luni am decis să-mi înfrunt boala cu un surâs. Nu am reuşit întotdeauna, dar încerc să fiu fericit în fiecare zi ce-mi rămâne de trăit. Sunt încă într-o formă bunicică şi am încercat să lupt pentru a-mi înfrânge boala. Dar ea se ascunsese înăuntrul meu, iar când i-am dat de urmă, era prea târziu ca s-o mai pot învinge. Ştiţi, la vârsta voastră aveam aşa de multe visuri. Trebuie să vă mărturisesc că nu am înfăptuit niciunul dintre ele, dar nu am încetat niciodată să sper. Nu uitaţi că unica noastră bogăţie constă în visurile pe care le avem din copilărie. Ele sunt benzina vieţii, unica forţă ce ne împinge să ne continuăm cursa când lucrurile iau o turnură proastă. Încununarea visurilor acelui copil care e în voi trebuie să fie unicul vostru scop. Să nu uitaţi niciodată că veţi deveni adulţi doar ca înfăţişare, dar că omuleţul acela va continua să trăiască înlăuntrul vostru. Străduiţi-vă cât puteţi în munca voastră, fie ea legată de polo sau de orice altceva. Trebuie să încercaţi să fiţi cei mai buni în orice domeniu, şi dacă va fi să vindeţi fructe pe o tarabă. Toţi vor trebui să spună: „Ce fructe minunate are cel de acolo!” Viaţa vă va pune în faţa atâtor încercări, mult mai importante decât play-off-ul unui campionat, iar voi nu trebuie să faceţi vreodată vreun pas înapoi. Acţionaţi, acţionaţi, acţionaţi, chiar şi cu riscul de a greşi. Iar dacă greşiţi şi faceţi rău cuiva, cereţi scuze. A cere scuze şi a recunoaşte o greşeală sunt lucrurile cele mai grele dintre toate. Dacă însă cineva vă face un bine, nu uitaţi asta niciodată. A-ţi arăta recunoştinţa este un lucru la fel de complicat. Iar când vi se va întâmpla să câştigaţi, să nu vă luaţi adversarii peste picior şi să nu vă împăunaţi.

Toţi se priveau amuzaţi: a câştiga e un cuvânt pe care îl cunosc prea puţin.

— Eu, cum bine ştiţi, am doi copii, şi faptul că ştiu că nu voi putea să urmăresc cum cresc este durerea mea cea mai mare. În câteva zile voi pleca într-o călătorie cu ei şi cu soţia mea. Nu mă voi întoarce. Şi nu voi putea asista la meciurile voastre din play-off. Dar voi fi cu sufletul lângă voi, iar Giacomo îmi va povesti actele voastre de bravură. El va rămâne aici şi veţi putea să vă adresaţi lui în legătură cu tot ce aveţi nevoie. Este pregătit să vă antreneze la anul, are calităţile şi firea potrivită pentru a face acest lucru.

Timidul meu adjunct nu se aştepta la acestă învestitură şi se emoţionează.

— Vă cer numai un lucru important: oricum s-ar desfăşura partida, luptaţi până la capăt. Şi dacă izbutiţi acest lucru, înseamnă că aceste trei meciuri le câştigaţi pentru mine. Ar fi un nemaipomenit dar de bun-rămas. Într-o bună zi, peste ani, când veţi avea copii, sper că vă veţi mai aminti de bătrânul vostru mister şi vă veţi duce copiii la piscină, transmiţându-le iubirea pentru minunatul nostru sport. Aţi fost echipa cea mai frumoasă pe care şi-o poate dori un antrenor. Chiar şi când pierdeam. Îmi pare atât de rău.

M-am prăbuşit. Mi-am propus să nu plâng, dar nu am fost în stare. Îi îmbrăţişez pe toţi, pe fiecare în parte, pe Săpunel şi pe Martino la urmă.

— Vă rog, băieţi, faceţi aşa încât să fiu mândru de voi.

Urmează apoi momentul lui Giacomo.

— Drum bun, mister, îmi şopteşte în timp ce mă îmbrăţişează, oriunde v-aţi duce. Nu o să vă uităm.

Peste un minut plec de la piscină, lăsându-mi băieţii la antrenament. Sunt distrus. Încep să mă gândesc că această idee a călătoriei mă va obliga la un stres emoţional neluat în calcul. Am spus deja, e momentul cuvintelor de adio. Iar cuvintele de adio nu sunt niciodată uşoare.

— 24 —

Când ajung la el, în plină noapte, Oscar este singur în cofetărie, învăluit de arome crocante.

— Salut...

Se întoarce spre mine.

— Salut, Lucio...

— Ce faci aici singurel, l-ai dat afară pe srilankez?

— Nu, e noaptea lui liberă. De regulă vine Martina să mă ajute, dar în seara asta e la fiică-sa. E o femeie nemaipomenită, să ştii.

Îl privesc cu cât meşteşug, adunat în mai bine de treizeci de ani, umple cu cremă gogoşelele de chou à la crème.

— Ai chef să-mi dai o mână de ajutor?

— Dar eu nu prea ştiu...

— Dar înveţi! mi-o retează scurt.

Orele ce urmează le petrec printre făină şi creme. Mă distrează.

În zori, punem la prăjit vreo douăzeci de gogoşi găurite. Le scoatem afară şi aşteptăm să se răcească puţin ca să le putem acoperi de zahăr.

Rămânem aşezaţi în tăcere un minut. După care, Oscar pune o întrebare ce le conţine pe toate celelalte.

— Aşadar?

Acel „aşadar” valorează cât mii de discursuri. Implică simţământul lui patern faţă de mine şi durerea lui pentru ceea ce se întâmplă. Nu răspund. Nu e nevoie. După câteva minute savurăm gogoşile. Este pentru prima oară când mănâncă şi el o gogoaşă alături de mine. Calde, gogoşile astea cu gaură sunt cel mai bun lucru din univers. Aproape că le iert că m-au ucis.

— 23 —

Am organizat o cină specială pentru cei trei muschetari. Pentru ultima oară împreună, înainte de abandonul lui Porthos. E ca atunci când un chitarist părăseşte o trupă rock, momentul cel mai încărcat de melancolie pentru toţi fanii. Din fericire, noi nu avem fani.

Umberto şi Corrado. Două nume care pentru mine înseamnă un milion de lucruri. Aş putea scrie o enciclopedie despre ei, dar şi ei despre mine. Noroc că nu s-au supărat pe mine pentru că am produs atât de penibilul naufragiu al călătoriei noastre. Dar au înţeles că sunt într-un moment de maximă rătăcire.

Ajungând în faţa restaurantului pe care îl alesesem, pregătiţi pentru o seară de conversaţii triste şi emoţionante, prietenii mei au o surpriză. Îi aştept în faţa intrării, dar localul e închis. Este ziua lor de odihnă, şi eu ştiam asta foarte bine. Îi întâmpin cu un singur cuvânt fără echivoc:

— Golănie.

Nu se aşteptau, dar acceptă bucuroşi provocarea. Ne urcăm toţi în maşina mea şi o tulim spre termele lui Caracalla. În seara asta, pun în scenă a o mia versiune a nepieritoarei Tosca. Am cumpărat trei locuri împrăştiate. Ne bucurăm de începutul spectacolului cuminţei, dar la mijlocul primului act, în timp ce Cavaradossi scoate toate acele triluri, înconjurat de o scenografie cam spartană, care vrea să evoce biserica Sant-Andrea della Valle, Corrado, din rândul trei, se ridică în picioare şi strigă cu putere:

— Vouă vi se pare că ăsta se poate numi tenor?

În jurul lui se dezlănţuie o întreagă hărmălaie.

— Gura! Şşşşt! Stai jos!

Sabotarea reprezentaţiilor teatrale este una dintre piesele de rezistenţă ale repertoriului nostru de tâmpenii. Corrado insistă.

— E o insultă la adresa artei lui Puccini această versiune! Iartă-i, Giacomo!

În timp ce pe scenă bietul Cavaradossi încearcă să rămână concentrat şi-şi continuă trilurile, intru eu în acţiune.

— Să vă fie ruşine şi staţi jos, dacă nu, v-arăt eu!

— Ce îmi arătaţi? E cumva o ameninţare?

Mă apropii de el sărind cu elan peste un rând. Când facem pe cretinii nu există nicio oprelişte în calea noastră. Sunt călare peste el cu o agilitate felină, care nu mă mai caracterizează.

— Da, e o ameninţare. Încetaţi imediat.

— Că dacă nu, ce?
În acest moment şi Cavaradossi se blochează şi orchestra se întrerupe. Noi am devenit protagoniştii spectacolului. Misiune îndeplinită.
E momentul propice ca să se zboare prima scatoalcă. Începe o chelfăneală foarte bine jucată, fără să ne lovim, doar cu câteva îmbrâncituri, dar efectul este uluitor. Toţi se înghesuie să ne despartă, în timp ce noi continuăm să zbierăm unul la altul. Haosul e total.
— Nesimţitule!
— Nesimţit eşti tu! O să te reclam!
Cuvântul „a reclama” este semnalul pentru intrarea în scenă a lui Umberto, care îşi croieşte drum prin mulţimea care ne înconjoară. Arată cu iuţeală o legitimaţie de la clubul lui de tenis.
— Poliţia, vă rog, să ne păstrăm calmul!
— Foarte bine, spun eu, aş vrea să-l reclam pe domnu’ pentru agresiune.
— Nu, eu sunt cel care face plângere, am mii de martori, replică în schimb Corrado.
Cea de-a doua parte a farsei prevede o dezbatere generală despre cine a fost primul care l-a pălmuit pe celălalt. Apoi, Corrado îşi pierde răbdarea, îl îmbrânceşte pe poliţist şi este arestat. Ieşirea noastră din scenă se întâmplă, de regulă, cu un Corrado în cătuşe şi cu mine care îi urmez ca să fac plângerea. Doar că, de data asta, iscusita noastră reprezentaţie se bucură de ceva ce nu era gândit în scenariu, un episod neplăcut, dar şi uşor previzibil: în sală se află şi un poliţist adevărat. Care abia aşteaptă să intervină. Ne demască în treizeci de secunde, ne pune cătuşe la toţi trei, iar seara se încheie admirabil la comisariat. Mai devreme sau mai târziu, trebuia să se întâmple şi asta. Ne iau amprente şi ne pun mii de întrebări. Nu ştiu la ce fel de infracţiune să ne încadreze, adevărul e că se distrează povestindu-şi unul altuia cele întâmplate. Unicul care teoretic e în bucluc este Umberto care s-a dat drept ofiţer de poliţie. După câteva ore, un comisar în vârstă, care ar vrea deja să fie la pensie, decide să închidă, în ce ne priveşte, nu un ochi, ci pe amândoi şi să ne dea drumul. Ironia sorţii: golănia noastră cea mai plină de aventuri a fost şi ultima.
Nu vorbim despre nimic până în clipa în care ne luăm rămas-bun. Îmbrăţişarea noastră finală, toţi trei împreună, face mai mult decât o mie de cuvinte.
Toţi pentru unul. Acel unul sunt eu.

— 22 —

Peter Pan se îndreaptă spre mijlocul scenei şi urlă:

— Căpitane Hook! Unde eşti?

În jurul lui, într-un luminiş din Insula care nu există, sunt strânşi toţi Copiii Rătăciţi, Clopoţica şi Wendy cu frăţiorii ei.

Pe neaşteptate, îşi face apariţia cumplitul Căpitan, împreună cu nedespărţitul său prieten Mr Smee şi alţi câţiva piraţi.

— Iată-mă! Aicea sunt! tună el. S-a sfârşit cu voi! Pe toţi am să vă arunc ca hrană crocodililor!

— Nu cred aşa ceva! răspunde neînfricatul Peter Pan.

Începe o bătălie-balet, în care cu toţii îşi încrucişează spadele în ritmul muzicii. Este punctul de atracţie al serbării şcolare a lui Lorenzo. Micuţul actor se ascunde în spatele mustăţilor uriaşe ale Căpitanului Hook şi de o oră (şi nu spun asta pentru că îi sunt tată) îi tot confiscă scena lui Peter Pan, interpretat de un copil mult prea antipatic pentru a îmbrăca haina eroului din Insula care nu există. Lângă mine sunt Eva şi Paola. Râdem şi aplaudăm, pierduţi printre o sută de alţi părinţi şi copii. Îmi plac la nebunie spectacolele şcolare, dar eu n-am avut şansa să trăiesc vreunul ca prim actor. Cum v-am spus, eram durduliu, aşa că rolul meu firesc era acela al prietenului simpatic al protagonistului. Odată am trăit umilinţa maximă la o serbare de Crăciun: m-au pus să interpretez rolul boului.

Spectacolul se termină în ropote de aplauze. Aşa, ca fapt divers, Căpitanul Hook a primit de două ori mai multe aplauze decât Peter Pan. O iau de mânuţă pe Eva, o iau de braţ pe Paola şi îl aşteptăm pe micul nostru Lawrence Olivier la ieşire. Pe când aşteptăm, îmi dau seama că cineva a spart geamul maşinii noastre şi a furat GPS-ul, lăsat imprudent la vedere. Deja sunt sclavul glăsciorului care spune „viraţi la dreapta” sau „inversaţi sensul în formă de U”. Fără el sunt pierdut. Părăsit de călăuza mea, un fel de Vergilius portabil, mă simt un străin în propriul meu oraş. Răsfăţat cu indicaţiile venite prin satelit, m-am dezvăţat să ştiu pe de rost itinerarele şi sensurile unice. Nu mai ştiu nici măcar cum se consultă ghidul tipărit Tuttocittà. Şi totuşi, vă jur că a fost o vreme când mă plimbam cu maşina prin Roma foarte sigur pe mine, nu aveam telefon mobil, nu îmi descărcam mailurile în absolut orice loc al lumii, îmi umpleam buzunarele cu audiocasete, ca să-mi ascult cântăreţii preferaţi şi, n-o să credeţi, mă întorceam din vacanţă cu puţine fotografii, şi alea cu o focalizare proastă. Iau hotărârea să nu mai cumpăr un alt GPS pentru vacanţă, întrucât mă voi uita pe hărţile rutiere.

Probabil voi fi singurul din Italia care călătoreşte astfel. Am spus aventură şi aventură va fi. Când îşi face apariţia, Lorenzo este sărbătorit de învăţătoare şi de alte mămici ca un erou al zilei. Mă liniştesc doar când zice că nu are nicio intenţie să se facă actor.

După-amiază mă duc să înlocuiesc geamul spart al glorioasei mele maşini break, o spăl şi fac plinul. O alint puţin, gândindu-mă la lunga călătorie pe care o va face. Portbagajul ei încăpător, marele inamic al parcărilor din oraş, îmi este acum un aliat preţios. Avem cam douăzeci de bagaje, valize şi genţi la un loc. Suntem pregătiţi pentru orice ar putea apărea.

În timp ce aşez ultimele sacoşe lângă poartă, pentru o clipă mi se face teamă. Teama aceea ce te năpădeşte când ai ajuns în acel punct al neîntoarcerii. La capătul urcuşului pe montagne russe. Google. Punct de neîntoarcere: stadiu final, ireversibil, al unui proces sau al unei călătorii.

Mai sunt douăzeci şi două de zile şi mă aflu în punctul de neîntoarcere.

— 21 —

Să ridice mâna cine ştie cine e Edmond Haraucourt.

Dacă nu îl cunoaşteţi, trebuie să ştiţi că e un scriitor francez şi că despre primul vers al celei mai cunoscute poezii ale sale am crezut cu toţii că e un proverb: „A pleca înseamnă a muri puţin”.

Nu a fost niciodată aşa de adevărat ca în cazul meu. Chiar şi restul poeziei este minunat. În traducere ar suna cam aşa:

A pleca înseamnă a muri puţin
Înseamnă a muri faţă de ce iubim,
Lăsând un pic din noi înşine
În fiece clipă, în fiece loc.
E-o sfâşiere subţire şi definitivă,
Precum ultimul vers dintr-un poem.
Plecăm cumva ca-ntr-un joc,
Înainte de călătoria de pe urmă,
Şi în fiecare adio semănăm
Puţin din sufletul nostru.

Astăzi plecăm. Aşa cum am planificat, l-am lăsat pe Lupo, câinele nostru lup, la doamna Giovanna, care are o mică grădină şi care şi-a luat angajamentul să hrănească şi hamsterul şi pisicile. Lupo se uită la mine cum încarc bagajele în maşină şi are un aer abătut, ca şi cum ar fi înţeles că nu mă mai întorc. În fond, eu eram pentru el sclavul preferat.

Copiii sunt fremătători, pentru ei începe o minunată şi neaşteptată vacanţă.

— Dar putem să ştim unde mergem anume? mă întreabă Eva.

— Etapele sunt secrete, îi răspund, ca în „Descoperă comoara”.

Se instalează pe bancheta din spate, în timp ce Paola aduce restul calabalâcului şi îl înghesuie în portbagajul maşinii, deja umplut până la refuz. Era timpul şi de o vacanţă, chiar dacă eu nu sunt în stare să mă gândesc la aceste trei săptămâni on the road care ne aşteaptă ca la o vacanţă. Prefer să folosesc cuvântul „călătorie”. În fond, sinonimul cel mai poetic şi delicat pentru „moarte” este chiar „călătoria de pe urmă”.

Suntem gata de pornire. E cinci după-amiaza, am aşteptat ca soarele să alunece puţin spre orizont, pentru a evita dogoarea lunii iunie. Dau drumul la motorul

care tuşeşte ca şi cum ar suferi de astm, în loc să ragă ca un leu. După care, în fine, plecăm. Clădirea în care e casa mea, îndepărtându-se în oglinda retrovizoare, e ultima imagine pe care o am cu viaţa mea cea care a fost. Într-un film, al cărui titlu nu mi-l amintesc, protagonistul spunea că viaţa nu e altceva decât o colecţie de ultime dăţi. Foarte adevărat.

Ultima dată când îl saluţi pe omul de serviciu de la şcoala ta.

Ultima dată când stai de vorbă cu tatăl tău.

Ultima dată când vezi Colosseumul.

Ultima dată când mănânci o smochină abia culeasă din pom.

Ultima dată când te înţeapă un ţânţar.

Ultima dată când faci o baie în mare.

Ultima dată când o săruţi pe femeia pe care o iubeşti.

Înşiruirea este nesfârşită, fiecare dintre noi a şi trăit mii de ultime dăţi fără să ştie. În majoritatea cazurilor, de altfel, nici nu-ţi imaginezi că le trăieşti pentru ultima dată. De fapt, tot farmecul jocului este chiar acest lucru. Să nu ştii. Dacă însă, ca în cazul meu, ştii foarte bine care sunt ultimele dăţi, regulile se schimbă pe neaşteptate. Totul capătă o greutate şi o importanţă diferită. Chiar şi gestul de a bea un suc se încarcă de o notă poetică şi melancolică.

Plecând din Roma, las în urma mea o cantitate uriaşă de ultime dăţi. Atât de multe, că încetez să le mai cataloghez. După multe zile petrecute cu regretul trecutului şi imaginându-mi un viitor care nu va mai fi, e momentul să mă gândesc la ziua de azi.

Am la mine caietul lui Zoff pe care l-am umplut cu mii de notiţe pentru această călătorie. Am făcut o listă de lucruri despre care aş vrea să le vorbesc lui Lorenzo şi Evei. Şi mai am şi o femeie de recucerit în douăzeci de zile. Nu mai pot să pierd nici măcar un minut.

O iau pe autostradă şi mă îndrept hotărât către sud. În linii mari, există un program al călătoriei, dar marja de improvizaţie este ridicată. Freamăt ca un copil care pleacă pentru prima oară fără părinţi.

Pun un CD cu emisiuni TV şi pasagerii mei de până în zece ani se dezlănţuie cântând. Paola priveşte peisajul, încă nu e relaxată. Eu apăs acceleraţia şi nu dau importanţă unui cuţit în abdomen mai puternic decât de obicei.

— 20 —

Sunt convins că hotelul de pe autostradă, puţin mai jos de Salerno, unde am dormit, un hotel de trei stele, care nu e nici de jumătate de stea, este construit lângă locul de întrunire mondială a ţânţarilor. Ne-am petrecut seara sub asediul maleficelor insecte, şi la restaurant, şi în cameră. Am luat o cameră matrimonială cu un supliment de două paturi şi în zece minute arăta ca o tabără din cauza bagajelor şi a războiului împotriva ţânţarilor care, aşa cum se ştie, presupune şi aruncatul cu diverse obiecte contondente.

Destinaţia noastră e Craco, un loc cu totul deosebit, ce se află în Lucania. Un sat fantomă.

Există un singur lucru care e valabil în egală măsură pentru Lorenzo şi pentru Eva: frica de fantome. Pot să înfrunte deschis oricâţi zombi, căpcăuni, vrăjitoare sau vampiri, dar se prăbuşesc când e vorba de fantome. Orice cameră întunecată, orice perdea ce flutură, orice uşă care se trânteşte pe neaşteptate ascunde pentru ei prezenţa unui spirit malefic reîntors pe Pământ ca să ne facă rău.

Tocmai pentru a-şi învinge această teamă, am hotărât să-i aduc aici, în această mică aşezare care e nelocuită de prin anii ’60. Sătucul pare suspendat în timp şi a fost de multe ori folosit ca platou de filmare. Intrăm pe strada principală pustie. E foarte cald şi nu e umbră niciunde. Paola poartă o rochiţă cu flori şi aş vrea s-o îmbrăţişez, dar e la doi paşi în spatele meu. Mi se pare o atitudine cu putere de simbol. Uneori cred că ea e doar o spectatoare a acestei călătorii şi că refuză să joace un rol activ. Deocamdată mă mulţumesc şi cu asta. E deja mare lucru că ne găsim aici, cu toţii împreună. În timp ce ne plimbăm, încep să povestesc legenda sătucului.

— A fost întemeiat de coloniştii greci în veacul al VIII-lea î.Ch. şi a fost locuit până la jumătatea secolului trecut. De când au plecat ultimii localnici, a rămas părăsit timp de câţiva ani. Au mai rămas doar ţânţarii, vântul şi câte un lătrat în depărtare.

— De ce ai zis timp de câţiva ani? S-au întors după aceea să locuiască din nou aici? Lorenzo a fost atent.

— Într-un fel, da. Mulţi şi-au dat seama că satul era părăsit şi că erau atât de multe case goale şi s-au mutat să locuiască aici.

— Cine-s ăia mulţi? este întrebarea legitimă a Evei.

— Multe fantome.

Odraslele mele rămân încremenite.

— Vrei să spui că sătucul ăsta e locuit de fantome? întreabă uluit Lorenzo.

— De toate fantomele Italiei, ca să fiu mai exact.

— Ai înnebunit? exclamă Eva.

În spatele meu o simt pe Paola cum zâmbeşte în tăcere.

— Pornind de la ideea că fantomele nu se arată niciodată ziua şi că acum e ora unsprezece şi jumătate dimineaţa, voiam să vă explic că, de vreme ce au venit toate să locuiască aici, putem să stăm liniştiţi în tot restul Italiei.

— Toate-toate? întreabă micuţa.

— Toate-toate. Au profitat de faptul că satul era părăsit şi acum pot să stea liniştite singure.

— Şi ele ce fac aici dacă nu au pe cine să sperie? întreabă Lorenzo.

— Să ştii că fantomele nu se distrează deloc când sperie lumea. Dimpotrivă, intervine Paola, întărind spusele mele. Fantomelor le place să fie lăsate să-şi vadă de treabă şi să nu facă nimic. Au făcut deja multe lucruri şi acum se odihnesc.

Intrăm în piaţa centrală a satului. Cei doi copii se uită împrejur, cu neîncredere.

— Eşti sigur că ziua nu sunt pe aici? zice Lorenzo.

— Foarte sigur.

Timp de o oră ne plimbăm pe ulicioarele abandonate ale satului. Nu mult după aceea, copiii vorbesc despre fantome cu voioşie, întrebându-se cam câte intră într-o casă normală şi dacă au un reper fix ca să se facă văzute, cum ar fi, de pildă, apusul pentru vampiri. Când plecăm din sat, luând-o la vale pe străduţa ce ne duce la locul în care parcasem, cei doi, deja „normalizaţi”, îşi iau de-a dreptul rămas-bun de la fantome.

— Ciao, pe curând!

— Miao!

Sper ca toate temerile lor să rămână definitiv printre aceste ulicioare. Ne oprim să mâncăm ceva într-un frumos han, aflat chiar în faţa satului cu fantome. Când ridic privirea din farfurie, după ce am înfulecat antreuri – felul întâi – felul doi – garnitură – desert – cafea – tărie pentru digestie, zăresc sute de siluete străvezii îngrămădindu-se la ieşirea din sat, făcându-mi cu mâna, ca pasagerii unui transatlantic pregătiţi să pornească spre necunoscut. Clipesc de câteva ori şi nu mai sunt acolo. Poate că am mâncat prea mult.

— 19 —

Salento. Soare. Umbrelă de soare şi şezlonguri închiriate. Castele de nisip. Râsete. Sărătura mării. Sote de midii.

Aşa îmi planificasem cea de-a doua zi a noastră.

Când colo, graţie talentului meu de netăgăduit de a mă orienta după hărţile rutiere, ne-am pierdut în zona depărtată de coastă a Pugliei, în timp ce căutam o mânăstire unde se vând brânzeturi cu tot felul de ierburi aromatice. Şi azi, după cincisprezece ani de când n-am mai trecut pe acolo, îmi amintesc aroma lor specială. Rezultatul: nu mâncăm brânzeturi şi nu mergem la mare. Maşina noastră se opinteşte pe un drum forestier şi, brusc, se opreşte cu un zgomot surd şi definitiv.

— S-a stricat sistemul de transmisie. Aceasta este constatarea mecanicului care ne vine în ajutor după autopsia automobilului meu break.

— Puteţi să-l reparaţi? întreb eu plin de speranţă.

— Sigur.

— Oh, ce bine!

— Trebuie să comand piesa în service. În cincisprezece zile e ca nouă.

— Cincisprezece zile? Dar noi suntem în plină călătorie. Nu putem aştepta cincisprezece zile.

— Ce să vă zic? Închiriaţi-vă o maşină adevărată. Aceasta, cu tot respectul, e o rablă.

Mă doare în suflet să aud că i se spune „rablă” maşinii mele. Dar are dreptate: este o rablă.

Îl rog să mă însoţească la Taranto, închiriez un break mult mai dotat şi mă întorc să-mi recuperez familia abandonată în pustiu. Dăm de un graţios hotel cu o privelişte minunată, de data asta ales după o atentă cercetare, pentru a evita surprizele. Îi trimit pe copii la culcare devreme. Am un plan măreţ pentru ziua de mâine.

— Ce adică? mă întreabă Paola.

— Aş vrea să închiriez o barcă pneumatică şi să pornim la pescuit.

— Eu nu pot să-mi petrec o zi întreagă în barca pneumatică. Mă apucă răul de mare după primele zece minute.

Nu insist. Ştiu că e adevărat şi nu e o simplă scuză.

— Dacă vrei, nu mergem.

— Nu, du-te liniştit. E călătoria ta. Eu vă aştept aici. Citesc o carte pe plajă. De atâta vreme n-am mai făcut asta!

„E călătoria ta” e o exprimare cam nefericită. Ce mult, aş vrea să se transforme iute în „călătoria noastră”. Adorm şi visez că mă găsesc pe vasul căpitanului Ahab, ajutându-l să captureze balena albă Moby Dick.

— 18 —

Marea pasiune a bunicului meu Michele era pescuitul. În fiecare august, închidea cămăruţa lui de portar şi mergeam la mare. Adesea, dimineaţa mă trezea înainte de a se crăpa de ziuă şi mă ducea în exotica Ostia Lido, luându-mă în bărcuţa lui în larg ca să prindă calmari; aceştia, fiind nişte fiinţe romantice, aleg de regulă momentul răsăritului şi apusului de soare ca să se apropie de ţărm. Uneori pescuiam şi câte un pui de ton sau câte o pălămidă pe care apoi bunica Alfonsina ni le gătea la cină, cu obişnuita ei iscusinţă gastronomică. Bunicul era un adevărat as al pescuitului cu lanseta şi până şi eu mă descurcam binişor.

Am închiriat toate sculele necesare unui pescar încercat, două undiţe înzestrate complet cu toate tipurile de fir şi de momeală, un unguent cu protecţie solară maximă şi o barcă gonflabilă cu motor de zece cai putere. Paola vine să ne conducă pe ponton. Cred că îi va face bine o zi singură. Cu toate problemele legate de şcoală, de copii şi de un soţ bolnav şi care a înşelat-o, a fost şi pentru ea o perioadă foarte intensă.

— Mamă, să nu mănânci prea mult la prânz, că diseară o să facem un uriaş grătar de peşte, spune semeţ Lorenzo.

Iar eu şarjez.

— O să ne întoarcem cu atâta peşte, că o să trebuiască să-l vindem la restaurantul hotelului.

Sunt sigur pe mine, nu m-am întors niciodată după o zi de pescuit cu mâinile goale.

Marea Ionică e ca o tipsie. Ne îndepărtăm o milă în larg şi începem să pescuim. Copiii sunt entuziasmaţi. Ascultă ce le spun şi mă bombardează cu mii de întrebări.

— Ce facem dacă muşcă un rechin?

— Cu o momeală de aceste dimensiuni, n-o să muşte cu siguranţă. E mult prea mică. Rechinii sunt aproape orbi, nu o văd.

— Şi dacă muşcă o orcă?

— Sunt foarte rare în Mediterană. Eu în locul tău aş sta liniştit. Aici, zona toată e plină de toni.

— Dar dacă muşcă un delfin, eu îi dau drumul, conchide Eva.

După două ore, nu a muşcat decât un barbun rătăcit care s-a nimerit pe acolo. Dar nu cedăm, dublăm numărul momelilor şi schimbăm zona. Vedem

semnalizatorul de suprafaţă al unui scufundător şi ne ţinem la o distanţă de siguranţă. Când îl văd ieşind la suprafaţă, lângă bărcuţa lui, îi urlu, întrebându-l:

— E peşte în zona asta?

— Doamne, dar cât peşte! Sunt bancuri întregi de toni aici, dedesubt. Un adevărat spectacol.

M-am liniştit. N-o să ne întoarcem cu mâinile goale, e doar o chestiune de răbdare, virtutea principală a unui bun pescar.

Micii mei asistenţi se angajează cu şi mai mult avânt. Suntem o echipă foarte însufleţită. Orele trec iute, iar soarele coboară spre asfinţit.

Rezultatul zilei de pescuit?

Ne-am distrat şi am pescuit barbunul mai sus-citat, trei biete caracatiţe şi o sticlă de plastic. Am mai şi pierdut o undiţă care i-a alunecat din mână lui Lorenzo. Pe scurt, un total fiasco.

— Şi acum, cum ne prezentăm noi în faţa mamei? întreabă Lorenzo.

— Nu intraţi în panică. Există un loc incredibil în care vom reuşi cu siguranţă să punem mâna pe peşte. Un loc vrăjit.

— Şi unde e? Cum se cheamă? întreabă Eva.

— E în sat şi se numeşte pescărie.

— Dar asta înseamnă să trişăm! ripostează micuţa mea cea înţeleaptă.

— Aşa-i, îi răspund fără ezitare.

Pe Lorenzo îl amuză ideea de a o păcăli pe mama, Eva în schimb e perplexă: simţul justiţiei la ea e încă foarte bine dezvoltat. Poate prea bine.

Cumpărăm nişte peşte amestecat şi nişte calamari uriaşi. Un coş plin. Apărem în faţa Paolei triumfători pe înserate. Îi arătăm mândri rodul zilei şi ne priveşte uluită.

— Incredibil! Câţi peşti!

— Tata e nemaipomenit! exclamă Lorenzo.

— Iar marea aicea e plină de peşti, adaugă Eva.

— Şi tata i-a prins pe toţi? întreabă Paola.

— Nu, peştele ăsta cel mai mare l-am prins eu, iar calamarul, Lorenzo, minte Eva cu o precizie şi cu o indiferenţă excepţionale. Doi mincinoşi patentaţi. Sunt mândru de ei. Mai ales de fiica mea, care azi a învăţat să pescuiască şi să mintă. Un rezultat deloc rău.

Ducem prada în bucătăria hotelului, iar copiii, victorioşi, se mai joacă puţin pe plajă. Rămân singur cu Paola care mă ţintuieşte cu o singură frază.

— Nu ştiam că ştiucile trăiesc în mare.

— Care ştiuci?

— Peştele ăla mai mare pe care l-aţi prins e o ştiucă, se recunoaşte după botul de raţă.

— Ah, da? E o ştiucă?

— Da. Şi ştiucile trăiesc doar în apă dulce.

— S-o fi pierdut... Uneori, ştiucile îşi pierd simţul orientării. Asta se ştie, spun eu, făcând eforturi uriaşe, de parcă aş fi încercat să mă caţăr pe o oglindă.

— Da, sigur...

Privirea Paolei ascunde un surâs. Sau măcar umbra unui surâs.

— Cât aţi dat pe ei?

Mă predau.

— Puţin. Tocmai închideau. A mea a fost ideea. Copiii n-au nimic de-a face cu asta.

Acum îmi surâde evident, ca şi când aş fi un năzdrăvan prins cu degetul în borcanul cu dulceaţă.

— Nu era nicio ştiucă. De unde să găsească vreo ştiucă prin părţile astea?

Mi-a întins o cursă, iar eu am căzut în ea. Fără să mai aştepte vreo replică de-a mea, se duce pe plajă la copii, îşi scoate rochia de plajă şi îi cheamă la o ultimă baie, la asfinţit.

Astăzi nu mai pot să merg şi eu cu ei. Ziua pe mare în barcă m-a solicitat mult. Mă aşez într-un şezlong şi mă uit la mica şi acvatica mea familie cum se aleargă prin apa mică, stropindu-se. N-aş vrea să fiu niciunde altundeva pe lume.

— 17 —

Noapte. Camera hotelului nostru e cufundată în întuneric. Ferestrele sunt deschise. Paola doarme. Eu nu. Respir rar. Durerea din stomac nu-mi dă pace. Tuşesc puternic, nu mă pot opri, aproape că horcăi. Mă ridic, merg la baie. Nu reuşesc să stopez tusea asta blestemată. Corpul tot se gârboveşte la fiecare acces. Îmi vine să vomit. Şi reuşesc, şi pe jos, şi în closet, şi pe tricou. Apoi, cu spinarea sprijinită de perete, mă prăbuşesc, epuizat, distrus, învins. Nu pot să o duc prea mult aşa.

Paola apare la baie. Am trezit-o.

— Cum e?

— Rău, foarte rău.

Soţia mea trage apa, ia nişte hârtie igienică, şterge pe jos şi se apropie de mine.

— Fii atentă, că răsuflarea mea te poate ucide pe loc.

— Mai ai chef de glume, deci totul e bine. Şi-mi adresează o jumătate de surâs, poate ceva mai mult de o jumătate.

Începe să cureţe urmele vărsăturii de pe faţă şi de pe buze. Apoi îmi scoate maioul plin de pete. Dă drumul la apă în bideul de alături, înmoaie un burete şi-mi spală uşor gâtul şi pieptul.

O las să facă asta. Ador când are grijă de mine. Sper să fie din dragoste, şi nu din acel straniu instinct de infirmieră la Crucea Roşie, care este înnăscut atâtor femei. Se aşază pe pământ şi mă ia în braţe. Mă abandonez braţelor ei.

— Parcă am fi Pietà de Michelangelo, zice Paola, încercând să reducă dramatismul momentului.

Râd. Şi mă reapucă tusea.

După câteva minute, îmi aranjează patul răsfrângându-mi marginea păturii, aşa cum făceam şi noi copiilor noştri până nu demult.

— Trebuie să ne întoarcem acasă, îmi spune, în loc de aşteptatul sărut de noapte bună.

— E doar o criză trecătoare. Adevărul e că mă simt mult mai bine de când suntem la mare. Respir cu mai multă uşurinţă.

— Am văzut, de fapt am auzit. Hai, Lucio, te rog, hai să terminăm cu farsa asta a călătoriei, a fost o idee tare proastă. Ţi-o spun verde în faţă: tu ai nevoie de îngrijiri, mai ales acum, când tumoarea se pregăteşte să intre în faza ei cea mai violentă.

— Iubito, te rog, sunt ultimele zile ale mele. Vreau să le trăiesc până la capăt. Mai avem încă atâtea etape ale drumului de parcurs.

— Eu mă întorc cu copiii.

— Nu poţi. Nu puteţi să mă lăsaţi acum. Dacă plecaţi înapoi, eu nu vin cu voi. Mai sunt doar puţine zile. Hai!

Tăcere, consimţire. S-a predat. Nu o să-i pară rău.

— 16 —

Am pregătit nişte CD-uri cu compilaţiile melodiilor mele preferate. Nu vreau ca în această călătorie să ascult la întâmplare muzica transmisă de o staţie radiofonică. Ador cuvântul „compilaţie”, îmi evocă pe loc primele iubiri din liceu şi verile la mare. Generaţia mea a fost ultima care îşi făcea propria compilaţie pe audio, după care descoperea că, o singură dată dacă era uitată pe bordul maşinii, caseta se demagnetiza.

Sunt anarhice compilaţiile mele, bazate pe niciun alt criteriu decât pe gustul personal. Astăzi e rândul următorilor:

Romeo and Juliet Dire Straits
Through the Barricades Spandau Ballet
Meraviglioso Domenico Modugno
Yesterday The Beatles
Rain and Tears Aphrodite’s Child
Un giorno credi Edoardo Bennato
Can’t Smile Without You Barry Manilow
In My Room Beach Boys
Father and Son Cat Stevens
Goodbye My Lover James Blunt

Pe măsură ce le ascult, îmi dau seama că sunt toate nişte hituri cam melancolice. Scot CD-ul şi intru pe frecvenţa unui radio din Puglia care se ocupă cu farse la telefon. Ne îndreptăm spre Molise, un fel de Liechtenstein al Italiei, o regiune extrem de frumoasă, dar neglijată de ghidurile turistice. Nu are monumente renumite şi nici nu a dat lumii personaje celebre, cu excepţia bunicilor lui Robert De Niro. Prima oară am fost pe aici într-o tabără de cercetaşi prin munţii Parcului Natural Matese. Şi m-am îndrăgostit de aceste locuri. Nu sunt cu nimic mai prejos faţă de regiunile mult mai cunoscute cu care se învecinează. Vă dau numai nişte date simple, ca să vă fac să înţelegeţi cum de se trăieşte mai bine prin părţile acestea: aici sunt în medie 71 de locuitori pe kilometru pătrat, în Lazio sunt 330, în Lombardia 412 şi în Campania 429. Aici e spaţiu, o valoare cu care nu mai suntem obişnuiţi.

Hotelul pe care l-am ales e în gestiune de familie şi are în total cinci camere, dintre care numai una dă spre plajă. O cedez cu plăcere copiilor. Eu şi Paola ne

instalăm în „apartamentul Gardenia” cu vedere spre drumul nu foarte aglomerat ce merge de-a lungul coastei. Proprietarii sunt o pereche de vreo şaptezeci de ani, Sabino şi Alba, ajutaţi de cei trei fii ai lor şi de câţiva nepoţi. Sabino ne povesteşte că a moştenit totul de la tatăl său şi că a reuşit să-şi convingă urmaşii să locuiască şi să trăiască împreună. E un privilegiat, într-o eră ca asta, în care rudele şi sentimentele se risipesc în cele patru vânturi.

— Dacă doriţi, în seara asta în sat e concurs de dans, îmi zice Sabino, cu aerul unuia care îţi oferă un bilet pentru finala campionatului mondial de fotbal.

— Ce fel de dans? cer eu informaţii.

— Toate dansurile. Un concurs de mare calitate. În juriu o să fie şi primarul şi unu’ pe care nu mai ştiu cum îl cheamă, dar a dansat cu Carla Fracci.

— Şi înscrierile cum se fac?

Paola mă întrerupe:

— Nu cred că dansul ar fi...

Nu o las să termine şi repet:

— Cum te poţi înscrie?

— Direct în piaţă. E acolo cumnatul meu care înregistrează numele şi-ţi dă numărul de concurs. Trei euro şi o bere inclusă în preţ. Dacă doamna nu vrea să danseze, se poate plimba pe la tarabe, azi e ziua sfântului patron al localităţii. Nici soţia mea nu dansează, acum trei luni a alunecat de pe o stâncă şi şi-a rupt femurul. Mai face încă fizioterapie.

— Mulţumim, dar nu cred că o să mergem, i-o retează scurt nevastă-mea care azi e de o acreală evidentă. Călătoria a fost lungă, soţului meu îi place o muzică oribilă, iar copiii sunt obosiţi.

— Oricum, să ştiţi că începe la 21:30, mai spune Sabino, cu un surâs care trădează faptul că trece cam rar pe la dentist.

Peste două ore sunt cu Lorenzo şi Eva la festivitate ca să ne înscriem toţi patru. Am învins în mod democratic cu 3 la 1, iar Paola a fost obligată să vină cu noi. De altfel, şi bucătăria hotelului e închisă, căci întreaga familie voioasă care o are în gestiune se află printre concurenţi, cu excepţia Albei care, acum, că mă uit atent, într-adevăr şchioapătă uşor. Sabino e foarte încântat că am venit.

— Cum sunt deci perechile?

Înscrierea se face pe perechi.

— Eu cred că voi dansa cu soţia mea, iar copiii mei împreună.

— Nu, eu nu dansez, intervine Paola, am venit, dar nu dansez. De fapt, nici Lorenzo nu pare prea interersat.

Micul meu moştenitor se învârte deja în jurul unei măsuţe de biliard, la care se încing întreceri între băieţii din sat.

Mă adresez Evei:

— Dansăm noi doi?

— Dar eu nu ştiu să dansez, tati.

Adevărul este că printre multele lucruri pe care ştie să le facă micuţa mea cea înţeleaptă nu se numără şi dansul. Dar i-ar prinde foarte bine un accent de nebunie şi de pierdere a controlului ce sunt intrinseci dansului.

— Las' că te învăţ eu, mă hazardez, ca şi cum aş fi Nureev, şi nu ursul Baloo.

Suntem singura pereche în care se înregistrează o diferenţă de şaizeci de centimetri între cei doi dansatori. Nu trecem neobservaţi. Îmi dau seama că, aici în sat, concursul este luat foarte în serios. La sfârşitul fiecărui dans, juriul pune note, în urma unui scurt şi tainic conclav.

La început, Eva se mişcă după capul ei. Improvizăm un timid twist. La doi paşi de noi, Sabino apare în pereche cu fiica lui, dar pare mai degrabă static şi stângaci în mişcări. Oricum, nu avem nicio posibilitate de a câştiga, acest lucru mi-e imediat foarte clar. Mă uit împrejur, sunt şi nişte perechi ce par ieşite din filmul Dirty Dancing.

Când vine rândul mazurcii, sunt deja jenant de năduşit. Paola se învârte printre tarabe şi ne aruncă doar când şi când câte o privire. Lorenzo ne ignoră fără probleme, absorbit deja într-o întrecere care pe care la biliard.

După zece minute, Eva şi cu mine părăsim piaţeta. În sens metaforic, vreau să spun. Cunoaşteţi acea stare de transă în care intraţi, de exemplu, în timpul lecturii unei cărţi? Tocmai citiţi ultimul roman de Ken Follett pe malul mării, când deodată simţiţi cum plonjaţi în paginile lui şi vă aflaţi cu adevărat în Anglia Evului Mediu, până când ceva vă readuce brusc la realitate. Despre acest tip de transă vorbesc. După alte zece minute, eu şi fetiţa mea dansăm singuri, ne aflăm pe piscul unui munte, în jurul nostru, numai zăpadă şi tăcere. Dansăm dezlănţuiţi, fără să simţim oboseala şi aproape fără să respirăm. O stare de euforie, pe care n-am mai simţit-o de mult şi pe care cred că fiica mea nu a cunoscut-o deloc până acum. N-am văzut-o niciodată aşa de fericită ca în timpul rock'n'roll-ului, când o fac să alunece printre braţele mele, amintindu-mi eu mişcările de pe la vechile ceaiuri din timpul liceului. E uşoară şi acesta e un mare avantaj. Continuăm să dansăm, fără să ne mai pese de lumea ce ne înconjoară. Suntem doar noi doi. Eu şi micuţa şi impetuoasa mea prinţesă.

Înainte de colapsul meu cardiocirculator, mă salvează o voce la megafon:

— Stop dans! Peste cinci minute urmează premierea.

Mă prăbuşesc pe o bancă lângă partenera mea.

— Am fost buni, tati?

— Foarte buni.

— Crezi că o să câştigăm?

— Nu cred, nu prea îi scot ei câştigători pe străini, spun eu prudent, bănuind eu că ne vom situa pe un loc nu tocmai excepţional.

Vin către noi şi Paola şi Lorenzo. Descopăr că ne-au ţinut pumnii la ultimele dansuri. Soţia mea ne întinde două felii de pepene răcoritor. O iubesc şi pentru acest lucru.

Cu faţa cufundată în miezul cel roşu al pepenelui ascultăm cum juriul proclamă perechea învingătoare. Cel ce vorbeşte este chiar primarul, primit cu o suită de aplauze şi fluierături vesele.

— Cu 128 puncte câştigă perechea formată din Sabino şi Gabriella Antinori.

Au câştigat Sabino şi fiica lui. Şi întrucât soţul doamnei este unul dintre organizatori, bănuiala de blat în stil italian este cât se poate de legitimă. Cei doi sărbătoresc de parcă ar fi câştigat Oscarul.

— Iată şi tabela cu clasamentul general, conchide preşedintele juriului.

Eva aleargă iute să se uite. Nu am putere să merg şi eu cu ea. Se întoarce după treizeci de secunde cu urechile pleoştite.

— Suntem ultimii, îmi comunică.

— Au făcut precis nişte matrapazlâcuri, comentez eu. Data viitoare, ne antrenăm şi va merge mult mai bine. Mai vrei o felie de pepene?

Îmi răspunde bucuroasă că da, uitând pe loc de rezultatul nostru atât de prost din concurs. O iau de mână şi alergăm către taraba cu fructe, sub ochii îngrijoraţi ai Paolei.

— Dar acuma trage-ţi sufletul.

Nu o aud şi mai comand două felii uriaşe de pepene. Sunt un tătic foarte satisfăcut. Azi, Eva a învăţat să se lase purtată de val şi să piardă. Două lucruri care îi vor prinde bine în viaţă. Încerc să descifrez în trăsăturile ei cum va arăta ca femeie. O femeie foarte frumoasă, care va suci minţile tuturor bărbaţilor care vor avea şansa să o întâlnească. Păcat că nu o voi vedea îmbrăcată în rochie de mireasă. Şi că nu o voi duce la altar. Era o datorie care îmi revenea.

O lacrimă îmi curge pe obraz.

— Plângi, tati?

— Nu, o liniştesc eu, e doar sudoare.

Apoi îi întind felia uriaşă de pepene. Şi îi zâmbesc.

— 15 —

Înainte de a porni din Roma, strânsesem câteva informaţii de pe internet. Un text foarte îmbietor descria un loc cu nume misterios: Satul Neosapiens.

E vorba despre un parc de distracţii sui generis, gândit ca o aşezare preistorică autentică, unde poţi experimenta pe propria-ţi piele tehnicile de supravieţuire adaptate acelor vremuri şi poţi fi pus la încercare în activităţi precum trasul cu arcul, construirea adăposturilor, aruncarea suliţei şi parcurgerea fazelor supravieţuirii.

Mi s-a părut perfect pentru o etapă a călătoriei noastre. Să poţi gusta pentru o zi viaţa unor cu totul alte vremuri, când nu existau nici chibrituri, nici electricitate, nici supermarketuri, este oricum o experienţă formativă. Nu am reuşit niciodată să o conving pe Paola cea mereu îngrijorată să îi trimit pe Lorenzo şi pe Eva în tabere de cercetaşi, iar acesta este un prilej bun pentru un curs complet despre viaţa sub cerul liber. Adevărul e că nici copiii mei nu au fost niciodată prea entuziasmaţi de ideea de a-şi petrece weekendurile în pădure şi lucrul acesta m-a mâhnit întotdeauna. Eu consider că anii petrecuţi în taberele de cercetaşi au fost cei mai distractivi din viaţa mea şi în acelaşi timp şi cei mai educativi; e combinaţia dintre două lucruri care nu se potrivesc aproape niciodată.

Cum sosim, ne întâmpină cu cordialitate un animator care ne prezintă regulile: pe parcursul întregii zile se interzice folosirea telefoanelor mobile şi a aparaturilor electronice de orice fel, precum şi fumatul. Ne roagă să facem un efort să gândim şi să ne comportăm ca nişte oameni primitivi.

— Sunt şi dinozauri pe aici? întreabă Lorenzo plin de speranţă.

— Nu, nu sunt, răspunde animatorul. Aş adăuga: din fericire! Chiar şi cu armele de acum, nu am avea nicio şansă de supravieţuire unui atac al unui Velociraptor sau al unui Tyrannosaurus rex.

— Când spuneţi „primitivi”, la ce stadiu al evoluţiei vă referiţi anume? Întrebarea, evident, este a Evei.

— În ce sens? răspunde uluit animatorul.

— Adică, avem deja un limbaj comun? Ştim să scriem? Am inventat deja roata?

Băiatul mă priveşte perplex. Citesc în ochii lui că se întreabă dacă fiică-mea nu este cumva un profesor de antropologie pitic travestit în fetiţă cu codiţe. După care produce un răspuns articulat.

— Deci... aveţi un limbaj comun, nu ştiţi să scrieţi, folosiţi focul, dar nu cunoaşteţi roata.

— Mulţumesc, răspunde Eva cuviincios.

Aţi încercat vreodată să aprindeţi focul cu două pietre şi câteva crenguţe dedesubt? Faceţi acest lucru, vă rog. E o activitate antistres minunată. După o oră de „cremene lovită de cremene” renunţăm. În jurul nostru, celelalte familii care participă la ziua de viaţă primitivă au reuşit aproape toate. Lorenzo scoate nişte chibrituri şi propune să trişăm. Nu accept aşa ceva şi continui să lovesc pietrele în speranţa de a provoca mult aşteptata scânteie. Paola mă priveşte cu aceeaşi înduioşare amestecată cu compasiune cu care ne uităm la un hamster alergând în roata sa. După un sfert de oră, aprind în cele din urmă o crenguţă, dar nu sunt în stare să fac să se răspândească flacăra prin toată grămada de surcele. Propun să ne scoatem pârleala la activitatea următoare: trasul cu arcul. Şi pe aceasta vă invit să o faceţi măcar o dată în viaţă. A slobozi o săgeată este o acţiune violentă şi instinctivă, codificată în ADN-ul nostru. Un gest pe care îl facem în chip natural, ca şi cum l-am face zilnic. Cea mai bună dintre toţi e Paola, parcă ar fi Robin Hood. Ţinteşte în serie perfect cu siguranţa unei campioane olimpice, câştigătoarea a mai multor medalii. Mă uit la ea ca şi cum aş vedea-o pentru prima oară. Pare o războinică sioux; poate că într-o altă viaţă chiar a fost. Lorenzo şi Eva se străduiesc şi ei cu arcurile lor în miniatură şi se distrează cum nu de multe ori i-am văzut vreodată.

În schimb, la aruncarea suliţei nu strălucim deloc. Această specializare are o componentă tehnică şi de forţă care nu poate fi substituită de norocul chior. Lăncile aruncate de noi se înfig inofensive în pământ, la câţiva paşi de picioarele noastre. În orele următoare vedem un spectacol cu şoimi de vânătoare, îi învăţ pe copii să citească o hartă, modelăm două oale din teracotă şi proiectăm un adăpost pentru noapte, pe care nu mai apucăm să-l punem în practică, deoarece se apropie ora de închidere a parcului. Plecăm cu oalele de lut într-o sacoşă şi cu alte amintiri, printre care şi două bucăţi de cremene. Astăzi, pentru prima oară de când am plecat, am văzut-o pe Paola implicându-se şi ea. Poate totuşi începe dezgheţul.

— 14 —

Aşa cum ştiţi deja, Pinocchio este a doua carte preferată a mea. Autorul este cel mai mare autor al unei unice cărţi, Carlo Lorenzini, zis Collodi. Povestea păpuşii de lemn a măturat tot restul abundentei sale producţii literare.

Scenariul TV al lui Luigi Comencini este cel care a contribuit cu siguranţă la declanşarea pasiunii mele pentru acest personaj. Cred că majoritatea celor de vârsta mea, dacă ar trebui să povestească istoria lui Pinocchio, ar pleca de la cea din film, care e diferită faţă de cea din carte. Să ne amintim că Pinocchio devine copil în primul episod, în timp ce în carte abia pe ultima pagină. Chiar şi acum, dacă mă gândesc la Geppetto, îl văd pe Nino Manfredi, dacă mă gândesc la Cotoi şi la Vulpoi, îi văd pe Franco şi pe Ciccio, pentru mine Zâna Albastră nu poate fi decât Gina Lollobrigida, iar Pinocchio nu poate avea decât chipul atât de toscan şi de impertinent al lui Andrea Balestri.

Iată de ce o etapă fundamentală a călătoriei noastre este Parcul lui Pinocchio din Toscana. Nu e un parc tematic, supertehnologizat cu montagne russe şi filme în 3D, şi tocmai acesta este farmecul său. E un spaţiu al secolului al XIX-lea, în care chiar că se respiră aerul celei mai cunoscute poveşti din lume. Restaurantul se numeşte La Racul Roşu şi e plin de sculpturi şi opere de artă ce ilustrează momente şi personaje din poveste.

Mă simt acasă: ştiu totul despre Pinocchio.

— Ştiţi, copii, că de fapt Pinocchio nu e o păpuşă de tip burattino, ci o marionetă? Păpuşile sunt acelea în care îţi vâri mâna ca să le faci să se mişte, în timp ce marionetele sunt cele care au fire şi sunt manevrate de sus, exact ca Pinocchio. Greşeala apare chiar din textul lui Collodi, care de-a lungul întregii poveşti îl numeşte burattino.

— Deci Collodi era un măgar neştiutor? e întrebarea neobrăzată a Evei.

— Nu, însă induce cititorii în eroare. De pildă, monstrului care îl înghite pe Pinocchio îi spune rechin, pentru ca mai apoi să îl descrie ca pe o balenă. Şi adevărul e că în Pinocchio de Walt Disney e prezentat ca o balenă.

— Mie nu-mi place Pinocchio, mie îmi place Peter Pan, spune Lorenzo, care încă trăieşte emoţia spectacolului de sfârşit de an.

— Nu sunt prea deosebiţi între ei, argumentez eu, amândoi sunt nişte copii care nu vor să crească. Erau şi prieteni.

— Dar dacă sunt personaje inventate, cum de sunt prieteni? întreabă micuţa mea.

— Nu ştie nimeni, dar s-au întâlnit în Ţara Distracţiilor.
— Nu există Ţara Distracţiilor! exclamă Lorenzo.
— Cum să nu existe! Am fost şi eu acolo. Şi acolo l-am cunoscut pe Romeo.
— Şi cine e Romeo?
Şi Paola începe să fie prinsă de povestea mea încâlcită.
O constantă a acestei călătorii este faptul că o văd mereu retrasă.
— Romeo e prietenul lui Pinocchio pe care cu toţii îl cunoaştem sub porecla de Fitil.
— Tu l-ai cunoscut pe Fitil? întreabă Eva, uimită.
— Mai mult chiar, eram prieteni.
— Pinocchio e o scriere de la sfârşitul secolului al XIX-lea, tu câţi ani ai, tată?
Lorenzo încearcă să distrugă orice poezie printr-o întrebare.
— L-am cunoscut prin anii ’70, eu eram copil, iar el avea aproape o sută de ani.
— Erai prieten cu un bătrân?
Eva e înmărmurită.
— Sigur! Într-o prietenie nu contează vârsta.
— Erai prieten cu un măgar de o sută de ani? insistă Lorenzo.
Ah, da, uitasem că în poveste Fitil se preface într-un măgăruş.
— Era un măgar, într-adevăr, dar după câţiva ani l-au iertat şi s-a făcut copil la loc. Eu l-am cunoscut cu mulţi ani după aceea. Ajunsesem în Ţara Distracţiilor, rătăcindu-mă cu bicicleta.
— Şi unde e Ţara Distracţiilor?
Lorenzo începe să cedeze.
— Nimeni nu ştie. Acolo nimereşti numai întâmplător. Am recunoscut imediat intrarea frumos luminată, ca aceea de la parcul de distracţii. Înăuntru erau mii de copii şi un singur domn în vârstă, Fitil.
— Şi de ce mai stătea acolo?
Eva a devenit curioasă.
— Pentru că afară nu mai avea prieteni. Pinocchio se mutase cine ştie unde, iar el a găsit de lucru ca paznic în Ţara Distracţiilor.
— Şi cum de v-aţi împrietenit? întreabă micuţa.
— E o istorie lungă.
— V-o povestesc eu, intervine pe neaşteptate Paola.
— O ştii? spun în cor copiii noştri.
— Sigur că o ştiu. Eram şi eu acolo. Dar pe vremea aceea nu-l ştiam pe tata. Eram şi eu în trecere în Ţara Distracţiilor.
Sunt mut de uimire. Poveştile-ştafetă sunt specialitatea casei. Eu şi Paola am povestit din acestea cu zecile copiilor noştri ca să adoarmă, dar astăzi era cu totul neaşteptat. Aproape un miracol.
Paola îşi continuă vorba.

— Eram în vacanţă cu părinţii mei, la ţară. Aveam cam zece ani şi mă jucam cu un zmeu. Tot alergând după el, mă trezesc că m-am rătăcit prin pădure. Soarele era la asfinţit.

Eu înhaţ ştafeta şi continui.

— Chiar atunci am ajuns şi eu în Ţara Distracţiilor, iar Fitil nu mi-a permis să intru, pentru că numele meu nu se regăsea printre cele ale invitaţilor. Eram nepoftit. I-am spus că m-am rătăcit în timp ce făceam ture cu bicicleta, dar nu m-a crezut.

— În aceeaşi clipă ajung şi eu şi mă prefac că tati e fratele meu. Şi că sunt foarte îngrijorată pentru el, deoarece este cam într-o ureche.

— La început, Fitil e cam sceptic, dar apoi ne dă crezare, începem să-i fim simpatici şi ne invită la masă. O cină nemaipomenită pe bază de ciocolată, vată de zahăr şi bomboane, toate nişte bunătăţi fără de seamăn, făcute de un cofetar grozav care lucra acolo.

— După masa de seară ne duce într-un tur al Ţării Distracţiilor cu caleaşca trasă de şoricei, cumpărată la mâna a doua de Zâna Albastră. Peste tot erau căluşei, cinematografe, teatre, distracţii câte şi mai câte. Şi mii de copii ca noi. Un adevărat paradis.

— Ne jucăm până în zori, în timp ce Fitil a adormit pe capra caleştii. A doua zi, ne mărturiseşte că, pentru binele nostru, ar fi bine s-o ştergem de acolo cât mai repede. A doua zi în Ţara Distracţiilor este fatală.

— Pentru că te transformi în măgăruş? întreabă Lorenzo.

— Sigur, răspunde Paola, nu e o simplă poveste cum credeam. Şi, ca să ne convingă, ne arată grajdurile în care sunt închişi toţi copiii transformaţi în măgari.

— În ziua aceea plecăm de acolo împreună şi ne întoarcem acasă. Toţi erau foarte îngrijoraţi. În următoarele luni, m-am dus adesea să-l văd pe Fitil şi am petrecut împreună multe seri frumoase cu râsete şi glume.

— Eu, din păcate, nu m-am mai întors pentru că bunicul vostru nu prea voia. După mine, era invidios pe cofetarul de acolo, că era mai bun decât el.

— După câţiva ani, Fitil a împlinit o sută de ani şi s-a pensionat. Iar eu am crescut şi n-am mai fost în stare să găsesc drumul spre Ţara Distracţiilor.

— Păcat, comentează Eva.

— Aşa-i, zic eu. Din fericire însă, după mulţi ani am regăsit-o pe mama.

Caut ochii Paolei şi îi întâlnesc doar pentru o clipă. Povestea-ştafetă a distrat-o şi pe ea. Dar nu şi pe copiii mei, uşor dezamăgiţi de o poveste care nu are printre personaje măcar un zmeu, un căpcăun sau un cavaler misterios.

Lorenzo este cel care pune parafa pe verdictul nemilos.

— Dacă povestea asta e adevărată, atunci e foarte tristă. Dacă aţi inventat-o acum, nu e chiar o culme, puteţi şi mai mult.

Paola şi cu mine în fine ne privim. Ne pufneşte râsul. Mă lansez într-o îmbrăţişare, dar ea o evită şi se prinde că sunt foarte atent la ea.

— Hai cu toţii să păpăm la hanul La Racul Roşu. Nu vă e foame?

Micul cor de „ba daaaaa” nu lasă loc îndoielilor. Mergem cu toţii să mâncăm. Mă uit cum Paola e căpetenia micii trupe de înfometaţi. Mă simt ca un atacant care a marcat un gol. Dar meciul sentimentelor e încă în desfăşurare.

— 13 —

Argentario. Un cuvânt lucitor care pentru mine şi Paola are o semnificaţie magică: aici, în urmă cu zece ani, l-am zămislit pe Lorenzo. Am rezervat acelaşi mic hotel de atunci, care între timp şi-a schimbat administratorul, dar a rămas tot foarte romantic. Se află pe promontoriul dintre Porto Ercole şi Porto Santo Stefano, într-o zonă mai puţin accesibilă turiştilor. Mi-l amintesc ca pe un mic paradis; cine ştie de ce nu ne-am mai întors aici.

— Tu ştii, Lorenzo, că mama şi tata te-au conceput aici?

— Da' eu sunt din Roma!

— Te-ai născut la Roma, dar ai fost conceput aici.

Intervine Eva:

— Ce înseamnă „conceput”?

Hopa, acuş e acuş; e dialogul cel mai periculos pentru părinţii de pe orice meridian.

— Înseamnă că aici tata şi mama şi-au dat multe sărutări şi au hotărât să aibă un copil. Mai precis pe Lorenzo.

— Sărutările nu sunt suficiente pentru a face un copil, precizează Lorenzo, trebuie să faci dragoste.

Perfect. Suntem deja cu un pas înainte.

— Exact, am făcut dragoste şi după nouă luni s-a născut Lorenzo. Eram chiar în hotelul ăsta.

— Da' tata era deja grăsun? întreabă Eva.

Paola, până în acel moment puţin iritată, nu-şi poate masca zâmbetul.

— Da, era deja, să spunem, mai voinic.

— Am ajuns, întrerup eu, intrând pe uşa hotelului.

În timp ce descărcăm bagajele, le comunic copiilor iniţiativa mea.

— În seara asta, tata şi mama iau masa singuri. Am găsit o persoană care să vă ţină de urât.

Paola intervine imediat, ca să pareze lovitura.

— Nu intenţionez deloc să-mi las copiii pe mâna unei fete necunoscute.

Savurez momentul, gândit cu multe zile înainte.

— Adevărul e, încep eu să spun, că nu e chiar o fată şi mai ales nu este necunoscută.

Îi arăt o persoană în spatele ei. Paola se întoarce şi o vede, în pragul hotelului, pe Martina care îi face cu mâna. În spatele lui Miss Marple e Oscar, care poartă ochelari de soare şi zâmbeşte. Par mai tineri cu zece ani.

— Ţi se par potriviţi ca babysitteri? întreb eu, surâzând.

Copiii aleargă în întâmpinarea bunicilor, chiuind de fericire.

— Astăzi e zi de odihnă la cofetărie, îi explic, şi atunci l-am rugat pe tatăl tău să facă o excursie la Argentario cu Martina. Trebuie să adaug că nu a trebuit să-l rog prea insistent.

Paola se dă bătută. Am reuşit un gol la vinclu.

Spre seară, îi lăsăm pe Lorenzo şi Eva în grija celor doi babysitteri mai ninşi de ani şi o duc pe Paola la cină în micul restaurant al hotelului, o oază de romantism, aflată fix deasupra mării. Comandăm un antreu din peşte crud.

— De ce m-ai adus aici? mă întreabă ea, în timp ce aşteptăm mâncarea.

— Pentru că voiam să-i arăt lui Lorenzo locul în care a fost zămislit.

— Repet întrebarea. De ce m-ai adus aici?

Merg drept la ţanc.

— Pentru că e un loc important pentru noi şi nu ştii cât de mult aş vrea să fac pace cu tine. Iertare, iertare, iertare, iertare, de mii de ori iertare.

— Ştii ceva, Lucio?

Când îmi spune „Lucio” şi nu „iubitule” e mereu un semn prost.

— Dacă m-aş fi măritat cu unul de soiul lui Corrado, mi-aş fi asumat că mă înşală, nu o dată, ci de mii de ori. Să spunem că prăbuşirea ar fi fost mai puţin violentă. Dar în ce te priveşte, în ce ne priveşte, aş fi băgat mâna în foc.

— Am greşit, ce să mai fac?

— Nu mă hărţui, dă-mi timp.

— Nu mai am timp.

Îşi dă seama că a zis, fără să se gândească, o propoziţie tare neinspirată. Stă câteva secunde tăcută, apoi reîncepe.

— Eu aş vrea să şterg totul. Nu ştii ce mult vreau asta. Aş vrea să te îmbrăţişez şi să-ţi spun că te iubesc. Dar nu sunt în stare. Ştiu că nu poţi înţelege, dar aşa e. Azi aşa e.

Un platou mare cu crustacee soseşte în faţa noastră, parcă pentru a alunga tensiunea. În timp ce gustăm raci de mare şi creveţi, Paola continuă:

— Îţi aduci aminte, acum un an, când m-am dus la un alt ortoped, din cauza durerii persistente de coloană?

— Da, zic eu, surprins de această bruscă deraiere a dialogului.

— Nu era un bătrân profesionist, aşa cum ţi-am spus. Avea patruzeci şi cinci de ani, un chip şi un trup admirabile, şi un comportament de mare canalie. Îmi plăcea la nebunie.

Sunt cu totul ţintuit pe scaun.

— Într-o zi, la sfârşitul unei consultaţii, m-a sărutat.
— Şi tu?
— Eu am rămas surprinsă, apoi l-am sărutat şi eu şi...
— Şi?
— Şi am şters-o de acolo. Am schimbat doctorul ortoped fără să-ţi mai spun.
— Şi a fost doar un sărut?
— Doar un sărut. Eu am rezistat. Eu.

Acel pronume repetat face să se lase cortina peste conversaţia noastră. Tot restul mesei mâncăm în tăcere, ca doi soţi bătrâni şi plictisiţi.

Când intrăm din nou în hol, îi găsim pe babysitteri angajaţi într-un joc de-a v-aţi ascunselea în care sunt antrenaţi, în afară de copiii noştri, şi copiii proprietarilor hotelului.

— E totul în ordine? mă întreabă Oscar, citindu-mi pe faţă înfrângerea.
— Totul în ordine, trag eu o minciună, fără a reuşi să fiu credibil.

După care ne luăm rămas-bun de la el şi de la Martina, mulţumindu-le pentru vizita-fulger. Vor dormi în acelaşi hotel cu noi, dar dimineaţă vor pleca în zori, înainte de trezirea noastră.

— Numai să nu vă faceţi un obicei cu serviciile astea la domiciliu, bodogăne Oscar.
— Drum bun mai departe, copii, ne urează Martina.

Lorenzo observă că îmbrăţişarea mea cu bunicul e mai lungă decât de obicei.

— Dar, tati, să ştii că ne revedem cu el la Roma, peste două săptămâni!

Mă desprind din braţele lui, ca prins în flagrant delict. Când cei doi bătrânei se îndreaptă la braţ către scări, o bucată din mine pleacă odată cu ei.

— 12 —

Iată momentul pe care-l aşteptam în vacanţa asta: ziua exclusivă a bărbaţilor. Lorenzo şi cu mine.

Le lăsăm la hotel pe Paola şi pe Eva; prima şi-a făcut rezervare pentru centrul de wellness, iar cea mică s-a înscris la concursul de minivolei. Iar noi, cu rucsacurile în spinare, ne îndreptăm către promontoriul din Argentario. Suntem îmbrăcaţi în tricouri şi bermude, avem cu noi apă, fructe, creme de soare şi prosoape. Suntem doi excursionişti desăvârşiţi.

— La o oră de mers pe jos de aici, îi spun eu lui Lorenzo, e o cărare ce coboară spre mare, pe care nimeni nu o ştie.

— Şi tu cum de o ştii?

— M-a dus acolo străbunicul tău când aveam vârsta ta.

— Şi el cum de o ştia?

— Când era în armată la marină, a debarcat într-o zi prin părţile astea şi a explorat coasta.

Îi arăt golfuleţul spre care ne îndreptăm pe Google Maps de pe iPhone. Pare convins.

— Apa e mică? mă întreabă.

Apa adâncă e duşmanul lui numărul unu.

Îl liniştesc.

— Da, e o mică plajă cu stânci, dar se atinge fundul apei.

Pare destins. Mergem în pas voinicesc sub un soare pârjolitor. O luăm pe cărarea de pe marginea stâncilor abrupte. Un traseu pentru capre negre.

— Te rog mult, ai grijă unde pui piciorul şi sprijină-te cu mâna de stâncă.

Cărarea începe să coboare, şerpuind uşor. Pământul umed de deasupra e periculos. Se alunecă. Înaintăm încet, ca să nu riscăm. Din când în când tuşesc, dar încerc să disimulez oboseala. Mă simt obosit, apoape golit.

Memoria mea fotografică se declanşează şi, pe neaşteptate, îmi amintesc totul. Suntem într-un schimb de roluri, eu sunt Lorenzo, iar bunicul este în locul meu. Îmi amintesc şi că eram pe punctul de a aluneca de câteva ori. Lorenzo e mai ager, sau poate încălţămintea lui e mai performantă decât tenişii pe care îi aveam eu acum treizeci de ani.

— Pot să te întreb ceva, tati?

— Da, sigur.

— Cine e amicul ăsta Fritz, de care uneori vorbeşti cu mama? E un prieten de-al tău pe care nu-l cunosc?
— Da, nu-l cunoşti. Nu e o persoană prea agreabilă şi sper să nu-l întâlneşti niciodată.
— Şi atunci de ce îi spui „amic”?
— E un mod ironic de a vorbi. Ca atunci când Eva spune despre tine că eşti primul din clasă.
— Adică, un luat la mişto?
— Nu chiar. Ironia e mai subtilă. Ca să spui ceva, foloseşti un cuvânt cu înţeles opus. De exemplu, când săptămâna trecută ai spart geamul unui tablou cu mingea, eu ce ţi-am spus?
— Mi-ai spus: „Bravo, felicitări”.
— Exact aşa. Eram ironic.
Lorenzo surâde. A înţeles.
Îi surâd şi eu. Păcat că nu am petrecut mai multe zile exclusive ale bărbaţilor. Mare păcat.
Marea e deja aproape. Am ajuns. Îmi amintesc că mai e o singură bucată de străbătut printre copaci, după care îşi va face apariţia minunatul golfuleţ.
Un mic semnal ne dă de ştire că se întâmplă ceva: răsună de la distanţă vocile suprapuse ale celor de la Trio Medusa care, pe frecvenţa Radio Deejay, îi invită pe italieni să pornească prudent la drum şi să evite traficul din primul Black Friday al acestei veri toride. După care transmit un evergreen: genericul muzical din Atlas Ufo Robot.
Pe fundalul muzical al primei strofe din neuitatul hit pentru copii „Se transformă într-o rachetă cu circuitele a mii de supape”, ne trezim în faţa golfuleţului paradiziac. Fost paradiziac. Acum e invadat de o hoardă de turişti deşertaţi aici de două ambarcaţiuni mari ce aşteaptă în radă, cam la treizeci de metri de ţărm. Umbrele, chiote, miros de ulei de plajă, rachete şi mingi, bikini, găleţi de apă în cap, sandviciuri cu mozzarella şi roşii. Cincizeci de metri de plajă stâncoasă aglomerată ca un hipermarket în ziua lichidărilor de stoc.
Lorenzo se uită la mine şi exclamă:
— E splendidă această plajă necontaminată, bravo, tata!
Conceptul de ironie îi e cât se poate de clar de acum. Mă pufneşte râsul.
Găsim un coţişor printre stânci, în care să ne lăsăm prosoapele şi rucsacurile.
— Dar nu ni le fură? întreabă Lorenzo.
— Suntem cu ochii pe ele... Hai să facem o baie.
Îmi scot tricoul şi îi spun să mă urmeze. El ezită. După care vine şi el.
Eu alerg în apă şi mă arunc. Lorenzo face doar câţiva paşi şi rămâne ancorat acolo unde apa îi ajunge până la mijloc. Contactul cu nisipul de sub picioare are un efect liniştitor pentru el, e ca plăpumioara lui Linus.
Mă duc la el.

— Vrei să faci pluta? Te ţin eu.

Acceptă şi se lasă ridicat la suprafaţa apei. O mână sub cap, cealaltă sub şolduri.

— Respiră adânc. Corpul uman e ca o bucată de lemn. Pluteşte. Nu poate merge la fund.

— Nici dacă înghiţi douăzeci de litri de apă?

— Ce legătură are? Dacă înghiţi, sigur că te duci la fund. Dar tu, când te scufunzi, ţii gura închisă şi aşa nu înghiţi nimic.

Lorenzo se destinde. Închide ochii şi se lasă legănat de valuri. Îl ţin, făcând foarte puţin efort, graţie principiului lui Arhimede. Apoi, încetul cu încetul îl împing în sus tot mai puţin. Şi îl las liber. Nu-şi dă seama. Stau lângă el să-l ocrotesc. Linia lui de plutire e perfectă, până când deschide ochii şi vede că nu-l ţin. Dă din mâini disperat şi încearcă să atingă fundul apei, dar curentul ne-a purtat câţiva metri mai în larg şi nu mai ajunge cu picioarele jos.

— Tati, mă înec!

— Stai liniştit... nu te îneci, sunt la doi metri de el şi asta îl linişteşte. Încearcă să mişti picioarele ca şi când ai fi pe bicicletă.

El face exact ce-i spun. Dar mişcarea dezordonată a mâinilor nu-i asigură un echilibru bun.

— Gata, tată! Ajută-mă!

— Cu cât eşti mai relaxat, cu atât reuşeşti să te ţii la suprafaţă. Hai, picioarele ca pe bicicletă, iar cu braţele împinge suprafaţa apei, ca şi cum ai încerca să-ţi faci un loc de trecere prin apă.

Bicicletă, braţe... Deja e mai bine.

— Acum, hai la mal! Nu mai pot.

— Ba poţi! Hai, dedesubt ca bicicleta, deasupra mişti braţele amândouă, ca o broscuţă.

În cele din urmă, capătă un ritm bun. Se relaxează. Pluteşte.

— Vezi că poţi?

Zâmbeşte, uluit că a reuşit.

Picioare, braţe, picioare, braţe.

Lorenzo a învăţat să înoate. Pentru diferitele stiluri de înot, o să fie timp.

Mă duc la el şi îl strâng cu putere. Se lasă obosit în braţele mele. Îl duc câţiva metri mai încolo unde poate atinge fundul apei.

— Ai fost nemaipomenit! exclam.

— Eşti ironic? mă întreabă, trăgându-şi sufletul.

— Nu, vorbesc serios.

Ne întindem la soare ca să ne uscăm. Apoi mâncăm sandviciurile pe care ni le-au pregătit la hotel. Rămânem acolo până când cele două bărci mari pleacă din nou, iar soarele aproape că se sprijină de linia orizontului. Mica plajă e plină de tot felul de deşeuri, pângărită de invazia turiştilor. Ne apucăm să o curăţăm.

Facem două grămezi mari de gunoi, sperând ca unul dintre cei doi marinari de pe ambarcaţiunile de mâine să se simtă responsabil şi să le ia de acolo.

Când ne întoarcem la doamnele noastre, soarele s-a culcat deja. Suntem frânţi de oboseală şi nu mai avem nici măcar forţa de a mânca de seară.

— Cum a fost? mă întreabă Paola când rămânem singuri.

— Ar fi trebuit să petrec mai mult timp cu el.

— Ştiu, e durerosul răspuns al soţiei mele.

Ştiu.

— 11 —

Străbatem Autostrada Aurelia cu viteză moderată, cu ferestrele deschise. Mă simt Bruno Cortona, alias Vittorio Gassman, în capodopera lui Dino Risi, Depăşirea, arhetipul tuturor filmelor on the road ce au urmat. Conduc, încercând să ignor durerea din coaste care mă lasă fără aer. Paola, lângă mine, a aţipit, în timp ce maşina a lăsat în urmă Toscana şi-şi face triumfal intrarea în Liguria. Şi Eva doarme, cu capul pe Lorenzo, care însă e atent la drum şi la indicatoarele stradale.

— Mergi încet, tata, că e poliţia pe aici.

— Mulţumesc.

Chiar atunci trece o maşină din sens opus care ne face semn cu farurile.

— Ce voia ăla?

— Să ne anunţe că e o patrulă a poliţiei rutiere plasată pe aici. Situaţia clasică. Încetineşti pentru că vezi maşina lor cu dispozitivul de înregistrare a vitezei din trafic, după care accelerezi din nou. Şi astfel patrula te opreşte şi-ţi dă amendă.

— Şi cum de te-a anunţat? Îl cunoşti?

— E o tradiţie italiană. Toţi uniţi împotriva poliţiştilor şi carabinierilor.

— De ce?

— Bună întrebare. Pentru că suntem italieni. Şi pentru că avem cu toţii ceva de ascuns. Încălcarea legii este unicul lucru ce ne uneşte cu adevărat.

— Şi tu o încalci, tati?

Ca de obicei, m-am băgat într-un teritoriu minat. Chiar dacă nu e foarte educativ, iau decizia să spun adevărul, în timp ce cu adevărat trecem pe lângă un punct de control, care ne ignoră.

— Din când în când. Dar încerc să nu fac acest lucru.

— Şi ce infracţiuni faci?

— Infracţiuni e un cuvânt cam greu. Să spunem contravenţii. Există atâtea moduri de a ocoli legea. Şi azi-dimineaţă, proprietarul m-a întrebat dacă vreau factură şi i-am spus că nu, iar el ne-a făcut o reducere.

— Dar reducerea e un lucru bun.

— Da, dar în felul ăsta proprietarul hotelului evită să plătească impozitul, iar eu sunt complicele lui.

— Nu mi se pare o infracţiune gravă.

— Asta e problema întregii Italii, Lorenzo. Infracţiunile care nu par grave. Nimeni nu şi-ar omorî vecinul pentru că dă prea tare televizorul, dar poate că

vecinul nu a plătit abonamentul la televizor, sau poate se uită la un film descărcat de pe internet. Tu câte filme downloadezi?

— Foarte multe. Da' doar desene animate. De ce? E o infracţiune?

— Şi încă foarte gravă. Se numeşte furt. E ca şi când ai fura dintr-un supermarket.

— La supermarket, dacă fur, sună toate la ieşire. Acasă însă nu mă vede nimeni.

— Răspuns corect. Iată de ce toţi descarcă de pe internet şi puţini fură din magazine. Pentru că nimeni nu îi vede. Ştii după ce se cunoaşte un om dacă e cinstit sau dacă e un delincvent? Se cunoaşte după cum se comportă când nimeni nu-l vede. Să nu uiţi asta.

Sunt mândru de neplanificata mea lecţie de educaţie civică. Văd abia acum că Paola s-a trezit şi a ascultat totul. Abia aştepta să intervină.

— De exemplu tata, când nu-l vede nimeni, se duce la frigider şi dă iama în parmezan.

— S-o fi întâmplat o dată... mă apăr eu.

— Şi când eraţi mici, vă fura şi din borcanele cu păpică pentru bebeluşi.

— Erau bune...

— Şi biscuiţii voştri ce mergeau cu laptele din biberon.

— Excepţionali. Chiar dacă, tehnic vorbind, nu era chiar furt, pentru că eu îi cumpărasem.

— Dar erau pentru mine, precizează Lorenzo.

— Gustam din ei ca să văd dacă sunt buni, pentru că sunt un tată protector.

— Gustai din ei pentru că eşti pofticios şi mâncău, zice nevastă-mea.

— Cum mâncău? Luam cel mult unu sau doi.

— Unu sau doi? Aveai o cutie secretă ascunsă printre ciorapii curaţi.

— Ţi-ai dat tu seama de asta?

— Păi cine crezi că îţi spăla şosetele? Sfântul Duh?

Aş vrea ca acest dialog să continue la nesfârşit. Printre lucrurile cele mai frumoase ale vieţii se numără şi ciorovăielile în familie. Acelea care emană intimitate şi afecţiune. Autostrada Aurelia continuă să alunece sub noi, ca o bandă transportatoare, iar eu sunt un şofer fericit.

— 10 —

Mă uit la Paola şi la copii cum se plimbă, cu zece paşi înaintea mea, pe străduţele înguste şi înclinate ale Genovei. Între ei este o legătură specială şi de neatins de cineva din afară. De mai mulţi ani, mi-e clar că eu sunt în afara jocului, acceptat, poate chiar iubit, dar exclus de la acel cordon ombilical magic ce nu se rupe niciodată între mamă şi copiii ei. Deja toate textele despre psihologia infantilă, inclusiv cele pe care le găseşti prin revistele estivale, ne explică faptul că în timpul sarcinii mama îşi hrăneşte fătul nu numai în sens gastronomic, ci şi spiritual, creând o eternă şi afectuoasă afinitate cu puiul ei. Sufletele lor îşi împart nouă luni de viaţă cu inimile sincronizate şi la bucurii, şi la dureri. Sunt două făpturi care trăiesc împreună şi-şi transmit emoţii, amintiri şi visuri.

Ştiţi cine a intuit primul această relaţie prenatală?

Nu e greu.

Leonardo da Vinci.

Marele artist se amuza să se ocupe şi de psihologia maternităţii, iar în Caietele sale scrie:

... şi un singur suflet stăpâneşte aceste două trupuri, iar dorinţele, fricile şi durerile sunt comune şi acelei mici făpturi, precum şi tuturor celorlalte organe în care e viaţă; şi de aici se naşte faptul că lucrurile dorite de mamă sunt adesea gravate în membrele fiului, pe care le-a ţinut în sinea sa mama la vremea acelei dorinţe, iar o temere suferită sluţeşte şi pe mamă, şi pe copil; aşadar, conchid că un acelaşi suflet stăpâneşte cele două trupuri şi un acelaşi lucru hrăneşte cele două trupuri.

Cum poate un tată, ajuns nouă luni mai târziu după această permanentă întipărire, să poată intra în competiţie? În engleză, această relaţie prenatală se numeşte bounding, iar medicii sfătuiesc mămicile să-şi hrănească puiul ce se va naşte cu aer curat, hrană sănătoasă, muzică clasică, artă şi sentimente frumoase.

Îmi privesc în continuare de departe tripleta, de parcă aş fi un voyeur autorizat. Paola s-a oprit la o tarabă unde se vând plăcinte de Recco, probabil plăcinta cu brânză cea mai bună din lume şi în acelaşi timp cea mai letală, după opinia naturopatei mele. Îmi face semn de departe dacă vreau şi eu. Dau din cap că da. Lorenzo îi spune ceva Evei care râde. Îmi dau seama brusc că eu, de fapt, privesc

acum viitorul. Ochii mei sunt o perfectă maşină a timpului care îmi permite timp de câteva minute să am o viziune a familiei mele fără mine.

Fără mine.

Parcă ar fi titlul unui cântec tâmpit.

Mă apropii de tarabă, făcând un zoom natural pe chipul soţiei mele, care îmi oferă o bucată de plăcintă caldă. Muşc din ea, savurând-o. Brânza topită dinăuntru îmi curge pe faţă şi pe tricou. Această mică gustare îmi dăruieşte timpul necesar pentru a reflecta şi a evalua situaţia.

Există ceva ce aş vrea să fac în cele zece zile de călătorie ce-mi rămân?

Nu ştiu. Copiii se distrează, dar simt că nu am avut încă ideea potrivită pentru a o recuceri pe Paola. Şi întrucât ideile, când te gândeşti prea mult, nu îţi vin niciodată, încerc să nu-mi mai bat capul.

Paola zice ceva, dar n-o aud. Repetă.

— E totul în ordine?

Îi răspund prompt:

— Sigur, iubito. Mergem la acvariu?

Urletele de bucurie ale Evei îmi dau de înţeles că propunerea e acceptată.

— 9 —

— Astăzi completăm etapa „exploratorii mărilor” din călătoria noastră şi mergem în sanctuarul cetaceelor.

— Ce adică? O biserică dedicată balenelor?

Eva mă priveşte fix de jos în sus, în timp ce ne plimbăm de mână. E încă entuziasmată după vizita de ieri de la acvariu. Are dreptate, în fond denumirea asta e destul de echivocă.

— Nu, e o zonă din Marea Liguriei în care trăiesc delfini, balene, caşaloţi şi ţestoase marine.

— Vreau şi eu o ţestoasă acasă! Ca aia pe care am văzut-o ieri.

— Nu putem să o scoatem din mare. E o ţestoasă marină.

— Dar au scos-o deja din mare. Stă într-un acvariu.

Raţionamentul ei e fără cusur, ca întotdeauna. Eu şi foarte tânăra mea însoţitoare suntem în misiunea de a cumpăra croasante pentru toţi. Nu sunt ca acelea pe care le face socrul meu, dar o să ne mulţumim cu ce o fi. Micul dejun de ieri de la hotel era aşa de deprimant, încât ne-a mobilizat să pornim la o vânătoare de bunătăţi prin împrejurimi.

Peste două ore, ne urcăm la bordul unei mici ambarcaţiuni, care face serviciul de whale watching. Suntem cu toţii cam treizeci de persoane.

Lorenzo e mai atent la modul de funcţionare a vasului decât la întâlnirea iminentă cu cele mai mari cetacee din Marea Mediterană. Paola este neobişnuit de destinsă. În zilele astea, mă simt ca un tour operator care se străduieşte să-şi distreze zilnic clienţii cu iniţiative originale. Astăzi, e clar pentru toţi, excursia pe mare este dedicată pasiunii Evei pentru natură şi animale.

Primii care vin în vizită sunt delfinii. Fac piruete, în timp ce urmăresc barca noastră ca nişte atleţi de la Cirque du Soleil, care execută un număr exersat mulţi ani de-a rândul. Totul e aşa frumos că pare ar fi trucat.

Mă coc de atâta soare şi salinitate, dar azi nu simt nicio oboseală. Fac eforturi să respir în ritm lent şi relaxat, în timp ce fiică-mea strigă de bucurie, alergând de-a lungul parapetului vasului. Inspir şi dau afară, inspir şi dau afară. Ascult cât de gâjâită îmi este răsuflarea când îmi umflă plămânii vătămaţi. Pare un şuierat. Nu pare, chiar e un şuierat.

Mă întorc şi spectacolul din faţa mea e de necrezut: o uriaşă balenă înoată paralel cu nava noastră, împroşcând apă ca într-un ţâşnet de gheizer. Sunt doar eu pe partea asta a ambarcaţinunii, toţi ceilalţi au alergat pe cea opusă ca să vadă spectacolul pitoresc al delfinilor. Aş vrea să scot din rucsăcel polaroidul, dar sunt ca hipnotizat. Uriaşul mamifer se uită la mine. Ochiul său mastodontic mă fixează cu insistenţă. Îi zâmbesc. Nu înţelege. Pare că ar vrea să-mi spună ceva. Ne studiem unul pe altul, pe fundalul chiotelor provocate de acrobaţiile delfinilor. Pluteşte alături de vas fără vreun efort vizibil. Îi pot auzi în mod distinct răsuflarea. E o clipă de pace infinită.

Timp de câteva secunde, mă ispiteşte ideea de a mă arunca în apă alături de ea şi de a dispărea în acel ultramarin pentru totdeauna. Ar fi probabil un sfârşit mai elegant. Sunt pe punctul de a pune un picior pe bară şi de a sări parapetul, când vine în fugă Eva, care a zărit-o prima pe însoţitoarea noastră:

— Balena! Pe partea asta!

Cu toţii se reped pe celălalt flanc al ambarcaţiunii, făcând-o să se deschilibreze în mod periculos. Adio pace infinită.

Cetaceul pe dată se cufundă sfios, ataşând parcă spectacolului cuvântul „sfârşit”. Tot restul dimineţii nu mai întâlnim niciun alt locuitor al mării. Ne întoarcem în port când ora prânzului trecuse deja de ceva timp. Eva e fericită: a numărat doisprezece delfini, patru pescăruşi şi o balenă. Eu mă simt mai calm, ca şi cum cetaceul mi-ar fi transmis puţin din seninătatea sa zen.

— 8 —

Mic dejun pe malul mării. Paola dezleagă din „Săptămâna enigmistică”, eu citesc ştirile despre viitoarele transferuri de fotbalişti ale unui campionat pe care nu-l voi vedea, Eva şi Lorenzo s-au aventurat în construirea unui castel de nisip exagerat de mare, pe care cu greu vor reuşi să-l termine până mâine în zori. Părem una dintre multele familii în vacanţă. Nu ne mai trebuie decât o bărcuţă pneumatică şi o saltea în formă de crocodil. Astăzi e ziua mea. Am decis să mi-o serbez la prânz, la cel mai bun restaurant din zonă. Îmi imaginam puţin altfel vârsta de patruzeci de ani. Mă ridic din şezlong şi las ziarul.

— Lorenzo! Eva! Ne jucăm împreună ceva?

Nu trebuie să le spun de două ori.

Un concurs cu bile.

Mai întâi construim pista. Eva se aşază pe nisip, iar Lorenzo şi cu mine o târâm aşa încât cu piciouşele să traseze şanţul. Nu va fi o pistă oarecare, ci va fi cel mai incredibil circuit pentru bile din toată istoria omenirii, având curbe parabolice, tuneluri, şanţuri şi capcane.

— Să vă spun regulamentul. Sunt trei ture de calificare când se numără de câte ori atingi bila într-un circuit. Cine s-a folosit de cele mai puţine bobârnace îşi adjudecă dreptul de a porni din pole position şi va trage primul. După care facem cinci ture la întrecere, în care fiecare are dreptul la câte un bobârnac.

Scot bilele dintr-un săculeţ. Le-am păstrat cu străşnicie, sunt aceleaşi din copilărie, zgâriate şi uzate, purtând pe ele fotografiile îngălbenite ale cicliştilor: Baronchelli, Moser şi Saronni. Chiar şi numai simplele lor nume, de-a dreptul mitice, îmi amintesc de căţărările pătimaşe din Turul Italiei, tricourile galbene şi roz asudate, sticlele cu apă aruncate pe bordura drumului, pe care publicul entuziast se bătea să le ridice. Întrecerea între noi, cicliştii de pe plajă, începe la miezul zilei, sub un soare, pentru care îţi trebuie o cremă cu protecţie cu factor cincizeci. Eu sunt un campion, ca în toate jocurile pe bază de bobârnac, dar joc încet, ca să le permit copiilor să mă întreacă. La sfârşit, câştigă Lorenzo, a doua e Eva, al treilea sunt eu. Când mergem la masă, la restaurantul de pe ţărm, suntem năduşiţi şi bucuroşi. Cer şi obţin dreptul de a-mi lua iute revanşa.

La încheierea mesei soseşte şi tortul cu două lumânări deasupra: un patru şi un zero. Le sting repede şi mă prefac că sunt fericit, în timp ce restul familiei aplaudă şi-mi cântă Mulţi ani trăiască!

După ce ne întoarcem în cameră, în timp ce Paola face un duş, cotrobăi prin valiza ei ca să găsesc un încărcător pentru telefon, căci al meu parcă s-a evaporat.

Sub un teanc de cămăşi şi o pereche de pantofi nu găsesc încărcătorul. Găsesc o scrisoare. O pagină îngălbenită, cu nişte pete de umezeală, smulsă dintr-un caiet dictando. O scrisesem eu Paolei. Cu doisprezece ani în urmă. Poate e ultima scrisoare pe care am scris-o, înainte de a fi târât şi eu în dictatura aridă şi trivială a e-mailurilor.

Ies pe balcon şi o recitesc. Nu-mi aminteam aproape nimic.

Iubita mea,

mai e puţin. Mâine ne căsătorim. Să nu întârzii, mereu îmi este milă de mirii care aşteaptă în faţa bisericii şi trebuie să suporte nelipsita replică a prietenului jovial: „După mine, s-a răzgândit!” Mâine voi fi emoţionat, poate obosit, şi nu voi apuca să-ţi spun tot ceea ce aş vrea, aşa că îţi scriu. Faptul că te-am cunoscut şi (sper) că îmi devii soţie este cel mai mare cadou pe care mi l-a făcut viaţa. Alaltăieri m-a sunat un tip simpatic de la biroul Destine şi mi-a povestit câteva fragmente din viaţa noastră viitoare. Vom avea patru copii (şi eu i-am spus că sunt cam mulţi, dar Destinul face cum vrea el); în fiecare an vom merge cincisprezece zile cu tatăl tău şi mama ta la Fregene (ne-am învoit să fie cel puţin o săptămână); într-o bună zi, fiica noastră cea mare ne va spune că e însărcinată cu bărbatul pe care îl iubeşte şi noi vom plânge de fericire; cînd vom avea şaizeci de ani şi copiii noştri vor fi plecaţi de lângă noi, vom vinde tot şi ne vom muta pe o barcă cu pânze, ca să facem în fine împreună ocolul lumii, aşa cum ţi-am promis şi nu m-am ţinut de cuvânt; în cele din urmă, ne vom retrage să trăim într-o casă pe plajă, aşa spun toţi, dar noi chiar o să facem asta şi vom îmbătrâni unul lângă celălalt, uitându-ne cum apune soarele peste mare şi peste viaţa noastră (astea nu sunt vorbele mele, le-am preluat, dar nu-mi amintesc de la cine), apoi, într-o bună zi, vom adormi îmbrăţişaţi şi nu ne vom mai trezi. Te-am iubit, te iubesc şi te voi iubi. Al tău,

Lucio

Împăturesc scrisoarea. Plâng.

Ce ciudat! Am greşit toate previziunile. Nimic din ceea ce am sperat nu se va înfăptui.

Îmi dau seama abia acum că Paola e în spatele meu. Plânge şi ea.

— O mai ţineai minte? mă întreabă ea schiţând un surâs.

— Da, sigur...

Dar nu e adevărat. Ca toţi bărbaţii uit lucrurile fundamentale.

Paola se apropie. Mă îmbrăţişează.

Îi adulmec gâtul. Miroase a acasă.
O îmbrăţişare fără sfârşit.
Dacă nu e chiar o iertare, mai lipseşte foarte puţin.

Trec două ore şi îl sun pe Umberto. În timp ce o adulmecam pe Paola, mi-a venit o idee greu de realizat, dar minunată.
— Ciao, prietene. La mulţi ani! Ţi-am scris un sms.
— L-am citit, îţi mulţumesc.
— Cum merge?
— Totul în regulă, suntem la mare...
— Şi cum e vremea? E soare?
— Lasă astea. Taci o secundă şi ascultă. Trebuie să-mi faci o mare favoare... Jur că e ultima.
Îi încredinţez o misiune aproape imposibilă, de dus la bun sfârşit în mai puţin de o săptămână. Dar îl cunosc bine pe dragul meu Athos, ştiu că se va descurca.

— 7 —

În zori marea Liguriei are mereu un chef nebun să stea de poveşti. O privesc de la fereastra micului nostru hotel de două stele din Arma di Taggia şi îi ascult istorisirile, în timp ce, în spatele meu, Paola şi copiii sunt încă pe deplin cufundaţi în somn.

Vântul îmi răvăşeşte părul, deja uşor încărunţit, şi îmi şopteşte la ureche incredibilele aventuri ale unui corsar otoman care a existat cu adevărat, Turghud Ali, cunoscut prin părţile astea sub numele de Dragut. Îmi amintesc bine povestea, mi-a spus-o bunicul când aveam vârsta lui Lorenzo. Îmi aduc aminte şi cum era îmbrăcat bunicul în seara aceea, unde şedea, ce gătise bunica. Îmi amintesc totul, pe neaşteptate. E bizar cum o amintire iese la suprafaţă fără preaviz, ca o casetă VHS uitată într-un colţ prăfuit al bibliotecii, dar care păstrează înregistrate toate informaţiile fundamentale legate de fiecare clipă trăită. Poate că asta se întâmplă doar pentru momentele frumoase, în timp ce clipele urâte se demagnetizează iute şi zboară ca praful ridicat de un vârtej de aer. Printre momentele frumoase ale vieţii mele, pe primele locuri în clasament se află poveştile pe care mi le spunea bunicul şi ziua în care a început marea mea pasiune pentru romanele de aventuri. Era o duminică. Bunicii mei pe care îi port în suflet îmi dăruiseră, fără niciun motiv sau sărbătoare specială, un exemplar de lux al Comorii din insulă. Îmi amintesc şi acum coperta verde ca de smarald, cu un desen înfăţişându-l pe Jim pitit în spatele unui butoi din localul său, pentru a nu fi văzut de nemilosul Silver. Era o carte cartonată, cu pagini grele, pline de ilustraţii colorate, pe care am devorat-o chiar în acea după-amiază. Este unicul roman pe care l-am luat cu mine în această călătorie. Chiar dacă ştiu că nu-l voi citi. Din acea duminică de acum atâţia ani, poveştile cu piraţi, corsari şi navigatori aventurieri au devenit lecturile mele preferate.

Îmi plac toate tipurile de piraţi, şi cei inventaţi de pana unui scriitor şi cei adevăraţi, de la comunistul Sandokan, la aristocraticul Corsar Negru, la grosolanul Căpitan Hook, la deja citatul Long John Silver cel hain şi până la cei necunoscuţi şi uitaţi. Romanele cu piraţi au mirosul sărat al mării, al nesupunerii, al vacanţelor de vară, un cocktail îmbătător pentru copiii de orice vârstă. Dacă la capătul acestei vieţi întrerupte ar trebui să mă reîncarnez, cer favoarea de a mă naşte cu cinci sute de ani în urmă şi de a mă dedica trup şi suflet pirateriei. Dar fiţi cu băgare de seamă, că voi fi crâncen, mincinos şi răzbunător, exact aşa ca viteazul Dragut, pe care îl înmormântasem de vreo treizeci de ani în mintea mea.

Printre atâţia piraţi ai tărâmurilor exotice care bântuiau Mările Malaysiei sau Caraibilor, mârşavul otoman îşi alesese ca teritoriu de vânătoare chiar aceste ţărmuri italiene. Pentru o clipă, în faţa ochilor mei, marea uşor încreţită de la Arma di Taggia se umple de galioane, brigantine şi goelete. Dacă închid ochii aud chiar şi ecourile îndepărtate ale bubuiturilor de tun şi zgomotul sacadat al cârligelor de abordaj când se agaţă de corabia ce urmează a fi asaltată.

Mă întorc. Paola e încă în pat, copiii sunt cuibăriţi într-un pat adăugat şi pe canapea şi n-au auzit tunurile.

Pare o vacanţă. Şi poate chiar e.

Mă cuibăresc şi eu lângă soţia mea. O îmbrăţişez şi o adulmec. Trebuie să fac plinul.

Ziua începe, câteva ore mai târziu, cu o vizită la turnurile de veghe de la Civezza, construite de oamenii locului cu o jumătate de mileniu în urmă, tocmai pentru a ţine piept piratului Dragut. Profit de acest prilej şi îmi încep povestea. Lorenzo şi Eva, el în mod ciudat foarte potolit, ea în mod ciudat interesată de poveştile cu bătălii, s-au aşezat într-un crenel al zidului fortificat şi mă ascultă cu respiraţia întretăiată. Paola e câţiva paşi mai încolo, face poze şi poate trage şi ea cu urechea.

— Corsarul Dragut era cel mai teribil pirat care a bântuit vreodată mările italiene.

— Ce nume e ăsta Dragut? mă întrerupe imediat Lorenzo.

— Un nume otoman. Adică turc. Venise în Italia în căutarea unor cetăţi şi corăbii pe care să le prade.

— Şi le-a găsit? întreabă, mereu precisă, Eva.

— Da. Cetăţile şi insulele pe care le-a trecut prin foc şi sabie există şi astăzi: Olbia, Portoferraio, Rapallo, Vieste şi chiar şi Insula Elba. Lui Dragut îi plăceau mult mările italiene, mâncărurile italiene şi femeile italiene. Şi a şi avut într-adevăr mai bine de zece soţii.

— Şi cum le întreţinea? Eva e mereu foarte practică.

— Era de meserie pirat, deci era foarte bogat.

Îmi modelez vocea pe diverse tonalităţi ca să le captez atenţia şi ca să nu mai fiu întrerupt. Am de gând să inserez şi variante ale fanteziei mele în istoria adevărată a piratului otoman.

— Trebuie să ştiţi că străbunicul străbunicului străbunicului, unu’ pe nume Igor „Numaiunochi” Battistini, un grăsun foarte destoinic în mânuirea sabiei, era chiar locotenentul lui Dragut.

— Nu te cred, sare Eva imediat.

— Dar aşa e.

— Imaginează-ţi că avem un răs-răs-răsbunic pirat, şarjează Lorenzo.

— Nu era pirat. La început, ţinea o crâşmă, dar un corb uriaş i-a smuls un ochi şi a zburat spre mare. Atunci Igor s-a îmbarcat pe prima navă care ridica ancora,

ca să-l urmărească pe corb. Prima navă era chiar cea a lui Dragut. Şi treptat a devenit mâna dreaptă a mişelului otoman. Dar nu a mai găsit niciodată nici corbul, nici ochiul.

— Tu acum inventezi, mi-o retează scurt Eva.

— Spune mai departe, zice Lorenzo.

Nu m-au crezut, dar povestea i-a cucerit şi vor să ştie cum se sfârşeşte. Îmi creşte şi autostima de narator.

Paola surâde de departe. Iar eu continui cu înflăcărare.

— Cel mai aprig duşman al său (căci orice pirat are un duşman oficial) a fost Andrea Doria, despre care cu toţii credem că a fost doar un transatlantic scufundat. Însă a fost şi un amiral foarte viteaz, născut la puţini kilometri de aici, la Oneglia. Cei doi rivali s-au luptat crâncen ani de-a rândul.

— Andrea Doria era deci rău ca Lord Brooke, duşmanul lui Sandokan? întreabă Lorenzo.

— Nu, tehnic vorbind, amiralul Doria era cel bun şi Dragut era cel rău.

— Eu ţin cu Dragut, spune sentenţios Lorenzo.

— Şi eu, ţin să precizez. Uneori ţii cu cei răi. Într-o dimineaţă de sfârşit de toamnă, după ce s-au fugărit prin toate mările, Dragut este capturat chiar de Doria şi aruncat în temniţă, după o bătălie navală ce a durat zece zile.

— Da' reuşeşte să fugă, presupune primul meu copil.

— Dragut este pus ca sclav la vâsla unei galere în flota amiralului. Dar un pirat autentic cum e el nu-şi poate sfârşi astfel cariera strălucită.

— Şi deci reuşeşte să fugă, insistă Lorenzo.

— Nu, după câţiva ani Barbarossa...

— Federico Barbarossa?

Cea care a intervenit e Paola, care în sfârşit e captivată şi ea.

— Nu Federico, ci un prieten corsar, care se numea aşa din pricina culorii bărbii sale, aşadarm acest pirat Barbarossa îi plăteşte lui Doria o răscumpărare foarte mare şi obţine eliberarea lui Dragut.

Murmur de deziluzie. Micul meu public ar fi preferat o evadare rocambolescă şi ingenioasă.

— Dar vigurosul Dragut nici gând să se căiască şi se întoarce la vechile lui practici marinăreşti. Atacă mai multe cetăţi şi nave italiene şi în 1564 ajunge chiar până aici, dincolo de Arma di Taggia, într-o cetate de munte care şi azi se numeşte tot Civezza. Exact unde ne aflăm noi acum. Neînfricatului corsar îi plăcea foarte mult să treacă de orice hotar şi nu să-şi limiteze incursiunile doar la galioane şi porturi. Era un inventiv al artei piratereşti. Numai că, de data aceasta, a nesocotit eroica rezistenţă a locuitorilor din Civezza.

— Şi-l omoară? întreabă îngrijorat Lorenzo.

— Nu. În ciuda jafurilor repetate, locuitorii sătucului se apără, construiesc această fortăreaţă şi-l constrâng pe corsar să sufere multe pierderi. La capătul

atâtor incursiuni, otomanul se convinge că Italia a devenit un loc primejdios pentru răufăcători şi se orientează spre Malta, care i se pare mai inofensivă. În 1565, împreună cu flota turcească, participă la asediul fortului din Sant'Elmo.

— Ce nume e ăsta, Elmo? Au cu toţii nişte nume îngrozitoare în povestea asta.

— E un nume vechi. Oricum, Elmo se chema sfântul care a dat numele fortului. La jumătatea lui iunie, chiar când Dragut voia să se bucure şi el de o binemeritată vacanţă, este lovit la cap de o schijă ruptă din stâncă de ghiuleaua de metal trasă de către un ţintaş duşman.

— Şi moare?

De data asta întrebarea copiilor mei e la unison.

— Staţi să vedeţi. Iubitul nostru corsar nu cedează, continuă să conducă plin de vitejie asaltul alor săi, dar pierde sânge pe urechi şi pe gură. Atunci îi sar în ajutor oamenii lui şi e culcat într-un cort, unde va muri două zile mai târziu.

— Dar după aceea învie ca Iisus?

Lorenzo încă speră.

— Nu învie. Trupul lui e transportat la Tripoli, unde este înmormântat cu toate onorurile într-o moschee. Legenda spune că duşmanul său cel mai aprig, Andrea Doria, îi purta atât de mult respect încât, la aflarea morţii corsarului otoman, i-a dat pisoiului său numele de Dragut.

— Şi Numaiunochi? întreabă Eva.

Poate că a crezut totuşi puţin. Aşa că insist şi condimentez finalul cu o serie de amănunte total inventate. Reiau povestea, cu bucuria unui copil care a descoperit existenţa Nutellei.

— Numaiunochi a pornit spre Malaysia unde i-a cunoscut pe Sandokan şi pe Yanez, aliindu-se cu ei. Şi-a schimbat şi numele de războinic. De altfel, în romanele lui Salgari i se spune Tremal-Naik.

— Da' Tremal-Naik avea ambii ochi şi era indian, mă blochează Lorenzo.

Am dat-o în bară. Încerc să ies din labirintul narativ, explicând că Tremal-Naik se numeau două personaje omonime, dar mă încurc tot mai mult în iţele sărăcăcioasei mele creativităţi. Mă salvează custodele conştiincios al fortăreţei care ne anunţă că peste puţin timp se închide pentru pauza de prânz.

Despre un singur lucru nu încape îndoială: bunicul meu era mai bun decât mine la spusul poveştilor.

După-amiază, după o masă pantagruelică pe bază de paste locale, cu pesto genovez, suntem surprinşi şi aproape înecaţi de o ploaie de vară. Ne prinde când eram la cinci sute de metri de maşină, exact timpul suficient să ne facă ciuciulete. Când intrăm în maşină, ne apucă pe toţi o criză de râs devastatoare. Timp de zece minute nu ne putem opri. Paola mă priveşte şi, pentru prima oară în această călătorie, îmi zâmbeşte cu adevărat.

Şi astfel coşmelia numită Pensiunea Gina în care ne refugiem în seara aceea mi se pare un hotel de lux din lanţul Four Seasons.

— 6 —

Am ales să nu intru pe autostradă pentru a ţine geamurile deschise şi pentru a ne bucura de peisaj. E o dimineaţă on the road, pe fondul muzical al melodiilor mele pop preferate: cantautorii italieni ai anilor ’70. Ajungem la destinaţie înainte de prânz, în timp ce De Gregori cântă, fără legătură cu contextul, Buonanotte fiorellino.

— Am ajuns.

— Unde e hotelul? întrebă Paola.

— Aici nu e niciun hotel. E camping!

Urletele de fericire ale copiilor acoperă acel „Nuuuu!” al Paolei, care închide ochii, resemnată. Cum cred că v-am povestit deja, ceilalţi muschetari şi cu mine, în afară de şcoală, mai mergeam împreună şi în tabere, cu cercetaşii. Ani de-a rândul am făcut vacanţele cu cortul, apoi m-am lăsat când am cunoscut-o pe Paola. Dacă există ceva pe lumea asta ce-i displace total, acel lucru se numeşte camping. Când ne-am logodit, mi-a promis că într-o bună zi mă va însoţi totuşi în vacanţă cu cortul. Era un jolly joker pe care l-aş fi putut juca oricând. Şi am hotărât să-l joc azi.

Maşina noastră break intră triumfal în camping.

Am rezervat un spaţiu chiar pe malul lacului. Parcăm maşina şi începem să montăm supercortul cumpărat de la magazinul din strada Sannio. Sunt un magician al montării corturilor, un talent înnăscut. Unii ştiu să joace tenis, să cânte la pian, să picteze, să gătească, eu în schimb ştiu să montez corturi de orice tip, fie modelul vechi de tip canadian, fie cel modern, de tip iglu. Cortul nostru este un superiglu gigant, care de fapt se montează aproape singur dacă îl lansezi în sus. Le spun micilor mei asistenţi cum să sape un şanţuleţ de jur împrejur, pentru a evita inundaţiile în caz de ploaie neaşteptată, cum se fixează ţăruşii fără să te loveşti peste degete cu ciocanul şi cum se umflă saltelele pneumatice. Am cumpărat tot ce este necesar. Nici măcar manualul amatorilor de camping nu prevede tot acest calabalâc: lămpi cu gaz, miniaragaze, vase de bucătărie în care să intre altele tot mai mici, ca într-o matrioşkă, tigăi aşezate una într-alta.

Paola intră şi ea în joc şi amenajează o bucătărie de camping foarte eficientă. Am cumpărat pe furiş tot ce ne trebuie pentru masa unor adevăraţi excursionişti.

— Şi încercăm din nou să facem focul cu pietrele? întreabă Lorenzo cu o ironie pe care de-acum o stăpâneşte mult prea bine.

— Nu. Am cumpărat cuburi pentru aprins focul. Vă e foame, nu?

Strângem de prin jur crengi şi surcele şi după numai cinci minute iată şi focul nostru de tabără, protejat de un cerc de pietre. Gătim cartofi în folie, cârnaţi şi un pasticcio cu fasole şi ouă. Chiar şi Tex, cowboy-ul benzilor desenate, ar fi considerat mâncarea noastră cam grea la stomac. Dar noi am păpat-o şi cu pâine, şi cu poftă. La puţine zile până la sfârşit, teoriile alimentare ale naturopatei mele sunt date uitării. Aplic un unic criteriu indiscutabil: mănânc tot ce-mi pică bine. Aproape că am terminat masa, când începe să picure. De câţiva ani, în Italia clima devine de tip tropical, dar nimeni nu are curajul să o spună în mod oficial. Vara la noi plouă.

În câteva minute se stârneşte o furtună în toată regula, cu ploaie abundentă, tunete şi fulgere. Numai ce am apucat să ne refugiem în iglu şi să punem la adăpost bucătăria noastră improvizată.

Să stai închis în cort când plouă e întotdeauna ceva magic. Forţa elementelor dezlănţuite ajunge până la un centimetru de tine, iar tu eşti protejat ca de un cocon, ce pare cu adevărat invenţia unui magician.

Zgomotul este asurzitor, dar rămânem toţi patru întinşi să-l ascultăm ca pe un concert de muzică simfonică. Când ploaia încetează, ieşim să vedem ce pagube s-au produs. Cortul a rezistat la apă, tocmai datorită canalului de scurgere pe care îl săpasem cu copiii, ba chiar şi bucătărioara noastră de campanie, bine protejată de o pânză impermeabilă, a rămas intactă.

— Ce aventură! exclamă Eva.

Mă întorc spre ea şi îi surâd. Le cer tuturor să intre în poză în faţa cortului şi fixez polaroidul pe declanşare automată. Apoi alerg şi eu lângă ei şi mă căznesc să zâmbesc.

Clic!

În acea clipă nu ştiam, dar era ultima noastră fotografie cu toţii împreună.

— 5 —

Pentru mine, atracţia numărul unu în parcul de distracţii Gardaland se cheamă Space Vertigo. Este un turn de patruzeci de metri, de pe care cabina intră în picaj cu o viteză supersonică, dar se opreşte cu foarte puţin înainte de impactul cu solul. De pe fiecare latură se pot îmbarca maximum patru persoane. Noi.

Stăm la coadă împreună cu un grup mai mare de tineri austrieci, veniţi în vacanţă pe malul lacului Garda. Mă cert cu angajatul de la intrare pentru că Eva nu e destul de înaltă şi din motive de siguranţă nu i se dă voie să urce în acel dispozitiv. O lăsăm în grija dragonului Pătrunjel, mascota parcului, în care e ascuns un băiat cu un evident accent calabrez.

Lorenzo, Paola şi cu mine ne nimerim la bordul aparatului cu o liceană din Bergamo, extrem de speriată, care cine ştie din ce motive misterioase s-a urcat într-un montagne russe atât de abrupt. Tot timpul cât urcăm plânge, zbiară, se căinează. Iar noi râdem euforici. Sus, sus, sus, sus... Nu privesc în jos, ci în sus. Cerul mi se pare mai aproape. Cine ştie de ce lumea de dincolo a paradisului a fost asociată cu cerul. Eu aş prefera ca marea să fie rezidenţa mea post-mortem.

Dintr-odată, maşinuţa noastră începe să se prăbuşească, inima mi se urcă în gât şi simt ca un şoc electric de-a lungul spinării. Sunt patru secunde ce mi se par lungi cât nişte luni. Ajungem din nou jos şi râdem ca nebunii, târâţi în isteria dintr-un parc de distracţii. Îi facem un semn lui Pătrunjel care o distrează pe Eva şi ne aşezăm imediat la coadă ca să mai urcăm o dată. E obligatoriu un bis. În timp ce urcăm, de data asta în compania unui japonez taciturn, tuşesc tot timpul. Poate pe anunţul de la intrare ar trebui să scrie: „Interzis copiilor sub 1,20 m, bolnavilor de inimă şi celor ce urmează să moară”. Mă doare stomacul, simt o apăsare pe piept ca şi când, făcând exerciţii cu halterele, bara mi-ar fi strivit toracele. Am o senzaţie de vomă şi simt cum inima îmi bate ca un metronom care a luat-o razna. Coborârea din maşinuţă e ca o eliberare. Mă dau jos, mă depărtez de Paola şi de copii, spunând că m-am înecat cu ceva. Îi fac un semn soţiei mele să nu se îngrijoreze. Mă întind pe pajişte cu burta în sus, în mijlocul unui rond de flori. Şi respir lent, încercând să-mi liniştesc bătăile inimii, cum se face în yoga.

Doar un cretin merge la Gardaland cu patru zile înainte de sfârşit. Dar eu iubesc ideea de parc de distracţii. Dacă ar fi să aleg paradisul meu personal, eu n-aş alege cerul, de fapt nici măcar marea, ci aş alege Gardaland, aş alege Ţara Distracţiilor.

Mă întorc la Paola după un sfert de oră. S-au aşezat într-un fast-food să mănânce cheeseburger şi cartofi prăjiţi.

— Cum eşti? mă întreabă soţia mea, îngrijorată.

— Mai bine. Aproape bine, şi le zâmbesc copiilor.

Nu trebuie niciodată să uit să surâd.

Eva îmi rupe o bucată de sandvici. Nu-mi trebuie. Nu mi-e foame. Mi-e foarte sete în schimb şi dau pe gât o sticlă cu apă. Ştiu prea bine că e un semn prost când dispare foamea de la întâlnirile fixe ale unei zile normale.

Un semn foarte prost.

Mă ridic de la masă şi îi conving pe toţi să mergem pe galionul piraţilor. Fredonez chiar şi cântecelul din Comoara din insulă: „Cincisprezece bărbaţi, cincisprezece bărbaţi pe coşciugul mortului!”

Cuvântul „mort” revine adesea în viaţa mea în aceste ultime luni, cam la fel de des ca şi „iubirea” în cântece. Dar nu o fac dinadins, credeţi-mă.

Nici măcar n-am ajuns până la galion, că îmi dau seama că respir greu, capul mi se învârte, sunt pe punctul de a mă prăbuşi la pământ. Mă aşez pe o bancă şi îi spun Paolei să meargă ea cu copiii.

— Eu am vizitat galionul de mii de ori...

Rămân acolo, printre glasurile de copii, miros de vată de zahăr, cântecele vesele şi urlete îndepărtate de groază împletită cu bucurie. Las pleoapele să mi se închidă uşor. Nimănui nu-i pasă de mine. Un bătrân de patruzeci de ani, părăsit pe o bancă în Ţara Distracţiilor, fără nici măcar un porumbel care să-i ţină de urât.

— 4 —

Ultima oară când am mai fost prin părţile astea eram în clasa a şasea, într-una din excursiile cu şcoala. Destinaţia principală era Milano, dar profesorul nostru de educaţie tehnică ne-a obligat să facem şi un ocol spre Bergamo. Pe vremea aceea eram îndrăgostit lulea de una, Letizia Calamai, o roşcată deja foarte bine dezvoltată şi peltică, protagonista unuia dintre momentele cele mai triste din viaţa mea. După ce i-am făcut curte cu tenacitate şi încrâncenare timp de trei ani, în clasele de gimnaziu, fără să obţin de altfel nici măcar un pupic cast pe obrăjor, printr-un joc binevoitor al destinului, m-am trezit cu ea în aceeaşi clasă la liceu. În prima zi de şcoală, după ce descopăr fericita coincidenţă, alerg către ea, pe când aştepta în curte să se sune de intrare.

„Ciao!" exclam triumfător. „Ştii că suntem în aceeaşi clasă?"

Iar ea îmi răspunde: „Ah, bine. Pe mine mă cheamă Letizia. Pe tine?"

Pe tine?

Rămân încremenit, ca şi cum m-ar fi ciuruit.

Nu mă recunoscuse! Pentru ea eram un oarecare nou coleg de şcoală. După trei ani de zile, în care o curtasem, se pare că mult prea timid, să descopăr că nu observase prezenţa mea. Eram ca omul invizibil.

Nici nu am mai făcut vreo referire la anii petrecuţi împreună în aceeaşi clasă la gimnaziu şi nici că i-am mai făcut curte. Nu mă merita. Am fost logodit o lună cu una Antonella Nicinuimaiştiunumeledefamilie şi am avut, la şcoală, o toamnă foarte pupăcioasă.

După vreo douăzeci de ani, am întâlnit-o din nou, întâmplător, pe Letizia cea roşcată. Împingea un cărucior cu un bebeluş, şi mai avea un copil şi în braţe şi, pe deasupra, şi plasa de cumpărături. Dospise ca aluatul şi avea cam cu treizeci de kilograme în plus, ceea ce era valabil şi pentru mine.

Privirile ni s-au încrucişat o clipă la casa supermarketului. Cred că nu m-a recunoscut nici de data aceasta.

Ajungem la Imbersago, pe malul râului Adda, când soarele e sus pe cer. Suntem patru castane prăjite într-o tingire sub formă de automobil. Nici aerul condiţionat nu prea mai face faţă.

Coborâm şi ne îndreptăm spre chei.

Luăm bilete şi ne urcăm pe bacul care face trecerea de la Imbersago la Villa d'Adda. Este unicul bac fără motor din lume. Cele două maluri ale apei sunt

legate de un cablu de oţel, de care este prinsă, printr-un cârlig, ambarcaţiunea. E de ajuns un singur barcagiu care să o dirijeze de pe un mal pe celălalt. Genial.

În cazul ăsta nu există niciun dubiu legat de numele inventatorului, căci ingeniosul mijloc de transport se numeşte „bacul lui Leonardo”. Deşi a fost de mai multe ori modernizat, îşi păstrează nealterat izul de alt veac ce îi atrage mult pe copii. Le spun povestea acestei invenţii.

— Leonardo era îndrăgostit de o prinţesă pe nume Isabella. Ea trăia într-un castel nu foarte departe de casa în care locuia tânărul inventator. Cei doi s-au văzut o singură dată şi a fost dragoste la prima vedere. Dar tatăl Isabellei o făgăduise mireasă pentru fiul prietenului său, regele, şi deci bietul Leonardo nu a mai avut cum să o mai întâlnească. Dar a născocit o metodă de a rămâne totuşi în contact cu ea. A întins pe furiş un fir de culoare închisă de pe acoperişul casei sale până la fereastra camerei prinţesei. De jos, nimeni nu îl putea vedea, era total invizibil. Prin intermediul acelui fir reuşea să-i trimită prinţesei, când era noapte afară, scrisori de dragoste şi desene, pentru a încerca s-o cucerească. Dar într-o nefericită zi, tatăl ei a descoperit firul şi s-a dus să-l ameninţe cu moartea pe curajosul amorez. Leonardo a trebuit să se lase păgubaş, iar povestea lui de dragoste nu a avut un sfârşit fericit. Însă după câţiva ani şi-a amintit de ideea cu firul şi a aplicat-o unei ambarcaţiuni de traversare.

— Şi de ce nu au construit un pod? întreabă Eva cea mereu atentă la amănunte.

— Poate că ar fi fost mai scump, sau poate că malurile nu le-ar fi ţinut bine temeliile.

— Sau nu ştii tu, conchide micuţa.

— Dar asta nu e tot. După mulţi ani, Leonardo, în onoarea iubitei sale Isabella, a pictat tabloul său cel mai cunoscut: Monna Isa.

De data asta, Lorenzo e cel care intervine:

— Dar nu se cheamă Monna Isa, ci Monna Lisa.

— Asta din cauza unei greşeli de tipar a celui dintâi istoric de artă care a vorbit într-o carte despre ea.

Sunt prea puţin convinşi de explicaţia mea, dar se prefac că îi dau crezare. Îi zoresc cu alte lucruri, ca să nu aibă timp să reflecteze.

— Dar ştiţi cine a inventat tiparul?

— Gutenberg! răspunde Lorenzo cu rapiditatea unui concurent la „Cine ştie câştigă”.

— Exact! Dar cine a fost primul care a inventat o presă tipografică dotată cu un alimentator automatic de hârtie, ca acela al imprimantelor zilelor noastre? Leonardo da Vinci!

— Mie Leonardo ăsta nu îmi e prea simpatic, e sentinţa Evei, prea face multe lucruri.

Mergem să mâncăm la un mic han, ce se numeşte chiar La Leonardo. Meniu piscicol ce include şi plevuşcă friptă, paradiziacă şi asasină în acelaşi timp. Aş

vrea ca această călătorie să dureze la nesfârşit. Încetul cu încetul, s-a transformat cu adevărat într-o vacanţă. Dar, cum se ştie, toate vacanţele au prostul obicei de a se termina repede.

— 3 —

E seară. Malul lacului Garda este iluminat de o suită de torţe dispuse în mod egal. E forfotă mare pe pajiştea campingului ce coboară până în apă. Zeci de persoane, tineri, familii cu copii iau loc, scoţând din genţi nişte mici obiecte albe. În fiecare an, la început de iulie, e sărbătoarea sfântului patron al locului, care culminează cu o ceremonie specială. Şi cei din campingul nostru s-au mobilizat să participe.

Eva şi Lorenzo sunt lângă mine şi privesc curioşi tot ce se întâmplă. Paola e câţiva paşi mai încolo şi ne face poze. Şi-a reluat vechea pasiune pentru fotografii cu ocazia acestei călătorii.

— Ce sunt astea? începe Eva.

— Lampioane chinezeşti. Când e aprins focul, lampionul zboară în sus şi dispare în cer.

— Ca un montgolfier! Lorenzo a şi priceput din zbor.

— Exact, e acelaşi principiu, căldura îl împinge să zboare.

— Vreau şi eu unu, zice băiatul meu, imitat imediat de surioara lui.

Deschid rucsăcelul şi scot patru lampioane.

— De aceea suntem noi aici.

Le împart tuturor. Se apropie şi Paola şi îşi ia şi ea lampionul ei. Scot din buzunar un chibrit.

Între timp, sărbătoarea se desfăşoară şi cineva îi invită pe toţi cei prezenţi să se pregătească pentru „lansare”.

Începe o muzică foarte evocatoare, mi se pare că ar fi Enya sau ceva similar.

Eva are o curiozitate legitimă:

— Dar la ce folosesc, tati?

— La împlinirea dorinţelor... de îndată ce lampioanele îşi încep călătoria spre cer, fiecare trebuie să-şi pună cea mai adâncă dorinţă... trebuie să ceară acele lucruri la care ţine cel mai mult, iar lampioanele îi vor duce la stele mesajul.

Mă întorc către Paola.

— Eşti gata, iubita mea?

O văd pe Paola emoţionată.

— Sunt gata.

Melodia creşte în intensitate. Cel de la microfon dă startul.

Aprind lampioanele pe rând.

Îşi ia zborul cel al lui Lorenzo...

— Pune-ţi dorinţa, te rog!
Apoi cel al Evei...
— Dar să nu spui tare, că nu se mai împlineşte!
Cel al Paolei...
— Bravo, mama!
În timp ce îi dă drumul lampionului dorinţei sale, Paola mă priveşte adânc în ochi. Nu ştiu dacă voi reuşi să împlinesc dorinţa ta, iubito, dacă e cea la care mă gândesc şi eu.
La sfârşit vine şi rândul meu.
Dorinţa mea e simplă. Îmi doresc fericire pentru Eva, Lorenzo şi Paola. O viaţă lungă şi senină. Nu cer stelelor nimic altceva.
Lampionul meu le ajunge din urmă pe celelalte trei şi împreună se alătură sutelor de făclii lansate de toţi cei de acolo. O puzderie de torţe urcând pe cer. O Cale Lactee în mişcare precum un stol de licurici.
Rămânem cu nasurile în sus şi privim cum devin tot mai mici. Ne îmbrăţişăm toţi patru. Poate că Paola şi cu mine nu am redevenit un cuplu, dar suntem o familie. Familia mea.

— 2 —

Lacul Garda defilează la dreapta maşinii noastre. E aproape ora douăsprezece. Ne-am trezit târziu. Conduc încercând să disimulez cuţitele din stomac şi crizele de tuse tot mai insistente.

— Probabil că mi-a făcut rău aerul condiţionat, explic eu copiilor cât mai convingător posibil.

Paola îmi aruncă o privire complice, în timp ce Eva ţine o dizertaţie despre motivele pentru care nu ar trebui să folosim aerul condiţionat care alterează mediul.

Îi surâd pisăloagei mele odrasle.

— Ştii cine a inventat aparatul de aer condiţionat? o întreb.

Ea dă din cap că nu.

— Un inginer din New York, pe nume Willis Haviland Carrier, în 1902. Spre deosebire de atâţia alţi inventatori fără noroc, isteţul Willis a întemeiat o fabrică, care încă e activă, şi a devenit miliardar. Dar cine a desenat de fapt primul proiect pentru un aparat de aer condiţionat?

— Leonardo, răspunde Lorenzo.

Nu era greu.

Inepuizabilul toscan a născocit o maşinărie care să comprime aerul şi după ce îl răcea, îl făcea să iasă, canalizându-l printr-un sistem de tuburi pentru a aerisi odăile. Pe scurt, aerul condiţionat.

Ajunşi aici, vă dezvălui o teorie de-a mea despre Leonardo. Analizându-i opera, e clar că ştia să facă un singur lucru ca nimeni altul: să deseneze. Restul sunt doar ipoteze, invenţii, proiecte ale unor maşinării şi construcţii; doar operele lui mai simple au fost realizate în practică, pentru că, în mare parte, ele sunt doar desenate şi visate, întrucât erau greu de construit efectiv cu mijloacele din acea epocă. Dar cine era cu adevărat Leonardo? Doar un inventator genial, sau şi altceva?

Iată răspunsul: Leonardo e un desenator de excepţie al zilelor noastre, care s-a întors înapoi în timp pentru cine ştie ce motiv misterios şi în cine ştie ce manieră. Cunoaşte totul despre epoca noastră: elicoptere, avioane, aparate mecanice şi electronice de toate tipurile, dar e în stare doar să le deseneze, nu şi să le pună în practică. Ca şi fiecare dintre noi, de altfel. Cine ar fi în stare să construiască de la zero un obiect simplu precum bicicleta, cu mijloacele secolului al XV-lea? Eu nu. Şi nici cea mai mare parte dintre voi. Dar aş şti s-o desenez cu oarecare

precizie. Pe scurt, bunul Leonardo e cel mai mare vânzător de braşoave din toate timpurile. Iată rezolvarea simplă şi logică a acestui mister. Şi, aşa cum ne învaţă locotenentul Colombo, rezolvarea cea mai simplă şi logică e mereu şi cea mai corectă.

Nu reuşesc să mă concentrez la condus.
De ce nu am făcut această călătorie anul trecut?
Acum doi ani?
În fiecare an al vieţii noastre?
De ce nu am petrecut mai mult timp împreună?
De ce am pierdut atâtea zile fără să văd cum cresc Lorenzo şi Eva?
Întrebări de o crudă banalitate.
Întrebări la care nu ştiu să dau răspuns.
— Aproape că am ajuns... comunic eu tuturor.
— Unde? spune Paola.
Apoi priveşte în jur, iar sinapsele ei adormite recunosc brusc peisajul. În cele din urmă, a înţeles unde o duc. De fapt, unde o duc din nou.
— San Rocco?
— Biciuit şi Martir, precizez eu.
Bisericuţa gotică în care ne-am căsătorit cu mai bine de zece ani în urmă. Nu ne-am mai întors pe aici de atunci. Este etapa fundamentală a călătoriei noastre.
Paola nu vorbeşte. Nu ştiu dacă e fericită de această vizită surpriză.
Când ajungem e aproape miezul zilei. Străbatem nişte drumuri şerpuite printre coline şi San Rocco ni se înfăţişează în toată minuscula lui maiestuozitate. Pare o micuţă Notre-Dame din Paris. Ca o versiune bonsai a mult mai vestitei sale colege din Franţa, celebrată în romane şi musicaluri de succes. Pe biserica San Rocco nu o cunoaşte nimeni. Este o bisericuţă undeva, departe de sat, pierdută într-un verde nesfârşit, cea mai clasică dintre catedralele din deşert.
Parchez în piaţeta de pământ bătătorit din faţa intrării. În jur e o linişte ireală, întreruptă doar de câte un greier neobosit. Coborâm. Îmi amintesc totul din acea zi. Unde stăteam în timp ce aşteptam emoţionat sosirea Paolei, ce maşini erau parcate aici în jur, faţa ascuţită ca un creion a lui don Walter, preotul calabrez care a oficiat slujba cununiei noastre.
— Copii, asta e biserica în care mama şi tata s-au cununat. Tinerii mei succesori nu par prea interesaţi de această vizită.
— E micuţă, este comentariul laconic al lui Lorenzo.
— E copiată după aia de la Paris, observă cu subtilitate Eva.
Au dreptate amândoi.
— Ce ziceţi să o vizităm? întreb eu.
Nu obţin din partea lor un prea mare entuziasm.
— Poate îl mai găsim aici pe don Walter... adaug eu.

Ne îndreptăm către intrare.
Suntem pe punctul de a intra, când Eva o strigă pe mama.
— Mi s-a dezlegat un şiret, mă ajuţi?
Minunata Eva îmi urmează planul la perfecţie.
Paola întârzie câteva clipe să-i lege şiretul fetiţei. Eu nu o aştept şi intru, urmat de Lorenzo. Dau la o parte cortina groasă roşie şi fac câţiva paşi înăuntru.
Bisericuţa e exact aşa cum mi-o aminteam, fără ornamente, dar fermecătoare. Am doar câteva secunde la dispoziţie ca să ajung în locul cuvenit. Alerg, în timp ce Lorenzo se aşază pe o bancă în stânga.
După câteva clipe, intră Paola şi Eva. Soţia mea rămâne încremenită în uşă, în timp ce orga bisericii intonează, pe neaşteptate, marşul nupţial. Nu-i vine să creadă ochilor.
Biserica e plină ochi de lume, prietenii noştri. Aplaudă şi îi zâmbesc miresei, îmbrăcaţi de gală. Umberto a făcut cu adevărat o treabă excelentă. Nici nu mă îndoiam. Sunt chiar toţi: Corrado lângă Umberto, pe banca martorilor de căsătorie (tot ei ne-au fost martori şi în urmă cu doisprezece ani, fireşte), colegele Paolei, inclusiv profesoara care pune prea multe întrebări, câteva perechi de vechi prieteni, plicticosul Gigi, Massimiliano cel de la Prăvălia de Taclale şi Giannandrea, care nu mai era aşa deprimat, Roberto — teribilul meu librar, Martina — noua prietenă a lui Oscar şi câţiva vecini de-ai noştri. Iată-l, ce surpriză, şi pe D'Artagnan care îmi surâde. Unicul absent motivat este antrenorul meu adjunct Giacomo, pentru că în după-amiaza asta Armata Brancaleone joacă semifinala din play-off.
Lângă intrare, Oscar zâmbeşte fiicei sale, cam încorsetat în costumul său albastru mirosind încă a naftalină.
Eva a fost nemaipomenită să-şi dezlege şiretul în mod intenţionat. Nu îi explicasem şi de ce, ci îi spusesem doar că pregăteam o glumă pentru mama. Lorenzo însă fusese pus în temă, ca să evit să se minuneze de cum ar fi intrat şi să strice cumva surpriza. Totul a mers ca uns. Eu sunt în faţa altarului şi a firavului don Walter, care arată exact la fel cum mi-l aminteam.
Totul este pregătit pentru a doua noastră cununie. Mai trebuie doar acceptul miresei.
Oscar îi întinde braţul, gata să o însoţească încă o dată la altar.
— Mergem, scumpa mea?
Paola ezită, e copleşită de emoţie. Nu avusese nici cea mai mică bănuială, de afară nu se auzea absolut nimic, iar iluzia unui loc solitar era desăvârşită. Umberto i-a adus pe toţi aici cu un autocar din sat. O organizare demnă de o campanie militară.
Eu îi surâd Paolei de la altar.
„Nu mă lăsa aici singur ca pe un cretin", îmi zic în sinea mea. O clipă m-a terorizat ideea că face un pas înapoi. Dar toţi ţin cu mine. Prietenii continuă să

aplaude. Muzica îşi continuă marşul său triumfal la volumul maxim. Am două sute de bătăi de inimă pe minut, oricum inima mea are energie de vânzare, o voi da înapoi încărcată.

Paola rămâne nemişcată.

Secundele sunt nesfârşite, iar emoţia care cuprinde întreaga biserică nici nu poate fi pusă în cuvinte aşa cum aş vrea.

Ştiu, am jucat necinstit, dar aveam nevoie de ajutorul tuturor persoanelor pe care le iubesc pentru a o recuceri. În fond, era singurul lucru cu adevărat important pe care trebuia să-l fac în aceste zile.

Când Paola întinde braţul şi acceptă să fie condusă de tatăl său la altar, aplauzele se transformă în ovaţii. Iar inima mea se transformă în focuri de artificii.

Se numeşte „ceremonia de confirmare a cununiei” şi e cea mai frumoasă ceremonie care există. Căsătoria este o cutie-cadou plină de speranţe, confirmarea înseamnă că ai deschis acea cutie şi ţi-a plăcut ce e înăuntru. Ştiu că vă întrebaţi de ce m-am căsătorit la biserică, ba mai sunt chiar şi recidivist. Pentru că Paola ţinea la asta, locul era încântător, iar eu sunt de tot rahatul. Vă mulţumeşte răspunsul?

— Vrei tu, Paola De Nardis, să îl iei din nou în căsătorie pe Lucio Battistini aici de faţă?

Îmi zâmbeşte. Nu s-a oprit nicio secundă din plâns în timpul acestei ceremonii.

— Da, sigur că vreau.

— Şi vrei tu, Lucio Battistini, să o iei din nou în căsătorie pe Paola De Nardis aici de faţă?

Paola e foarte frumoasă. Chiar şi fără rochie de mireasă, pentru mine e tot acea fată emoţionată de acum doisprezece ani.

— Da, vreau.

Don Walter zâmbeşte.

— Atunci vă declar, încă o dată, soţ şi soţie!

Izbucnesc aplauze cum n-am mai auzit. O sărut pe Paola cum nu am mai sărutat-o. Aş vrea să nu se mai sfârşească niciodată.

Ieşim din biserică printre boabe de orez, râsete şi aplauze. În braţe îi ţinem pe copii. Încingem o bătaie cu orez basmati în capul lui Aramis, care a şi agăţat-o pe colega cea mai drăguţă a Paolei. Totul este fără cusur. Îi punem jos pe Lorenzo şi pe Eva şi începem partea cea mai solicitantă: saluturile şi pupăturile cu toţi.

Îmbrăţişarea cea mai lungă e cu Umberto. În acea îmbrăţişare este totul. A fost un prieten nemaipomenit.

Îi vâr în buzunar o scrisoare într-un plic.

— Citeşte-o după...

— După ce anume?

El nu a fost niciodată de o agerime ieşită din comun.

— După.

Îmi zâmbeşte cu jumătate de gură.

— Am înţeles...

Când o va deschide, va citi puţine cuvinte. Sper să le înţeleagă.

„Mergi liniştit, prietene. Nu mă supăr.”

Ştiu de o viaţă că e îndrăgostit de Paola, dar şi-a înăbuşit sentimentele din prietenie pentru mine. Îmi dau seama de asta după cum o priveşte, după cum îi surâde. Sentimentele nu au nevoie de cuvinte. Ştiu asta şi gata. Şi mai ştiu că-i va fi aproape la orice greu şi că nu o va părăsi niciodată. Sper că va găsi şi cum s-o facă să se îndrăgostească de el şi să devină tatăl substitutiv al copiilor mei. Dacă există un bărbat potrivit, atunci el este. În fond, e vorba doar de o promovare de la condiţia de „unchi” la cea de tată. Nu-mi doresc altceva.

Nici nu apuc bine să-mi iau rămas-bun, că sunt copleşit de Oscar şi de afecţiunea lui. De data asta, el are ceva pentru mine.

— Uite. E pentru mâine.

Îmi întinde ceva împachetat într-o pungă de hârtie. Nu e nevoie să mă uit înăuntru ca să ştiu ce conţine. Pacheţelul are şi o pată mică de grăsime pe fund.

După-amiaza se scurge voioasă. Umberto a organizat mica petrecere la o gospodărie învecinată, din circuitul agroturistic, unde există şi o piscină. Înot cu Lorenzo care, acum că nu mai are frică de apă, se tot scufundă şi se tot aruncă din acelaşi loc. Parcă am fi o gaşcă veselă în vacanţă.

Dansăm pe vechi hituri ale anilor ’60 într-un spaţiu improvizat din jurul piscinei. Oscar şi Martina sunt dezlănţuiţi, par versiunea obeză a lui John Travolta şi Umei Thurman din Pulp Fiction. Când vine în fine rândul primului dans lent, îmi înşfac partenera şi o strâng bine în braţe. Cine ştie de ce dansurile lente nu mai sunt la modă? Cine nu a dansat vreodată un dans lent nu ştie ce pierde. Domniţa mea de şase ani şi jumătate sper că nu va uita niciodată aceste patru minute petrecute în braţele tatălui său, suspendată la jumătate de metru de pământ, sub ochii surâzători ai mamei, care dansează cu Lorenzo la doi paşi de noi.

La ora şase, puţin înaintea sosirii triumfale a aperitivelor, îmi sună telefonul: e Giacomo, adjunctul meu.

— Lucio... am câştigat semifinala! 9 la 8! Portarul lor s-a împotmolit în ultimul minut.

Urlu de bucurie ca un băieţel. Acum chiar că ziua este desăvârşită.

Aproape desăvârşită.

Desăvârşirea adevărată se împlineşte la câteva ore după aceea. Au plecat cu toţii de la pensiunea agroturistică, Umberto a rezervat camere pentru restul oaspeţilor la un hotel din localitate. Iar pentru noi, două splendide apartamente legate între ele, cu vedere spre munţi. Un loc de vacanţă.

Când copiii au adormit, mă uit la Paola cum se dezbracă să se bage în pat. A fost o zi minunată şi plină de emoţii, dar foarte obositoare. Adrenalina însă nu mă părăseşte încă. Dacă mi se face acum testul antidoping, sunt descalificat pe viaţă. Dar nu ar fi o descalificare prea lungă.

Mă apropii de Paola şi îi ating uşor umărul gol. Ea îmi dă voie.

N-am mai făcut dragoste de aproape cinci luni.

Restul îl las pe seama imaginaţiei voastre. Vă spun doar, ca să vă ajut, că am făcut-o de trei ori (ceea ce nu se mai întâmpla de opt ani), că am râs ca nebunii, că i-am făcut o vânătaie pe şold de la o margine a patului, că m-am lovit la un genunchi într-un colţ al noptierei şi că, din fericire, copiii nu s-au trezit.

Am adormit îmbrăţişaţi, la patru şi jumătate dimineaţa.

Acum ziua este cu adevărat desăvârşită.

— 1 —

Aseară nu am închis bine obloanele şi acum soarele străluceşte puternic în camera noastră. Întredeschid ochii cârpiţi de somn. Paola mai doarme încă, la fel şi copiii, în camera de alături; sunt neobişnuit de tăcuţi. Mă ridic cu oarecare greutate, o durere intermitentă îmi tortureazǎ şoldul. Intermitenţa e pricinuită de respiraţie. Dacă nu respir, mă simt aproape bine. Cu excepţia unei furnicături care dă năvală în tot corpul. O mâncărime interioară cumplită de care nu pot scăpa prin scărpinare, ceva de parcă aş fi înghiţit un stup întreg, iar acum albinele ar încerca să iasă din mine toate o dată.

Mă târăsc până în baie, îmi pun cu greu lentilele de contact şi fac un duş mai lung decât de obicei. Cald, rece, încerc orice variantă ca să scap de pişcăturile de nesuportat. Dar apa nu mă poate ajuta. Iau trei pastile de ibuprofen, care îmi vor dărui nişte ore de pace iluzorie.

Când mă întorc în cameră, Paola, în halat, a trezit deja copiii. Coborâm să luăm micul dejun în sufrageria primitoare a pensiunii. Continental breakfast superclasic, la care se adaugă dulceţuri făcute în casă şi pâine proaspătă. Mă joc cu Lorenzo şi Eva de-a Mister Muffin, inventând o ciorovăială între un plumchec cu ciocolată şi o prăjiturică mai subţirică, despre care zicem că e soţia lui. Nu ştiu unde să meargă în vacanţă, la mare sau la munte. Şi înainte să decidă destinaţia vacanţei lor, îi hăpăim pe amândoi cu mare bucurie.

Paola e singura care astăzi nu reuşeşte nici măcar să surâdă. Eu însă m-am descurcat bine săptămânile astea. De-a lungul întregii călătorii, mi-am camuflat cât s-a putut durerile şi fricile faţă de copii; vreau să-şi amintească un tată surâzător, glumeţ şi mereu în formă, şi nu fotocopia spălăcită a acestuia, prin intervenţia amicului Fritz.

După micul dejun ne aşternem la drum. Conduc eu. Pornesc aerul condiţionat, pentru că azi sunt aproape patruzeci de grade. Prin fante suflă imediat o minunată adiere răcoroasă care ne salvează viaţa.

O iau pe autostradă. Direcţia nord.

Dau drumul la radioul maşinii, al cărui inventator îmi scapă, şi introduc CD-ul preferat al puişorilor mei. Interpretăm toate melodiile tare, cântând fals şi râzând.

„Sunt doi crocodili şi un urangutan, doi şerpişori, o acvilă imperială, pisica, şoricelul, elefantul, nu lipseşte nimeni. Doar că nu se văd cei doi inorogi!”

Ne aflăm aproape de frontiera cu Elveţia, când copiii cei cântăreţi, aşezaţi pe bancheta din spate, au adormit.
Profit şi schimb muzica.
Elvis.
Always On My Mind.
Cântecul nostru.
Paola o recunoaşte după primul acord.
Vocea catifelată a lui Elvis începe după şapte secunde de neconfundat.
Paola mă strânge puternic de mână, fără să fie în stare să mă privească. Maşina pare să înţeleagă momentul, intră pe pilot automat şi continuă să meargă singură pe autostradă. Privind peisajul derulându-se pe lângă noi, ascultăm cuvintele nostalgice ale marelui Presley. La acea dată, cântăreţul tocmai se despărţise de Priscilla şi compozitorii au pus pe muzică în chip minunat toată acea amărăciune.
Wayne Carson, Mark James şi Johnny Christopher sunt cei care au scris această piesă atât de simplă şi de pătrunzătoare. Sunt nişte genii absolute, după mine sunt mai valoroşi decât perechea mult mai răsunătoare Lennon–McCartney. Thanks, guys!

Exact când se termină cântecul, ca în filme, apare ca prin farmec indicatorul: „Frontiera cu Elveţia, 1 km”. Am ajuns.

E aproape ora prânzului, ne oprim să mâncăm ceva într-un mic restaurant deţinut de o familie. Mă tot chinui, fără pic de poftă, cu o farfurie de paste, pentru că senzaţia de foame m-a părăsit de mult. Mă uit la copiii mei, ca şi cum aş vrea să înregistrez fiecare minut al acelei mese. Vorbim puţin de parcă ar fi un prânz oarecare într-o sâmbătă oarecare.

Ne luăm rămas-bun în staţia unui autobuz care mă va duce la Lugano. Îmi pun bagajul foarte uşurel în portbagajul autobuzului, îi sărut pe copii şi o îmbrăţişez pe Paola. O îmbrăţişare fără sfârşit. Copiilor le-am spus că tata pleacă la muncă. O muncă de lungă durată. Merg să muncesc într-o sală de fitness în Elveţia unde, din cauza excesului de ciocolată, cu toţii au nevoie să slăbească. Ştiu că într-o zi Paola va găsi curajul de a le spune adevărul. Dar acea zi nu e azi.
E momentul să-i ofer Paolei un cadou special.
— Asta e pentru tine.
Îi întind un pachet. Se uită la mine uimită.
— Nu e ziua ei! obiectează Eva.
— Ştiu, dar la ultima zi a ei am greşit cadoul. Am luat altul.
Paola rupe ambalajul. Înăuntru vede un caiet foarte mare, ca acelea pentru gimnaziu. Pare folosit. Nu înţelege.

Dă prima pagină şi i se taie respiraţia.

Am copiat de mână tot textul din Micul prinţ, fără să sar niciun cuvânt şi străduindu-mă să scriu cât mai citeţ. Am lucrat la el pe furiş timp de aproape o lună.

— Pe ăsta nu îl ai. E exemplar unic.

Paola izbucneşte în lacrimi şi sare să mă îmbrăţişeze. De data asta, am surprins-o.

În realitate, n-a fost ideea mea, ci a lui Roberto, care a rămas tare dezamăgit când i-am dus înapoi versiunea originală din Micul prinţ.

Îmbrăţişarea cu Paola e nemărginită. Când se desprinde din braţele mele, are chipul brăzdat de lacrimi. Sunt lacrimi de bucurie. Nu am mai făcut-o să plângă de bucurie de cine ştie când.

E timpul să mă duc, dar nu sunt în stare să mă urc în autobuz. Un sărut, încă unul, încă unul. E greu de decis care să fie ultimul. Pierd timpul. Spun tâmpenii ca să-i fac pe copii să râdă. Sunt foarte bun la spusul tâmpeniilor. Îl mângâi pe Lorenzo, apoi pe Eva. Dar nu trebuie să exagerez. Ei nu trebuie să creadă că e altceva decât un la revedere.

— Nu vrei să te ducem cu maşina? insistă Paola.

— Nu, chiar nu, mulţumesc.

Cea de pe urmă călătorie elefanţii o fac singuri. Iar pe ea o aşteaptă multe alte ore de condus. Nu ştiu ce n-aş da să mă pot întoarce cu ei şi să ne jucăm tot drumul de-a numerele de înmatriculare pare şi impare. Dar nu am nimic de oferit în schimb.

O mai sărut o dată dulce pe Paola, când un claxon ne întrerupe. Şoferul autobuzului şi-a pierdut răbdarea. Mă desprind din îmbrăţişare şi mă apropii de intrare. Abia acum aud cuvintele pe care le aşteptam de aproape o sută de zile.

— Ciao, iubirea mea.

Inima îmi ia foc de bucurie. Îi zâmbesc Paolei şi urc.

În următorul minut nu există decât lacrimi şi un autobuz care se pune încet în mişcare.

Rămân lipit de fereastră ca să-mi privesc trioul meu de suflet ce se îndepărtează. Îi trimit un „te iubesc” telepatic Paolei. Ea îmi face cu mâna de departe. L-a primit.

Şi rămâne acolo, pe asfaltul încins, cu copiii de mână, până când autobuzul devine un punctuleţ în soare.

Mi-o imaginez luându-şi altă mină, surâzând copiilor şi urcând din nou în maşină. A fost întotdeauna o mare actriţă.

Clinica pe care am ales-o pare de afară un hotel din Rimini.

Mă primeşte un doctor pe nume Patrick Zurbriggen, cu care am făcut un schimb de e-mailuri. Vorbeşte italiană cu un caraghios accent nemţesc şi, când te

salută, îţi strânge mâna viguros. Aici, la Lugano, din fericire, se vorbeşte limba noastră. E cel mai mare oraş „italian” din afara Peninsulei.

Îmi arată cum se va desfăşura foarte scurtul meu sejur la ei. Nu pomeneşte niciodată cuvintele „suicid asistat”. Dar despre asta vorbim de fapt. Nu va fi un medic cel care îmi va lua viaţa, ci eu o voi face. Legile elveţiene permit acest lucru, cer doar ca persoana care vrea să aibă parte de acest „serviciu” (ador faptul că îl numesc „serviciu”) să fie informată în legătură cu alternativele şi să fie în toate facultăţile sale de înţelegere şi de voinţă.

Noua mea casă.

O singură cameră.

Am rezervat o singură noapte. Ca la motel.

Şi într-adevăr, camera mea parcă ar fi din Bates Motel.

Un Bates Motel elveţian.

Douăzeci de metri pătraţi. Măcar e spaţiu.

Pereţi de-un verde apăsător.

Un scrin de lemn cam ponosit, cu nişte publicaţii sportive locale şi o revistă Sorrisi e canzoni din februarie, cu fotografia de grup a cântăreţilor de la Festivalul San Remo.

Un pat de metal cu cearşafuri albe. Modelul acela cu manivelă dacă vrei să-ţi ridici bustul sau picioarele.

Un dulap Ikea, modelul Stolmen, montat strâmb de un muncitor prea leneş.

Înăuntru, trei umeraşe desperecheate şi mult prea mişcătoare.

Un scaun de lemn care seamănă cu cel pe care-l aveam în liceu. Cineva a scris pe el ceva în franceză. Scrisul indescifrabil al unui oaspete precedent. E şi o iscălitură la sfârşit. Pare un Alain şi nu mai ştiu cum. Cine ştie cine o fi fost.

Un tablou cu reproducerea unei acuarele cu lacul Lugano. Sau, mă rog, cu un lac.

Nişte perdele albe, fâlfâitoare, ca într-un film horror.

O uşă de sticlă, care dă spre un balconaş de doi metri pe unu.

În jur se vede parcul. Orizontul deloc. Doar verde şi azurul cerului. O închisoare naturală.

Dincolo, o baie mare, complet albă, din cele în care poţi intra şi cu scaunul cu rotile.

Un motel curat, care costă cât un hotel de cinci stele. De fapt, cât o săptămână la un hotel de cinci stele.

Oricum niciun oaspete nu se va plânge după.

Aici cuvântul „după” nu există.

Îşi face apariţia în cameră un infirmier, sosia lui Ralph Malph din Happy Days, care mă întreabă într-o italiană nesigură dacă totul e în regulă.

Mint şi îi spun că da.

Mă anunţă că se va întoarce pe la şapte pentru cină. Îi cer detalii despre meniu. Întrebare retorică. Mă aştept la clasicul meniu de spital: piept de pui pe plită, piure în pliculeţ şi o salată de fructe de la reduceri.

Răspunsul, în schimb, mă surprinde: macaroane cu sos de roşii, piept de pui cu cartofi prăjiţi şi o felie de tort Sacher cu frişcă. Probabil vor să mă ucidă prin şoc glicemic.

Ralph Malph pleacă după ce mi-a zâmbit.

Călăul meu personal e amabil. Deja e ceva.

Mut scaunul pe balcon. Mă aşez. Respir.

Îmi scot lentilele de contact de unică folosinţă şi lumea capătă contururi neclare şi amestecate. Copacii şi cerul nu mai sunt separaţi.

Sunt ultimele lentile de contact. Mâine nu am altele de schimb. Nu contează.

Iau punga de hârtie pe care mi-a dat-o Oscar. E foarte unsuroasă, iar conţinutul îmi e familiar. O gogoaşă găurită.

Oscar este deosebit. Nu e un socru.

Mă uit la buna mea amică pudrată cu zahăr.

Parfumată. Ispititoare. Aproape sexy.

Nu sunt adevărate toate acele lucruri urâte care se spun despre ea. Sau, oricum, nu contează.

Prima muşcătură e un adevărat orgasm.

Mestec îndelung. Încet, încet, savurând fiecare clipă.

Simt cristalele de zahăr cum se topesc în cerul gurii.

E veche de aproape două zile şi, fireşte, s-a întărit puţin. Dar oricum, tot seamănă cu nectarul zeilor.

Încă o muşcătură.

Nu mă gândesc la nimic.

Capul mi-e gol. Un recipient fără conţinut.

Suntem doar noi, eu şi gogoaşa mea cu gaură.

Închid ochii.

Savurez hăul care răsună în cutia mea craniană.

Aud şi marea, aşa cum o auzi când pui scoica la ureche.

Un foşnet îmi atrage atenţia.

Mă întorc.

Deschid ochii.

Pe parapet, la dreapta mea, s-a aşezat o pasăre.

Cel puţin aşa cred. Nu am lentilele de contact.

Îmi apropii faţa ca să o văd mai bine.

E o vrăbiuţă.

Mă fixează cu o anumită curiozitate şi impertinenţă.

O privesc cu atenţie, făcând ochii mici pentru a focaliza mai bine. Ia stai, nu cumva... nu. Nu e obişnuita mea prietenă de la micul dejun. E alta, în mod cert mai tonică şi mai strălucitoare. Păcat. Dacă veţi spune această poveste cuiva, să ziceţi că era aceeaşi vrăbiuţă care venea să mă viziteze în fiecarte dimineaţă la cofetărie. Ca finalul să pară mai magic.

Rup nişte fărâmiţe din gogoaşă. Întind palma şi vrăbiuţa vine şi mi se aşază pe degetul mare. Ciuguleşte firimiturile de gogoaşă prăjită cu poftă.

Apoi rămâne o clipă ţanţoşă, de parcă m-ar întreba: „Asta-i tot, amice?”

Dar eu nu sunt de înduplecat.

Restul gogoaşei este numai al meu, dragă vrăbiuţă elveţiană.

Noua mea companioană înţelege pe dată că sunt un dur şi pleacă în zbor, fără măcar să-mi mulţumească. O văd cum planează deasupra copacilor ce împrejmuiesc zona şi cum dispare. Aş vrea să o urmez şi să decolez şi eu din această liliputană rampă de lansare în care mă aflu.

Mă ridic şi privesc în jos.

De pe un balconaş de la etajul întâi nu e nici măcar tentativă de sinucidere. E doar pură idioţenie.

Îmi termin gogoaşa în picioare, sprijinit de balustradă.

Apoi îmi ling degetele pline de zahăr. Şi sunt în paradis pentru o scurtă şi prea dulce clipă.

Intru din nou în cameră. Mototolesc punga unsuroasă şi caut un coş de gunoi care nu e. Poate la baie. Îl găsesc sub chiuvetă, unde e logic să se găsească. Arunc ghemotocul de hârtie, care ricoşează mai întâi pe margine înainte de a intra în coş.

Mă întorc în cameră şi mă întind pe pat. Scot din buzunar ultima poză făcută cu polaroidul. Noi patru fericiţi.

O pun jos, iau telefonul şi caut „Acasă”.

Or fi ajuns?

Nu sun.

Îl sun pe Umberto.

— Bună, Lucione! îmi răspunde cu o jovialitate falsă. Am vorbit cu ei chiar acum. Sunt acasă. Totul în ordine. Tu ce faci?

E întrebarea pe care speram să nu o pună.

Îi cer să o schimbe cu alta. Peste asta sar.

— Cum e vremea la Lugano? mă întreabă.

Nu-i nimic. Solicit o a treia întrebare.

Şi, în fine, şi puţină originalitate.

— Am deschis scrisoarea. Nu am rezistat. Mă ierţi?

Ştiam.

Îi răspund un „da” emoţionat, apoi rămânem în tăcere câteva minute. Nu mai rămăsesem în tăcere la telefon până atunci. Nu aşa îndelungat. Nimeni nu stă în tăcere la telefon. O tăcere asurzitoare, ce conţine toate cuvintele pe care nu ni le spuseserăm. Un joc al tăcerii versiunea pentru adulţi. El e cel ce pierde jocul însă.

— Nu-ţi face griji pentru nimic... Mă ocup eu de ei, prietene.

Şi asta o ştiam.

Reuşesc doar să şoptesc un „Mulţumesc”.

Apoi, înainte ca acest apel să se complice şi mai rău, îi cer un ultim lucru:

— Salută-l pe Aramis.

Şi închid. Rămân acolo, cu telefonul în mână.

Ştiu că Umberto face acelaşi lucru.

La ora şapte refuz masa care se anunţa de mare clasă. Pastele sunt prea fleşcăite, pieptul de pui prea uscat şi cartofii ca de gumă. Dar accept cu dragă inimă o injecţie cu analgezic. Cer o doză dublă de morfină. Vreau să traversez o noapte liniştită, să visez şi să mă trezesc în mare formă.

Mâine e 14 iulie. O zi importantă.

0 —

Am adus cu mine haine elegante. Morţii sunt mereu eleganţi, chiar dacă în timpul vieţii au fost nişte zdrenţăroşi pe care îi vezi mai tot timpul în maiou şi papuci.

Când le scot din valiză, mi se pare că e totuşi o idee proastă. Nu pot să mor îmbrăcat în costum şi cravată.

Le înlocuiesc cu un trening al echipei de polo. Mi se potriveşte mai bine.

Îl îmbrac şi evit oglinda. Tusea în dimineaţa asta nu-mi dă pace, iar obrajii sunt mai supţi decât de obicei. De când mi-am luat rămas-bun de la Paola, e ca şi când trupul meu a încetat să mai lupte; mă simt ca un maratonist care se încovoaie la un metru după linia de sosire şi se prăbuşeşte în genunchi. Respir cu greutate şi durerea din abdomen e ca o săgeată otrăvită a indienilor sioux.

Deschid fereastra. Afară parcul este liniştit. E chiar şi un soare timid care a venit să mă salute.

Din spatele meu apare Ralph Malph, ţinând tava cu micul dejun. Două felii de pâine prăjită demoralizate, gem în cutiuţă, o cafea răcită, un pliculeţ de zahăr şi un suc de portocale de la reduceri într-un pahar de plastic. În fond, de ce să iroseşti mâncare bună pe unul încovoiat după linia de sosire?

— Mulţumesc, prefer să nu mănânc nimic.

— Bine. Programarea e pentru ora douăsprezece, mă anunţă conştiincios infirmierul.

— Voi fi punctual.

— Vreţi să vin eu să vă chem sau ne vedem direct la etajul trei?

— Vin singur, mulţumesc. Pot să merg să fac o plimbare în parc?

— Sigur. Dacă aveţi nevoie de ceva, chemaţi-mă.

Iese şi rămân singur cu gândurile mele. La ora asta, Paola o fi în bucătărie şi le pregăteşte micul dejun copiilor. Un mic dejun foarte diferit.

Parcul nu e urât. E poate unicul lucru decent din acest lagăr elveţian.

Intenţia mea de a mă plimba se confruntă imediat cu apariţia durerilor. Reuşesc cu greu să fac o tură, ajung la pajiştea de lângă lac şi mă întind pe iarbă cu faţa în sus. Cerul pare pictat la computer, un albastru compact ca în benzile desenate.

O furnică se plimbă pe mine.

Mă simt Gulliver când ajunge în Lilliput.

Închid ochii. Am ajuns. Sfârşit. Generic de final.

Senzaţia e aceea pe care cu toţii o avem în vacanţă: deschisul valizelor pentru a-ţi aranja hainele în camera de hotel şi acţiunea inversă sunt întotdeauna foarte asemănătoare, mai mult decât pare la început.

Se spune că, înainte de moarte, ne revedem propria viaţă ca pe un film. Sper să nu mi se întâmple. Eu nu văd niciodată un film de două ori, cu excepţia celor de Kubrick, Hitchcock şi Spielberg. Şi niciunul dintre cei trei nu ar fi turnat un film despre un jucător de polo ratat. Şi apoi, ce tip de film e viaţa mea? O peltea dramatică? O comedie romantică? Da, cu siguranţă e o comedie romantică. Şi acest final continuă să-mi pară un happy-end, chiar dacă din punct de vedere tehnic nu e astfel.

Adorm. Visez.

Mă aflu într-un restaurant pe malul mării la Ladispoli, cu bunicii. Cei doi portari ai sufletului meu glumesc cu chelnerul, pe care se vede că îl cunosc de mulţi ani. Eu mănânc calamari prăjiţi şi îi arunc câte un inceluş şi unei pisici vagaboande de pe acolo. Par fericit. O fi un episod adevărat sau inventat de mintea mea învălmăşită? Nu ştiu să disting. Nu-mi amintesc. Termin calamarii şi comand o cupă de îngheţată cu un cocktail de fructe şi frişcă. Bunicul îi cere chelnerului să-mi mai pună şi migdale pisate şi ciocolată topită. Îi surâd. Mă corectez: nu par fericit, sunt fericit.

— Domnule Battistini?

Cineva mă strigă. Mă strigă mereu când dorm.

— Domnule Battistini? Trezirea.

Deschid ochii şi văd faţa lui Ralph Malph deasupra mea.

E ora douăsprezece şi douăzeci. Am dormit prea mult şi m-am făcut de râs cu elveţienii, confirmând ceea ce gândesc despre noi, italienii.

Mă ridic, sprijinindu-mă de braţul lui.

— Sunt gata.

Cunosc bine procedura. Am studiat-o. În mod concret e vorba de o dublă injecţie în care tu eşti cel care împinge pistonul seringii. Prima dintre ele îţi administrează un anestezic puternic. Cea de-a doua, un venin. Logic, simplu, fără dureri. Adormi şi nu te mai trezeşti. Însă preparativele sunt nesfârşite. Sunt conectat la o electrocardiogramă, aşezat pe un pat. Mi se explică faptul că, după prima injecţie, am numai un minut la dispoziţie pentru a doua injecţie înainte ca anestezicul să-şi facă efectul. Dacă vreau să mă răzgândesc, acela e momentul, îmi spune profesionistul doctor Zurbriggen. S-a mai întâmplat.

În cazul acesta mă trezesc, plătesc doar o parte din bani şi mă întorc acasă. După care, doctorul încearcă să destindă atmosfera cu un umor elveţian pe care nu-l înţeleg.

— Aveţi o ultimă dorinţă?

Ce întrebare tâmpită e asta? Ar trebui să râd?

— Da, aş avea, răspund eu. Aceea de a nu mă afla aici. Se poate?

Cinci minute mai târziu mi se înfig acele.

Nu-mi las timp de gândire şi îmi fac prima injecţie.

Ca şi la loviturile de pedeapsă, nu trebuie să te gândeşti. Dacă te gândeşti prea mult, ajungi să te răzgândeşti în legătură cu şutul pe care trebuie să-l execuţi şi, de regulă, îl ratezi.

Alegerea mea este bună. Inevitabilă.

Anestezicul alunecă prin venele mele şi am o senzaţie de frig.

Am un minut.

Ralph Malph îmi surâde şi îmi arată al doilea piston.

— Te grăbeşti? îl întreb. Eşti la final de tură?

În apropierea morţii devin polemic. Ce chestie!

Cincizeci de secunde.

Pentru o clipă, îmi trece prin faţă ca o adiere ideea să nu o fac.

Ca o adiere.

Patruzeci de secunde.

— Ce păcat... şoptesc.

Ralph Malph nu înţelege.

— Ce spuneţi?

— Nu, spuneam ce păcat... în general... ce păcat...

Treizeci de secunde.

Nicidată nu mi-a plăcut să execut penalty-urile. E prea mult stres. În fond, eu sunt portar. Un rol de fricos. Dacă greşeşti un penalty ca atacant, eşti un perdant, dacă îl încasezi ca portar, e normal. Am un caracter de portar.

Douăzeci de secunde.

De lângă mine a dispărut Ralph Malph. Acum e bunica şi îmi surâde. Ştiam că va veni. A venit întotdeauna când am fost la ananghie. Bunica era mereu lângă mine. Îmi ia mâna dreaptă. O strânge.

— Ce bine că eşti aici... îi şoptesc.

Are ochii umezi, dar continuă să-mi zâmbească.

Cel mai frumos zâmbet e cel al bunicii.

Zece secunde.

— Vin, bunico...

Ea face un semn cu capul. Ştia deja. Bunicile ştiu totul.

Îmi dă drumul la mână o secundă. Ăsta e momentul.

Pun degetul mare pe pistonul celei de a doua seringi.

Nu mi-e frică.

Îl împing până la capăt. Iar venele mele primitoare şi neştiutoare se lasă invadate de un lichid galben-auriu.

În aceeaşi secundă, Paola, la mii de kilometri distanţă, pregăteşte prânzul şi simte un suflu de vânt rece în ceafă. Priveşte împrejur. Ferestrele sunt închise şi e vară. Copiii se joacă în cameră şi se ciondănesc puţin. Rămâne descumpănită o clipă. Apoi înţelege.

Iese pe terasă şi ridică ochii spre cer şi nu-i poate împiedica să se umple de lacrimi.

Nu plânge, iubita mea! Te rog, nu plânge!

Mi-e somn. Mi-e tare somn.

Ultimul lucru pe care îl aud este cântecul de leagăn îngânat de bunica. Îl cântă încet, încet, ca să nu mă trezească. Şi continuă şi după ce am adormit. Mă leagănă uşor, ţinându-mi o mână pe burtă. Cântă mai departe, până când e sigură că somnul e adânc. Ce tristeţe că nimeni nu moare niciodată cu o bunică alături. Ar trebui să fie obligatoriu.

— Nani... nani...

Glasul se îndepărtează.

— Nani... nani...

Eu dorm.

Am făcut tot ceea ce trebuia să fac. Tot ceea ce am putut să fac. Nu am fost cel mai bun, dar m-am străduit din răsputeri.

Sunt senin.

Ştiu că atunci când mă voi trezi, îi voi întâlni pe bunicii mei şi voi fi din nou copil.

O sută de zile au zburat ca o suflare.

Iar astăzi pot să spun cu certitudine: au fost cele mai fericite ale vieţii mele.

După

După. Un cuvânt pe care în viaţă îl pronunţăm de mii de ori, de regulă pentru a amâna o problemă. „Te sun eu după” este propoziţia cea mai folosită care îl conţine.

Dar „există un «după»?” este întrebarea fundamentală pe care ne-o punem fără vreun posibil răspuns. Sau, ca în cazul meu, nu ne-o punem deloc.

Există un „după”?

Răspunsul este da.

Există întotdeauna un „după”.

Despre acel „după” ştiu totul, este singura mângâiere adevărată pe care o ai când mori înaintea prietenilor tăi. E ca şi cum ai trage cu ochiul pe furiş la soluţiile din ultimele pagini ale Săptămânii enigmistice.

Acel „după” nu e rău. Dar bucuraţi-vă de „acum”, că e mai bun.

Vă pot dezvălui prea puţine, că e interzis prin regulamentul intern. La sosire, supraveghetorii (da, aţi înţeles bine) îl pun pe noul-venit să aleagă câţi ani doreşte să aibă pentru restul veşniciei. E o întrebare destul de grea, de obicei se formează o coadă uriaşă din pricina nehotărâţilor şi a celor care se răzgândesc şi protestează.

Care a fost anul cel mai frumos al vieţii voastre?

Acela pe care aţi vrea să-l retrăiţi pentru totdeauna.

Eu răspund fără vreo ezitare:

„Eu vreau să am opt ani, mulţumesc”.

Pentru totdeauna opt ani, când visurile sunt gânduri vesele colorate. Când poţi pleca în zbor de la fereastra cămăruţei tale doar deschizând paginile unui roman de Stevenson sau de Barrie.

Când trecutul nu există. Iar viitorul este la ani-lumină depărtare.

Ieri mi-am văzut bunicii. Şi ei au cerut să aibă opt ani. Ce minunată coincidenţă! I-am recunoscut imediat după fotografiile pe care le găsisem în casă. Ne-am strâns în braţe îndelung şi apoi ne-am jucat împreună întreaga zi, ceea ce aici durează cam cât o săptămână din ale voastre. La „cine-fură-steagul” bunicul e foarte priceput, în schimb, pe mine nu mă bate mine la de-a v-aţi ascunselea. E totul aşa cum visam să fie: mi-am regăsit bunicii şi sunt din nou copil.

În schimb, părinţii mei atât de grijulii şi mai ales atât de dispăruţi se pare că încă n-au ajuns aici, am verificat în banca de date oficială a lumii de dincolo. Fiţi cu ochii în patru, se găsesc încă pe Pământ şi fac numai boacăne.

Pe lista persoanelor pe care vreau să le întâlnesc, în afară de cei dragi ai mei, se află evident şi un toscan cu formaţie enciclopedică, pe care am dorit întotdeauna să-l cunosc.

Leonardo da Vinci este un băiat de vreo treisprezece ani, antipatic şi atoateştiutor, care a deschis o prăvălioară de reparaţii, aşa cum are şi calul Horace Horsecollar, prietenul lui Mickey Mouse. Am încercat să vorbesc cu el, ca să am o confirmare a bizarei mele teorii, dar, ca toţi copiii de treisprezece ani, nu are nicio stimă şi nicio consideraţie pentru copiii de opt. M-a alungat ca pe o muscă sâcâitoare. Din fericire, am o veşnicie la dispoziţie ca să încerc să mă împrietenesc cu el.

Astăzi, Armata Brancaleone are de disputat partida cea mai importantă din scurta sa istorie: finala jocurilor din play-off, pentru a-şi putea asigura accesul în ligă la nivel de provincie. Eu sunt acolo cu inima.

Tribunele piscinei noastre sunt arhipline, sunt vreo sută de spectatori, părinţi şi suporteri. În spatele băncii de pe care Giacomo zbiară la ei cât îl ţin puterile, stau aşezaţi Paola, Lorenzo, Eva, Umberto şi, pentru a doua oară în viaţa lui, Corrado. Trebuie că e un efect colateral al funeraliilor mele, care au avut loc alaltăieri.

Adversarii noştri sunt înotătorii de temut de la Santos Montesacro, antrenaţi de unul cât un dulap pentru toate cele patru anotimpuri, care se făleşte că a jucat trei meciuri în echipa naţională în anii ’70. Nu cred că e adevărat, fapt e că dulapul îşi antrenează echipa ca pe un batalion din marina militară. În sezonul obişnuit, ne-au bătut şi în tur şi în retur. Scorul în total era 17 la 3. Suntem morţi.

Au patru sau cinci sute de kilograme de muşchi mai mult decât noi. Săpunel şi Martino par nişte hobbiţi rahitici în comparaţie cu adversarii lor.

Primul sfert de partidă rezistăm eroic: 2-2. Marchează de două ori Martino, e tare băiatul ăsta. Cei de la Santos sunt mult mai ghinionişti, lovesc stâlpul şi de două ori transversala porţii, dar aceste lucruri fac parte din surprizele jocului.

În al doilea sfert ne prăbuşim clar: scorul total e 7 la 5. Partida e interesantă, multe goluri, multe emoţii, dar părem deja împăcaţi cu gândul şi obosiţi.

Hai, băieţi, hai!

Cel de-al treilea sfert e momentul revanşei noastre. Câştigăm cu 2 la 1 şi ajungem în total la 8 la 7. Un singur gol ne desparte de adversarii noştri.

Îl văd pe Giacomo cum le vorbeşte războinicilor mei de nepotolit, strânşi în jurul băncii antrenorului. Îmi dau seama, după cum stau agăţaţi de marginea piscinei, că sunt deja rupţi de oboseală.

Nu vă lăsaţi, hai, vă rog!

Ultimul sfert începe bine. O curajoasă lovitură cu boltă a lui Martino intră elegant sub bara porţii adverse. 8 la 8!

Hai că putem!

Dar iluzia durează doar câteva minute. Marchează de două ori la rând atacantul lor, un mamut de şaptezeci de kilograme şi ne strică toată bucuria. 10-8. Avem din nou cu două goluri mai puţin.

Deja în piscină nu se mai aude nimic, publicul urlă şi aplaudă. Micul meu grup de suporteri intră într-un delir al încurajărilor, sunt cei mai zgomotoşi şi scandează numele celui mai bun atacant: Mar-ti-no! Mar-ti-no!

La numai un minut până la final, chiar Martino este cel care interceptează un balon în defensivă, pleacă în contraatac şi marchează un gol, umilindu-l pe portarul adversarilor săi. Avem un dezavantaj de un singur gol şi mai sunt cincizeci de secunde până la fluierul final. Încă mai putem egala pentru a ajunge în prelungiri.

Cincizeci de secunde suntem cu toţii în apnee pentru această luptă.

Adversarii noştri sunt în atac, interceptăm mingea, răsturnăm direcţia frontului, încercăm să tragem rapid în poartă, dar e apărată. Contraatac, mamutul despică apa ca un speedboat şi se îndreaptă spre poarta în care stă Săpunel. Portarul nostru îi iese înainte, ca o bicicletă în faţa unui TIR. Marele mamifer prevăzut cu trompă din rasa extinsă nu se aştepta, ezită, trage cu putere o lovitură strivită, dar Săpunel interceptează. Caută mingea, o înhaţă cu fermitate. Mai sunt doar cinci secunde. Echipa se pregătea de defensivă, dar întoarce linia atacului. Săpunel urlă ca un condotier:

— Cu toţii în atac!

Chiar el este cel care duce mingea înainte. Coechipierii îl urmează cu ultimele lor forţe. Este asaltul final. Întoarcem balonul şi încercăm o aruncare bună. Responsabilitatea e toată pe umerii lui Martino. Trage de la cinci metri o minge ca un glonţ la suprafaţa apei. De neoprit. De către portar. Dar nu şi de către stâlpul porţii. Suporterii noştri strigă un „Nuuu!” de dezamăgire, ceilalţi aplaudă şi se îmbrăţişează de parcă ar fi câştigat mondialul.

Arbitrul fluieră sfârşitul.

Am luptat şi am pierdut. E bine. Sunt mândru de ei. Băieţii mei au încercat tot ce se poate până la ultima secundă, fără să predea armele.

Publicul se ridică. Cu toţii se îndreaptă spre ieşire, inclusiv Paola, care îi îmbrăţişează pe copii. Înainte de a ieşi pe uşă, se opreşte şi se întoarce.

Abia acum observă un copil de opt ani care se uită la ea, aşezat în tribuna cea mai îndepărtată.

Privirile noastre se întâlnesc pentru o clipă îndelungată.

M-a recunoscut, ştiu.

Îi surâd.

„Ciao, iubita mea. Şi mulţumesc.”

Ea îmi zâmbeşte la rândul ei, tulburată. Apoi îmi aruncă o ultimă privire şi îl ajunge din urmă pe Umberto care o strigă. Îl văd luând-o de mână şi conducând-o afară din clădire.

Eu rămân acolo, privind umbra Paolei care iese cu doi paşi în urma ei.

Când nu mai e nimeni în piscină şi luminile se sting cu un mic zbârnâit, una după alta, scot totul de pe mine şi mă cufund în apă.

Sunt încă un campion la stilul delfin.

Şi înot, înot, înot, înot.

În sfârşit uşor.

Mulţumiri

Mulţumesc bunicului Michele şi bunicii Concetta că mă însoţesc întotdeauna, chiar dacă nu mai sunt.

Mamei şi tatălui meu, pentru că, atunci când în compunerile de la şcoală scriam „Vreau să mă fac scriitor”, nu m-au dat spre adopţie.

Surorii mele, Sonia, infinit izvor de inspiraţie comică.

Lui Marco Martani, veşnicul meu camarad într-ale scrisului.

Agentei mele, Kylee Doust, care este deja pentru mine un life coach de neînlocuit.

Annei Chiatto care a citit prima ideea romanului şi m-a obligat să-l scriu. Dacă nu v-a plăcut, luaţi-vă la harţă cu ea.

Lui Paolo Repetti şi echipei de la Einaudi, care au crezut din capul locului în această poveste.

Lui Severino Cesari, care m-a încurajat când cartea era abia în faşă.

Lui Francesco Colombo şi Laurei Ceccacci, pentru sfaturile lor foarte preţioase.

Lui Flavio Insinna, care e Lucio aşa cum mi-l imaginam eu. Dacă vi l-aţi imaginat ca un Brad Pitt, luaţi lectura de la cap şi gândiţi-vă la Flavio.

Lui Neri Parenti, care m-a învăţat arta de a-i face pe alţii să surâdă.

Lui Giorgio Faletti, omul cel mai talentat pe care îl cunosc.

Chiarei Della Longa, pentru ideea cu Micul prinţ.

Elenei Bucaccio, care mi-a povestit că face pe pisica atunci când vrea să încheie o ceartă.

Lui Maurizio Uzzeo şi Michele Astori, pentru sugestiile lor fundamentale.

Lui Robert Louis Stevenson şi Carlo Collodi, pentru imaginaţia lor.

Tuturor celor care m-au suportat în aceste luni dedicate scrisului. Iertare.